

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ GALATA
MEVLEVÎHÂNESİ KOLEKSİYONU 170 NUMARALI
MECMUA (1-71) (İNCELEME-KARŞILAŞTIRMALI METİN)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet KILIÇ

**Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı**

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Orhan Kaplan

MART- 2018

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ GALATA
MEVLEVÎHÂNESİ KOLEKSİYONU 170 NUMARALI
MECMUA (1-71) (İNCELEME-KARŞILAŞTIRMALI METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet KILIÇ

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

“Bu tez 14.03/2018 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/oy çokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Prof.Dr. Bayram Ali KAYA	BAŞARILI	
Yrd. Doç. Dr. Orhan KAPLAN	BAŞARILI	
Yrd. Doç. Dr. Bilge KAYA YİĞİT	BAŞARILI	

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK BEYAN FORMU

Sayfa : 1/1

Öğrencinin

Adı Soyadı : Mehmet KILIÇ

Öğrenci Numarası : y146011027

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

Programı : YÜKSEK LİSANS DOKTORA

Tezin Başlığı : SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ GALATA MEVLEVİHÂNESİ KOLEKSİYONU 170 NUMARALI
MECMUA (1-71) (İNCELEME-KARŞILAŞTIRMALI METİN)

Benzerlik Oranı : %12

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.

...../20.....
Öğrenci İmza

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere .....@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

...../20.....
Öğrenci İmza

Uygundur

Danışman
Unvanı / Adı-Soyadı: Yrd. Doç. Dr. İsmail KAPLAN

Tarih: 13.04.2018

İmza:

KABUL EDİLMİŞTİR

REDDEDİLMİŞTİR

EYK Tarih ve No:

Enstitü Birim Sorumlusu Onayı

ÖNSÖZ

Anuñki ‘ ilm bilüp bilmedüñse kendözünñ
İlet şü defterünñ tiz pazarda bir pula sat

Vîrânî'nin de değindiği gibi ilm sadece salt bilgi öğrenmek demek değildir. İlm insanın kendi içindeki aşılmaz dağların ardında, girilmez madenlerin içinde bulunan özü, güzellikleri ve değerleri de görme ve ortaya çıkarma uğraşdır. İnsanın kendi özü öyle sonu olmayan bir denizdir ki, biliyor sandığımız ama bilmediğimiz binlerce bilgiyi, hikmeti içinde barındırır. Bu sırta erişen nadir insanlar, içindeki sırların yansımalarını yazdıklarında gün yüzüne çıkarmıştır. Mecmualar, farklı şairlerin şiirlerini belli bir sıraya göre ya da herhangi bir sıra takip etmeden yer verilen kitaplardır. Mecmualarda bilinen şairlerin şiirlerine rastlandığı gibi bilinen şairin hiç bilinmeyen şiirine ya da bilinmeyen adı duyulmamış şairlerin şiirlerine de rastlanmaktadır. Bu da mecmuaların ne denli bir esrarlı kitap olduklarını gözler önüne koymaktadır.

Bu çalışma, Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevihanesi Koleksiyonu'nda 170 numarada kayıtlanmış mecmuanın 1-71 varakları arasındadır. Çalışma 3 bölümde incelenmiştir. Giriş bölümünde mecmualar hakkında bilgi; yapılan bu çalışmanın amacı, yöntemi ve konusu hakkında bilgiler verilmiştir. Birinci bölümde mecmuanın tanıtımı yapılmış; dış özelliklerinden başlanarak mecmuanın muhtevası, şiirlerin dil özellikleri örnekler de gösterilerek verilmiştir. Birinci bölümde Prof. Dr. M. Fatih Köksal tarafından yapılan MESTAP projesi tasnifi örnek alınarak tasnif yapılmıştır. Akabinde, mecmuada kimlikleri tespit edilen şairler hakkında kısa bilgilere yer verilmiştir. İkinci bölümde metnin kuruluşunda, transkripsiyonunda ve imlası hakkında izlenen yol belirtilmiştir. Devamında da Galata Mevlevihanesi Koleksiyonu'nda 170 numarayla kayıtlı mecmuanın transkripsiyonlu metni verilmiş ve bu metinler başta divan çalışmaları olmak üzere yayımlanan başka akademik çalışmalar ile karşılaştırılarak –varsa-farkları/benzerlikleri ortaya koyulmuştur. Bölümün sonunda ise yararlanılan kaynaklar alfabetik sırayla verilmiştir. En sonda ise mecmuanın orijinal şekli verilmiştir.

Mecmualardaki gaye öncelikle bilinmeyen şair ve şiirleri ortaya çıkarmaktır. Yapılan bu çalışmada bir nebze de olsa bunu başarmak amaçlanmıştır. Bu çalışma yapılırken daima bana yardım eden, desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, ilmini ve ahlakını her daim takdirle karşıladığım değerli hocam ve danışmanım Yrd. Doç. Dr. Orhan KAPLAN'a; engin bilgilerinden yararlandığım ve akademik anlamda bana katkıları olan kıymetli hocalarım Doç. Dr. Ozan YILMAZ ve Prof. Dr. Bayram Ali KAYA'ya; bu çalışmayı oluşturma süresince ihmal ettiğim eşim Kübra KILIÇ'a ve desteklerini esirgemeyen aileme teşekkürü bir borç bilirim.

Mehmet KILIÇ

14/03/2018

KISALTMALAR	İÇİNDEKİLER	ii
TABLO LİSTESİ		vi
ÖZET		vii
ABSTRACT		viii
GİRİŞ		1
BÖLÜM 1: MECMUANIN TANITIMI		3
1.1. Mecmuanın Tanıtımı, Dış Özellikleri, İç Özellikleri		3
1.2. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri.....		22
1.3. Şiirlerde Kullanılan Vezinler		36
1.3.1. Aruz Vezinleri ve Bahirleri		36
1.3.1.1. Remel Bahri.....		36
1.3.1.2. Hezec Bahri		36
1.3.1.3. Recez Bahri.....		37
1.3.1.4. Muzârî Bahri.....		37
1.3.1.5. Hafif Bahri.....		37
1.3.2. Hece Vezinleri.....		38
1.3.2.1. 7’li Hece Ölçüsü		38
1.3.2.2. 8’li Hece Ölçüsü		38
1.3.2.3. 11’li Hece Ölçüsü		38
BÖLÜM 2: METNİN KURULUŞ VE İMLASINDA İZLENEN YOL		39
2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol.....		39
2.2. Metnin İmlasında İzlenen Yol.....		40
2.3. Metnin İşaret Sistemi		43
2.4. Karşılaştırmalı Metin		44
SONUÇ		300
KAYNAKÇA		303
EKLER		311
ÖZGEÇMİŞ		348

KISALTMALAR

1. Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar

- Azbî D.** : Azbî Baba Hayatı-Eserleri-Sanatı ve Divanı (İnceleme-Tenkitli Metin), Sibel Bayram, DT, Edirne, 2006.
- Ca'ferî D.** : Ca'ferî'nin Hayatı, Eseri, Edebi Kişiliği ve Divanının Tenkitli Metni, Üzeyr Dereli, DT, Denizli, 2003.
- Dertli D.** : Dertli Divanı, Dr. Dilaver Düzgün, Erzurum 2011.
- Eşrefoğlu D.** : Eşrefoğlu Rûmi ve Divanı (İnceleme-Metin), Mustafa Güneş, DT, Malatya, 1994.
- Fedâî D.** : Zileli Fedâî Divanı, Mehmet Yardımcı, Ayyıldız Matbaası, Ankara, 1983.
- Galib D.** : Şeyh Gâlib Divanı, Muhsin Kalkışım, Akçağ Yayınları, Ankara, 2013.
- Halîlî D.** : Halîlî-i Mar'aşî Divançe ve Etvâr-ı Seb'a, Yrd. Doç. Dr. Lütfi Alıcı, Ukde Kitaplığı, Kahramanmaraş, 2010.
- Hâşim Baba D.** : Hâşim Baba ve Divanı (İnceleme-Metin), Mehmet Kayacan, YLT, Isparta, 2002.
- Hatâyî D.** : Şah İsmail Safevî Divanı Edebi Hayatı ve Nefesleri, Sadeddin Nüzhet Ergun, İstanbul Maarif Kitaphanesi, İstanbul, 1956
- Hayretî D.** : Hayretî Divan-Tenkidli Basım, Mehmed Çavuşoğlu-M.Ali Tanyeri, İstanbul, 1981.
- Hüdâyî D.** : Divan-ı İlahiyat (Tıpkıbasım ve Çeviri), Dr. Mustafa Tatçı, Dr. Musa Yıldız, Üsküdar Araştırmaları Merkezi Yayınları, İstanbul, 2005.
- Kelâmî D.** : Kelâmî Divanı, Mustafa Karlitepe, YLT, Ankara, 2007.
- Kul Himmet Üstadım D.** : Kul Himmet Üstadım, İbrahim Aslanoğlu, Can Yayınları, İstanbul, 1995.
- Kul Nesîmî Ş.:** Onyedinci Yüzyıl Tekke Şairi Kul Nesîmî, Cahit Öztelli, Türk Etnografya, Folklor ve Turizm Derneği Yayını: 3, Ankara, 1969.
- Mısırî D.** : Divan-ı İlahiyat ve Açıklaması, Hacı İsmail Hakkı Altuntaş, Gözde Matbaacılık, İstanbul, 2009

- Misâli D.** : Misâli Divanı (İnceleme-Metin), Deva Güneş, YLT, Kütahya, 2011.
- Müştakî D.** : Divan-ı Müştak Baba, TBMM Açık Arşiv Kütüphanesi, (Divanın Matbu Yazmasından Bakılmıştır.)
- Nahîfî D.** : Nahîfî Süleyman Efendi Divanı (Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Divanı'nın Tenkitli Metni), A. İrfan Aypay, DT, Konya, 1992
- Nesîmî D.** : Nesîmî Hayatı-Edebi Kişiliği-Eserleri ve Türkçe Divanının Tenkitli Metni, Hüseyin Ayan, TDK Yayınları, Ankara, 2014.
- Nizamoğlu D.:** Seyyid Nizamoğlu Hayatı ve Divanından Seçmeler, Mehmet Yaman, Can Yayınları, İstanbul, 2007.
- Rızâ D.** : Neccarzâde Rızâ Divanının Edisyon Kritiği, Mehmet Özdemir, YLT, Afyon 1999.
- Rızâ D.** : Tuhye el-İrşâd, TBMM Açık Arşiv Kütüphanesi (Divanın Matbu Yazmasından Bakılmıştır.)
- Şem'î D.** : Konyalı Âşık Şem'î Divanı, TBMM Açık Arşiv Kütüphanesi (Divanın Matbu Yazmasından Bakılmıştır.)
- Usûlî D.** : Usûlî Divanı, Mustafa İsen, Akçağ Yayınları, Ankara, 1990.
- Virânî D.** : Virânî Divanı ve Risalesi (Buyruğu) Derleyen: Adil Ali Atalay Vaktidolu, İstanbul, 1998.

2. Genel Kısaltmalar

- age.** : Adı geçen eser
b. : Beyit
bkz. : Bakınız
c. : Cilt
D. : Divan
DİA : Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
DT. : Doktora Tezi
g. : Gazel
k. : Kaside
m. : Musammat
M. : Mecmua
ma. : Muaşşer
MEB : Milli Eğitim Bakanlığı
mh. : Muhammes
mr. : Muraba
msb. : Müsebba
msd : Müseddes
msm. : Müsemmen
mt. : Mütessa
N. : Nazm
Nfs : Nefes
Nu/Nr : Numara
r. : Rubai
s. : Sayfa
S. : Sayı
SAÜ : Sakarya Üniversitesi
SBE : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tb. : Tıpkı Basım
Tcb. : Tercî-i Bend
TDEA : Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi
TDK : Türk Dil Kurumu

TEİS : Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü

th. : Tahmis

tr. : Terbi

ts. : Tesdis

tsb. : Tesbi

tsm. : Tesmin

TTK : Türk Tarih Kurumu

v. : Varak

Yay. : Yayınları

YL. : Yüksek Lisans Tezi

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Şairler, Şiirlerin Sayısı ve Kullanılan Nazım Şekli.....	6
Tablo 2 : Sistematik Tasnif	8
Tablo 3: Transkripsiyon Tablosu	43

Tezin Başlığı: Mecmu'âtü'l-Eş'âr, Süleymâniye Kütüphanesi Galata Mevlevihânesi, 170 Numara (1-71) (İnceleme-Karşılaştırmalı Metin)

Tezin Yazarı: Mehmet KILIÇ

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Orhan Kaplan

Kabul Tarihi: 14/03/2018

Sayfa Sayısı: viii (Ön kısım)+297 (Tez)

Anabilimdalı: Türk Dili ve Edebiyatı **Bilimdalı:** Eski Türk Edebiyatı

Yapılan bu tez çalışması Süleymâniye Kütüphanesi'nin Galata Mevlevihânesi Koleksiyonu'nda 170 numarada *Mecmû'atü'l-Eş'âr* adıyla kayıtlanmış mecmuanın 1-71 arası varakların incelenmesi ve transkripsiyonlu metninden oluşmaktadır.

Mecmuaya bakıldığında, müstensihin şair seçimi sadece bir dönemden değil çeşitli yüzyıllardan olmuştur. 15. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar olan dönemden toplam 47 şairin 200 şiiri bulunmaktadır. 4 tane şiirin yazarı belli değildir Bu şiirlerin yazıldığı varaklardaki satır sayısı 44 ile 66 arasında değişmektedir.

Mecmuaya başlamadan önce mecmua MESTAP'a göre tasnif edilmiştir; sonra mecmuanın dış, muhteva ve dil özellikleri tanıtılmış ve mecmuanın transkripsiyonlu metnine yer verilmiştir. Şiirlerdeki mahlaslardan hareketle divanları bulunan şairlerin şiirleri karşılaştırma yapılmış, farklar ortaya konmuştur. Araştırma sonucunda, hakkında bilgi bulunan şairlerle ilgili kısa biyografiler hazırlanmıştır.

Hazırlanan çalışmanın sonunda sonuç bölümü, kaynakça, orijinal metin ve özgeçmiş bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Süleymâniye Kütüphanesi, Galata Mevlevihânesi, Şiir Mecmuası, Dîvân Şiiri, Mestap.

Title of the Thesis: Mecmu'atu'l-Esh'ar, Süleymâniye Library Mevlevihane of Galata, 170 Number (1-71) (Examination-Relative Text)	
Author: Mehmet KILIÇ	Supervisor: Assist. Prof. Orhan Kaplan
Date: 14/03/2018	Nu. of pages: viii (pre text)+297 (main body)
Department: Turkish Language and Literature	Subfield: Old Turkish Literature
<p>This thesis study consists of the examination and transcriptional texts of the mecmua (between pages 1-71) registered as Mecmu'at al-Ash'ar and as no.170 in Galata Mevlihanesi Collection at Suleymaniye Library.</p> <p>Looking at the mecmua, the choice of compiler has become not only from one century but from various centuries. There are 200 poems of 47 poets from the 15th century to the 19th century. Poems of 4 poets are not certain. The number of lines on the pages where these poems are written varies between 44 and 66. The magazine was classified according to the MESTAP Project before it began its publication; then the external, content and language features of the journal were introduced and the text of the journal was transcribed. The poems of the poets who had the divans were compared and the differences were revealed from the writers in the poems. As a result of the research, short biographies were prepared about the poets who had information about them.</p> <p>At the end of the study, the result section, bibliography, original text and resume are available.</p>	
Keywords: Suleymaniye Library, Galata Mawlawi House, Mecmua and Poetry, Divan Poetry, Mestap.	

GİRİŞ

Çalışmanın Amacı

Yapılan bu mecmua çalışmasının amacı; Süleymâniye Kütüphanesi Galata Mevlevîhânesi Koleksiyonu'nda 170 numara ile kayıtlanmış olan Mecmû'atü'l-Eş'âr adlı şiir mecmuasının 1-71 varakları arasında yer almış olan şiirleri transkribe edip bu şiirlerin şairlerini öncelikle yayımlanmış divanlar olmak üzere yapılmış akademik çalışmalardan da yararlanarak tespit etmek, divanı bulunan şairlerin şiirlerini karşılaştırarak var olan farkları ortaya koyup araştırmacıların dikkatine sunmak ve yapılacak daha sonraki akademik çalışmalara bir katre katkı sağlamaktır.

Çalışmanın Önemi

Mecmualar, içerisinde belli dönemlere ait birçok şiir ve şair barındırır. Bu şairlerden bazılarının divanlarına ulaşılmasına rağmen bazılarının adı ve şiirleri hiç duyulmamıştır. Bazen de divanı olan şairin bilinmeyen şiirlerine de mecmualar aracılığı ile ulaşırız. Mecmua çalışmalarının katkısı ya divanı olan fakat divanın içerisinde yer almayan şiirlerin ilim âlemine tanıtılması ile olur ya da mecmuada adı geçen fakat divanı bulunmayan şairlerin şiirlerine farklı kaynaklardan ulaşmaya çalışarak şairin kaynaklarda geçmeyen şiirlerini gün yüzüne çıkarmasıyla olur.

Çalışmanın Yöntemi

Süleymâniye Kütüphanesi'nin Galata Mevlevîhânesi Koleksiyonu'nda 170 numara ile kaydedilmiş olan Mecmû'atü'l-Eş'âr adlı şiir mecmuasının metnini oluştururken öncelikle daha önce buna benzer yapılmış olan tezleri inceleyerek bu doğrultuda veriler ortaya koymaya çalıştık.

Çalışmanın giriş bölümünde mecmualar hakkında bilgi, yapılan bu çalışmanın amacı, yöntemi ve konusu hakkında bilgiler verilmiştir. Giriş bölümünden sonra gelen birinci bölümde ele alınan bu mecmuanın tanıtımı yapılmıştır. Dış özelliklerinden başlanarak mecmuanın muhtevası, şiirlerin dil özellikleri örnekler de gösterilerek verilmiştir. Yine birinci bölümde anlatılanların daha iyi anlaşılması için mecmuada yer alan şairler ile şairlerin müstensih tarafından derlenen şiirlerinin nazım şeklini ve mecmuadaki şiir sayısını gösteren bir tablo ile görsellik kazandırılmıştır. Bu tablo hazırlanırken alfabetik sıralama dikkate alınmıştır. Birinci bölümde ayrıca Prof. Dr. M. Fatih Köksal tarafından yapılmış olan MESTAP tasnifi örnek alınarak tasnif yapılmıştır. Bu tasnif ile mecmuada bulunan şairleri, şaire ait şiirlerin matla', makta', mahlas beyitleri, şiirlerin nazım şekli

ve nazım birimi, şiirlerin vezini tek tablo halinde araştırmacıların dikkatine sunulmuştur. Bu tablo oluşturulurken varak numaraları dikkate alınmıştır. Daha sonra mecmuada kimlikleri tespit edilen şairler hakkında kısa bilgilere yer verilmiştir. Akabinde ise şiirde kullanılan aruz bahirleri ve kalıpları gösterilmiştir. İkinci bölümde metnin kuruluşunda izlenen yol ayrıntılı şekilde belirtilmiştir. Ardından da metnin transkripsiyonunda ve imlası hakkında izlenen yol maddeler halinde belirtilmiştir.

İkinci bölümün devamında da Süleymâniye Kütüphanesi Galata Mevlevîhânesi Koleksiyonu'nda 170 numarayla kayıtlı mecmuanın transkripsiyonlu metni verilmiş ve bu metinler başta divan çalışmaları olmak üzere yayımlanan başka akademik çalışmalar ile karşılaştırılarak farkları/benzerlikleri ortaya konmuştur. Belirlenen bu farklar dipnot ile sayfa altında gösterilmiştir. Ayrıca metin içinde geen âyetlerin orijinal halleri ve Türke meâli yine dipnot ile gösterilmiştir. Mecmuadaki bazı şairlerin hayatlarına ve şiirlerine ulaşılmasına rağmen bazı şairlerin hayatlarına, divanlarına ulaşılamamıştır. Bölümün sonunda ise yararlanılan kaynaklar alfabetik sırayla verilmiştir. En sonda ise mecmuanın orijinal şekli verilmiştir.

alışmanın Konusu

alışmanın konusu olan mecmua “1. toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş Őeylerin hepsi, 2. seçilmiş yazılardan meydana getirilmiş yazma kitap, 3. dergi” (Devellioğlu, 2006: 596) anlamlarına gelmektedir. Sözlük anlamından ziyade bir edebiyat terimi olarak: Mecmualar, genelde bir veya daha fazla yazar yahut şaire ait çeşitli şekil ve hacimlerdeki dini, din dışı nesir ya da şiirlerden oluşan derleme kitaplardır (Uzun, 2003: 265-268). Klasik Türk edebiyatında da mecmualar toplama ve biriktirme görevi gördüğü için ok önemli kaynaklar haline gelmiştir. Bir nev'i ele aldığı dönemin aydınlatılmasında, Türk edebiyatının yönünün belirlenmesinde, yeni bilgilerin ortaya ıkarılmasında yol gösterici olabilmektedir. Mecmualar, adı tezkirelerde dahi gemeyen şairlerin şiirlerine ulaşmakta önemli bir görev üstlenirler. Ayrıca şairlerin divanlarına almadıkları şiirlere de mecmualar aracılığıyla ulaşılabilir.

Bu alışmanın konusu da Süleymâniye Kütüphanesi Galata Mevlevîhânesi Koleksiyonu'nda 170 numarayla kayıtlı olan Mecmû'atü'l-Eş'âr adıyla kayıtlanmış olan eserin 1-71 varakları arasının incelenmesi ve transkripsiyonlu metnin hazırlanmasından oluşmaktadır.

BÖLÜM 1: MECMUANIN TANITIMI

1.1. Mecmuanın Tanıtımı, Dış Özellikleri, İç Özellikleri

İstanbul'da bulunan Süleymâniye Kütüphanesi'nin Galata Mevlevîhânesi Koleksiyonu'nda *Mecmû'atü'l-Eş'âr* adıyla 170 numarada kayıt edilmiş olan şiir mecmuasının istinsah tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Mecmuada 19. yüzyılda yaşamış olan şairlerin bulunması eserin 19. yüzyılda yazıya geçirildiğini ortaya koymaktadır.

Eserin geneline bakıldığında eser, 217 varaktan oluşmaktadır. Bu çalışmada 1-71 arasındaki varaklar incelenmiştir. Mecmuanın orijinaline ulaşılamadığından cilt yapısı, boyutu, ebatı vb. özellikler bilinmemektedir.

Mecmuanın şekil özelliklerine bakıldığında, eserdeki şiirler rik'a harfleriyle yazılmıştır. Ayrıca sütunlar şeklinde düzenlenmiş ve uzunlamasına açılması yönüyle bir cönk gibi tanzim edilmiştir. Sayfa numaraları sayfanın baş kısmında ortalı şekilde yazılmıştır. Her iki sayfaya bir numara verilmiştir. Bu sayfalardaki rik'a yazılar genel olarak okunabilse de bazı bölümler müstensih'in el yazısı nedeniyle okunamamaktadır. Mecmuanın incelenen sayfalarında bir varakta en az 44 en fazla 66 satır kullanılmıştır. Ayrıca eser, dijital ortama aktarılırken ikinci varak aktarılmadığı için birinci varaktan üçüncü varığa geçmektedir.

Esere alınan şiirlerde herhangi bir nazım biçimi tercih edilmemiş, Divan Edebiyatında en çok kullanılan nazım biçiminden en az kullanılan nazım biçimine kadar bir dizi nazım biçimine mecmuada yer verilmiştir. Eserdeki gazellerin 2 beyiti birleştirilerek dörtlük şeklinde yazılmış ve mecmuaya cönk havası verilmiştir. Mecmuanın tümüne bakıldığında, genel olarak şiirlerden oluşmakla birlikte yer yer uzun nesirlere de rastlanılmaktadır.

Şiirlerin içeriğinde de bir dizi aksaklıklar ve değişiklikler mevcuttur. Müstensih, bazı şairlerin şiirlerinin bir bölümünü tamamen değiştirerek kendi istediği şekilde yazmıştır (bkz. 76 numaralı şiir). Bu bölümlerin farklılıkları dipnotlar ile gösterilmiştir. Müstensih bazı sayfalarda bir satır yazmış fakat satırı çizerek yan tarafına veya alt tarafına farklı bir satır yazmıştır (bkz. 72 numaralı şiir). Bazen iki farklı şairden aynı kafiyeli şiirlerin birleştirilerek yazıldığı görülmektedir (bkz. 66 numaralı şiir). Bazen de şairlerin divanlarında olmayan şiirlerle karşılaşmaktadır. Fakat bu şiirlerden bir kısmı şairin divanında bulunmasa da daha sonra mecmualardan hareketle hazırlanan çeşitli

çalışmalarda yer almıştır. Bu şiirlerin karşılaştırması yapılırken yararlanılan kaynak dipnot ile belirtilmiştir (bkz. 112 numaralı şiir). Müstensih bazen de şiirleri yazarken ya bilerek ya da karıştırdığı için aynı şaire ait, aynı kafiyeli iki şiiri tek şiir olarak yazmıştır (bkz. 131 numaralı şiir, 160 numaralı şiir). Müstensih bazı şiirlerde şiiri bir şaire ait gösterse de şiirin başka şaire ait olduğu da yapılan çalışma sonucunda ortaya çıkmıştır (bkz. 78 numaralı şiir). Mecmuadaki bazı şiirler de şairlerin divanlarında ve daha sonra yapılan çalışmalarda bulunamamıştır (bkz. 5 numralı şiir, 200 numaralı şiir). Müstensih bazı şiirlerde sehven mahlas olarak farklı bir kelimeyi kırmızı yazmıştır. Daha sonra bu hatasını fark ederek şiirin altında mahlas beytine yer vermiştir (bkz. 20 numaralı şiir). Ayrıca müstensih, şairin divanındaki şiiri yazmasına rağmen araya bazı dörtlükler koymuştur fakat bu dörtlükler şairin divanında bulunmamaktadır (bkz. 53 numaralı şiir). şiirlere bakıldığında, şiirler genellikle gazel tarzında kaleme alınmış şiirlerdir. şiirlerde aruz ölçüsü ağırlıklı olarak kullanılmasına rağmen hece ölçüsü ile yazılan şiirler de mevcuttur. Her şiirin başında “Destûr” yazılı ifade vardır. Ayrıca şiirlerde tekrarlanan nakarat bölümleri tekrar tekrar yazılmamış, onun yerine “eyzan” ifadesi konulmuştur. Genellikle şiirin son beytinde kırmızı yazıyla şairin mahlası belirtilmiştir.

Mecmuadaki önemli problemlerden biri, kelimelerin/harflerin yazılışında dikkat edilmemesidir. Müstensih bazı yerlerde “h” yerine “h̄” kullanmış, bazı yerlerde “h̄” yerine “n” kullanmış, bazı yerlerde “z” yerine “z” kullanmıştır. Ayrıca müstensih, aynı kelime için bazen “h̄” bazen de “k̄” kullanmıştır. Bazen de şiirlerin bazılarında “nece” bazılarında “nice” kelimesini kullanmıştır. Klasik olarak metinlerde sürekli karşılaşılan m/b değişimi bu mecmuada da bulunmaktadır. “Meni” yerine “beni” kelimesi kullanılmıştır. Bunun gibi örneklere genellikle Nesîmî'nin şiirlerinde rastlanılmaktadır. Diğer bir problem ise harfi kullanımındadır. Bazı yerde bu harf “i”, bazı yerde tamlama “-i” si, bazı yerde de ölçüyü bir buçuk yapmak için kullanılmıştır. Bunu anlamak için de şiirin anlamından yola çıkılması gerekmektedir. Bu çalışmada bu tarz hatalar düzeltilerek kelimenin orijinal yazılışı esas alınmıştır.

şairlerin şiirlerinde âyetlere de rastlanılmaktadır. Bu âyetlerin orijinali ve anlamı dipnotta belirtilerek âyetin hangi anlamda kullanıldığı gösterilmiştir.

Dil özelliklerine bakıldığında, 15. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar bir dizi şairlerin şiirleri bulunmaktadır. Bu yüzden mecmuada çeşitli yüzyılların dil özellikleri görölmektedir.

18. yüzyıla kadar olan şiirlerin dil özellikleri ile 18. yüzyıl ve sonrasında yazılan şiirlerin ses özellikleri birbirinden farklıdır.

Eserde incelenen şiirlere bakıldığında Alevî-Bektâşi şairlerin şiirlerine yer verildiği görülmektedir. Şiirlerdeki konular daha çok Hurûfilik ve Alevî-Bektâşi inancı üzerinedir. Ayrıca Hz. Ali, Hz. Hasan, Hz. Hüseyin, On İki İmam, Ehl-i Beyt'e duyulan derin sevgi ve saygı da şiirlerde işlenmiştir. Müstensih Hurûfliğin en önemli şairlerinden birisi olan Seyyid Nesîmî'nin şiirlerine oldukça fazla yer vermiştir.

Genel olarak özetlemek gerekirse mecmuanın incelenen kısmında 204 şiir bulunmaktadır. Şiirler genellikle 18. yüzyıl ve öncesine aittir. Az da olsa 19. yüzyıla ait şiirler de bulunmaktadır. Şiirler karışık şekilde yazılmış, şiirler yazılırken bir dizim takip edilmemiştir. Aynı şaire ait birden fazla şiirle karşılaşılırken, bunların arka arkaya verilmediği görülmüştür. Mecmuadaki şairlerden bazıları hiç duyulmamış ve divanları yayımlanmamış şairlerdir. Bazılarının mahlaslarından hareketle ilmi çalışmalardan yararlanarak hangi şaire ait olduğu bulunmaya çalışılmıştır. Mecmuanın başındaki şiirlerden 4 tanesi tamamlanmadığı için şairleri tespit edilememiştir.

Sonuç olarak mecmua, içerisinde genel olarak dini tasavvufi mahiyetteki şiirleri, Alevî-Bektâşi geleneğine bağlı şiirleri, Ehl-i Beyt On İki İmam sevgisinin işlendiği şiirleri barındırmaktadır. Genel olarak gazel nazım şekli ve aruz ölçüsü ile yazılmış şiirlere yer verilse de koşma nazım şekli ve hece ölçüsü ile şiirler de bulunmaktadır. Dönemin ünlü şairlerinin yanında adına hiç rastlanılmayan şairlere de yer verilmiştir.

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Şairler, Şiirlerin Sayısı ve Kullanılan Nazım Şekli

‘Atā	1 gazel
Azbī Baba	1 kaside 1 Muhammes
Belirsiz	4 nazım
Bosnavī	1 nefes
Ca‘ferī	1 gazel
Cehdī	1 gazel
Dertli	1 müseddes
Eşrefoğlu Rūmī	1 gazel
Fedāyī	1 müsemmen
Ḥakkī	1 nefes 1 murabba 24 gazel
Ḥalīlī	1 tahmis 1 muhammes
Ḥamdī	2 gazel 1 muhammes 1 müseddes
Hāşimī	3 gazel 1 tahmis
Ḥayderī	1 müseddes
Ḥayretī	4 kaside
Ḥıfzī	2 gazel
Hüdāyī	2 gazel
Ḥuzūrī	1 müseddes
Kelāmī	1 tahmis
Ḳul Himmet	1 nefes
Ḳul Nesīmī	1 gazel 1 murabba 1 nefes
Kul Nesīmī+ Seyyid Nesīmī	1 gazel
Mısrī	11 gazel 2 nefes
Misālī	1 gazel 1 Müsebba
Müştākī	1 gazel
Naḥfī	2 gazel
Naqşī	1 gazel
Naşībī	1 müseddes
Neccarzāde Rızā	8 gazel
Nesīmī	69 gazel
Nizāmī	1 müseddes
Nūrī	1 gazel
Nuṭḳī	1 gazel
Remzī	1 gazel
Şādıķī	1 gazel
Şādır	1 gazel
Şāfī	1 müseddes
Seyyid Nizāmođlu	1 murabba 1 gazel
Sināf	1 müseddes
Sürūrī	4 gazel
Şah Ḥaṭāyī	2 nefes 1 gazel (Gazel Kalender Çelebi’ye atfedilir)
Şem‘ī	1 gazel 1 müseddes

Tablo 1'in Devamı

Şeyh Gâlib	1 müseddes
Şîrî	1 muhammes
Ṭahirî	1 gazel 1 muaşşer 1 müseddes
Uşûlî	1 gazel 1 tahmis
Vîrânî	4 gazel 1 murabba 2 müseddes
Yesârî	7 gazel 2 müseddes

Tablo 2: 170 Numaralı Mecmuanın MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu

Vr. Nu.	Mahlas	Matla' Beyti/Bendi	Mahlas/Makta' Beyti/Bendi	Nazım Şekli/Birimi	Nazım türü	Vezin	Açıklama
Giriş	Belirsiz	Aldadı hırş u hevā nefsūñi gedālıđı o Bire uşlan adı gel berū rüsvālıđı o Ehli ol gele şimden girū bī-şeydālıđı o ‘Aqluñı başuña vir fikr idüp a’ mālıđı o Ĝāfil olma gözün	Aldadı hırş u hevā nefsūñi gedālıđı o Bire uşlan adı gel berū rüsvālıđı o Ehli ol gele şimden girū bī-şeydālıđı o ‘Aqluñı başuña vir fikr idüp a’ mālıđı o Ĝāfil olma gözün	Nazım/1		-.--/-.--/-.--/-.--	Şiirin şairi belli değildir.
Giriş	Belirsiz	amd u şükr eyle udādan verilen ni‘ mete bađ Seni tekrım idüben eyledüđi ‘ izzete bađ Ol kerimün kerem ü luftını gör ikmete bađ ‘ Āil iseñ berū gel saña olan devlete bađ	amd u şükr eyle udādan verilen ni‘ mete bađ Seni tekrım idüben eyledüđi ‘ izzete bađ Ol kerimün kerem ü luftını gör ikmete bađ ‘ Āil iseñ berū gel saña olan devlete bađ	Nazım/1		-.--/-.--/-.--/-.--	Şiirin şairi belli değildir.
1	Belirsiz	Eyledüm ism-i şerifünle buña ben ibtidā ıfz ıl mecmū‘ ımı münkirden ey yā Rabbenā	Eyledüm ism-i şerifünle buña ben ibtidā ıfz ıl mecmū‘ ımı münkirden ey yā Rabbenā	Nazım/1		-.--/-.--/-.--/-.--	Şiirin şairi belli değildir.
1	Şadıı	Māhrem-i zāt-ı udāsın yā Muammed Muştafā Muqtedā-yı enbiyāsın yā Muammed Muştafā	Şadıı bir ‘ āşıkum bī-çāreyüm eyle ‘ aā Göster ol vechün ziyāsın yā Muammed Muştafā	Gazel/8		-.--/-.--/-.--/-.--	
1	Nesimi	Sensin ol pāk zāta mazhar yā Muammed Muştafā Sensin ol şāh-ı velāyet yā ‘ Alıyye ‘l-Murtażā	Çün Nesimidür aıat bende-i fażl-ı udā Dest-girüm Şāh-ı Merdān rehberidür evliyā	Gazel/7		-.--/-.--/-.--/-.--	Kul Nesimi ve Seyyid Nesimi divanlarında şiiire rastlanmamıştır.
1	Belirsiz	‘ Ayn-ı cem‘ ol ümmet-i zāt-ı şerif-i Muştafā Hep bu mäh feryād ider heft-i zemin feva ‘l-semā Lerze düşsün şöyle giryān eyle kim cānuñda tā Ađlamakdan gözlerün ana boyansın bī-riyā Āh bu mātemde şehid oldı şusuz ibn-i şehā Nür-ı ‘ ayn-ı Murtażā şāh-ı şehid-i Kerbelā	Zu ‘l-feāruñdan Yezid omayın ger Döldül-süvār Verme bir laza amān eyle gürühun tārümār Vācib oldı oumak la‘ net Yezide şad hezār Mäh u urşid seb‘ a-i seyyār ider feryād u zār Āh bu mātemde şehid oldı şusuz ibn-i şehā Nür-ı ‘ ayn-ı Murtażā şāh-ı şehid-i Kerbelā	Müseddes/3		-.--/-.--/-.--/-.--	Şiirin şairi belli değildir.
2	Nesimi	Gori-i şümr ü Yezid ü gori-i Mervān-ı ar Muştafānuñ azretine ben ıluram ilticā	Ey Nesimi aşr ü neşrün cāmī‘ ‘isin cāmī‘ i Enbiyānuñ sırrı sensin z‘evliyā vü enbiyā	Gazel/3		-.--/-.--/-.--/-.--	
2	āhir	urıldı bezm-i ‘ āşıklar muabbet vaqtidür hālā Gel ey sākı yetişdür nüş olunsın bāde-i şāhbā	Ki bildün nür-ı vāhid āhirā dūnyā vü māfihā Bilicek cümlesin ađ ‘ Askerī Mehdī olur peydā	Gazel/9		..../..../..../....	
2-3	Fedāyi	Ey meh-i burc-ı hidāyet seyyāre şubh u mesā Zulmeti mihr-i münevver gibi ıldıñ ruşenā Ka‘ be-i ‘ ulyāya arşu her kim itse itidā ahr-ı a‘ dā-yı fenādan bula ger şeksiz necā Nātıđ-ı Rūhu ‘l-udüsdür vech-i pāki veđ-uā Didi Mevlā şānuña kim len terāni yā Mūsā	azret-i ađdur tariinde delil ü rehberün On sekiz bin ‘ ālemi doldurdu Allāh ekberün Fażlı ađdan uyarıldı hem çerāđ-ı mermerün Cā-yı efzā-yı şafānuñ nür-ı zāt-ı minberün Cān u dilden nađş olundu bu divāna defterün Miskin-i ‘ abdi za‘ ifdür bu Fedāyi kemterün Es-selām ey nür-ı Ahmed azret-i Abdāl Mūsā Es-selām ey rükn-i esved azret-i Abdāl Mūsā	Müsemmen/7		-.--/-.--/-.--/-.--	

Tablo 2'nin Devamı

3	Rızā	Sen ol gül yüzlü 'anber-bū melek-hū hūbsın cānā Kamer-peyker semenber bī-bedel maḥbūbsın cānā	Temāşā-i cemāl eyler iken 'uşşāka her yüzde Rızāya keşf-i didār itmede maḥcūbsın cānā	Gazel/7		....-....-...-...	Şairin divanında şiire ulaşılmamış, TBMM arşivindeki yazmadan bakılmıştır.
3	Ḥaḳḳī	Gel berü ey tālib-i Mevlā olan Ḥaḳ yolunda cān u başı kıl fedā Gel berü ey rāğib-ı a' lā olan Eyle ednādan sefer Allāha tā	Varlığıñ bendin ayağundan çözüp 'Arş u ferşi güşe güşe hep gezüp On sekiz biñ 'ālemde Ḥaḳḳī söz verüp Kādadur var ara sırr-ı Kibriyā	Nefes/5		11'li Hece Ölçüsü	
3	Ḥaḳḳī	Dırīgā rāh-ı Ḥaḳdan sālikānı azduran dünyā Bu deñlü 'ömrlle nefsü 'l-' ömürde az duran dünyā	Saḡa da verdiği hem bir kefedür kıl hāzer Ḥaḳḳī Bu ḥaḳḳun yollarına cāh-ı miḥnet kâzduran dünyā	Gazel/5		....-....-...-...	
4	Niyāzī	Uyan ğafletden ey ğāfil seni aldamaşın dünyā Yaḡanı al elinden kim seni şonra kıılır rüsvā	Kemāl-i devlet istersen oḡu āyāt-ı Qur'ānı Ki her ḥarfün içinde var Niyāzī biñ dürr-i yektā	Gazel/7		....-....-...-...	
4	Niyāzī	Ey derde dermān isteyen Yetmez mi derd dermān saḡa Ey rāḡat-ı cān isteyen Kurbān olandur cān saḡa	Yüzün Niyāzī eyle ḥāḳ Derd ile baḡruñ eyle çāk Kālbūñ sarāyın eyle pāk Şāyet gele sultān saḡa	Nefes/12		8'li Hece Ölçüsü	
5	Ḥaḳḳī	Sen hidāyet itmesen yā Rab baḡa Nice irem kendi kendümle saḡa	Var şādef gibi müdāmen Ḥāmuş ol Bildün ise bulduñ ise Ḥaḳḳiyā	Gazel/10		-.-/-.-.-/-.-	
5	Müşṭākī	Şem' -i şabr-ı ḡayretem pervāneler aḡlar baḡa Mest-i cāma ḡasretem mestāneler aḡlar baḡa	Müşṭākiveş gonca-fem yaḡduñ beni ser-tā-ḡadem Aḡeh olan ḡālūme hep yanalar aḡlar baḡa	Gazel/5		-.-/-.-.-/-.-	Şairin divanında şiire ulaşılmamış, TBMM arşivindeki yazmadan bakılmıştır.
5	Naşībī	Ey kelāmu 'llāh-ı nāṭıḳ Ḥayder-i 'ālī-cenāb Ḥūb cemālūñ nūri imiş āftāb-ı māh-tāb On sekiz biñ 'ālem ez-nūr-ı tecellī feyz-yāb Şeh-süvār-ı ser-nihāde Cibril-i ender-rikāb Ḥall-i müşkil server-i dīn şāfi' -i yevmü 'l-ḡisāb Yā 'Alī yā bü 'l-vefā yā bü 'l-Ḥasan yā bü 'l-türāb	Miskinüm geldüm kaḡuñda bir geđā-yı kemterüm Ya ne ḡaddüm var ki medḡūñ ben senūñ biñ de derüm Bende-i 'āciz Naşībīyem ḡulām-ı Kānberüm Ḥayderiyem ḡāk-i pā-yı Murtażā tāc-ı serü Ḥall-i müşkil server-i dīn şāfi' -i yevmü 'l-ḡisāb Yā 'Alī yā bü 'l-vefā yā bü 'l-Ḥasan yā bü 'l-türāb	Müseddes/12		-.-/-.-.-/-.-	
6	Niyāzī	İster isen ma' rifetde olasın āli-cenāb Ehl-i 'irfān eşiginde yüzüñi eyle türāb	Bu Niyāzī kendözinden söz dimez bil ey püser Hep anı söyler duyarsuñ gökden inen dört kitāb	Gazel/11		-.-/-.-.-/-.-	
6-7	Nesimī	Ey göñül her bir vücūddan cān umarsın key 'aceb Bī-keremden luṭf ile iḡşān umarsın key 'aceb	Ey Nesimī bī-vefādan umma sen resm ü vefā Bī-vefādan rāh ile erkān umarsın key 'aceb	Gazel/6		-.-/-.-.-/-.-	Şairin divanında şiire ulaşılmamış, Nesimī'nin Bilinmeyen Şiirleri adlı makaleden yararlanılmıştır.
7	Nesimī	Ey yüzün naşrun mina 'llāh vey saḡuñ fetḡun karīb Ey beşer şüretlü Raḡmān vey melek-simā Ḥabīb	Ey Nesimī cün raḡībūñ yār imiş ya' nī ilāh Luṭf ile kaḡr oldı vāḡid hem ḡabīb oldı raḡīb	Gazel/11		-.-/-.-.-/-.-	
7	Ḥamdi	Muşḡaf-ı ḡüsnünde ḡamzen şüre-i ve 'n-nāzi' āt Ruḡḡlaruñ ve 'ş-şems cānā şaḡclaruñ ve 'l-mürselāt	Ḥāk-i pāy-i yāri Ḥamdi söyleyüp pek medḡ ider İşiden küḡl-i cevāḡir içre kañmışdur ḡayāt	Gazel/7		-.-/-.-.-/-.-	
7	Nesimī	Gözleruñ ḡamzen mu' ayyen gösterür ve 'n-nāzi' āt Kaşlaruñ maḡḡūr idüpdür leşker-i ve 'l-' ādiyāt	Sevdi göñlüñden Nesimī seni ey ārām-ı cān Cāna cānānsın ḡaḡıḡat cismūñe cānlar zekāt	Gazel/6		-.-/-.-.-/-.-	
7-8	Nesimī	Āyā laṭif-i zamāne āyā ḡulāşa-i zāt İşit bu sözümi tā kim bulasan anda necāt	Bu gün Nesimī sözünüñ melāḡatına iren Hezār secde kıılır şād hezār ḡand ü nebāt	Gazel/15		-.-/-.-.-/-.-	

Tablo 2'nin Devamı

8	Mısrî	Bağup cemâli yâre Çağıruram dost dost Dil oldı pâre pâre Çağıruram dost dost	Gelmişem dost ilinden Koşa koşa gülinden Bu Muşrînün dilinden Çağıruram dost dost	Nefes/11		7'li Hece Ölçüsü	
8-9	Bosnavî	Bâ-i bismi'llâh deyüp Çağıruram dost dost Şems-i vechu'llâh görüp Çağıruram dost dost	Mehdi-i isrâ budur Ekmel-i esmâ budur Bosnavî ma' nâ budur Çağıruram dost dost	Nefes/12		7'li Hece Ölçüsü	
9	Misâlî	Ey gönül aç 'aynuñı gel Muştafâya bi' at it Sâkî-i kevser 'Aliyye'l-Murtażâyâ bi' at it	Ey Misâlî ma' nîde bunlar da hep bir nûr durur Ayrı şanma gel tarîk-i enbiyâyâ bi' at it	Gazel/9		---/---/---/---	
9	Haqqî	Gel ey sâlik fenâfî'llâha ir ol hâli tahşil it Beķâbi'llâh bulup şonra sülûk-ı sırrı tekmil it	Ten İsmâ' ilin İbrâhim-i cânâ eyleyüp teslim Bugün ķurbân-ı 'aşka Haqqîyâ tekbir ü tehliil it	Gazel/7		---/---/---/---	
9-10	Yesârî	Şehenşeh ol vücûd iklimine başdan başa hüküm it Esir olma hevâ-yı nefse var şubh u mesâ hüküm it Derûn-ı kaşırnuñ bevvâbını bul ibtidâ hüküm it Şakm ol zir-i destünğden ayırma dâ'imâ hüküm it Saņa kimler didi kim durmayup her bir yaņa hüküm it Eger 'âşık isen 'âlemde 'âşık sen saņa hüküm it	Ķadem başduñ cihâna olmaduñ bir habbe ye nâ'il Sebeb bilmem nedür bu mâsivâyâ olduñ mâ'il Niçün kılduñ Ķam-ı dünyâyı ber-düş eyleyüp hâmil Yesârî sen seni bildüñ ki olduñ kaşreden hâşıl Saņa kimler didi kim durmayup her bir yaņa hüküm it Eger 'âşık isen 'âlemde 'âşık sen saņa hüküm it	Müseddes/4		---/---/---/---	
10	Ķul Himmat	Tâ Ķâlû belâdan sevdik sevişdüĶ Bizümle ezelden yârdur muħabbet Üstâd nazarında ikrâr vermişdüĶ Mü'mine Ķadim ikrârdur muħabbet	Ķul Himmetdür 'ahd ü peymân güdersün 'Aşuñ kaşarını çeküp yidersün Gelberü gel idüp imân idersün Zirâ ki halk içre pirdür muħabbet	Nefes/8		11'li Hece Ölçüsü	
10-11	Haqqî	Emr-i HaĶdan taşra çıkma ey gönül fermân gözet ŞıdĶ ile Ķul ol rızâ-i Ķazret-i sultân gözet	Haqqîyâ bulmaĶ dilersen ger cihân içre kemâl İr erenler şoħbetine kâmil-i insân gözet	Gazel/8		---/---/---/---	
11	Haqqî	Emr-i HaĶdan taşra çıkma resm ü erkânı gözet Ķüfr elin tütma bu yolda dîn ü imânı gözet	Cevr-i hân çekdi âdem 'âķıbet irdi güle Âdem isen sen de Haqqî cân u cânânı gözet	Gazel/5		---/---/---/---	
11	'Azbi	Dest-gir-i 'âşiyânsuñ yâ 'Alî senden meded Pâdişâh-ı dü cihânsın yâ 'Alî senden meded	Enbiyâlar maħremisün Muştafânun yâveri 'Azbiye dînsin imânsın yâ 'Alî senden meded	Gazel/15		---/---/---/---	
11-12	Remzi	Ķıl meded şâh-ı velâyet yâ 'Alî senden meded Şâhib-i 'adl ü 'adâlet yâ 'Alî senden meded	Remzi 'âciz-i Ķulamun eyle bend-i dil-pezir Lutfuñ Ķılsuñ inâyet yâ 'Alî senden meded	Gazel/6		---/---/---/---	
12a	Virânî	Cevâbum Ķüş-ı cân ile işit ey tâli' -i mes'üd Yüzün Ķarfından açıldı cihânda her ne ki mevcûd Eger serçe degül isen bu 'ankâ loĶmasın gel yut Hüve'l-evvel hüve'l-âħir yüzündür Ķible-i ma'bûd Bu ma'nîninüñ Ķadisinde buyurdi Aħmed u Maħmûd Cihâna gelmeden 'âşık hemân cemâl imiş maĶşûd	Virânînin ezel ebed bu idi 'ahd u ikrârı Hemân bir Ķırķa bir loĶma ola bu dünyâda kârı Budur bu dervîşün HaĶdan dilegi isteği varı Ve 'Alidür ve 'Alidür ve 'Alidür ve didârı Bu ma'nîninüñ Ķadisinde buyurdi Aħmed u Maħmûd Cihâna gelmeden 'âşık hemân cemâl imiş maĶşûd	Müseddes/4		---/---/---/---	
12	Yesârî	Ķazret-i yâr-ı Ķudâdur dînümüz imânumuz Râh-ı ĶaĶ-ı evliyâdur dînümüz imânumuz	Ey Yesârî bizlerün ol Mehdi-i âl-i Resûl Sancağı mir-i livâdur dînümüz imânumuz	Gazel/13		---/---/---/---	
12-13	Ķayretî	Cânâ Ķalmaz biz fedâyî cânlaruz Terk-i tecridüz fenâyî cânlaruz	Ķaçma bizden Ķayretî bigâne-vâr Biz de birĶaç âşinâyî cânlaruz	Kaside/11		---/---/---	

Tablo 2'nin Devamı

13	Virāni	Bil Muhammed Muştafādūr fahr-ı fahrü 'llāhumuz Hem ' Alīyye 'l-Murtażādūr bā-i bismi 'llāhumuz Bu söze taşdıķ idüp oldı bizüm hem rāhumuz Biz de Rüm abdālīyuz Mūsī Rızādūr şāhumuz	Ey Virāni doğdı çünkü gün gibi ol māhumuz Aşıkāra oldı gör kim Haķ veliyyü 'llāhumuz Rüz-ı şeb nūr-ı cemālün şāh-ı şeydu 'llāhumuz Biz de Rüm abdālīyuz Mūsī Rızādūr şāhumuz	Murabba/5		---/---/---/---
13	Yesāri	Faħr-ı ālem Muştafānuñ kuluyuz kurbāniyuz Hem ' Alīyye 'l-Murtażānuñ kuluyuz kurbāniyuz	Ey Yesāri āl-i evlādun muħibb-i hāşiyuz Hażret-i Bārī Hudānuñ kuluyuz kurbāniyuz	Gazel/6		---/---/---/---
13-14	Hayreti	Şüretā biz gerçi kim kaş göz temāşāsındayuz Zāhidā ma' nide Haķķun ' arş-ı a' lāsındayuz	Muştafānuñ ümmetiyyüz Murtażānuñ bendesi Çāker-i āl-i ' abāyuz Hayreti tā zindeyyüz	Kaside/18		---/---/---/---
14	Hamdi	Ezelden neş 'e-yāb-ı feyz-i faħr-ı enbiyāyuz biz Hezārān naħl-ı güلزār-ı ' Alīyye 'l-Murtażāyuz biz Gedā-yı şāh şehidi ibn ü bint-i müctebāyuz biz Muħabbet hānedānuz nesl-i pāk-i Muştafāyuz biz Şeh aqlum ' aşıkıyuz bende-i āl-i ' abāyuz biz	Ġulām-i ' Askeriyyüz cünd-i ' aşka kenz-i ' irfānuz Rumüz-ı gevher-i Mehdiye iren gizli bir kānuz Selā-yı ey Hamdi tārīķ-i ' aşka kurbānuz Muħabbet hānedānuz nesl-i pāk-i Muştafāyuz biz Şeh aqlum ' aşıkıyuz bende-i āl-i ' abāyuz biz	Muhammes/5		---/---/---/---
15	Nutķi	Üç velāyet mihri evc-i burc o şāh-ı evliyāyuz biz Ki cevher ma' deni hāķ-i şehid-i Kerbelāyuz biz	Dem-i fażl-ı ilāhiden enis rūħ-ı quds olduķ Mücerred vahdet-i Nutķi Hudā nūr-ı Hudāyuz biz	Gazel/11		---/---/---/---
15	Hāşimī	Biz harābat ehliyyüz her cāne cānān olmuşuz Tayy-ı etvār eyleyüp her ilde miħmān olmuşuz	Hāşimā dünyā vü ' uķbā ' aşıķa mekr-i hicāb Zāhir ü bātin bir oldı nün-i imkān olmuşuz	Gazel/8		---/---/---/---
15-16	Haķķi	Cihān bir cā-yı mātēmdür gelen dünyāya şād olmaz Bu şiven hāneden hergiz meserret müstefād olmaz	Teveccüh kıl Hudāya kādıyü 'l-hācāt odur Haķķi Ķo dünyāyi ki dünyā ehli hergiz pür-murād olmaz	Gazel/10		---/---/---/---
16	Nesimī	Firāķun çekmeyen ' aşık vişālün kadrini bilmez Cemile olmayan vāşıl cemālün kadrini bilmez	Nesimī virmedi şüfi ğamunđan giydiği şalı Ki ol şüfi şafāsuzdur bu şalun kadrini bilmez	Gazel/9		---/---/---/---
16	Hüdāyi	Cān terkini urmadan cānān elüñe girmez Zünnārūñ kırmadan imān elüñe girmez	Her demde me' āniden dersi oķu Hüdāyiden Sevdikçe sev anı sen ' irfān elüñe girmez	Gazel/6		---/---/---/---
16-17	Nesimī	' Ālemde bu gün ' ahdı bütün yār ele girmez Yandurđı diken bağrumı güلزār ele girmez	Elfāz-ı Nesimī bu gün ol mu' cizedür kim Beñzer āna bir lü' lü' -i şehvār ele girmez	Gazel/9		---/---/---/---
17	Nesimī	Baņa sensiz cihān ey cān gerekmez Vişālün var iken hicrān gerekmez	Kesilmez gerçi vaşlunđan Nesimī Gözünden oldığın pinhān gerekmez	Gazel/11		---/---/---/---
17	Hāşimī	Şem' -i ' aşķun zāhidā pervānesidür göñlümüz Murġ-ı lāhūt-i semendür lānesidür göñlümüz	Baħr-ı tevħid-i hüviyetdür anuñ bir kaťresi Sırr-ı zātun Hāşimā dūr-dānesidür göñlümüz	Gazel/5		---/---/---/---
17	Haķķi	Derd ehli olan şanma ki dermāna irişmez ' Aşķ ehli olan şanma ki Raħmāna irişmez	Her kimde kadem olmaya himmet cihetinden Haķķi bir ayak pāye-i merdāne irişmez	Gazel/8		---/---/---/---
17-18	Nesimī	Sen baņa yār ol ki göñlüm bir dağı yār istemez Göñlümün dil-darı sensin özge dil-dār istemez	İstedı Haķdan Nesimī vaşlını buldı murād Mālik-i Dīnār oldı gene ü dīnār istemez	Gazel/9		---/---/---/---
18	Nesimī	Cān ' aşka düşdi ey göñül yā Rab nedür tedbirimiz Cān neylesin bī-çāre cün Haķdan budur taķdirimiz	Ķur ' andur anun şüreti aydur Nesimī şek degül Münkir eger yok der ise uş muşhaf uş tefsirimüz	Gazel/11		---/---/---/---
18-19	Seyyid Nizamoglu	Ol zamān kim ' āleme kıldı nazar perverdigār Nūr-ı Ahmedden ' Alimün nūri oldı aşıkār Verdi Cebrā' il idi oldı cihāna yādigār Lā fetā illā ' Alī lā seyfe illā Zu 'l-fekār	Ben Nizām oğlu Seyidüm ehl-i beytün kemteri Şāh Haşanuñ ' aşķına ben verirüm cān u seri Sevmezem āl-i Yezidi Ca' feriyem Ca' ferī Lā fetā illā ' Alī lā seyfe illā Zu 'l-fekār	Murabba/15		---/---/---/---

Tablo 2'nin Devamı

19-20	Kul Nesîmî	Ey atı Düldül kulu Kanber kılıcı Zu'l-fekâr Ay u gün yıldızlar elinde kamu leyl ü nehâr Levh-i mahfûzda yazılmış haftûdur perverdigâr Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zu'l-fekâr	Ey Nesîmî 'uqbâyı ref' itdi şâhumdur 'Alî Dest-gîr-i râzum pûşt ü penâhumdur 'Alî Dilde virdüm kalb içre fazl-ı ilâhumdur 'Alî Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zu'l-fekâr	Murabba/7		---/---/---/---	
20	Hayderî	Nür-ı aqdem kandil içre kıldı bir-nür i' tibâr Cümle ervâhdan muqaddem oldı pür-nür âşikâr Hâkim-i esrâr-ı kudret böyle haş buldı karar Kıldı zâtından şifâta Murtaza-yı yâdigâr Laħmûke laħmî buyurdi ol Resûl-i Kird-gâr Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zu'l-fekâr	Mihri-i şâhib-livânun Tâlibiyüz Hayderi Tâ elest 'ahdi kavîdür Hayderinün kemteri Şehr-i dilde berķ urur şâhuñ muhabbet enveri Enbiyanun yâri çeşm-i evliyanun rehberi Laħmûke laħmî buyurdi ol Resûl-i Kird-gâr Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zu'l-fekâr	Muhammes/5		---/---/---/---	
20-21	Dertli	Sâķi-i kevşer durur cennetde şir-i Kird-gâr Raħm-ı mâderden biridür Muştafaya yâdigâr Oldı seyfinden anuñ dîn-i Muħammed âşikâr Leşker-i küffârî tıgından geçürdi bi-sümâr Ya nice medħ itmeyem dünyâ vü 'uqbâ nâmı var Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zu'l-fekâr	Bildüniz mi siz Yezidün bağrınun taş oldıgın Zâhiren İslâmlığı bātında kallâş oldıgın Tâ'n kılmañ dertlerine gözlerüm yaş oldıgın Kimseler 'ayb itmesin Dertli Kızılbâş oldıgın Ya nice medħ itmeyem dünyâ vü 'uqbâ nâmı var Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zu'l-fekâr	Müseddes/6		---/---/---/---	
21	Şem'î	Hâcî Bektâş-ı Velinün bindiği cânsız divâr Mazhar-ı nür-ı 'Alîdendür aña ol yâdigâr Didi arslanum 'Alîdür kudret ile Kird-gâr Pâye-i Düldül iderdi 'arş-ı a'lâda karar Şad hezar biñ kâfiri bir nâ' rada eyler şikâr Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zu'l-fekâr	İşidüp bu hâli cennet ehli giydi kâreler İki 'âlem serveri açdı gönülde yareler Nür-ı Hâķķa kavuşup gitti o dem meh-pâreler Haşre dek kan ağlasunlar 'âşik-ı bi-çâreler Bu muhabbet Şem'idür tâ haşre dek böyle yanar Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zu'l-fekâr	Müseddes/4		---/---/---/---	
21-22	Virâni	Zâhir oldı çün bize didâr-ı vahdet âşikâr Haft-ı zâtından yazılmış gördük anı şadr-ı câr Zi mürekkeb zi kalem zi kâtib-i perverdigâr Zi kelâm-ı vahy-i menzil nâm-ı Hayderdür ey yâr Oķu bu ismi dilersen olmaya şeklün ħimâr Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zu'l-fekâr	Ey Virâni çâr-deh ma'süm-ı düvâzdeh imâm Dutdı 'âlem emr-i birle ser-te-ser böyle niżâm Ger ümidün dünyenün sevdâsını kaķ' it tamâm Şad selâm olsun 'Alinün âline de şad selâm Her nefesi zikr ü fikrün bu kelâm olsun kelâm Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zu'l-fekâr	Müseddes/7		---/---/---/---	
22-23	Misâli	İrdi eyyâm-ı bahâr bu 'âlem oldı gül-izâr Bağladı dürlü alay şâf şâf şükûfe lâlezâr Bezme geldi lâle-zerrin câm dutdı şâhvâr Sâķiyâ şun sâğarı mey geçmeden bu nev-bahâr Şâh-ı Merdân 'aşķına câm içelüm leyl ü nehâr Oldı ol yüz yirmi dört biñ enbiyâya tâc-dâr Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zu'l-fekâr	Başdan ayağa Misâli nür-ı raħmetdür bize İsmini yâd eylemek devlet sa'âdetdür bize Her bir işde rehber ü 'ayn-ı 'inâyetdür bize Hâķķa minnet her taraf erbâb-ı rif' atdür bize Aña kul olmaķ yine andan şehâvetdür bize Dönderürsek başumuz yolunda la'netdür bize Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zu'l-fekâr	Müsebba/7		---/---/---/---	
23	Nesîmî	Kanı bir 'ahd ü peymânî bütün yâr Kanı bir kavli gerçek doğrı dil-dâr	Nesîmî yâr ilen yâr oldı çünkim Kamu 'âlem ne ħam ger olsa aġyâr	Gazel/12		---/---/---	
23	Nesîmî	Yâr-ı dilber senden ayru kim didi 'âlemde var Kanı senden özge dilber kanı senden özge yâr	Doġrı söz doğrar haşudun bağrını şol ma' nide Kâfire oldı Nesîminün kelâmı Zu'l-fekâr	Gazel/14		---/---/---/---	
24	Nesîmî	Cemâlin Ka'be-i ehl-i şafâdur Vişâlin Ka'be-i rûkn-i minâdur	Ezelden kul olan âl-i 'abâya Nesîmî tek gedâ-yı bi-nevâdur	Gazel/15		---/---/---	
24	Nesîmî	Cemâlün pertevi şun'ı Hüdâdur Yolunda 'aşķın cânî fedâdur	Nesîmî terk kıldı cân yolunda Dem-â-dem 'aşķ ile ism-i şafâdur	Gazel/5		---/---/---	Kul Nesîmî ve Seyyid Nesîmî divanlarında şiire rastlanmamıştır.

Tablo 2'nin Devamı

24-25	Nesîmî	Kaşunla kirpügün zülfün qaradur Te'âla'llâh ne şüretler yaradur	Nesîmî çünkü Hâkka vâsıl oldu Hüve'l-bâkî Hüve'l-bekâdur	Gazel/12		..../..../--	
25	Ca'ferî	Şunun kim derde dermânî Muhammed Muştâfâdandur Delîl-i dîn ü imânî 'Alîyye'l-Murtażâdandur	Ne gam yir Ca'ferî işbu cihânuñ hâdişâtında Kim anuñ her dü 'âlemde demi âl-i 'abâdandur	Gazel/7		..../..../..../---	
25	Nesîmî	Te'âlâ şânehü hüsnuñ şifâtı kim mu'allâdur Ki er-rahmân 'ale'l-'arşı'stevâ ol şahn-ı Mevlâdur	Nesîminün bu gün düşdi gözine dişlerün 'aksi Zehî pâkîze cevher kim muhîti gör ne deryâdur	Gazel/11		..../..../..../---	
25-26	Kul Nesîmî- Seyyid Nesîmî	Gözün aç tâlibâ gör kim 'Alidür 'âleme server Muhammed 'aşk ile deryâ 'Alidür 'ilmle perver	Nesîminün dil ü cânı münevverdür 'Alî nürü 'Alî vâlâ 'Alî a'lâ 'Alidür zât-ı peygâmbere	Gazel/12		..../..../..../---	Kul Nesîmî ve Seyyid Nesîmî şiiplerinin birleşiminden oluştur.
26	Nesîmî	Zâtı ilen ol nür-ı dıraşşân da 'Alidür Hâkka kılın şükri firâvân da 'Alidür	Hâk ol Nesîmî şâh-ı velî medhine düşdi Hem ma'den-i luft u kerem ü kân da 'Alidür	Gazel/12		--/..-/..-/..--	Kul Nesîmî ve Seyyid Nesîmî divanlarında şiiere rastlanmamıştır.
26	Virânî	Gel ey mü'min bize ikrâr 'Alidür Hâkâyık 'ilmine esrâr 'Alidür	Virânî kancaru kim 'azm kılsuñ Görünen gözüne didâr 'Alidür	Gazel/7		..../..../..--	
26-27	Hayretî	Buldılar ol bi-nişândan çün nişân abdâllar Lâ-mekân ilinde dutdılar mekân abdâllar	Hayretiyem gam şebinde koyasız lâyık mıdur Olmayasız ol garîbe mihribân abdâllar	Kaside/32		--/..--/..--/..--	
27-28	Şâfi	Ne zan itdün gözüm nürü 'aşıklık dervîşanlıkdur Er oldur nefsine şabr u kanâ'at pehlevânlıkdur Cihânuñ 'izz ü câh u devlet ü mülki ki hânlıkdur Anuñ mülkinde baykuşlar öter âhir virânlıkdur Çerâğ-ı şem'î söndürme ki cehd it yol karanlıkdur Durağ-ı menzilün fikr itmek çok gâfilânlıkdur	Şâfiyâ hiç senün nâm u nişânuñ kalmaya bir gün Kanı bülbül gibi söyler lisânuñ kalmaya bir gün Cihânuñ külli varından gümânuñ kalmaya bir gün İrişünce ecil dil tende cânıñ kalmaya bir gün Çerâğ-ı şem'î söndürme ki cehd it yol karanlıkdur Durağ-ı menzilün fikr itmek çok gâfilânlıkdur	Müseddes/4		..../..../..../---	
28	Usûlî	Gir göñül mülkine seyr it ol ulu dergâhı gör Şeş cihâta pertevini şalmışdur ol mâhı gör Zerre-i nâçizden Hürşide varan âhı gör Her neye kim bakduñ ise anda sen Allâhı gör Kancaru kim 'azm kılsañ şümme vechu'llâhı gör	Ey Uşûlî remz-i mâ evhâ yı bilmez her sakım Kim kelâmu'llâh sırrın aqlamaz div-i racim Hoş buyurmuşdur bes ol sâlike râh-ı müstakim 'İlm-i hikmetden bilürsen gel berü gel ey hakim Sen Nesîmî mantıktan dinle Fazlu'llâhı gör	Tahmis/9		--/..--/..--/..--	Seyyid Nesîmî şiiirine tahmis yapılmıştır.
28-29	Hamdî	'Ârif-i mürşide ir zâtuñi 'irfân idegör Baş koyup eşigine cânıñı kurbân idegör Ka'tresün bahre karış kendünji 'ummân idegör Kul iken var özüñi 'âleme sultân idegör Gâfil olma gözün aç sen seni insân idegör Hem-dem-i ehl-i dil olup tenünji cân idegör	Mürşid-i kâmile var nâmuñı bir gerçek er it Vâsıl-ı ma'rifetu'llâh oluben bir hüner it Hamdî gayrı ço hemân kendünji a'lâ nazar it Hasb-i hâlünji hemân bu söz ile mihtaşar it Gâfil olma gözün aç sen seni insân idegör Hem-dem-i ehl-i dil olup tenünji cân idegör	Müseddes/7		--/..--/..--/..--	
29	Nesîmî	Yarımı ayırdı benden çarğ-ı gaddâr işte gör Yüregüm baş oldu gamdan gel içüm yar işte gör	Tâ Nesîminün vücüdün nürüne yandurdu yar Nâra düşmüşdür hâsedden nice ağıyar işte gör	Gazel/10		--/..--/..--/..--	
29	Nesîmî	Yârini bunda görenler yârini yarın görür Yâri bunda görmeyen yarın kaçan yârini görür	Ey Nesîmî ol hemân himmet fakîr ol kim fakîr Cenneti 'arzulamaz ol yâr ruhsârın görür	Gazel/6		--/..--/..--/..--	Kul Nesîmî ve Seyyid Nesîmî divanlarında şiiere rastlanmamıştır.

Tablo 2'nin Devamı

30	Halîlî	Cemâlün vaşfin ey dilber egerçi tende cân söyler Lebün esrârını 'aşkuñ velâkin râygân söyler Ki nuţkuñ emr-i Hâkdur Men 'aref sırrın 'ayân söyler Ayâ sen şanma kim senden bu güftâr-ı dehân söyler Veyâ terkîb olan 'unşur yahûd lahm-ı zebân söyler	Gönül gözünü gâfletten açan 'âşıklar ey Nakşî Olardur haqqı bâtıldan seçen 'âşıklar ey Nakşî Halîlî gibi özinden geçen 'âşıklar ey Nakşî Seşkâhüm Rabbehüm hamrın içen 'âşıklar ey Nakşî İrer ma'şûkına anlar mekândan lâ-mekân söyler	Tahmis/7		....-....-...-...-...	Nakşî şiirine tahmis yapılmıştır.
30-31	Hâşimî	Hâkîkât zât-ı Mevlâdan kamu eşyâ 'ayân söyler İşit sem'i başiretle şakın şanma nihân söyler Kıyâmın anlayup Haq ile ene'l-hâk hemân söyler Eyâ sen şanma kim senden bu güftâr-ı dehân söyler Veyâ terkîb olan 'unşur yahûd lahm-ı zebân söyler	Kelâmuñdan alurlar feyz bugün 'âşıklar ey Nakşî Senün nuţkuñla ihyâdur bugün 'âşıklar ey Nakşî Zuhûruñ sırr ile Hâşim bugün 'âşıklar ey Nakşî Seşkâhüm Rabbehüm hamrın içen 'âşıklar ey Nakşî İrer ma'şûkına anlar mekândan lâ-mekân söyler	Tahmis/7		....-....-...-...-...	Nakşî şiirine tahmis yapılmıştır.
31	Nesimî	Seşkâhüm Rabbehüm hamrın dudağın Kevşerindendür Bu meyden içenün nuklı hadîsün sükkerindendür	Nesimî mâsivâ'llâhdan kesildi dilberi buldı Sivâyı n'eylesin n'itsin 'inâyet dilberindendür	Gazel/12		....-....-...-...-...	
31	Şâh Haţâyî- Kalender Celebi	Ey gönül şâd ol Muhammed Muştâfâ devrânıdur Mürşidüm Şâh-ı velâyet Murtażâ devrânıdur	Geçdi hüküm-i devr-i Mervân geldi imâm 'Askerî Secde kıl gel hânedâna Şâh Haţâ devrânıdur	Gazel/7		-...-...-...-...-	Hataî'ye atfedilen bu şiir Kalender Çelebi'ye aittir.
31-32	Haqqî	Görenler Haq cemâlini cinân-i hürî neylerler Bulanlar dost vişâlini bu dâr-ı devri neylerler	Ne kahra incinürler ehl-i dil ne luţfa şenlerdür Kemâl ehli olanlar Haqqî nâr u nûri neylerler	Gazel/6		....-....-...-...-...	
32	Virânî	Dilümde tesbihüm devrân olupdur Sücüdüm sâcidüm insân olupdur	Virânî dervîşe luţfedi Hayder İrişdi üçlere Selmân olupdur	Gazel/5		....-....-...-...-	
32	Şâh Haţâyî	Bâtınümde başa didi bir 'aziz Muhabbetden geçen Haqdan da geçer Vermeñ naşibini kesün ğidâsın Muhabbetden geçen Haqdan da geçer	Muhabbet didiğüm haşlar hâşıdur Muhabbet olmayan Haqkuñ nesidür Nuţkı Haţâyînüñ Haq nefesidür Muhabbetden geçen Haqdan da geçer	Nefes/6		11'li Hece Ölçüsü	
32-33	Tâhir	Bâ-i bismi'llâhı Rahmâni şifât âdemdedür Kâffe-i kevn ü mekân sırr-ı zât âdemdedür Âyet-i seb' u'l-meşân arz u semâvât âdemdedür Heşt-i rûzi heft şeb vü şeş cihât âdemdedür Haşr u mîzân u şırâd u kâ'inât âdemdedür Kıble-i mihrâb ism-i külliyât âdemdedür Leyletü'l-Mi'rac hem Qadr ü Berât âdemdedür Çâr-deh âyet harfi hem bu muhkemât âdemdedür Nuţk-ı hâtem bist ü heşt-i müfredât âdemdedür Seyyid-i nuţk-ı Hudâ sırr-ı fekân âdemdedür	Hâşıl itdi şâh-ı Necefden Tâhirâ âdemligi Âl-i Tâhâ kıldı ey şâhım nümâ âdemligi Hoş beyân itdi Cenâb-ı Kibriyâ âdemligi Vaşf kıldı fâhr-ı âlem Muştâfâ âdemligi Eyleme dür dideden bir dem dilâ âdemligi Rüz u şeb sa'y u niyâz eyle şehâ âdemligi Cümleden elzem durur bilmek şağa âdemligi Bil bilâ-şek künh-i zâta intihâ âdemligi Cümleyi ihyâ kılan âb-ı hayât âdemdedür Şun'-ı Haq ile vücûd-ı mümkinât âdemdedür	Muaşşer/5		-...-...-...-...-	
33	Nesimî	Leyletü'l-Kadrün sevâdi zülfi-pür-tâbindadur Ve'd-duhâ nuñ âftâbı rüy-ı mehtâbindadur	Çün Nesimînüñ Ebu'l-Fazl oldı Haqdan künyesi Cümle esmânun hurufi 'ayn-ı elķâbindadur	Gazel/12		-...-...-...-...-	
33	Nesimî	Neylerem ben bunda durup çünki dil-dâr andadur Şanma kim anda didiğüm Bursa ya Lârendedür	Dişlerün 'aksi Nesimînüñ gözine düşeli Bağr-ı Bağhreyn oldı ol lü'lü'-i şehvâr andadur	Gazel/8		-...-...-...-...-	
34	Sürürî	Ol ki 'unvân-ı melâhat kaş u tuğrâsındadur Leyletü'l-esrârı ol zülfi-semen-sâsındadur	Ey Sürürî 'alleme'l- esmâyî taşsil eyle kim Çün müsemâ âdem-i hâkinün esmâsındadur	Gazel/7		-...-...-...-...-	
34	Hıfzî	Şâh Muhammed nûr-ı vâhid taht-ı levlâkindedür On sekiz bin 'âlemün eşyâsı emlakindedür	Pek za'if itdi gözüm mâhi riyażet bizleri Hıfzîyâ 'aşk u niyâz itdükce imsâkindedür	Gazel/7		-...-...-...-...-	

Tablo 2'nin Devamı

34	Haqqî	Hamduli 'llâh ey göñül tevîd-i Haq cânühdür Zât-ı ef'âli şafânuñ 'âlem-i 'irfânühdür	Haqqî haq ile kıyâm itdünşe kılduñ hoş namâz Şol sevâbı dü cihân bildün ki dîvânühdür	Gazel/7		---/---/---/---	
34	Haqqî	Ey göñül şol kaçrede deryâ-yı 'ummân gizlidür Zerre-i nâ-çizme mihr-i dirâşşân gizlidür	Ehl-i 'irfân didiler Haq bilmek âsândur velî Haqqî yetmiş biñ hicâb içinde insân gizlidür	Gazel/6		---/---/---/---	
34-35	Haqqî	Nedür bu deñlü kazâlar ki ibtidâ yoqdur Nedür bu deñlü belâlar ki intihâ yoqdur	Var imdi Haqqî haqikat bilürsen ol hâmüş Ki bunda çün ü çerâ bil saña baña yoqdur	Gazel/6		---/---/---/---	
35	Nesimî	Mu' anber sünbülün şâha gül-i sır-âba pür-çindür Ma' âza 'llâh hatâ kıldum ne pür-çin nâfe-i Çindür	Gözümde gerçi dil-keşdür saçımın şivesi ammâ Nesimî ' aşk-ı sevdaya bırakan şol Moğol Çindür	Gazel/9		---/---/---/---	
35	Nesimî	Vaşluñ kim ki bulmadı derd ü ' azâb içindedür La' lüñi kim ki şormadı teşne serâb içindedür	Zülf ü kaşuñ Nesimîye vech-i hüsnündür ey şanem Cim ile nün bu vech ile kanķı kitâb içindedür	Gazel/9		---/---/---/---	
35-36	Nesimî	Zülf-i siyâhî mâhimuñ halkası mâh içindedür Şol kamerün menâzili ebr-i siyâh içindedür	Şüret-i hûba müdde'î bakma dimiş Nesimîye Yüzi karayıñ gör nice küfr ü günâh içindedür	Gazel/7		---/---/---/---	
36	Huzûri	Başa hicrân cefâsı hep bu çarç-ı bi-vefânühdür Şefâ' at merhamet şefkat Resûl-i Kibriyânühdür 'Atâ vü lutf-bağş de Hâlık-ı kevn ü mekânühdür Dilâ beyhüde sen şanma bu söz bir nüktedânühdür Erenlerden ümidün kesme himmet evliyânühdür Tevekkül kıl vişâl-i yâre çün vermek Hüdânühdür	Yüri âlüde-dâmen ol muhabbet hâk-i râhında Beķa yoqdur bilürsün ' âkıbet devlet külâhında Huzûri aldanup kalma cihânüñ ' izz ü câhında Murâda irmek isterseñ bu ' âlem tekke-gâhında Erenlerden ümidün kesme himmet evliyânühdür Tevekkül kıl vişâl-i yâre çün vermek Hüdânühdür	Müseddes/5		---/---/---/---	
36	Şadır	Kırup biñ pâre iden şişe-i kalbî celâlündür Yine her pâresinden görinen nür-i cemâlündür	Tağuldu cismi Şadırâ bozuldu nisbet-i şofra Benüm bu nisbetüm şimdi ne mâhuñdur ne saluñdur	Gazel/5		---/---/---/---	
36	Hâşimî	Nüş iden şahbâ-yı ' aşkı tâ ezel mestânedür Şem' -i ' aşka yanmağa ol tâ ebed pervânedür	Hâşimâ Mañşür-veş oddan Ene 'l-Hâk nâ' rasun Yüz çevirse dâr-i Haqdan belki ol bigânedür	Gazel/5		---/---/---/---	
36-37	Hamdî	Bugün meydân-ı ' aşk içre şu kim merd-i melâmetdür Ta' alluqdan halâş oldu yeri anuñ selâmetdür	Gözün yaşın görüp Hamdî senüñçün cümle ' âlemdür Ne hoş deryâya ğarķ olmuş meger şâhib-kerâmetdür	Gazel/5		---/---/---/---	
37	Haqqî	O bir güldür beķâbi 'llâh boyasına boyanmışdur Fenâ gelmez vücûdına hayât âbına kanmışdur	Tecellî-i beķâyâ kıl şefâ' at yâ Resûlu 'llâh Dil-i Haqqî fenâdan hayli demdür kim uşanmışdur	Gazel/5		---/---/---/---	
37	Rızâ	Nihâli kâmetün câna ezel dilkeşleründendür O serv-i lâ-mekân bâğ-ı likâ serkeşleründendür	Rızâyî pür-şafâ hemvâre taklîde hilâfetde Gürûhî evliyânüñ hâliyâ Bekdâşlarundandır	Gazel/7		---/---/---/---	
37	Rızâ	Zamân ahyâlini cânâ bilür ammâ zamânsızdur Aña mañşûsdur kevn ü mekân kendi mekânsızdur	Mülâzım ol Rızâyâ Men ' aref dersinde zirâ kim Kitâb-ı müsteţâb-ı fen-i hikmet imtihânsızdur	Gazel/8		---/---/---/---	Şairin divanında şiire ulaşılmamış, TBMM arşivindeki yazmadan bakılmıştır.
37	Nesimî	'Ummâna düşen ' aşk ile dür-dâneye uğrar Şükrâne veren cânını cânâneye uğrar	Girdi harem-i Ka' be-i taħķiķe Nesimî Hannâni tavâf eyler o Mennâneye uğrar	Gazel/7		---/---/---/---	
37-38	'Atâ	Dili zârında olan derdüme âğah ağlar Çekdigüm hecre benüm âh-ı şehergâh ağlar	Sâye-i feyz-i vişâl olsa bucağında ' Atâ Eyleyen gerdânını teslim evvâh ağlar	Gazel/5		---/---/---/---	
38	Nesimî	Sensiz yedigüm her ne yesem derd ile kandur Gel gel dudağın şerbetine cânımı kandur	' Aşkuñda Nesimî olalı halka melâmet Meşhûr-ı cihân oldu vü ' âlemde ' ayândur	Gazel/11		---/---/---/---	
38-39	Nesimî	Ey nesim-i şubh-dem bi 'llâh şu yârum hoş mıdır Şol habîbüm dilberüm ' âlemde vârum hoş mıdır	Çün Nesimî şaldı özin ' aşkuña pervâne tek Ey yüzi gülşen saña bu âh u zârum hoş mıdır	Gazel/6		---/---/---/---	
38	Rızâ	Gül-i nâzik-mizâc-ı gülşen-i râzi dikenden şor Diken cevrin zebân-ı merdüm-i hâtır-şikenden şor	Rızâyâ yoq yere lü 'lû-yi lâlâdan su 'âl itme Nihâni noķta-i mevhumeyi dürc-i dehândan şor	Gazel/7		---/---/---/---	
38-39	Nesimî	Şüretün haţt-ı ilâhî dürr-i nâdân ne bilür Div-i mel' ün-sıfat u ma' nî-i Kur'ân ne bilür	Ka' be-i ma' niye her kim çü Nesimî iremez Miñnet-i bi-' âded ü hâr-i muğaylân ne bilür	Gazel/5		---/---/---/---	

Tablo 2'nin Devamı

39	Nesîmî	Gönlü a' mā olanuñ nūr-ı tecellā ne bilür Bu sözün şerhini bināya şor a' mā ne bilür	Ey Nesîmî nefesün gerçi Mesihā demidür Mu' cizün remz ile Mūsî ile ' İsā ne bilür	Gazel/9	---/---/---/---	
39	Nesîmî	Servün çatında sidre vü Tübā-revān olur La' lün şarābımı [...] içen revān olur	Vaşluñdan oldı zinde Nesîmî ile 'l-ebed Āb-ı hayāta vāşıl olan cān ne cān olur	Gazel/11	---/---/---/---	
39-40	Nesîmî	'İyd-i ekberdür cemālün 'iyde cān kurbān olur Āb-ı hayvāndur dudāğun her kim içen cān olur	Ey Nesîmî āb-ı Keşerdür meger nuñkuñda kim Her kim ol şarābı içen mest-i cāvidān olur	Gazel/17	---/---/---/---	
40	Mısrî	Kim ki 'aşkuñ dārına ber-dār olur Cümle 'uşşāk içre ol serdār olur	Kim ki kendin yok iderse Mısrîyā Yokluğunun ğāyetinde var olur	Gazel/12	---/---/---/---	
40-41	Uşulî	Gün gibi insān-ı kāmil mazhar-ı āyāt olur On sekiz bin 'ālemün taşvirine mir'āt olur	Ey Uşulî 'aynuñı ğayb eyledün a' yānda Anuñ için şaḡa ğaybiyyāta 'ayniyyāt olur	Gazel/9	---/---/---/---	
41	Ḥaḡḡî	Her kim ol yāri dilerse yoluna kurbān olur Ateş-i 'aşkında dā'im yanuben bürmān olur	Varlıgun yok eyle Ḥaḡḡî 'āşık-ı şādık isen Sırr-ı Ḥaḡ ehl-i fenānuñ kalbine mihmān olur	Gazel/8	---/---/---/---	
41-42	Kelāmî	Cennetü 'l-mevā yüzündür leblerün mā-i ṭahūr Mūsî-i cāndur sözün nāzik vücūduñ küh-ı Ṭūr 'Ālemü 'l-ğaybuñ vücūdı senden olmuşdur zuhūr Ey şaçun zill-i ilāhî vey ruḡun Allāhu nūr Ravzanuñ servi boyuñdur 'indehā cennātü ḥūr	Ey Kelāmî faẓl-ı Yezdān dergehine tevbe kıl Olmayasın tā nesimde Ḥaḡ çatında münfa' il Ḥayy-i cāvidānı bilmek ister isen şöyle bil Rūḡ-ı Kudsidür Nesîminün sözi ey zinde-dil Ger Mesihā tek diriysen yatma kim çaldı şūr	Tahmis/14	---/---/---/---	Seyyid Nesîmî şiirine tahmis yapılmıştır.
42	Nesîmî	Fūrkatün urdı beni uş cigerüm yana durur Gelmedi cānuma vaşluñ mededî ya ne durur	Ey Ene 'l-Ḥaḡdan ırağ oldı Nesîmiye diyen Yan bu ḡaşretde ki ol dār ne merdāne durur	Gazel/8	---/---/---/---	
42-43	Nesîmî	Ey yüzün seb' u 'l-meşānî nezzele 'l-furḡān budur Vaḡy-i muṭlak Ḥaḡ kelāmî kāf u ve 'l-Kur'ān budur	Gel Nesîminün elinden bādeyi nūş eyle kim Lā-yezālî 'işret oldur ğuşşasız devrān budur	Gazel/14	---/---/---/---	
43	Yesārî	'Āşık ol kurb-ı Muḡammed Muştafādan olma dūr Laḡmūke laḡmî 'Alīyye 'l-Murtaẓādan olma dūr	İrgürür menzil-i maşşūda Ḥasan el-' Askerî Ey Yesārî Mehdî-i şāḡib-livādan olma dūr	Gazel/5	---/---/---/---	
43	Nesîmî	Kāra şaçun ki zulmātındadır nūr Anuñ adı nedür nūrun 'alā nūr	Nesîmî Ḥaḡḡa vāşıl oldı cāvid Gerek mātem dut ey münkir gerek sūr	Gazel/11	---/---/---/---	
43-44	Ḥaḡḡî	Gel berü feth-i dil için eyle bir ferruḡ sefer Kıl teveccüh Ḥaḡḡa tā ḡāşıl ola feth-i zafer	Kaḡı dil kim mazhar-ı feyz-i Ḥaḡ ola Ḥaḡḡiyā Açılır bāğunda dā'im şad hezārān verd-i ter	Gazel/11	---/---/---/---	
44	Ḥaḡḡî	Söyleme laf eyleyüp hergiz kerāmetden haber Kim fenā ehlinde yoḡdur māsiivā'llāhdan eşer	Güş-ı cāna Ḥaḡḡiyā ırerse ger Ḥaḡdan şalā Eyledün bî-şüphe şol vaḡdet makamın سفر	Gazel/6	---/---/---/---	
44	Nesîmî	Dil-dāra müştāk oldı cān anuñ cemālin arzular Hicrāna katlanmaz gönül yārün vişālin arzular	'Aşkuñda kurbān olduḡın ister Nesîmî şor neden Şol ma' niden kim dünyāda her şey kemālin arzular	Gazel/8	---/---/---/---	
44-45	Nesîmî	Lebūne ehl-i nazar çeşme-i hayvān didiler Gerçi uçmağ ḡürisi cümle aña cān didiler	Ey Nesîmî dem-i 'İsî degül ise nefesün Nefesi doğrırlar aña ne için cān didiler	Gazel/9	---/---/---/---	
45	Nesîmî	Leblerün kandise sükker didiler Cān-ı Şirine gör neler didiler	Ey Nesîmî muḡit-i a' zamsın Gerçi elfāzuña güher didiler	Gazel/11	---/---/---/---	
45	Nesîmî	Sünbülün ebrinde yüzün māhını pinhān ider Kāfirî islāma çekmiş ğāret-i imān ider	Zülf ü ḡālünden Nesîmî ebcedi kıldı tamām Şimdi yüzünden beyān-ı şüret-i Raḡmān ider	Gazel/11	---/---/---/---	
45b	Rızā	Ḥaḡḡ-ı 'amber-būlaruñ şol dem ki reyḡānlık ider Sünbül-i zülfüñ ara yerde perişānlık ider	Bü 'l-'acebdür bülbül-i ṭab' -ı Rızā şeb-tā-seḡer Gülşen-i na' t-ı şerifünde ğazel-ḡānlık ider	Gazel/6	---/---/---/---	
45-46	Rızā	Ḥudāvendā şeb-i tārik-i hicrāna seḡer gönder Diyār-ı iştiyāka peyk-i vuşlatla haber gönder	Cebin-i tāb-nākuñ maṭla' -ı nūr-ı hidāyetdür Cemālün āftābından Rızāya nūr-ı fer gönder	Gazel/7	---/---/---/---	
46	Ḥaḡḡî	Ey ādem-i ma' nî bize Raḡmān haberin ver Derd ehl-i olan dillere dermān haberin ver	Ey Ḥaḡḡî Muḡammed ḡaḡḡî 'İrfān güherin şaç Muḡtāc olan 'āşıklara ol kān haberin ver	Gazel/7	---/---/---/---	

Tablo 2'nin Devamı

46	Nesimî	Yüzün Muşhafdur ey rûh-ı muşavver Te'âlâ şânehü Allâhu ekber	Nesiminün sözi Hağdur Hağı bil Ki Hağdur kim anuñ dilinde söyler	Gazel/11		....-...-..	
46-47	Hağki	Şol gönül kim eyledi Hağdan bugün nür iktibâs Kalmadı şirk ü riyânun zulmetinden anda pas	Eyleyen âläyiş-i şirk ü riyâdan kalbi pāk Hağkiyâ ihlâş u takvâdan giyer fâhir libâs	Gazel/6		..-./..-./..-./..	
47	Nesimî	Ne sidredür ki boyundan kıyâmet oldı fâş Gören kıyâm ile kâddin bu sidrenün sâbâş	Nesiminün sözi çünkim bahâlu gevherdür Bu resm ile ne içündür ki şatar anı belâş	Gazel/13		..-./..-./..-./..	
47	Hüdâyî	‘Âşıkun maşsüdu ol mağbüb-ı bî-hemtä imiş Himmeti gâyet bülend ü maṭlabı a'lä imiş	Kâbe kavseyni geçüp irmiş sarây-ı vahdete Ey Hüdâyî maşsadun bildi ki ev-ednâ imiş	Gazel/5		..-./..-./..-./..	
47-48	Nesimî	Ey cennetün handân güli acı firâkun hâr imiş Müştaḳa dirlik sensizin va'llâhi key düşvâr imiş	Nuṭkı Nesiminün yakîn Allâhu nürun şerhidür Her kim bu nürü bilmedi bil kim naşibi nâr imiş	Gazel/14		--./--./--./--	
48	Nesimî	Harâmî gözlerün yağmaya düşmiş Zehî cādü ne hoş sevdâya düşmiş	Nesimî kurbân oldı kaşlaruna Ne kurbân kim anuñ tek yaya düşmiş	Gazel/11		....-...-..	Seyyid Nesimî'nin iki farklı şiirinin birleşiminden oluşmuştur.
48	Hağki	Gönül verme şaḳın dünyâda câha Ola gör ibn-i Edhem-vâr dervîş Düşersin câhdan sonra dacâha Yürî var 'âkil isen olma dil-rîş	Uyan gafletden ey Hağki gözün aç Gözünden dürr-i mercândan güher şaç Gönülden mâsivâyı eyle ihraç Hağki eyle tenkiş	Murabba/7		....-...-..	
49	Niyâzi	Bu ṭabî' at zulmetinden bulmak isterseñ halâş Gel riyâzetle arıd bu cism ü cânî çün raşâş	Ey Niyâzi bu riyâzet yoluna kim gittise Buldılar şol zevki kim buldı anı ancak havâş	Gazel/5		..-./..-./..-./..	
49	Niyâzi	Sen seni bilmekdür ancak pîre ülfetden ğaraž Noḳta-i fehmi eylemekdür 'ilm ü hikmetden ğaraž	Nesini bilen ıremiş bir dükenmez devlete Faḳru fâhri dür Niyâzi bil o devletden ğaraž	Gazel/5		..-./..-./..-./..	
49	Hağki	Faḳr ile fâhr eylemekdür câh u devletden ğaraž Zull-i nefsi anlamakdur 'izz ü rif' atden ğaraž	Zıkr ü fikrün dâ'imâ sen eyle dilden halkı sür Hağki ile Hağk olmadur Hağki hağkiatden ğaraž	Gazel/6		..-./..-./..-./..	
49	Rızâ	Len terâni peykeründen rûy-ı âlündür ğaraž Ṭür-ı didâr-ı tecelliden mişâlündür ğaraž	Sır be-ceyb-i intizâr olmuş Rızâ şâm u seher Ġalibâ teşrif-i mihmân-ı hayâlündür ğaraž	Gazel/6		..-./..-./..-./..	
49	Rızâ	Feyz-i irşâd ile olsun hâne-i dil pür-neşât Zevk-i vicdân ile gelsin ehl-i şevḳe inbisât	Hücre-i 'âlemde dâ'im ehl-i derde hem-dem ol 'Âşıkâ meydan-ı vâsi' dür Rızâ semmü'l-hıyât	Gazel/6		..-./..-./..-./..	
49-50	Niyâzi	Her deninün sözine aldanup itme ihtilâṭ Her le'îmi sırı maḳrem şanma eyle ihtiyât	Ey Niyâzi fâriğ u âzâde ol var çekme ğam Kaḳr u lutfu bir bilürseñ ğam olur şanma neşât	Gazel/5		..-./..-./..-./..	
50	Ṭâhir	Zehî kudret yaratmış Âdemi ol vâhid-i muṭlaḳ 'Ayân itmiş anuñla kenzi maḳfisin şehâ el-haḳ Bu maẓmûna ne bilür hem veliler didiler şıdḳ Eger âdem isen fehmi eyle gör seni şanma bıraḳ Cemâlün muşhaf-ı nâṭıḳ ne bilsin zâhid-i aḳmaḳ Yazılmış ism-i a'zam anda ol faẓl-ı ilâh ancak	Huruf-ı noḳtanun sırrın vücüdında iden işbât Olupdur 'Askerî Mehdî gürüh-ı nâcîdür elbet Olar çün bildiler nür-ı 'Alî nüründadır hikmet Kelâm-ı nâṭıḳa Ṭâhir dil ü cân ile kıl diḳḳat Cemâlün muşhaf-ı nâṭıḳ ne bilsin zâhid-i aḳmaḳ Yazılmış ism-i a'zam anda ol faẓl-ı ilâh ancak	Müseddes/5		....-...-..	
50	Hağki	Hâzır ol her demde yevme yunfehu fi'ş-şûra baḳ Var fenâ ehlinden ol cân vermedi Mañşûra baḳ	Hağkiyâ lezzet dilersen 'aşḳ zehrin nüş kıl Nice bir câm-ı Cemî şol kâse-i Fağfûra baḳ	Gazel/9		..-./..-./..-./..	
50-51	Yesârî	Sezâ mı ey gönül çirk-i cihâna i'tibâr itmek Gönül murğın o şâhuñ dergehinde şerm-sâr itmek Gerekmez her cehüle kenzi maḳfi 'âşikâr itmek Gerekdür sâlike mürşide kendini 'ayâr itmek Degül her kula vergi faḳr u fâhri ihtiyâr itmek Geçüp nefsi hevâdan kendine aġyârı yâr itmek	Yesârî bulmayınca bir kişi mürşid-i ḳaḳanı Ne bilsin söyleyen kim söyleden kim bunca insânı Özin fehmi itmeyen bilmez nedür şeyṭân u raḳmânı Bu böyle irmeyince âdeme ilhâm-ı Rabbânı Degül her kula vergi faḳr u fâhri ihtiyâr itmek Geçüp nefsi hevâdan kendine aġyârı yâr itmek	Müseddes/5		....-...-..	

Tablo 2'nin Devamı

51	Mısrî	‘Ârifün muṭlaḳ kelâmın duymaġa ‘irfân gerek Sırr-ı muġlaḳdur gönülde zevk ile vicdân gerek	Mısrîyâ terk-i izâfât itmege lâyıḳ olan Kâmil-i insân içinde bindebir insân gerek	Gazel/17		---/---/---/---	
51	Eşrefoġlu Rûmî	Dost yolına gidenlere idem aña n’etmek gerek Kimler ile yoldaş olup kimleri terk etmek gerek	Eşrefoġlu Rûmî yârı sevenlerün budur kârı Ol dost için aġuları sükker gibi yutmaḳ gerek	Gazel/8		---/---/---/---	
52	Nürî	Ey gönül dillerde sen efsâne olduñ bilmedün Baş açık eser ‘aceb divâne olduñ bilmedün	Nürîyâ irmez iseñ Haḳkuñ vişâl-i ‘ıydine Dutalum ‘ilm ile sen bir dâne olduñ bilmedün	Gazel/5		---/---/---/---	
52	Şâh Haṫâyî	Muḫammed ‘Alinün kurdıġı yoldur Aġı aġ üstünde görebilirseñ Ṭarıyan i’ tîḳâd eyleyen dildür Haḳîḳat sırrına irebilirseñ	Şâh Haṫâyum eydür yola getüren Yerini bekleyüp posta oturan Ṭâlibi rehberdür yola getüren Cennette Rıdvanı görebilirseñ	Nefes/8		11’li Hece Ölçüsü	
52-53	Nesîmî	Yitürdün câm-ı Cemşîdi uyan uyḫudan ey ġâfil Ne bulduñ uyḫudan göster ne kılduñ uyḫudan ḫâşıl	Nesîmî sırr-ı evḫâ -yî kemâhî gerçi şerḫ eyler Kaçan idrâk ider anı özini bilmeyen câhil	Gazel/15		---/---/---/---	
53	Virâni	Ey gönül gel diñle nuṭḫum Muşṫafâyilerden ol Anla bismi ‘llâh-i bâ-i Murtaẓâyilerden ol	Ey Virâni cümlesi bir nür-ı Haḳdur lem yezel Evvel âhir Mehdî-i şâhib-livâyilerden ol	Gazel/7		---/---/---/---	
53	Yesârî	‘Âşık ol bâr-ı ḫudânun ḳulı ol ḳurbânı ol Hem Muḫammed Muşṫafânun ḳulı ol ḳurbânı ol ol	Ey Yesârî bendesi olġıl imâm-ı ‘Askerün Mehdî-i şâhib-livânun ḳulı ol ḳurbânı ol	Gazel/6		---/---/---/---	
53-54	Sinânî	Muḫabbet tekke-gâhında ilen sen ehli ‘irfân ol Maḳâm-ı ünsi tekmîl it ḫaḳîḳat kâmil insân ol Fenâ mülkini terk idüp beḳâ iklimine ḫân ol Ḳabâ vü tâca aldanma yürî var çâḳ ü ‘üryân ol Zebûn olma zen-i dünyâya ey dil pâk-dâmân ol Erenler yolını dut er gibi ol Şâh-ı Merdân ol	Şaḳın dünyâ-yî zen için ġam ile olma âlüde Yürî ol cedd-i ḳudretten ḳanâ‘at eyle mevcûda ‘Ubûdiyyet maḳâmında ‘ibâdet eyle ma‘bûda Sinânî kesme ümidün irersen vaşl-ı maḳşûda Elüm ersin dir iseñ ey llâhî genc-i endûda Ḳo yıḳsın gönlüñi al gonca var gel durma virân ol	Müseddes/5		---/---/---/---	
54	Haḳḳî	Ger cemâl-i Aḫmedi şerḫ itmese evrâḳ-ı gül Olmaz idi ‘andelîb-i ḫoş-nevâda müştâḳ-ı gül	Bâġ-ı vaşlından ḫabîbün gül ḳoparmaz degme kes ‘Andelîb-i ‘aşḳadur ey Haḳḳî istîḫḳâḳ-ı gül	Gazel/8		---/---/---/---	
54	Haḳḳî	Dürr-i meknûn ister iseñ dildeki deryâda bul Sırr-ı maḫzûn ister iseñ âdem-i ma‘nâda bul	Haḳḳîyâ Haḳḳ ister iseñ Muşṫafâ vechin gözet Ol yüzün mi‘râcını var leyle-i İsrâda bul	Gazel/8		---/---/---/---	
54	Sürürî	Ey cemâl-i âftâb-ı maṫla‘-i şubḫ-ı ezel Muşṫaf-ı ḫüsnün beyânıdır Kitâb-ı Lem-yezeli	Ey Sürürî Haḳḳ-ı Rabbü ‘l-‘âlemînün raḫmeti Kâ‘inâtî şüret-i Raḫmâna ḳılmışdur bedel	Gazel/7		---/---/---/---	
54	Mısrî	Âşinâ-yî ‘aşḳ olandan âh u zâr eksik degül Keşti-i baḫrı dem-â-dem rûzgâr eksik degül	Şem‘-i ‘aşḳa Mısrîyâ yandur özün yoḳ ol müdâm ‘Âşîḳa her yoḳluġun üstünde var eksik degül	Gazel/5		---/---/---/---	
55	Nesîmî	Gerçi ‘aynumdan nigârâ şüretün pinḫân degül Fürḳatünden yanarım kim vaşl ile âsân degül	Ey Nesîmî çün yakın imânımış imân-ı yakın Her şehâdet kim yakından taşradur imân degül	Gazel/17		---/---/---/---	
55	Nesîmî	Şuşadım vaşluña ey çeşme-i ḫayvân beri gel Yakma hecründe beni nice gel ey cân beri gel	Eyledi cânımı çün ‘aşḳa Nesîmî teslim Ne ziyân eyler aña ḳayd ile zindân beri gel	Gazel/11		---/---/---/---	
55	Niyâzî	Varlıġun maḫveyleyüp meydâna gel Lâ vü illâdan geçüp merdâne gel	Ey Niyâzî baş açık divânesin Nice bir divânesin uşlana gel	Gazel/5		---/---/---/---	
56	Surürî	Ey gönül gel ḳo fenâ mülkini beḳâyı gözle gel Geç bu miḫnet ḫânedan dârü ‘ş-şafâyı gözle gel	Ey Sürürî bulmaḳ isterseñ sırâṫü ‘l-müstaḳîm Âdemün vechinde ḫaṫṫ-ı istivâyı gözle gel	Gazel/7		---/---/---/---	
56	Nesîmî	Fürḳatün yandurdu baġrum yüregüm ḳan oldı gel Gel ki didârün bu şayru câna dermân oldı gel	Çün Nesîmî senden ayru bildi kim yoḳdur vücüd Ḳüfr ü imân vaşl u hicrân cümle yeksân oldı gel	Gazel/8		---/---/---/---	
56	Naḳşî	Ey güzel derd-i firâḳuñdan ciger ḳan oldı gel Nâr-ı hicrânun göreldeñ çeşm giryân oldı gel	Mümkinât u ma‘lûmâtundan cemâlün gösterüp Bülbül-i gülzâr-ı vechün Naḳşî nâlân oldı gel	Gazel/7		---/---/---/---	

Tablo 2'nin Devamı

56-57	Nesîmî	Rüyuñu benden nihân itmek dilersen itmegil Gözlerüm yaşın revân itmek dilersen itmegil	Ey Nesîmî çün yaqîn imân imiş Hağdan yaqîn Ol yaqîni sen gümân itmek dilersen itmegil	Gazel/15		---/---/---/---	Seyyid Nesîmî'nin iki farklı şiirinin birleşiminden oluşmuştur.
57	Nesîmî	Zülfüñü 'anber-feşân itmek dilersen itmegil Ġâret-i dîn kaşd-ı cân itmek dilersen itmegil	Ey Nesîmî Hağdan istersen götürmek perdeyi Büt-peresti bî-gümân itmek dilersen itmegil	Gazel/7		---/---/---/---	
57	Kul Nesîmî	Es-selâm ey Şâh-ı Merdân Es-selâm Es-selâm ey nûr-ı bürhân es-selâm	Ey Nesîmî şâha ver yüz biñ selâm Es-selâm ey şîr-i Yezdân es-selâm	Gazel 12		---/---/---	
57	Nesîmî	Nigârum dilberüm yârum nedimüm münisüm cânum Refîkum hem-demüm 'ömrüm revânüm derde dermânüm	Çerâğum şem'üm u nûrum ziyâ'üm yıldızum şemsüm Hezârum bülbülüm gülüm Nesîmî hoş elhânüm	Gazel/7		---/---/---/---	
57-58	Nesîmî	Yüzüñdür maqşadum kıblem lebüñdür âb-ı hayvânüm Ayâ serv-i ser-efrâzum fedâ olsun saña cânum	Zarîfüm genc ü mâlüm Nesîmiyüm 'âşîkum 'aşkum Ġabîbüm 'izzetüm 'izzüm ezelden kâmil insânüm	Gazel/8		---/---/---/---	
58	Şeyh Ġalîb	Sultân-ı Resûl şâh-ı mümeccedsin efendim Bî-çârele devlet-i sermedsin efendim Divân-ı ilâhîde ser-âmedsin efendim Menşür-ı le' amrük le müeyyedsin efendim Sen Aħmed u Maħmüd u Muħammedsin efendim Hağdan bize sultân-ı müeyyedsin efendim	Bî-çâredür ümmetlerün 'işyanına bakma Dest-i red urup hasret ile düzaħa yakma Raħm eyle amân âteş-i hicrânıña yakma Ez-cümle kulun Ġalîb-i pür-cürmü bırakma Sen Aħmed u Maħmüd u Muħammedsin efendim Hağdan bize sultân-ı müeyyedsin efendim	Müseddes/7		--/---/---/---	
58-59	Yesârî	Ey Bârî Ġudâ menba'ı rahmetsün efendim Özin biline sen ulu devletsün efendim	Geldi saña yüz kara kabûl eyle Yesârî Ey şâhib-i seyf şâh-ı vilâyetsün efendim	Gazel/14		--/---/---/---	
59	Vîrânî	Gelberü ey kavm-i a' dâ ben Ġudâdan dönmezem Çün şehâdet eylemişem Muştafâdan dönmezem	Çün Vîrân ' Abdâl didi ismüm ' Aliyye 'l-Murtażâ Cümle vârum bezl eyledüm evliyâdan dönmezem	Gazel/9		---/---/---/---	
59	Nesîmî	Çün cefâ-keş 'âşîkum ey yâr senden dönmezem Ġançer ile bu sinemi yar senden dönmezem	Günde biñ kez it raķîbüñ ta' nesini güş idüp Ben Nesîmî ey peri ruhsâr senden dönmezem	Gazel/7		---/---/---/---	
59-60	'Azbi	Cân u dilden ben muħibb-i ħanedânun âliyem Hem erenler çâkerinün ħâk-i pâ pâmâliyem Şeh-süvâr-ı sırr-ı sultân Muştafâ vişâliyem Cümleden geçdüm velî ancak ' Alî meyyâliyem ' Âşîkum ser-pâ bürehne şâh Hüseyñ ' abdâliyem	Baňa zemmüñden gelür feraħ degül gönjüm melül Zâhid-i ħöd-râyı gör kim her edâsı biñ fużül ' Azbi pîrinden ħavâlât istedi aldı uşül Sen baňa dîrsen Kızılbaş ben dirüm şıdķ-ı Resûl ' Âşîkum ser-pâ bürehne şâh Hüseyñ ' abdâliyem	Muħammes/6		---/---/---/---	
60	Ġalîlî	Ben ki dervîş-i fakîrüm pâdişâh-ı 'âlemüm Terk ü tecridem ķanâ' at ķoşesinde bî-ğamum Mazħar-ı sırr-ı Ġudâyım küntü kenze maħremüm Ġaddî yok pâyânı yok ben bir muħîṭ-i a' zamum Rûħ-ı bî-rengüm egerçi reñge geldüm âdemüm	Ey Ġalîlî çünki her iş işlenür taķdirden Geçdi anuñçün belîğ-i rây ile tedbirden Kim irâdet câmını nüş eyledüm bir pîrden İki 'âlem ħuşşasım ref' eyledüm ben birden Fâriğüm dünyâ vü ' uķbânun ħamından bî-ğamum	Muħammes/5		---/---/---/---	
60	Şîrî	Men dilâ anı ķadîm-i dâñ içinde bülbülüm Olmasun bezmindeki mestân içinde bülbülüm Âşîyân-ı tende cânum kan içinde bülbülüm Hem müsellim nâra mevz-i şân içinde bülbülüm Der dimezem dertliyem dermân içinde bülbülüm	Çünkü Şîrî rah-ı Hağķa eyleyüp 'avnü'l-'azîm Hağķa tevfiż eyleyüp bî- şerr-i şeytânî'r-racîm Fâtiħ içre okuyup bul kenzi-i Raħmânü'r-Racîm Cennet içre menzilüm hâzâ sıratü'l-mustaķîm Zâhidâ inkârı koy vildân içinde bülbülüm	Muħammes/5		---/---/---/---	

Tablo 2'nin Devamı

60-61	Nizâmî	Fahr-ı 'âlemdür Muhammed Muştafâ kenzü'l-hikem Hâmil-i mühr-i nübüvvet şâhib-i tâcü'l-'alem Mafla'ı şems-i haķıkât nürü yâkutu'l-zulem Rû-siyâhum kıl şefâ'at yâ Nebiyy-i muhterem Ey 'Alî-siret Hasan-şüret Hüseyin-mezhebem Kaᅅı câmuᅅ cür'asın nüş eylesem hem-meşrebem	Gele bir gün 'âleme ol Mehdî-i şâhib-zamân Zu'l-feķâr-ı Hayderîdür hâricî bulmaz amân Muᅅibb-i âl-i 'abâdur 'aşķ-ı dâr-ı el-amân Kıl şefâ'at dinüm imânüm Nizâmî el-amân Ey 'Alî-siret Hasan-şüret Hüseyin-mezhebem Kaᅅı câmuᅅ cür'asın nüş eylesem hem-meşrebüm	Müseddes/5		---/---/---/---
61	Nesîmî	Haķ tâ ki yâr oldu baᅅa ser-tâ-ķadem yâr olmuᅅum Tâ görmüᅅem didârını müştâķ-ı didâr olmuᅅum	Buldı Nesîmî tâ seni zâtında Şeksiz Şüphesüz Olmuᅅ Nesîmîden beri ya'ni ki bîzâr olmuᅅum	Gazel/15		--/--/--/---
61	Haķķî	Beni senden bu benlikden cihân içre cüdâ gördüm Ciger kan oldu derdüñle gözüm baᅅr-âşinâ gördüm	Gözün bend eyle aᅅyâr-ı cihâna uğraᅅuᅅ Haķķî Dilün zabt it dime yârün cemâlini aᅅa gördüm	Gazel/6		---/---/---/---
61-62	Hıfzî	Hüb-i 'âlem ben cihâni Muştafâsız neylerem Cân ile baᅅı 'Aliyye'l-Murtażâsuz neylerem	Hıfzîyem cânım fedâdur enbiyânun âline Haķ-sârum Haķķa bu göñlüm ricâsuz neylerem	Gazel/12		---/---/--/--
62	Yesârî	Bî-kesem ben mücrim-i Haķdan hidâyet isterüm Aᅅmed ü Maᅅmüd Muhammedden Şefâ'at isterüm	'Askerün hem Mehdî-i âl-i Resülün bendesi Ben Yesârî olmuᅅum anlardan himmet isterüm	Gazel/8		---/--/--/--
62	Haķķî	Kim ki buldı dilinde 'aķl-ı kaᅅim Sūᅅanı kec ü mec ider taķᅅim	Haķķiyâ güᅅ idüp bu Haķ pendî Ola gör menzil-i 'irfânda mukîm	Gazel/8		--/--/--/..
62	Nesîmî	Şüretünün Şafhasında gör ne yazmıᅅ ol kaᅅim Okudum ᅅarfını Bismi'llâhi'r-raᅅmâni'r-raᅅim	Raᅅm kılᅅil sen Nesîmiye ey yüzi bedr-i münîr Ger ᅅatâ kıldum ise estaᅅfiru'llâhü'l-'aᅅim	Gazel/7		---/--/--/--
62-63	Nesîmî	Yüzün Muᅅᅅafᅅur ey ᅅürî yaᅅaᅅuᅅ Kâf u ve'l- Kur'ân Budur Haķdan gelen Tâᅅa budur Yâsin ü er-raᅅmân	Nesîmî cün kelâmuᅅdan dan ᅅayât-i câvidân buldı Yaᅅindür ger disem ᅅaᅅdur kim oldu ᅅayy-i câvidân	Gazel/13		---/---/---/---
63	Nesîmî	Ey ᅅaᅅletün meyinden mest ü ᅅarâb ü ᅅayrân Ger Haķķî tanımsın kanı delîl ü bürhân	'Abd olma ey Nesîmî fânî cihâna cün kim İmân ü dîn içinde sensen emîr ü sultân	Gazel/13		--/--/--/--
63-64	ᅅayretî	Ey pâdişâᅅ-ı zümre-i Merdân yâ Hüseyin Vey server-i ᅅürüᅅ-ı Şehîdân yâ Hüseyin	Bir kelb-i bâ-vefâdur eᅅiᅅünᅅde ᅅayretî Sürme kaᅅuᅅdan dan eyleme nâlân yâ Hüseyin	Kaside/32		--/--/--/--
64	Seyyid Nizâ- moᅅlu	Gözünᅅen ehl-i inkaruᅅ nihân-ender-nihân sensin Muvahᅅid gözüñe gerçî 'ayân-ender-'ayân sensin	Vücüdü varlıᅅın Seyyid Nizâmoᅅlunuᅅ al gitsin İriᅅdür aᅅlına anı ᅅayât-i câvidân sensin	Gazel/6		---/---/---/---
65	Nesîmî	Ey bergüzide Şüret cânsın velî ne cânsın Hem ism ile müsemmâ hem cism ile revânsın	Haķdan dan gelen kelâmuᅅ mu'cizdür ey Nesîmî Sensin ki küntü kenzün esrârına beyânsın	Gazel/14		--/--/--/--
65	Nesîmî	Gel ey göñlümdede vü cânda bedensen Ne cânda sen 'aceb kim cân u tensin	Nesîmî çünki buldı ᅅoᅅ melâᅅat Şîrîndür her sözi Őîrin-deᅅânsın	Gazel/7		---/---/--
65-66	Nesîmî	Düşmiᅅem bî-yâr ilâᅅi kimse bî-yâr olmasun Kimsenün ᅅâlî bu resme müᅅkil ü zâr olmasun	Ey Nesîmî kim ki Şâf olmaz zer-i ᅅâlîᅅ gibi Dilberün 'aşķuᅅda Şâfi hem çü dinâr olmasun	Gazel/14		---/--/--/--
66	Naᅅîfî	Aᅅardı müy-ı riᅅ u ser göñül dünyâya kanmazsın Şabâᅅ oldu daᅅı sen ᅅ'âb-ı ᅅaᅅletden uyanmazsın	Naᅅîfî itdiᅅüᅅ cürm ü günâᅅlar yâda gelmez mi Niçün yanmazdan evvel âteᅅ-i levîm ile yanmazsın	Gazel/7		---/---/---/---
66	Niyâzî	Teᅅne-i baᅅr-ı muᅅîᅅ olan dile reᅅ neylesin Tūᅅî-i Őeker -feᅅân üftâdeye keᅅ neylesin	Cân Niyâzî ehl-i 'aşķa nâzikâne vaz' ider Ehl-i nefᅅ olan iᅅitmez dil müᅅevveᅅ neylesin	Gazel/5		---/--/--/--
66	Niyâzî	Kim ki cândan geçmez ise diñ bize yâr olmasun 'Âr u 'ırz ile gelüp 'aşķlara bâr olmasun	Ey Niyâzî ᅅâl-i 'aşķı degmeye fâᅅ eyleme Sırr-ı Haķdur aᅅa bîᅅâne ᅅaber-dâr olmasun	Gazel/8		---/--/--/--
66-67	Nesîmî	Sen baᅅa dilber yetersen öᅅgeler yâr olmasun Bir olur yâr iki olmaz iki zinhâr olmasun	Ey Nesîmî kılma yârün sırrını aᅅyâra fâᅅ Tâ ki yâr olsun bu sırta maᅅrem aᅅyâr olmasun	Gazel/9		---/--/--/--

Tablo 2'nin Devamı

67	Şem'î	Vâsıl olmaz Hâkka kimse cümleden dūr olmadan Genc açılmaz şol gönülden tā ki pūr-nūr olmadan	Bir ' acâyip derde düşdi bu dil-i Şem'î müdām Hâkka maqbûl olmağ ister halk-ı menfūr olmadan	Gazel/7		---/---/---/---	Şairin divanında şiire ulaşılmamış, TBMM arşivindeki yazmadan bakılmıştır.
67	Nesimî	Cânımı yandırdı şevkuñ ey nigârüm kandasın Gözlerüm nûri iki ' âlemde vârum kandasın	Çün Nesimîdür bu gün eyyâm-ı ' aşkuñ serveri Ey şeker-leb yâr-ı Şirin huşkârüm kandasın	Gazel/14		---/---/---/---	
67-68	Nesimî	Şol periden vaşl umarsan ey gönül divânesin Şem' e yakılmak dilersen ne ' aceb pervânesin	Ey Nesimî şol humârî gözleri fettân gibi Dâ'im esriksin meger kim nergis-i mestânesin	Gazel/10		---/---/---/---	
68	Nesimî	Gel ey dilber ki kan oldı gönül ' aşkuñ belâsından Kerem kıl vaşl ile kırtar beni hecrün cefâsından	Nesiminün teni şol gün ki toprak ola ' aşkuñla Sîninden geç niyâz işit hezârân merhabâsından	Gazel/8		---/---/---/---	
68	Nesimî	Görmüşem nūr-ı tecellî rüy-ı zibâsında ben Okurum Seb' u 'l-Mesânî kaş u tuğrâsında ben	Ben Nesimiyem ne gam gamgîn olur isem zâhidâ Şâd u hürrem yürürem gönülüm tesellâsında ben	Gazel/7		---/---/---/---	
68	Sürürî	Ol benim kim yüz dutup âyine-i insâna ben Fazl-ı Rahmândan irişdüm şüret-i Rahmâna ben	Ey Sürürî ' âlemü 'l-gaybuñ cemâlin görmüşüm Cân göziyle bakmışım tā şüret-i Rahmâna ben	Gazel/7		---/---/---/---	
68-69	Hâkkî	Vatândan dūr düşdüm şimdi gurbet-âşinâyum ben Firâkumdan inüldüm tutdı bezmi şanki nâyum ben	Müyesser olmadı derd-i dil-i biçâreye dermân Egerçi nice yıldan Hâkkî çü pâ-yı devâyum ben	Gazel/7		---/---/---/---	
69	Cehdî	' Aşkla yandı yakıldı yâr didârın gören Âteş-i sevdâya düşdi şem' -i ruhsârın gören	Vaşla erdi derd ile hasret çeküp ' aşık olan Der ki Cehdî terk-i dünyâ eyledi yârın gören	Gazel/5		---/---/---/---	
69	Nesimî	Tecellî tutdı âfâkı cemâlün şem' -i tâbından Meger kim tal' atun ayı ' ayân oldı niğâbından	Nesimî çün vişâlinden irişdi cennet ü hûra Ne maşşerde hisâb eyler ne tamunun ' azâbından	Gazel/10		---/---/---/---	
69	Kul Nesimî	Gönül şâd ol melûl olma cihânun yoğ u vârundan Demi hoş gör çü gâfilsin ne hâşıl intizarundan	Nesiminün sözün ey cân işit gel cân gulâğundan Ki Hâk sırım ' ayân itmiş ' Alinün Zü 'l-fekârundan	Gazel/5		---/---/---/---	Bu şiir 17. yy şairlerinden Haliloğlu'na da ait olarak gösterilmektedir.
69-70	Nesimî	İçmişem ' aşkuñ şarâbın nergis-i mestâneden Gör nice mest olmuşum ben yek kadeh peymâneden	Ey Nesimî on sekiz biñ ' âlemün ma' bûdı Hâk Kim bu sırta âşinâ olmaz koğ anı hâneden	Gazel/5		---/---/---/---	Kul Nesimî ve Seyyid Nesimî divanlarında şiire rastlanmamıştır.
70	Nañifi	' Aşk u şevkuñdur dil-i şeydâyı bî-hüş eyleyen Mahv idüp şabr u karârüm mest ü medhüş eyleyen	Hırka-i ' aşk u muhabbet hâletin fehmi eylemez Ey Nañifi atlas u dibâyı per-düş eyleyen	Gazel/5		---/---/---/---	
70	Yesârî	Aldı der-i dergâhına ol yâr kereminden Biñ dürlü vefâ eyledi hünkâr kereminden	Hallâk-ı cihân dünyede ' ukbâda Yesârî Şabr eyle ider vâsıl-ı didâr kereminden	Gazel/5		---/---/---/---	
70	Nesimî	Kâlû da sâki beni esritdi şarâbından İçirdi leb-i la' li başa Hızruñ âbından	Yâ Rab nice mâ ' ildür ' âlemde Nesimî kim Rûhu 'l-Kudüsün nuḡkı bağlandı cevâbından	Gazel/11		---/---/---/---	
70-71	Nesimî	Cânî tarh eyledüm bezdüm cihândan Cihân oldum cihân oldum cihândan	Nesiminün murâdı çün sen olduñ Nazar kaç' eyledi kevn ü mekândan	Gazel/11		---/---/---/---	

1.2. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri¹

Azbî Baba (?-1747)

Kütahya'da dünyaya gelen Azbî Baba'nın gerçek adı Mustafa Ahmet Efendi'dir. Doğum tarihi ile ilgili bilgi kaynaklarda geçmemesine rağmen 18. yüzyılda yaşamış olduğu düşünülmektedir. İlk öğrenimini Kütahya'da medresede görmüş, ardından bilgi ve görgüsünü artırmak için İstanbul'a gelmiştir. Burada orduya yazılan Azbî Baba'ya 1673 yılında iftiraya uğrayıp Rodos'a sürgün edilen Niyâzî-i Mısrî'yi götürmekle görevlendirilmiştir. Yolculuk sırasında Mısrî'nin gösterdiği bazı kerametler Azbî'yi kendine bağlamış ve yolculuktan sonra devlet görevinden istifa edip Mısrî'ye bağlanmıştır. Uzun bir süre Mısrî'ye hizmet ettikten sonra icazet aldığı ve Bektâşi Dergâhı'nda postnişin olduğu bilinmektedir. Azbî'nin hayatındaki dikkat çeken unsur, sadece bir tarikata bağlanmamasıdır. Mısrî'nin ölümünden sonra Bektâşiliğe geçmiş ve burada da yükselerek "Baba" unvanını almıştır. Bektâşilik'ten sonra mezhep değiştirmiş ama bu karar Mısrî'yi de unutturmamıştır. Mısrî'ye bağlılığı Azbî'nin şiirlerinde açık bir şekilde görülmektedir. Şairin 1736'da öldüğü düşünülmektedir.

Eserleri: *Dîvân, Dîvân-ı Tahmis-i Niyâzî-i Mısrî, Şerh-i Gazel-i Niyâzî-i Mısrî*
(BAYRAM, 2006: 13)

Aziz Mahmûd Hüdâyî (1541-1628)

Celveti tarikatının kurucusu olan Hüdâyî'nin asıl adı Mahmûd'dur. 1541 yılında Şereflikoçhisar'da doğan Mahmûd, ilk eğitimini burada almıştır. Daha sonra ilim merkezi olan İstanbul'a gitmiş; tefsir, hadîs, fıkıh okuyarak burada kendisini yetiştirmiş ve ispatlamıştır. Bursa'da kadılık yaparken Hz. Üftâde'ye intisab etmiş ve kadılığı bırakmıştır. Hak yoluna, doğru yola girmiş anlamına gelen Hüdâyî mahlasını da şeyhi Hz. Üftâde vermiştir. Ayrıca halk, ona duyduğu saygının ifadesi olarak da isminin başına "Aziz" ifadesi koymuştur. Üftâde; şan, şöhrat, mal ve mülk konusunda zengin olan Hüdâyî'nin intisabından önce gururunu yenmesi, nefsin köreltmesi için Hüdâyî'den ciğer satmasını ister. Hüdâyî bu isteğe boyun eğerek ciğer satar ve bu şekilde irşâd halkasına katılma kuralını yerine getirir. İstanbul'da kendisine bir dergâh

¹ Mecmuada şiirleri olduğu halde kimlikleri tespit edilemeyen ve hayatları hakkında bilgi verilemeyen şairler şunlardır: 'Aâtâ, Cehdî, Hakkî, Hamdî, Hayderî, Hıfzî, Huzûrî, Nakşî, Naşîbî, Nizâmî, Nûri, Nuţkî, Remzî, Şadıķî, Şâdirâ, Şâfi, Sinâf, Tâhirî.

yaptırmiş ve bu dergâhta pek çok kültür adamı yetiştirmiştir. 1628 senesinde vefat eden Hüdâyî'nin mezarı Üsküdar'daki dergâhındadır. Arapça ve Türkçe birçok eser vermiştir. **Arapça Eserleri:** *Nefâisü'l-mecâlis, Hayâtü'l-ervâh ve necâtü'l-eşbâh, Vâkiât, Habbetü'l-mahabbe, Miiftâhu's-salât ve mirkâtü'n-necât, Hülâsatü'l-ahbâr fi ahvâli'n-nebiyyi'l-muhtâr, El-Mecâlisü'l-va'ziyye, Câmi'u'l-fezâ'il ve kâmi'u'r-rezâ'il Keşfü'l-kınâ' 'an vecihi's-semâ', El-Fethü'l-Îlâhî, Fethü'l-bâb ve ref'u'l-hicâb, Tecelliyât, Merâtibu's-sülûk, Mecmûa-i Hutâb, Hâşiye Kuhistânî fi şerh-i fikh-ı Keydânî* **Türkçe Eserleri:** *Dîvân, Tarikat-nâme, Nesâih ve Mevâiz, Mi'râciye, Mektubât, Necâtü'l-garîk fi'l-cem'i ve't-tefrîk*² (YILMAZ, 1991: c.4, 338-340)

Bosnavî (?-?)

Gerçek adı ve kimliği bilinmeyen Bosnavî'nin kendisinin yazdığı 34 dörtlükten oluşan Ozanlar Destanı'ndan hareketle şairin 19. yüzyılda yaşamış olduğu kabul edilir. Mahlası olan Bosnavî 'den hareketle Bosnalı olduğu düşünülmektedir. Bosnavî hem heceyi hem de aruzu başarı ile eserlerinde kullanmıştır. Yazdığı şiirler hala Bektâşiler arasında terennüm edilmektedir. Bu şiirlerde varlık ve birlik inancının tüm izleri görülmektedir. Hz. Ali ve Ehl-i Beyt sevgisi şiirlerinin ana temalarındandır. Fakat şiirlerinin toplu olduğu bir kaynak yoktur. (ÖZMEN, 1988: c.4, 213)

Ca'ferî (?-?)

Hayatı hakkında pek fazla bilgi bulunmayan Ca'ferî hakkında çeşitli kitaplardan derleme yoluyla bilgilere ulaşıyoruz. Sadettin Nüzhed Ergun, hayatı hakkında fazla bilgi bulunmayan Caferî'nin 15. yüzyılın sonunda 16. yüzyılın başında yaşadığını belirtmiştir. Ayrıca mahlasından hareketle şairin Şii inancına sahip olduğunu da söylemiştir. Fakat Ergun'un kaynağında birçok hata ve eksikler vardır. Şair hakkında bilgi veren ikinci kaynak Kemal Samancıgil'in Alevî Şairleri Antolojisi'dir. Şairin şiirlerinden hareket eden Samancıgil ve diğer araştırmacılar şiirlerde Şia inancı, Ca'ferî inancı hakkında parçalar bulmaktadır. Buradan hareketle Ca'ferî'nin sadece bir mezhebe ait olduğunu söylemek zor olacaktır. Ayrıca şairin doğum tarihi bilinmediği

---

²Şair hakkında daha ayrıntılı bilgi için bkz: Araş. Gör. Hulusi EREN, Aziz Mahmud Hüdâyî, TEİS <http://www.turkedebiyatilisimlerozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=7217> 20.02.2015 (Erişim Tarihi: 14.11.2017)

gibi nerede ne zaman doğduğu da bilinmemektedir. Ca'ferî'nin tespit edilebilen tek eseri 2180 beyitlik Câferî Divanı adlı çalışmasıdır. (DERELİ, 2003: 33-69)

Dertli (1772-1845)

Gerçek adı İbrahim olan âşık, Bolu'nun Yeniçağa ilçesinin Reşadiye nahiyesinin Şahnalar köyünde 1772 yılında dünyaya gelmiştir. Tüm kaynaklarda Karahasanoğulları adıyla anılan aileye mensup olarak geçen Dertli'nin babası kimi kaynaklarda bir rençper kimi kaynaklarda hali vakti yerinde bir çiftçi kimi kaynaklarda ise bir ırgat olarak geçmektedir. Çağın şartlarından dolayı köyde eğitim alamayan Dertli yirmi beş yaşlarında İstanbul'a gelir burada tutunamayınca oradan Konya'ya gider. İbrahim, Konya'da bir kahvehanede çaycılık yapmaya başlar. Zaman geçtikçe kahvehaneye gelen ilim ve sanattan anlayan kişiler aracılığıyla kendisini yetiştirir ve saz çalıp şiir söylemeye başlayınca kendisine Lütfi mahlası verilir. Konya'da belli bir süre kaldıktan sonra âşıklık geleneğine göre Konya'dan ayrılarak Mısır'a giden İbrahim, burada Mehmet Ali Paşa sayesinde sarayda kahvecibaşı olarak görevlendirilir. Saz ve söz konusunda ustalaşan şair tekrar İstanbul'a gelerek burada kahvehanelerde saz çalıp söylemeye başlar. Bolu mutasarrıfı olan Hüsrev Paşa, adını duyuran Dertli'yi yanına alarak Bolu Çağa'ya ayan olarak atanmasına yardımcı olur. Fakat bu görevde fazla kalamaz, görevinden alınır. İftiralarla görevden alınmak zoruna gittiği için boğazını ustura ile kesmek ister. Bu olaydan sonra şairin "Lütfi" mahlası yerine "Dertli" mahlasını kullanmaya başladığını görülmektedir. Dertli'nin şiirleri de diğer âşıklarda olduğu gibi bazıları kendisi hayattayken bazıları da ölümünden sonra cönk ve mecmualara kaydedilmiştir. Dertli'nin şiirleri daha sonra divan hâline getirilmiştir. Hece vezni ve aruz veznini başarıyla kullanmış olmasına rağmen daha çok sanat gücünü heceli şiirlerinde göstermiştir. 1845 yılında 73 yaşında Samanpazarı'nda vefat etmiştir. 1955 yılında Bolu Yeniçağa anıt mezar yapılarak naaşı anıt mezara getirilmiştir. (TEK, 2011: 41-128; YÜCE, 1994: c. 4, 186-187)

Eşrefoğlu Rûmî (1353?- 1469)

Asıl adı Abdullah olan şairin babasının adı Eşref'tir. Mısır'dan Anadolu'ya göç etmiş, birçok âlim ve şeyh yetiştirmiş ailenin çocuğudur. Abdullah, 1353'te İznik'te dünyaya geldiği öne sürülse de kaynaklara göre daha ileri bir tarihte (1377) doğduğu da söylenir.

İlk eğitimini ailesinden alan Rûmî, daha sonra eğitim için Bursa'ya gider. Gördüğü rüya üzerine medrese ve ilim yolunu terk edip batınî ilimlere yönelir. Bu nedenle Hacı Bayram-ı Velî'ye intisap eder ve on yıl riyazet için en ağır işlerde çalışır. Kemâle eriştiğini düşünen Hacı Bayram-ı Velî onu kendine damat seçer ve ona icazet vererek Bayramiyye tarikatını temsil için İznik'e görevlendirir. Fakat daha ileriye gitmeyi isteyen Rûmî, Suriye'ye Geylânî'nin torununa intisap eder. Tekrar İznik'e dönüp irşad vazifesine başlar. 1469 yılında yüz yaşının üstünde vefat eden Rûmî dergâhın haziresine defnedilir. Kâdiriler tarafından Geylânî'den sonra tarikatın ikinci pîri olarak kabul edilir. Şiirlerinde Yunus'un etkisi görülmekle beraber kendine has üslubu da hissedilmektedir. Eserleri: *Dîvan, Müzekki'n-Nüfûs, Tarikat-nâme* (PEKOLCAY-UÇMAN, 1995: c. 11, 480-482; GÜNEŞ, 1994: 17-50)

Fedâyî (?-?)

Tokat'ın Zile ilçesinde doğan şairin asıl adının ne olduğu tam olarak bilinmemektedir. Âşık, şiirlerinde Fedâyî mahlasına kullanmıştır. Ustası da kendisi gibi Tokatlı âşık olan Talibî'dir. Yazmış olduğu "İstanbul Destanı" adlı eserinin bir bölümünde 1813'te vefat etmiş olan Talibî'den bahsetmiş olması Fedâyî'nin 19. yüzyılın başlarında yaşamış olduğunun delilidir. Buradan hareketle şairin 18. yüzyılın sonlarında 19. yüzyılın başlarında hayatta olduğunu söyleyebiliriz. Şairin hayatı âşıklar geleneğinde olduğu üzere seyahatlerde geçmiştir. Bir ara Mısır'da bulunan Kaygusuz Dergâhı'nda da belli bir süre eğitim almıştır. Aldığı eğitim sayesinde Arapça diline hâkim olmuştur. Şiirlerinden de hareketle oldukça iyi eğitim aldığı görülmektedir. Aruz ölçüsündeki başarısı bunu gözler önüne sermektedir. Aruzun yanında başarılı şekilde hece ile de şiirler yazmıştır. Şairin hangi tarihte vefat ettiği bilinmemektedir.³

Halîlî-i Mar'aşî (?-1590)

Tezkirelerde Halîlî-i Mar'aşî'den bahsedilmez. Şuara tezkirelerine bakıldığında Halîlî mahlaslı dört tane şair daha vardır. Genellikle de bu şairler birbirine karıştırılmaktadır. Aslen Maraşlı olan Halîlî'nin doğum yeri, doğum tarihi, yaşadığı yer ve ölüm tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Kütüphanelerde kayıtlı bulunan eserlerde Halîlî-i

³ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz: Yrd. Doç. Dr. Ahmet Özgür GÜVENÇ, Fedâyî, TEİS <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=548> 13.09.2013 (Erişim Tarihi: 15.11.2017)

Mar'aşı'nın vefat tarihi 1485 olarak kayıtlı ise de bu pek doğru görünmemektedir (ALICI, 2010: 19-21). Süleymâniye Kütüphanesi kayıtlarına göre de 1590 yılında vefat etmiştir. Şairin en belirgin özelliği mutasavvıf bir şair olmasıdır. Şairin divançesinde silsilesi bulunmaktadır. Silsileye göre Halîlî Efendi, Halveti tarikatına intisaplıdır. Şairin bir eseri dışında tüm eserleri telif ve manzumdur. **Eserleri:** *Dîvânçe-i Halîlî-i Mar'aşı, Risâle-i Ahlâk I-II, Ravzatü'l- İmân, Lübbü'n- Nasâyih, Etvâr-ı Seb'a.* (ALICI, 2010: 19-40)

Hâşim Baba (1716-1783)

Celvetiye Tarikatı'nın Haşimiye kolunun öncüsü olan Haşim Baba'nın 1716 yılında Üsküdar'da doğduğu kaynaklarda yazmaktadır. Bazı kaynaklarda adı Mehmet Haşim bazı kaynaklarda Mustafa Haşim olarak geçmektedir. Mustafa Haşim babasının önemli ilim adamı olması nedeniyle babasından birçok adap ve erkânı öğrenerek Celvetî tarikatına intisap etti. Fakat daha sonra ise Bektâşiliğe meyledip Celvetî liği bırakmıştır. Şiirlerine bakıldığında Üsküdârî, Hâşimî, Bandırmalı-zâde, Hâşim gibi birçok mahlas kullanmıştır. Hâşim Baba bir tarikata bağlı kalmadığı için Celvetîlere ve Bektâşilere kendini tam anlamıyla kabul ettirememiş ve her grup tarafından dışlanmıştır. 1783 yılında vefat ettiğinde Celveti Dergâhına kabul edilmediği ve yol üzerindeki bir musallada cenazesi kılındıktan sonra Üsküdar'da babasının yaptırmış olduğu Bandırmalı-zâde dergâhının bahçesine defnedilmiştir. **Eserleri:** *Dîvân, Vâridât, Ankâ-yı Maşrık, Devriyye-i Ferşiyîye* (KAYACAN, 2002: 9-22) (YILMAZ, 1997: c.16, 406-407; YALÇINKAYA, 2009: 396)

Hayretî (?-1534?)

16. yüzyılın tanınmış Bektâşi şairlerinden olan, Vardar Yenicesi'nde doğan Hayretî'nin asıl adı Mehmed'dir. Hayatı hakkında kaynaklardan ulaşılan bilgiler oldukça azdır. İlim yolundaki hayatı hakkında bilgiler de sınırlıdır. Mutasavvıf bir şair olarak bilinen şairin şiirlerinden Şii inancına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Kaynaklarda Câferî mezhebine bağlı bir kişi olarak tarif edilir. "Hüseyin" redifli ağıtı Alevî-Bektâşi topluluğu tarafından saygıyla okunan bir şiirdir. Bunlardan hareketle devrinde hayli saygı gördüğünü söyleyebiliriz. Kaynaklarda divanının ölümünden sonra fal bakmak için kullanıldığı belirtilmektedir. Hayretî ardından yazılan şiirden hareketle 1534 yılında

vefat ettiği düşünülmektedir. Hayretî sadece İstanbul'da kalmamış Yenice, Belgrad, Üsküp gibi birçok vilayeti dolaşmıştır. Onun Belgrad ve Yenice için yazdığı şehrengizler bunun örneğidir. **Eserleri:** *Dîvân, Yenice Şehrengizi, Belgrad Şehrengizi*, (ÖZMEN, 1988: c.2, 525; TATCI, 1998: c.17, 61-62)

Kelâmî (?-?)

16. yüzyılda yaşamış ve gerçek adı tespit edilemeyen Kelâmî, Bektâşi tekke şairlerindendir. Şiirlerinde Kelâmî mahlasını kullanmıştır. Eğitimi ve ilmi konusunda kaynaklarda pek bilgi bulunmasa da şiirlerinde hareketle şairin iyi bir eğitim aldığı, Arapça'yı iyi düzeyde bildiği anlaşılmaktadır. Kaynaklarda vefat yeri ve vefat tarihi hakkında bilgi bulunmamaktadır. Bir süre Kербela'da bulunmuş, Hüseyin Dede'ye intisap etmiştir. Tarikat çevresinde Cihan Dede adıyla anıldığı da Ahdî'nin Gülşen-i Şuara adlı eserinde geçmektedir.

Kul Himmet Üstadım (1779-1844)

Asıl adı İbrahim olan şair Sivas'ın Divriği ilçesinde dünyaya gelmiştir. Şiirlerinden hareketle 18. yüzyılın ikinci yarısı ile 19. yüzyılın ilk yarısında yaşadığı tahmin edilmektedir. Doğum tarihi kesin bilgi olmamakla beraber 1779 olarak kabul edilir. Yaşadığı bölgede Âşık İbrahim diye tanınan şairin şiirleri kendinden 2 asır önce yaşamış olan Kul Himmet ile zaman zaman karıştırılmıştır. Daha sonra yapılan çalışmalarla şiirlerin Kul Himmet Üstadım lakaplı, Âşık İbrahim'e ait olduğu ortaya çıkarılmıştır.

Alevi-Bektâşi geleneği ile şiirler yazan şair Pir Sultan Abdal'dan etkilenmiştir. Bazı kaynaklar da şairin Pir Sultan'a mürid olduğunu söyler. Şair şiirlerini halkın anlayacağı sade dil ile söylemesi sayesinde halk arasında çok sevilmiştir. Sadece dinin rükunlarını değil günlük hayatı da şiirlerinde işlemiştir. Kendinden sonra gelen şairlerin üzerinde etkili olmuştur. Bu nedenle kendisinden sonra iki şair Kul Himmet Üstadım mahlası kullanmıştır. Doğum tarihinin kesin olmaması gibi ölüm tarihi de kesin değildir. 1844 yılında vefat ettiği düşünülmektedir (ASLANOĞLU, 1992).

Kul Nesîmî (?-?)

Edebiyatımızda Nesîmî adlı iki şair vardır. Bunlardan birisi Seyyid Nesimi diğeri ise Kul Nesîmî'dir. Kul Nesîmî'nin doğum tarihi kesin olarak bilinmemekle beraber 17. yüzyılda yaşamış olduğu düşünmektedir. Şair mahlas olarak Kul Nesîmî'yi kullanmamıştır. Cahit Öztelli Seyyid Nesîmî, Kul Nesîmî, Nesîmî, Seyyid mahlaslarını kullanan şairi, Bağdatlı Nesîmî'den ayırmak için bu şaire "Kul Nesîmî" demiştir. Kul Nesîmî'nin gerçek adı Ali'dir. Yunus Emre'nin en eski takipçilerinden olup Hacı Bektaş'ın yanında bulunmuş, Hacı Bektaş'ın Makalât isimli eserini Arapça'dan Türkçe'ye çevirmiştir. İyi derecede eğitim aldığı ve Arapça diline hâkim olduğu şiirlerinden anlaşılmaktadır. Soyunun bağlı bulunduğu Hurûfilikte önemli merhaleler aşan şair Nesîmî mahlasını da Seyyid Nesîmî'ye olan alakasından dolayı almıştır. Kul Nesîmî de Seyyid Nesîmî gibi, Hurûfliği şiirlerinde işlemiştir. Mahlaslarının aynı olması ve Hurûfî inancına sahip olması nedeniyle, uzun bir süre Seyyid Nesîmî ile karıştırılan bu şairin farklı biri olduğunu ilk defa Sadettin Nüzhet Ergun ortaya atmıştır. Aruz vezni daha sık kullanmasına rağmen diğer halk şairleri gibi bu vezni kullanmakta başarısızdır. Genelde aruzun kısa kalıpları ile şiir yazmıştır.⁴ (ALBAYRAK, 2002: c.26, 353)

Misâlî (?-?)

16. yüzyılda yaşamış, Gül Baba diye anılan Divan şairlerinden Misâlî'nin doğum tarihi konusunda kesin bilgi olmamasına rağmen bazı kaynaklarda doğum tarihi, yaşadığı devir ve şahsiyeti hakkında çeşitli bilgiler vardır. Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde geçen bilgilere göre Kanuni zamanında yaşamış bir şairdir. Bektâşi olan bu şair Amasya'nın Merzifon ilçesinde doğmuştur. Kanuni döneminde birçok sefere gitmiş ve Budin seferi sırasında şehit olmuş ve oraya defnedilmiştir. Gül Baba diye anılan şair, şiirlerinde Misâlî mahlasını kullanmıştır. Gül Baba'nın hayatı gibi isminin de nereden geldiği konusunda birtakım görüşler vardır. Bazı görüşler Gül Baba isminin Kel Baba'dan geldiğini söylemiş, bazı görüşler savaşta gülleleri eliyle tuttuğu için bu ismin verildiğini söylemiş, bazı görüşler gülmek fiilinden geldiğini söylemiş, bazı görüşler ise Gül Baba'nın isminin tacının tepesinde şeyhlik alameti olarak bir gül taşımasından

⁴ Şair hakkında daha ayrıntılı bilgi için bkz: Dr. Gürol PEHLİVAN, Kul Nesîmî, TEİS <http://www.turkedebiyatilisimlerozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4976> 14.11.2017 (Erişim Tarihi: 12.11.2017)

aldığını söylemiştir. Genel kanı ise gülü çok sevmesinden dolayı bu isim verilmiştir. Gül Baba'nın Misâlî mahlasıyla manzum ve mensur bazı eserler yazdığı ve Hurûfî olduğu kanaati yaygındır. **Eserleri:** *Dîvan, Miftahu'l-Gayb, Risale-i Besmele, Feyz-nâme* (GÜNEŞ, 2011: 10-22; KAÇALIN, 1996: c.14, 227-228)

Müşâk Baba (1759-1832)

1759 yılında Bitlis'te doğan Müştak Baba'nın asıl adı Muhammed Mustafa'dır. Şiirlerinde Müştâk mahlasını kullandığı için Müştâk Baba lakabıyla tanınmıştır. Küçük yaşta kendini ilme vermiş ve birçok ilme vakıf olmuştur. Daha sonra tasavvuf yolunda çilesini tamamlayarak halifelik makamını almıştır. Şairliği kadar musiki ile de ilgilenmiş, hocasından ud çalmasını öğrenerek ud konusunda ustalaşmıştır. Musikinin bir ilaç olduğunu daima şiirlerinde belirten Müştâk Baba ruh hastalıklarını tedavisinde musikinin kullanılabileceğini belirtmiştir. İstanbul'da bulunduğu sırada Sultan II. Mahmut'un zamanında sarayda padişahın has nedimlerinden birisi olmuştur. 1832 senesinde İstanbul'dan memleketi Bitlis'e dönerken Muş'ta konakladığı sırada kendisine düşman olan bir grup Yezîdî tarafından seccadesi üzerinde iken boğularak şehit edilmiştir. **Eserleri:** *Dîvân, Mektûbât-ı Kimyâ-yı Müştâk, Âsârü'l-Müşâk Esrârü'l-Uşşâk, Mir'âtü'l-Uşşâk, Mişkâtü'l-Müşâk, Bahâr-nâme*⁵

Nahîfî Süleyman Efendi (1665/1666-1738)

Asıl adı Süleyman olan şairin yazdığı Hilyetü'l-Envar'dan hareketle 1665-1666 yıllarından birisinde doğduğu düşünülmektedir. İlim ve kültür başkenti olan İstanbul'da doğan şair, küçük yaşta eğitime başladı. İyi bit hattat olan şair, Mısır'a giderken uğradığı Konya'da Mevleviliğe intisap etti. Belli bir süre İran, Nemçe gibi şehirlerde bulunan şair kâtiplik, elçilik gibi görevler üstlenmiştir. Nemçe dönüşü başmukatacılığa getirildi ve buradan emekli oldu. Emekli olduktan sonra Mesnevi Tercümesi'ni bitirdi. 4 Eylül 1738 günü hayata gözlerini yumdu. Topkapı dışında olan mezarı 1944 yılında yol genişletmesi nedeniyle kaldırılmıştır. Sebki-Hindi tesiriyle şiirler söyleyen Nahîfî şiirlerinde deyim, atasözleri, İstanbul ağzına mahsus kelimeleri sıklıkla kullanmıştır. **Eserleri:** *Divan, Mevlidü'n-nebî, Hücretü'n-nebi, Tercüme-i Mesnevî-i Şerîf, Hilyetü'l-*

⁵ Şair hakkında daha ayrıntılı bilgi için bkz: Prof. Dr. Mehmet ARSLAN, "Müştak Baba" TEİS <http://www.turkedebiyatilismlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=6499> 01.01.2015 (Erişim Tarihi 12.11.2017)

envâr, Risale-i Hizriyye, Nasîhatü'l- vüzerâ (AYPAY, 1992: 2-10; UZUN, 2006: c.32, 297-299)

Neccârzâde Şeyh Rızâ (1679-1746)

Asıl ismi Mustafa Rızâ olan Neccarzâde, bazı kaynaklara göre Giresun ilinin Şebinkarahisar ilçesinde 1679'da dünyaya gelmiştir. Giresun'dan; önce Üsküdar'a göç etmişler, ardından Neccarzâde tekkesinin bulunduğu Beşiktaş'a yerleşmişlerdir. "Neccâr" lakabıyla anılması, babasının orduların geçişi için köprü yapmasından dolayı verilmiştir. Daha küçük yaştan itibaren ilim tahsiline başlamış ve daha küçük yaşta Celvetiyye tarikatına intisap ederek halifelik icazeti almıştır. Rus savaşı dönüşü Edirne'de bir süre kalmış ve bu zaman zarfında Nakşibendî tarikatına intisap edip icazet almıştır. Rızâ Efendi, İstanbul'da 1744 yılında tekkesinde hastalanmış ve 2 yıl devam eden hastalığın 1746 yılı Şubat ayının 7'sinde Üsküdar'da ömrünü tamamlamıştır. Türbesi İstanbul Beşiktaş semtindedir. **Eserleri:** *Dîvân, Terceme-i Muhtasarü'l-Velâyet, Risâle-i Tarîkat-ı Nakşibendiyye, Hilye-i Hâce Bahâeddin Şâh-ı Nakşibend, Hacnâme, Er-Risâle fî Beyâni'l-İ'tikad ve'l-Amel ve'l-Ahlâk* (ÖZDEMİR, 1999: 2-12; ŞİMŞEK, 2006, c.32, 483-484)

Niyazî Mısrî (1618-1694)

Malatya'nın Aspozi kasabasında 9 Mart 1618 yılında doğan Mısrî'nin asıl adı Mehmed'dir. Mısrî ilim tahsili için belli bir süre Mısır'da yaşadığından dolayı bu mahlası şiirlerinde kullanmıştır. Gençlik zamanlarında sufilere muhalif olmuş ve meclislerine gitmemiştir fakat daha sonra görüşü değişerek Halvetî şeyhine intisap etmiştir. Nakşibendi olan babası bu düşüncesini değiştirmek istese de başarılı olamamıştır. Zahir ilimleri öğrenmek için Malatya'dan ayrılarak öncelikle Diyarbakır'a ve Mardin'e gitmiş, burada mantık ve kelam derslerini okumuştur. İlmîni daha çok artırmak isteyen Mısrî Kahire'deki Ezher medreselerine giderek ilim tahsil etmeye başlamıştır. Daha sonra ise rüyasına giren Abdülkadir Geylani'nin tavsiyesiyle Mısır'dan ayrılarak 1646'da İstanbul'a gitmiştir. Sokullu Mehmet Paşa Cami Medresesi'nin bir hüccesinde halvete girdikten belli bir süre sonra kemale erişip Anadolu şehirlerini gezmeye başlamıştır. Uşak'ta Ümmî Sinan'a intisap etti. 9 yıl burada şeyhine hizmet ederek seyr ü süluku tamamlamıştır. Anadolu'nun bazı illerinde

irşad faaliyeti yaparken dedikodular yüzünden görevini bırakıp müritleriyle Bursa'ya yerleşmiştir. Devlet adamlarının daveti ile Edirne'ye gitmiş ve buradan 1674 yılında Rodos'a sürgün edilmiştir. 9 ay sürgün hayatından sonra affedilen şair devlet adamlarına karşı sarf ettiği sözlerden dolayı bu defa Limni adasına sürgün edilmiştir. Yaklaşık olarak on beş yıl hayatından sonra Bursa'ya dönmüş ve buradan Tekirdağ'a geçmiştir. Padişahın sözüne muhalif olmaktan tekrar Limni'ye sürgün edilmiştir. 1 yıllık sürgün hayatı sonunda 16 Mart 1694 yılında Limni'de vefat etmiştir. Şair tasavvufa ağırlık vermiş, vahdet-i vücud görüşünü benimsemiştir. **Türkçe Eserleri:** *Dîvân-ı İlâhiyât, Risâle fî-Deverân-ı Sûfiyye, Şerh-i Nutk-ı Yûnus Emre, Risâle-i Es'ile ve Ecvibe-i Mutasavvifâne, Mecmûa-i Şeyh Mısri Efendi, Risâle-i Vahdet-i Vücûd, Ta'birâtü'l-Vâkı'at, Risâle-i Hasaneyn, Risale-i Tevhîd, Risâle-i Hızriyye, Risâle-i Eşrâtu's-Sâ'at, Risâle-i Arşîyye, Şerh-i Esmâu'l-Hüsna, Mecmûa-i Kelimât-ı Kudsiyye, Arapça Eserleri:* *Mecâlis, Tesbi'-i Kasîde-i Bür'e, Ed-Devretü'l-Arşîyye, Mevâ'idü'l-İrfân ve Avâ'idü'l-İhsân* (AŞKAR-DEMİRLİ, 2007: c.33, 166-169)

Seyyid Nesîmî (?-?)

Biyografi yazan kişilerin Nesîmî'nin doğum yeri konusunda çelişkileri vardır. "Nesîmî" mahlasının şairin doğduğu yöreden kaynaklı olarak verildiğini, buradan hareketle Bağdat'ın Nesîm adlı nahiyesinde veya Irak'ta doğduğu söylenmektedir. Ancak Gölpınarlı, "Bağdat civarında bugün Nesîm adlı bir nâhiye olmadığı gibi, *Mu'cemü'l-Buldân*'da da bu isimde bir yerden bahsedilmemekte" diyerek Nesîmî'nin Bağdatlı doğduğu tezini çürütmüştür. Nesîmî'nin doğum yerinin tezkirelere bakılınca Şiraz olduğu görülmektedir. Fakat Azerbaycan'da yazılan eserlerde şairin Şirvan bölgesindeki Şamahı'dan olduğu kabul edilmiştir. Nesîmî'nin doğum yerinde olduğu gibi doğum tarihinde de bilinmezlik vardır. Seyyid olması dışında ailesi hakkında bilinenler de sınırlıdır. İyi bir tahsil gördüğü eserlerinden anlaşılmaktadır. Nesîmî'yi Nesîmî yapan asıl olay Aliyyü'l-a'lâ aracılığıyla Hurûfliğe girmesidir. Nesîmî'nin Fazlullâh'ın halifeleri arasında sayıldığı da bilinmektedir. Nesîmî, Hurûfliği yaymak için Murâd Han zamanında Anadolu'ya gelmiştir. Nesîmî'nin Hurûfliği anlatmak için son durağı Halep'tir. Onun Halep'te idam edildiği tarih hakkında oldukça fazla rivayet vardır. Halep'te onu çekemeyenlerin iftiralari üzerine Memlukler zamanında sultan tarafından katledilmesi emredilmiştir. Boynu vurulmuş ve derisi yüzülerek asılmıştır. **Eserleri:**

Türkçe Dîvân, Farsça Dîvân, Mukaddimetü'l-Hakâyık (BİLGİN-ÜZÜM, 2007: c.33, 3-6)

Seyyid Nizamoğlu (? – 1601)

Şeyh Nizameddin'in oğlu Seyyid Seyfullah Kâsım, 16. yüzyıl tekke edebiyatının en büyük şahsiyetlerinden biridir. Doğum tarihi bilinmeyen Kâsım İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Babasının isminden hareketle Nizamoğlu da denmiştir. İlk tahsilini yaptıktan sonra Şeyh Sinan Ümmî'ye derviş olmuştur. Halifeliği aldıktan sonra irşad vazifesine başlamış, 1601'deki vefatına kadar Silivrikapı Emirler Tekkesi'nde vazifesini yapmıştır. Naaşı bu tekkenin bahçesine defnedilmiştir. Caferî mezhebine bağlı olan Nizamoğlu şiirlerde Seyyid Seyfî, Nizamoğlu, Seyfullah gibi mahlaslar kullanmıştır. Hece ve aruzu iyi derecede kullanarak yazdığı şiirler çok sevilmiştir. Şiirlerinde sıklıkla işlediği konular ise ehl-i beyt sevgisi, On İki İmama bağlılık ve ilâhî aşktır. Seyyid Nizamoğlu'nun yazdıklarında Seyyid Nesîmî tesiri sıklıkla görülmektedir. **Eserleri:** , *Dîvân, Câmi'ü'l-ma'ârif, Ma'denü'l-ma'ârif, Miftâh-ı Vahdet-i Vücûd, Mi'râcü'l-mü'minîn, Şeref-i Siyâdet, Esrârü'l-ârifîn, Seyr-i Sülûk, Câmi'ü'l-ma'ârif, Tâc-nâme.* (ÖZDEMİR, 1996: 6-25; TOSUN, 2009: c.37, 73-74)

Sürûrî (?-?)

Asıl adını bilemediğimiz şair şiirlerinde Sürûrî mahlasını kullanmıştır. Hayatı hakkında 16. yüzyılda yaşamış bir Kızılbaş-Bektâşi şairi olduğu bilgisinden başka bilgi yoktur. Şairin doğum yeri ve tarihi gibi ölüm yeri ve tarihi de bilinmemektedir. Şairin Ankara Milli Kütüphane'de bir divançesi vardır. Ayrıca Sadeddin Nüzhet Ergun da şairin on şiirine yer vermiştir. **Eserleri:** Divançe (ÖZMEN, 1998: c.1, 409)⁶

Şem'î (1738/1783- 1834/1839)

Helvacı Mehmed Ağa'nın oğlu olan Şem'î'nin gerçek adı Ahmet'tir. Bir rivayete göre 1738'de, bir rivayete göre 1783'de Konya'da doğduğu sanılıyor. Herhangi bir eğitim görmemiş, babasının yanında kendini geliştirmiştir. 19. yüzyılda yaşamış olan saz ve söz şairidir. Doğum tarihi gibi ölüm tarihi de muallaktır. Bazı kaynaklara göre 1841'de

⁶ Şair hakkında daha ayrıntılı bilgi için bkz: Araş. Gör. Emine ÇAKIR, TEİS <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=5451> 02.12.2014 (Erişim Tarihi: 21.11.2017)

ölmüş bazı kaynaklara göre de 1834 veya 1839'da ölmüştür. Taşbasma divanının birçok yerinde, Mevlevî olduğunu beyan etmesine rağmen Bektâşîliği anlatan birçok şiiri de vardır. Bunun nedeni olarak da eskiden Bektâşîlik gizli bir tarikat olması, bazı insanların bunu açık şekilde dile getirememesi gösterilir. Bu nedenle Şem'î'nin de bu nedenle takiye yaptığı düşünülmektedir. Mezarı da Mevlana müzesinin yanı başındadır. Divanı vardır. Fevzi Halıcı şiirlerini Âşık Şem'i Hayatı ve Şiirleri (1982) adlı kitapta toplamıştır. **Eserleri:** *Divan* (ÖZMEN, 1998: c. 4, 137; ALBAYRAK, 2010: c.38, 505)

Şeyh Gâlib (1757-1799)

Klasik edebiyatın son büyük ustası olarak kabul edilen Gâlib, 1757 yılında İstanbul'da Yenikapı Mevlevîhânesi yakınlarında doğmuştur. İlk tahsilini babası Mustafa Reşit Efendi'den alan Gâlib'in gerçek adı Muhammed Esad'dır. Dedesi ve babası Mevlevî olan Gâlib'in eğitiminde Galata Mevlevîhânesi'nin önemi büyüktür. Farsça hocası "Esad" mahlasını vermesine rağmen o dönemde "Esad" mahlası çok olduğundan daha sonra "Gâlib" mahlasını kullanmaya başlamıştır. İlk eğitiminden sonra ailesi pek razı olmasa da Konya'ya giderek çileye başlamıştır. Fakat babasının oğul hasretine dayanamaması nedeniyle çilesinin son kısmını Yenikapı Mevlevîhânesi'nde tamamlamıştır ve burada "Dede" olmuştur. 1791 yılında Galata Mevlevîhânesi'ne "Dede" olarak tayin edilmiştir. 1794 yılında validesi, 1796 yılında dert ortağı, sırdaşı Esrar Dede'nin vefat etmesi Şeyh Gâlib'i derinden sarsmıştır. Bir yıl sonra hastalanan Gâlib, 4 Ocak 1799 yılında daha 42 yaşında iken edebi âleme intikal etmiştir. Cenaze yıkama sırasında babasının " Ah oğlum, bu tahtaya kara sakal yakışmıyor." dediği nakledilir. Taklide düşüldüğü bir dönemde gelen Gâlib, şiir anlayışıyla Türk edebiyatına son bir soluk olmuştur. Yenilik anlayışı ile kullandığı soyut kelimelerle kendinden sonra gelecek olan Edebiyat-ı Cedîde topluluğuna kapı aralamış oldu. (KALKIŞIM, 2010: c. 39, 54-57)

Şîrî (1710-1761)

Asıl adı Bektaş Çelebi olan Şîrî, Feyzullah Çelebi'nin oğludur. 1710 yılında dünyaya gelmiştir. Genelde yazdığı devriyeleri ile ün kazanmıştır. Küçük yaştan itibaren kendini yetiştirmiş, III. Mustafa zamanında Hacı Bektaş Veli Dergâhında Şeyhlik makamına atanmış, iki yıl bu görevi ifâ etmiştir. Bektaş Çelebi, 1761 yılında vefat etmiştir. Mezarı

Hacı Bektaş Türbesi karşısında gömülüdür. Bektaş mahlasından dolayı bir ara Hacı Bektaş'a ait sanılan şiirler daha sonra Bektaş Çelebi'ye ait olduğu anlaşılmıştır. Şiirlerine bakıldığında aruz ve hece ölçüsünü başarıyla kullandığı görülmektedir. Engin ve sağlam tasavvufi bilgiye sahip olan Şîrî'nin İslami ilimlere derinlemesine vakıf olduğu, Kur'an'ın hafi sırlarını kavradığı, Hurûfliğe ve batınîliğe yabancı olmadığı, tarikat ritüellerine uyduğu anlaşılmaktadır. (ÖZMEN, 1998: c. 3, 183-196)

Usûlî (?-1538?)

Kültür ve edebiyat tarihi açısından önemli bir konuma sahip Vardar Yenicesi'nde doğmuştur. Doğum tarihi tam olarak belli değildir. Memleketinde tahsilini tamamladıktan sonra tasavvufa yöneldi. Şairin kimlerden eğitim gördüğü konusu pek açık olmasa da klasik medrese kültüründe yetiştiği düşünülmektedir. Tasavvufa yöneldikten sonra İbrahim Gülşenî'ye karşı ilgi duymuş ve Mısır'a ona intisap etmeye gidmiştir. Belli bir süre kaldıktan sonra şeyhinin ölümü üzerine memleketine döner ve burada Gülşeniliği yaymaya çalışmıştır. Hayatının bu kısmında Abdî Bey'in yardımlarını görerek hayatını idame ettirmiştir. Kaynaklara bakıldığında Yenice'de vefat ettiğini öğreniyoruz. 1538 yılında vefat ettiği düşünülmektedir. **Eserleri:** *Divan, Kırk Hadis Derleme ve Tercümesi, Miraciyyesi, Şehr-rengiz* (İSEN, 1990: 11-23; KAYA, 2012: c.42, 213-214)

Vîrânî (?-?)

Vîrânî hakkındaki bilgiler çok sınırlıdır. Nerede, ne zaman doğduğu konusunda eldeki en sağlam kaynak 1716'da yazılmış olan *Demir Baba'nın Velâyetnâmesi*'dir. Velâyetnâmeden öğrendiğimize göre Demir Baba yaşlılığı dönemlerinde 32 yaşındaki Vîrânî ile karşılaşmıştır. Şairin 16. yüzyılda yaşamış olabileceğini söyleyenlere karşı bu bilgi şairin 17. yüzyılda yaşamış olduğunu gösterir. Doğum tarihi gibi doğum yeri de kesin değildir. Halk arasında dolaşan bir bilgiye göre şair Eğriboz adasında doğmuş, Necef'te Bektâşi tekkesinde belli bir süre babalık yapmış ve belli bir süre de Necef'te Hz. Ali'nin türbedarlığını yapmıştır. Kendisini Hurûfliğin yanında Rum abdalı ve Kalender olarak da tanımlamıştır. Arapça ve Farsça gibi dilleri bilen şairin eserlerine bakıldığında Hz. Ali ve On İki İmam sevgisi önemli yer tutmaktadır. Şairin nerede

hangi tarihte öldüğü bilinmemektedir. **Eserleri:** *Dîvân, Risâle* (VAKTİDOLU, 1998: 7-10, ÖZMEN, 1998: c.2, 429-435, ALBAYRAK, 2013: c.43, 109-110)

Yesârî (1804-1874)

19. asırda yaşamış olan Yesârî, Bektâşi saz şairlerindedir. Yesârî kelimesi zengin, solak anlamlarına geldiğinden ve şair solak olmasından dolayı Yesârî mahlasını almış, şiirlerinde kullanmıştır. Ailesi hakkında herhangi bir malumat bulunmayan şairin eğitimi hakkında da çok kısa bir malumat bulunmaktadır. Devrin ilimlerini okumuş, medrese eğitimi almıştır. Hacı Bektâş Velî tekkesinde dervişlik yapıp “Baba” derecesini almıştır. Bu medresede dedelik yapmış ve bu görevi sırasında vefat etmiştir. Vefat ettiği yere gömülmüş olan şaire daha sonradan türbe yapılmıştır. Şair, döneminde yazılan eserlere bakıldığında kuvvetli bir Bektâşi şairidir. Aruz ve hece ile şiirleri vardır. Sazıyla kalenderî, koşma, nefes gibi birçok şiiri söylemiştir. (ERGUN, 1956: c.2, 213-214; KABAK, 2013: TEİS)⁷

---

⁷ Şair hakkında daha ayrıntılı bilgi için bkz: Arş. Gör. Tugay KABAK, TEİS <http://www.turkedebiyatilismlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1213> 21.12.2013 (Erişim Tarihi: 20.11.2017)

1.3. Şiirlerde Kullanılan Vezinler

1.3.1. Aruz Vezinleri ve Bahirleri

1.3.1.1. Remel Bahri

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

N.1,N.2, N.3, G.4, G.5, Msd.6, G.7, Msm.9, G.16, Msd.17, G.18, G.19, G.20, G.21, G.22, G.26, G.30, G.31, G.32, G.33, G.35, Mr.37, G.38, K.39, G.42, G.48, G.50, Mr.52, Mr.53, Mh.54, Msd.55, Msd.56, Msd.57, Msb.58, G.60, K.69, Th.71, Msd.72, G.73, G.74, G.78, Ma.82, G.83, G.84, G.85, G.86, G.87, G.88, G.95, G.103, G.105, G.106, G.108, G.110, G.111, Th.112, G.114, G.115, G.117, G.118, G.120, G.122, G.123, G.127, G.129, G.133, G.134, G.135, G.136, G.137, G.138, G.140, G.142, G.144, G.147, G.148, G.150, G.151, G.152, G.153, G.154, G.157, G.158, G.159, G.160, G.161, G.167, G.168, Mh.169, Mh.170, Mh.171, Msd.172, G.175, G.176, G.178, G.185, G.187, G.188, G.189, G.190, G.191, G.192, G.194, G.195, G.197, G.200, G.201

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

G.15, G.36, G.109, G.156, G.162

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

G. 101, G.113, G.155

1.3.1.2. Hezec Bahri

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

G.8, G.10, G.12, G.13, G.27, Msd.28, Msd.34, Mh.40, G.41, G.43, G.44, G.64, G.65, G.66, Msd.70, Th.75, Th.76, G.77, G.79, G.90, Msd.93, G.94, G.96, G.97, G.98, G.99, G.104, G.124, Msd.139, Msd.141, G.146, Msd.149, G.163, G.164, G.174, G.179, G.182, G.186, G.193, G.196, G.198, G.199

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün 13

G.47, G.59, G.61, G.62, G.63, G.68, G.80, G.116, G.126, G.131, Mr.132, G.184, G.204

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün9

G.46, G.49, G.67, G.100, G.102, G.125, Msd.165, G.166, G.202

Mefā' ilün Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün 3

G.23, G.89, G.128

Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilün 2

G.45, G.203

1.3.1.3. Recez Bahri

Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün 5

G.51, G.119, G.130, G.143, G.173

Müfte' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün 2

G.91, G.92

1.3.1.4. Muzârı Bahri

Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün 2

G.107, K.181

Mef' ülü Fā' ilätün Mef' ülü Fā' ilätün 2

G.180, G.183

1.3.1.5. Hafif Bahri

Fe' ilätün Mefā' ilün Fe' ilün 2

G.121, G.177

1.3.2. Hece Vezinleri

1.3.2.1. 7'li Hece Ölçüsü

Nfs.24, Nfs.25

1.3.2.2. 8'li Hece Ölçüsü

Nfs.14

1.3.2.3. 11'li Hece Ölçüsü

Nfs.11, Nfs.29, Nfs.81, Nfs.145.

BÖLÜM 2: METNİN KURULUŞ VE İMLASINDA İZLENEN YOL

2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol

1. Metin içerisinde yer alan şiirlere sırasına göre numara verilmiştir. Bu numaralar şiirin üst kısmında yer almaktadır.
2. Şiirin içinde bulunduğu varak, numaralandırılarak gösterilmiştir. Varak numaraları sayfanın en solunda koyu renkli şekilde gösterilmiştir.
3. Metindeki şiirlerden aruz ölçüsü ile yazılan beyit/bentlerin her birine sıra numarası verilmiştir ve bu numaralar sayfanın en solunda belirtilmiştir.
4. Şiirler hece ölçüsü ile yazılmışsa dörtlüklerin hemen üstüne Roma rakamı ile sayı verilmiştir.
5. Şiirler “Destûr” ifadesi ile başlamıştır.
6. Şiirlerdeki aruz bahirleri ve aruz kalıpları şiir numarası altında *italik* şekilde gösterilmiştir.
7. Metinlerde yer alan Arapça ve Farsça iktibas, âyet ve hadisler Latin harfleri ile transkribe edilerek verilmiştir.
8. Metinlerdeki âyetlerin Arapça orijinal şekilleri dipnotla gösterilmiştir. Devamında âyetin meali verilmiş ve sonra da hangi âyetin kaçınıcı sûresi olduğu belirtilmiştir.
9. Metinlerdeki şiirleri karşılaştırma yaparken karşılama yapılacak metinlerin daha çok bilimsel ve akademik bir kaynak olmasına dikkat edilmiştir.
10. Karşılaştırma yapılırken dipnotta verilen bilgi kısaltma şeklinde eserin adı ve sayfa numarası şeklinde verilmiştir. Daha ayrıntılı bilgi eserin sonunda bulunan Kaynakça bölümünde verilmiştir.
11. Karşılaştırma yaparken vezin ve anlam birlikteliği dikkate alınmıştır. Farklar, dipnot alanında gösterilmiştir. Mecmuadaki metin ile orijinal metin karşılaştırılmasında karşılaştırma arasına “:” işareti konulmuştur.
12. Metinde en az iki mısra alınarak mısralar arası fark dipnotta gösterilirken mısralar arasına “/” işareti konulmuştur.

13. Mecmuada bulunan şiir herhangi bir kaynaktan bulunuyor ise sadece dipnot ile gösterilmiştir ve kaynağın adı ve sayfa numarası verilmiştir.
14. Mecmuada bulunan şiir herhangi bir kaynaktan bulunmuyor ise bu durum dipnotta belirtilmiştir.
15. Mecmuada olmayıp ilgili kaynaktan olan beyitler metne dâhil edilmemiştir.
16. Metin içinde bulunan kafiye ve vezin kusurları, eksiklikler, eklemeler gibi problemler olabildiğince giderilmeye çalışılmış, ilgili teklifler “[ ]” içinde verilmiştir.
17. Tahrifata uğrayıp okunamayan kelimeler (...) şeklinde gösterilmiştir.
18. Arap alfabesi ile yazılırken müstensihinin yanlış yazmış olduğu kelimeler düzeltilmiş, kelimelerin sözlükteki yazılışı esas alınmıştır.

2.2. Metnin İmlasında İzlenen Yol

1. Metnin transkribe edilmesinde bilimsel olarak yapılan çalışmalarda tercih edilen MEB İslam Ansiklopedisi transkripsiyonu tercih edilmiştir.
2. Mecmuadaki metinlerden tespit edilenlerin çoğu 18. yüzyıl ve öncesi döneme ait olduğundan metinlerde genellikle Eski Anadolu Türkçesi söyleyiş özellikleri korunarak klasik imlâya başvurulmuştur.
3. Farsçadaki “vâv-ı ma’dûle”ler “ ~ ” işaretiyle belirtilmiştir: ḥ’âce, ḥ’âb vb.
4. Farsça kelimelerde olan “vâv-ı meçhûle”lerin ünlüleri, medli olan yerler dışında kısa ünlü olarak belirtilmiştir: hoş, hod vb.
5. Bazı kelimelerin sonlarında bulunan “elif-i maksûre”ler, “ye” harfiyle yazılmış ise i’li, “elif” harfiyle yazılmış ise a’li şeklinde okunmuştur: Mūsī, Mūsā vb.
6. Vezin gereği kısa okunmaları gereken ünlü seslerde var olan uzunluk korunmuştur.
7. “Gonca” kelimesi metin içinde hem “c”li hem de “ç”li şekilde kullanılmakta olup metin kurulurken aslına sadık kalınmış, c’li şekli tercih edilmiştir. “Nice” kelimesi ise c’li olarak yazılmıştır.

8. Şahıs, gezegen, eser, yer vb. özel adlar tevriyeli kullanılmış olsa dahi büyük harfle yazılmıştır. Ek alması durumunda ekler kesme işareti ile ayrılmamıştır. Mısra başları da büyük harfle yazılmıştır: H̄ayber, Rızā vb.
9. Dürr ve Hakk gibi çift ünsüzle biten kelimeler mısra içinde vezin gereği tek veya çift ünsüzle okunmuştur.
10. K'ola, n'eylesün, n'ola gibi büzülmeler kesme işareti ile ayrılarak gösterilmiştir. Anun kelimesi vezin gereği bazen “anun içün” bazen “anunçün” şeklinde kullanılmıştır.
11. Yönelme hal ekinin a'lı okunuşu tercih edilmiştir: kenāra, āşıqlara vb.
12. Bağlaç olan “ki” kelimedden ayrı yazılmıştır. Ayrıca vezin gereği ayrı yazılması mümkün olmayan “le, la” gibi yapılar bitişik yazılmıştır: mülki ki, ‘ışkunla vb.
13. i- fiili ile oluşmuş ekler ayrı olarak yazılmıştır: cevri idi, olmaz idi vb. Ayrıca vezin gereği ayrı yazılması mümkün olmayan “dı, di, mış, miş, sa, se” gibi yapılar bitişik yazılmıştır: bilmiş, eylemiş, kıldı, baksa.
14. Klasik dönem metinlerindeki eklerde, sert ünsüzlerin benzeşmesi kuralı gösterilmeyip, metindeki şekillerine sadık kalınmıştır: İtdükce vb.
15. Farsça ön ekler “-“ ile ayrılır: pür-çin, bî-vefā vb.
16. Son ekler bitişik yazılmıştır: kıblegāh, bahāristān, bāzār, gülşen, nemekdān, bāgbān, ğamnāk, şehvār, hūşyār, ğamgīn, şermsār, şādmān, noқтаveş, perīşān, cefākār, merdāne vb.
17. İkilemenin ortasına gelen ek ayrı gösterilmiştir: ser-tā-қadem, ser-tā-pā vb.
18. İki isimden oluşan birleşik sıfatlar ve birleşik isimler “-“ ile ayrılır: gül-endām, gül-fem, gül-āb, gonca-fem, dil-rübā vb.
19. Āftāb-āfitāb, āsmān-āsumān, rūzgār-rūzigār gibi kelimelerde medli okunuşlardan kaynaklandığı ileri sürülen ses türemeleri gösterilmemiş; āftāb, āsmān, rūzgār şekilleri tercih edilmiştir.
20. Metinlerde y'li veya y'siz kullanılan “hemze”nin “y”siz şekli standart bir kullanım sağlamak amacıyla tercih edilmiştir: dā'im, mā'il vb.

21. Metinde yer alan kapalı e'lerin i'li kullanımları esas alınmıştır: gice, dimek, yimek, yiyüp, yir, giçdi vb.
22. Müstensih eseri oluştururken olYezid, Hakdidi, nevehün, olkan, eycân gibi bazı kelimeleri bitişik yazmıştır. Bu çalışmada ise kelimeler ayrı şekilde yazılmıştır:
23. Müstensih “h” gelmesi gereken bazı yerlerde “h” getirmiştir: halk-ğalk. Transkribe ederken kelimenin orijinali yazılmış, hatalar düzeltilmiştir. Ayrıca müstensih bazı şiirlerde “h” yi “k” olarak göstermiştir.
24. Dönemin dil özelliklerine göre eserin aslı ile mecmuadaki şiirlerde m>b değişimi vardır: meni-beni vb.

2.3. Metnin İşaret Sistemi

Tablo 3: Transkripsiyon Tablosu

	A, a, E, e, ' ,		Ş, ş
	Ā, ā, A, a		Ş, ş
	B, b		Ž, ž, Đ, đ
	P, p		Ț, ț
	T, t		Z, z
	Ş, ş		‘
	C, c		Ġ, ġ, Ğ, ğ
	Ç, ç		F, f
	H, h		K, k
	H, h		K, k, G, g, ŋ
	D, d		L, l
	Z, z		M, m
	R, r		N, n
	Z, z		v,o,ö,u,ü,ū V,O,Ö,U,Û,Ū
	J, j		H, h, a, e
	S, s		Y, y, İ, i, Ī, ī

2.4. Karşılaştırmalı Metin

[Kapak]

Otuzuncu kâğıda yazılan gâzelün noķşanı

1

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Aldadı hırş u hevā nefsüñi gedālıǵı ҡo

Bire uşlan adı gel berü rüsvālıǵı ҡo¹

Ehli ol gele şimden girü bī-şeydālıǵı ҡo

‘Aķluñı başuñı vir fikr idüp a‘ mālıǵı ҡo

Ĝāfil olma gözün

2

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Ĝamd u şükr eyle Ĝudādan verilen ni‘ mete baķ

Seni tekrīm idüben eyledüǵi ‘ izzete baķ

Ol kerīmün kerem ü luţfinı gör ğikmete baķ

‘Āķil iseñ berü gel saña olan devlete baķ

[1]

3

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Eyledüm ism-i şerīfünle buña ben ibtidā

Ĝıfz ķıl mecmū‘ ımı münkirden ey yā Rabbenā

¹ Bu mısradā vezin aksamaktadır.

4²

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Maḥrem-i zāt-ı Hudāsın yā Muḥammed Muştafā
Muḫtedā-yı enbiyāsın yā Muḥammed Muştafā
2. Nūr-ı vechinden yaratdı Hāḫ seni bī-iştibāh
Ol cemāle āşināsın yā Muḥammed Muştafā
3. Gözlerüm yaşına raḥm it yā Nebīya 'İllāh meded
Reh-nümā-yı etkiyāsın yā Muḥammed Muştafā
4. Kıl şefā' at tālib-i dīdāra sen eyle kerem
Sen delīl-i aşfiyāsın yā Muḥammed Muştafā
5. Çün ağardı mūy-ı ser oldum 'alil ü ihtiyār
İsterüm Mevlā rızāsın yā Muḥammed Muştafā
6. Mü'minüm mir'āt-ı Hāḫdur bu gönül āyīnesi
N'ola görsem Hāḫ-liḫāsın yā Muḥammed Muştafā
7. Cism ü cānı ben fedā kıldum saña raḥm it baña
Sen şeh-i mülk-i beḫāsın yā Muḥammed Muştafā
8. Şādıḫī bir 'aşıḫum bī-çāreyüm eyle 'atā
Göster ol vechün ziyāsın yā Muḥammed Muştafā

---

² Şairin divanına ulaşılammıştır.

5³

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Sensin ol pāk zāta mazhar⁴ yā Muḥammed Muṣṭafā
Sensin ol şāh-ı velāyet yā⁵ ' Alıyye 'l-Murtażā⁶
2. Ol Ḥasan ḥulḳ-ı Rızādur server-i leşker-güşā
Hem Ḥüseyn-i Kerbelādur nūr-ı ' ayn-ı enbiyā⁷
3. Şāhı Zeyne 'l-' Ābidīndür Murtażā sırrı ola⁸
Hem Muḥammed Bākırīdür⁹ ehl-i faḳra pīşvā
4. Ca' fer-i Şādık kim olur ehl-i Ḥaḳḳuḅ serveri¹⁰
Mūsı-i Kāzım ḥaḳıḳat rāhınadır¹¹ reh-nümā
5. Şāh-ı sultān dü cihānda hem velāyet ma' deni
Ol Taḳı vü bā Naḳīdür kıblegāh-ı evliyā¹²
6. Ol Ḥasan el ' Askerīdür kıble-i dінде imām
Mehdī-i şāhib-zamānsın yā Muḥammed Muṣṭafā¹³
7. Çün Nesīmīdür ḥaḳıḳat bende-i fażl-ı Ḥudā
Dest-gırüm Şāh-ı Merdān rehberidür evliyā

³ Gazel, Nesīmī'nin, Divanında ve Diğer Kaynaklarda Rastlanmayan Şiirleri (Filiz KALYON, Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 10/16, 2015, s. 793-794)

⁴ pāk zāta mazhar: zāt-ı muṭahhir a.g.m.

⁵ Sensin ol şāh-ı velāyet yā: Laḥmüke laḥmi senüñle şāh a.g.m.

⁶ a.g.m.de 12. şiirin son beyitidir.

⁷ Ḥüseyn-i Kerbelādur nūr-ı ' ayn-ı enbiya: şehidler serveridür şāh Ḥüseyn-i Kerbelā a.g.m.

⁸ Murtażā sırrı ola: mazhar-ı sırr-ı Ḥüseyn a.g.m.

⁹ Bākırīdür: Bākır oldı a.g.m.

¹⁰ ehl-i Ḥaḳḳuḅ serveri: pīşvā-yı ehl-i din a.g.m.

¹¹ rāhınadır: yolunadır a.g.m.

¹² Şāh-ı sultān dü cihānda hem velāyet ma' deni/Ol Taḳı vü bā Naḳīdür kıblegāh-ı evliya: Şāh u 'alā Mūsı 'l-Rızādur Kıble gāh-ı ' aşıkān/Hem Taḳı vü bā Naḳīdür sırr-ı şāh-ı evliyā a.g.m.

¹³ Ol Ḥasan el ' Askerīdür kıble-i dінде imām/Mehdī-i şāhib-zamānsın yā Muḥammed Muṣṭafā: Şāh Ḥasan 'ü-l ' Askerīdür kıble-i imān u dīn/ Mehdī-i şāhib zamāndur naḳd-ı sırr-ı lā fetā a.g.m.

6¹⁴

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. 'Ayn-ı cem' ol ümmet-i zāt-ı şerif-i Muştafā
Hep bu mäh feryād ider heft-i zemīn fevka 'l-semā
Lerze düşsün şöyle giryān eyle kim cānuḡda tā
Ağlamakdan gözlerüḡ ḡana boyansın bī-riyā
Āh bu mātemde şehīd oldı şusuz ibn-i şehā
Nūr-ı 'ayn-ı Murtaẓā şāh-ı şehīd-i Kerbelā
2. Gör ne mātemde ḡodı heft-i zemīn u āsmān
Oḡuyalum la' neti ḡavm-i Yezīde her zamān
Tiḡ-ı a' dādan şehīd oldı bugün mīr-i mīrān
ḡana döndür gözyaşıḡ ağla girü hey nāciyān
Āh bu mātemde şehīd oldı şusuz ibn-i şehā
Nūr-ı 'ayn-ı Murtaẓā şāh-ı şehīd-i Kerbelā
3. Zū 'l-feḡāruḡdan Yezīd ḡomayın ger Düldül-süvār¹⁵
Verme bir laḡza amān eyle gürūhun tārumār
Vācib oldı oḡumaḡ la' net Yezīde şad hezār
Māh u ḡurşīd seb' a-i seyyār ider feryād u zār
Āh bu mātemde şehīd oldı şusuz ibn-i şehā
Nūr-ı 'ayn-ı Murtaẓā şāh-ı şehīd-i Kerbelā

[2]

¹⁴ Şiirin yazarı belli değildir.

¹⁵ Bu mısrada vezin aksamaktadır.

7¹⁶

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gori-i şümr ü Yezîd ü gori-i Mervân-ı ħar
Muştafānuĝ ħāzretine ben kıluram¹⁷ ilticā
2. Ĥānedān-ı Muştafāyı sevmeyen mel' ūna uş¹⁸
Oĝurum bî-ħadd anuĝ cānına¹⁹ la' net dā'imā
3. Ey Nesîmî ħaşr ü neşrüh cāmi' 'isin²⁰ cāmi' i
Enbiyānuĝ sırrı sensin²¹ z'evliyā vü enbiyā

8²²

Destür

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Ķurıldı bezm-i ' aşıkklar muħabbet vaĝtidür ħālā
Gel ey sākî yetişdür nüş olunsın bāde-i şahbā
2. Muħabbet idelüm birbirimüze Ĥaĝ içün dostlar
Pür olsun meclisimiz şevĝ-i ' aşĝ ile gül-ābdāna
3. Bir eyleĝ dilleri şāhum Muħammed Muştafā ħaĝĝı
Bu dem baş indirüp birlik demine Hū deyüp cānā
4. Naĝar eyleĝ cemāle şāf idüp āyine-i diller
' Ayān olsun ' Alî sırrı rumüz-ı ' alleme'l-esmā

¹⁶6 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 185 (Mecmuanın 3. sayfası taranmadığından şiirin hepsi yer almamıştır. Divan'daki 6 gazelin yalnız 28, 29, 31. beyitleri yer almaktadır.)

¹⁷ kıluram: kılmışım D.

¹⁸ mel' ūna uş: mel' ūnlara D.

¹⁹ bî-ħadd anuĝ cānına: bî-ħadd ü ĝāye aña D.

²⁰ isin: isen D.

²¹ sensin: sensen D.

²² Şairin divanına ulaşılammıştır.

5. Haṭ-ı zībā yazup vech-i Ḥasan Ḥaḫ dest-i ḫudretle
Ḥüseyn-i Kerbelā ḫaḫḫı oḫuyalum ḫaṭ-ı ra‘ nā
6. ‘Alī Zeyne’l-‘Abā nūrı uyansın ṣem‘a-i diller
Cemāl-i Bāḫırīdūr ğāfil olmaḫ Ka‘be-i ‘ulyā
7. Rumūz-ı Şādıḫ el-ḫavle ulaşdur gel şadāḫatle
Reh-i Kāzım Rızā ile olupdur dīdeler bīnā
8. Naḫīnūḫ ‘aşḫına sāḫī muḫabbet cāmını pūr ḫıl
Naḫī nūr u ziyāsıyla ḫılupdur ‘ālemi ihyā
9. Ki bildūḫ nūr-ı vāḫid Ṭāhirā dūnyā vü māfihā
Bilicek cümlesin Ḥaḫ ‘Askerī Mehdī olur peydā

9²³

Destūr

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Ey meh-i burc-ı hidāyet seyyāre²⁴ şubḫ u mesā
Zulmeti mihr-i münevver gibi ḫılduḫ rūşenā
Ka‘be-i ‘ulyāya ḫarşu her kim itse iḫtidā
Ḫahr-ı a‘dā-yı fenādan bula ger²⁵ şeksiz necā
Nāḫıḫ-ı Rūḫu’l-Ḫudüsdür vech-i pāki²⁶ *veḫ-Duḫā*²⁷
Didi Mevlā şānuḫa kim *len terāni*²⁸ yā Mūsā
Es-selām ey nūr-ı Aḫmed ḫazret-i Abdāl Mūsā

²³51 Müsemmen, Zileli Fedâyî Divanı, s. 53-54

²⁴ seyyāre: sāye-i D.

²⁵ bula ger: bulmaya D.

²⁶ pāki: pākin D.

²⁷ Güneşe ve kuşluk vaktine andolsun. (Şems Sûresi, 1. âyet)

²⁸

Mūsâ tayin ettiğimiz vakitte (Tûr’a) gelip de Rab’bi onunla konuşunca Rab’bim bana (kendini) göster, seni göreyim dedi. (Rab’bi), sen beni burada göremezsın. Fakat şu dağa bak, eğer o yerinde durabilirse sen de beni göreceksın! Buyurdu. Rab’bi o dağa tecelli edince onu paramparça etti. Mūsâ da baygın düştü. Ayılınca dedi ki: Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim, sana tevbe ettim. Ben inananların ilkiyim. (A’raf Sûresi, 143. âyet)

Es-selām ey rükn-i esved ḥazret-i Abdāl Mūsā

2. Maṭla‘ -1 sırr-ı ilāhī vāḥid-i sırr-ı ezel²⁹
Zātına mīzān idinüp bulmadı bir ferd bedel
Ma‘ den-i³⁰ ‘ ilm-i ledünni³¹ bāb-ı ḥikmet mā-ḥesel
Vākıf-ı *innī ena ’llāh*³² maḫhar-ı ‘ Azze ve cel
Bāreka ’llāh genc-i ḫudret maḫzen-i şıdḳ-ı emel
Emr idüp çün yürü didi yürüdi seng ü cebel
Es-selām ey nūr-ı Aḫmed ḥazret-i Abdāl Mūsā
Es-selām ey rükn-i esved ḥazret-i Abdāl Mūsā

3. Nuşretün *naşrun mina ’llāh*³³ ḳāmetün ḳāf-ı ḳadīm
Nāzil oldı şānuḡa çünkim senün vechü ’l-kerīm
Şāni‘ in şun‘ ina aşlā dimezem³⁴ ben ḫā vü mīm³⁵
Ḥaḳ ‘ale ’l-‘arşi ’stevā³⁶ anda oḳur³⁷ ‘ arş-ı ‘ aẓīm
Bu rumūza şekk idenler oldı³⁸ vesvāsü ’r-racīm
Vaḫy-i Ḥaḳdur Ṭūr taḡında söyledün³⁹ biḡ bir kelām
Es-selām ey nūr-ı Aḫmed ḥazret-i Abdāl Mūsā
Es-selām ey rükn-i esved ḥazret-i Abdāl Mūsā

4. Yüz sürenler⁴⁰ āsitānuḡdan emān itsin ṭaleb⁴¹
Nār-ı ‘ aşḳdan dilde bir dāḡ-ı nihān itsin ṭaleb
Eşigünḡde ḫizmet iden nuṭḳ-ı⁴² cān itsin ṭaleb

²⁹ Maṭla‘ -1 sırr-ı ilāhī vāḥid-i sırr-ı ezel: Maṭla‘ -1 nūr-ı Ḥudādır vāḥid-i nūr-ı ezel D.

³⁰ Ma‘ den-i: Mazḫar-ı D.

³¹ ledünni: ledündür D.

³²

Böylece oraya geldiği zaman vadinin sağ tarafından, mübarek yerdeki ağaçtan nida edildi: "Ey Mūsā! Muhakkak ki Ben, âlemlerin Rabbi Allah'ım. (Kasas Sûresi, 30. âyet)

³³

Ve seveceğiniz başka bir şey, Allah'tan yardım ve yakın bir fetih. Ve

mü'minleri müjdele. (Saff Sûresi 13. âyet)

³⁴ aşlā dimezem ben: cāna lā dimezem D.

³⁵ Ha vü mīm: Kur'ân-ı Kerīm'de "Hâ-Mīm" ile başlayan 7 sûre vardır. Bu sûreler: Mü'min (Gafır) Sûresi, Fussilet Sûresi, Şūra Sûresi, Zuhuruf Sûresi, Duhan Sûresi, Casiye Sûresi, Ahkaf Sûresi

³⁶ Rahmān arşın üzerine istiva etti. (Tâhâ Sûresi, 5. âyet)

³⁷ ‘ arşi ’stevā anda oḳur: ‘ arşi ’stevāda oḳuram D.

³⁸ oldı: oldılar D.

³⁹ söyledün: eyledin D.

⁴⁰ sürenler: sürüp D.

⁴¹ ṭaleb: ṭālîp D.

Himmetüñ baħrına dalsın dürr-i kân itsin taleb
Biñ tavāf iden⁴³ қаpuñda⁴⁴ қadr-i şān itsin taleb
Bülbül-i gūyā gibi bir hoş-lisān itsin taleb
Es-selām ey nūr-ı Aħmed ҳазret-i Abdāl Mūsā
Es-selām ey rükn-i esved ҳазret-i Abdāl Mūsā

5. Aħmed ü Maħmūd u Қāsım Muştafānuñ neslisin
Ҳайder-i Kerrār ‘ Alīyye ‘l-Murtażānuñ neslisin
Cedd-i pākī⁴⁵ şāh Ҳасан ҳулқ-ı Rızānuñ neslisin
Sāķī-i kevşer Ҳüseyn-i Kerbelānuñ neslisin
Ҳақ imām Zeyne ‘l-‘ Abā bedrū ‘d-düćānuñ neslisin
Bāķır u Şādıķ ki ҳayy-i pişvānuñ⁴⁶ neslisin
Es-selām ey nūr-ı Aħmed ҳазret-i Abdāl Mūsā
Es-selām ey rükn-i esved ҳазret-i Abdāl Mūsā

[3]

6. Mūsī-i Kāzım ‘ Alī Mūsī Rızā sırr-ı ilāh
Hem Taķī vü bā Naķinüñ⁴⁷ gāh miħri⁴⁸ gāh māh
‘ Askerīden intikāl itdi saña bu dođrı⁴⁹ rāh
Mehdī-i devr-i zemānsın şadr-ı dінде⁵⁰ pādişāh
‘ Āşıķa⁵¹ Beytü ‘l Ҳarāmdur būy-ı ҳüsnüñ қiblegāh
Nār-ı Nemrūd-ı Ҳalılveş eyledüñ ol-dem semāh⁵²
Es-selām ey nūr-ı Aħmed ҳазret-i Abdāl Mūsā
Es-selām ey rükn-i esved ҳазret-i Abdāl Mūsā

⁴² nuţķ-ı: nuţķa D.

⁴³ iden: etsün D.

⁴⁴ қаpuñda: қаpuñu D.

⁴⁵ pākī: pākiñ D.

⁴⁶ pişvānuñ: pişüvānuñ D.

⁴⁷ Naķinüñ: Naķisin D.

⁴⁸ miħri: miħr ü D.

⁴⁹ bu doğrı: doğrı bu D.

⁵⁰ şadr-ı dінде: şadr-ı ‘ ālem D.

⁵¹ ‘ Āşıķa: ‘ Āşıķ-ı D.

⁵² ol-dem semāh: gül-güni rāh D.

7. Hâzret-i⁵³ Hâkdur t̄arîķinde⁵⁴ delil ü rehberüñ
On sekiz biñ ʿ âlemi doldurdu Allâh ekberüñ
Fazlı Hâkdan uyarıldı hem⁵⁵ çerâğ-ı mermerüñ⁵⁶
Câ-yı efzâ-yı⁵⁷ şafânuñ nûr-ı zât-ı minberüñ⁵⁸
Cân u dilden naķş olundu bu dîvâna defterüñ
Miskin-i ʿ abdi zaʿ ifdür⁵⁹ bu Fedâyî kemterüñ
Es-selâm ey nûr-ı Aħmed hâzret-i Abdâl Mûsâ
Es-selâm ey rûkn-i esved hâzret-i Abdâl Mûsâ

10⁶⁰

Destûr

Hezec

Mefâʿ ilün Mefâʿ ilün Mefâʿ ilün Mefâʿ ilün

1. Sen ol gül yüzlü ʿ anber-bû melek-ħû ħûbsın cânâ
Kamer-peyker semenber bî-bedel maħbûbsın cânâ
2. Müretteb çâr muşhaf nâme nâme-i münîfüñle
Kamer ser-levħa-i eşbâhde mektûbsın cânâ
3. ʿ Aceb vâlâ-ħaseb ʿ âlî-neseb zât-ı mûkerremsin
Kimüñ maʿ şûķısın âyâ kime mensûbsın cânâ
4. Melâħatda şabâħatde mişâlüñ yok kerem kâñı
Güzellerden güzelsin cümleden mergûbsın cânâ
5. Şehâ maħbûb-ı ʿ âlem cilve-baħşde ibn-i Ādemsin
Hemîşe t̄alibân-ı vuşlata maṭlûbsın cânâ

⁵³ Hâzret-i: Hızr-ı D.

⁵⁴ t̄arîķinde: t̄arîķde kim D.

⁵⁵ hem: çün D.

⁵⁶ mermerüñ: minberin D.

⁵⁷ efzâ-yı: aķşadır D.

⁵⁸ minberüñ: enverüñ D.

⁵⁹ Miskin-i ʿ abdi zaʿ ifdür: Bir kemîn kemter gedâdır D.

⁶⁰ Gazel, Şeyh Rızâ, Tuhye el-İrşâd, s. 213 (TBMM arşivindeki yazma nüshasından karşılaştırma yapılmıştır. Adres: www.tbmm.gov.tr/develop/owa/e_vayin.eser_bilgi_q?ptip=EHT&pdemirbas=197307934 Erişim Tarihi: 23.10.2017)

6. Cenāb-ı ‘afv-ı defter hāne-i maḥşer güvāhimdür
Cevāb-ı bā-şavāb-ı ümmete maḥsūbsın cānā
7. Temāşā-i cemāl eyler iken ‘uşşāka her yüzde
Rızāya keşf-i dīdār itmede maḥcūbsın cānā

11⁶¹

Destūr

Hece Ölçüsü

6+5

I

1. Gel berü ey t̄alib-i Mevlā olan
Ḥaḳ yolunda cān u başı kııl fedā
Gel berü ey rāğīb-ı a‘ lā olan
Eyle ednādan sefer Allāha tā

II

2. Gir gönül menzil kühende ol muḳīm
‘Aşka uy budur şırāt-ı müstaḳīm
Sıḥḥat-i cān bul yeter durduḡ saḳīm
İç şarābı ma‘ rifet oldur devā

III

3. Nefsüni bil Rabbüni bilmek budur
Cümleden var fānī ol olmaḳ budur
Ḳan aḳıt gözden saḡa gülmek budur
Naḳd-i ‘ömri itme isrāf u fenā

---

⁶¹ Şairin divanına ulaşılammıştır.

IV

4. ‘*Alleme ’l esmā*⁶² senüñ şānuñdadur
Cennet-i a‘ lā senüñ cānuñdadur
Sevdigün her dem senüñ yanuñdadur
Gözlerün var ise açup baķsaņa

V

5. Varlıguñ bendin ayāguñdan çözüp
‘ Arş u ferşi gūşe gūşe hep gezüp
On sekiz biñ ‘ ālemde Hāķķī söz verüp
Çandadır var ara sırr-ı Kibriyā

12⁶³

Destūr

Hezec

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün

1. Dirīgā rāh-ı Hāķdan sālīkānı azduran dünyā
Bu deñlü ‘ ömrle nefsü ’l-‘ ömürde az duran dünyā
2. Yüzine ğaflet ehlinüñ bir iki gün gülüp āķır
Sarāy-ı sudıgan mātemle anı bozduran dünyā
3. Çarārın selb idüp ehl-i Hūdānuñ āsmānāsā
Cihānı gūşe gūşe ğaflet ile gezdüren dünyā
4. Bu deñlü pīr iken envā‘ -ı zīnet arz idüp halkā
Dil-i nādāna kendin tāze tāze sezdüren dünyā
5. Saņa da verdiği hem bir kefendür kıl hāzer Hāķķī
Bu halkuñ yollarına cāh-ı miħnet kazduran dünyā

⁶²

Allah, Âdem’e bütün varlıkların isimlerini öğretti. Sonra onları meleklerle göstererek, “Eğer doğru söyleyenler iseniz, haydi bana bunların isimlerini bildirin” dedi. (Bakara Sûresi, 31. âyet)

⁶³ Şairin divanına ulaşılammıştır.

13⁶⁴

Destūr

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

[4]

1. Uyan ğafletden ey ğāfil seni aldamasın⁶⁵ dünyā
Yaqañı al elinden kim seni şonra kıılır rüsvā
2. Ne şanduñ sen bu ğaddarı ki tā böyle bunu⁶⁶ sevdüñ
Anı her kim ki sevdiyse dīnini eyledi yaġmā
3. ' Adāvet kıılma kimseyle saña nefsiñ yeter düşmān
Ki aşlā senden ayrılmaz ' ömür āñir olunca tā
4. İşıtdüñ Hağ Resülünden nice āyāt-ı aħbārı
Velī nidem ki kār itmez bu öġütler saña aşlā
5. Bu zāhir gözünü örtüp baña dut cān ile göñlüñ
Ki her bir sözüñ içinde duyasın cevher-i ma' nā
6. Kelām-ı Muştafā zevkin dimāġuñda bulagör kim
Mu' ādil olmaz ol zevke hezārān *men ile selvā*⁶⁷
7. Kemāl-i devlet isterseñ oğu āyāt-ı Kur'ānı
Ki her ħarfüñ içinde var Niyāzī biñ dürr-i yektā

⁶⁴14 Gazel, Niyāzī Mısrī Divanı, s. 257

⁶⁵ aldamasın: aldatmasın D.

⁶⁶ bunu: anı D.

⁶⁷

Bulutı üstünüze gölge yaptık. Size, kudret helvası ile bıldırcın indirdik. “Verdiğimiz rızıkların iyi ve güzel olanlarından yiyin” (dedik). Onlar (verdiğimiz nimetlere nankörlük etmekle) bize zulmetmediler, fakat kendilerine zulmediyorlardı. (Bakara Sûresi, 57. âyet)

14⁶⁸

Destūr

Hece Ölçüsü

4+4

I

1. Ey derde dermān isteyen
Yetmez mi derd dermān saña
Ey rāhat-ı cān isteyen
Ḳurbān olandur cān saña

II

2. Yağma idersen varlığıñ
Gider gönülden darlığıñ
Maḥveylesen ağıyārlığıñ
Yār olısar mihmān saña

III

3. Ser-māye bu yolda hemān
Teslīm olur buña inan
Şıdḳ ile Allāha dayan
İtmez mi gör iḥsān saña

IV

4. Tevhīde ṭabşur özünj
Kimseye açma rāzuñı
Şeyḫ izine dut yüzünj
Şeyḫün yeter bürhān saña

---

⁶⁸9 Nefes, Niyâzî Mısırî Divanı, s. 194

V

5. Eyün kişi yol alamaz
Mağşüdını tez⁶⁹ bulamaz
Bekle ma'ārif kapusın
Yüz göstere 'irfān saña

VI

6. Dünyā ile 'uğbāyı ço
Ūlā ile uğrāyı ço
Var ol kuru sevdāyı ço
Mağlab yeter Sübhān saña

VII

7. Cāndan taleb kıl yārüñi
Ver cānı bul didāruñi
Yoğ eyle kendi vāruñi
Kim var ola cānān saña

VIII

8. Çürüklerüñ hep sāğ olur
Zehrüñ kamu bal yağ olur
Tağlar yemişli bāğ olur
Cümle cihān bostān saña

IX

9. Güçdür katı Hağğıñ yolu
Dergāhı hem gāyet ulu
Şıdğ ile olmazsın kulu
İtmez yolu āsān saña

---

⁶⁹ tez: hergiz D.

X

10. ulluğa bel bağlar iseğ
am u seÇer ağlar iseğ
ular gibi ağlar iseğ
Tiz bulunur ummam sağa

XI

11. Blbl olaben te gr
Gl gibi aıl tte gr
 AĞ odına cn ata gr
Glzr olur nrn sağa

XII

12. YzĞ Niyzi eyle hk
Derd ile bağruğ eyle ak⁷⁰
albĞ saryın eyle pk
yet gele sultn sağa

[5]

15⁷¹

Destr

Remel

Filtn Filtn Filn

1. Sen hidyet itmesen y Rab bağa
Nice irem kendi kendmle sağa
2. Kimse isti dd ile irmez sağa
T meger fazluğla ola mcteb
3. Myedr senden  inyet cmleye
Yoğsa aql eylemez kesb-i gn

⁷⁰ bağruğ eyle: kıl bağruğ D.

⁷¹ airin divanına ulaılamamıŐtır.

4. Himmet ister evliyādan her denī
Himmet-i ‘ālā begüm n’itsün aña
5. Lā‘l u yāķūt oldı her bir hācer
Gerçi kim yeksān doğar *şemsü ‘d-Duĥā*⁷²
6. N’eylesin aña güneş nūrı bugün
Kim anı ĥuffāş kıldı ol Ĥudā
7. Ĥıẓr elinden cāmı içmez degmeler
Şun bu cāmı ehl-i zevķe sākıyā
8. Ermedikçe noķtaveş şol merkeze
Kimse bulmaz devr içinde musted‘ā
9. Şol giyāhuñ ĥāline baķ bāđda
Sidreden olmaķ diler ol müntehā
10. Var şadef gibi müdāmen Ĥāmuş ol
Bildūñ ise bulduñ ise Ĥaķķıyā

---

⁷²

Güneşe ve kuşluk vaktine andolsun. (Şems Sûresi, 1. âyet)

16⁷³

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şem' -i şabr-ı⁷⁴ hayretem pervāneler ağlar baña
Mest-i cāma⁷⁵ hasretem mestāneler ağlar baña
2. Bulmuşam Leylāyı kendümde yine⁷⁶ zār eylerüm
Deşt-i Mecnūn vaḥşetem⁷⁷ dīvāneler ağlar baña
3. Keyf-i aḥvālüm⁷⁸ şorup almış şūrāḥīden ḥaber
Gül⁷⁹ gibi ḥandān iken peymāneler ağlar baña
4. Derdüm aḥıldıkça gāḥ bezm-i şarāb-ı nābden⁸⁰
Āşinālar⁸¹ mest olup bīgāneler ağlar baña
5. Müştākīveş gönca-fem yaḫduḫ beni ser-tā-ḫadem
Āgeh olan ḥālūme hep yanalar⁸² ağlar baña

⁷³ Gazel, Müştak Baba Divanı, s. 6 (TBMM arşivindeki yazma nüshasından karşılaştırma yapılmıştır. Adres: <https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/2367> Erişim Tarihi: 30.11.2017)

⁷⁴ şabr-ı: ḥarīm-i D.

⁷⁵ Mest-i cāma: Ser-mest-i cām-ı D.

⁷⁶ Bulmuşam Leylāyı kendümde yine: Leylāyı kendimde bulup kendim niye D.

⁷⁷ Deşt-i Mecnūn vaḥşetem: Mecnūn-ı deşt-i vaḥşetem D.

⁷⁸ Keyf-i aḥvālüm: Keyfiyet-i ḥālim D.

⁷⁹ Gül: Güller D.

⁸⁰ gāḥ bezm-i şarāb-ı nābden: benim bezm-i şarāb-ı nābda D.

⁸¹ Āşinālar: Hep āşinālar D.

⁸² Āgeh olan ḥālūme hep yanalar: Şem-i ḥarīm-i hayretem pervāneler D.

17⁸³

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey kelāmu 'llāh-ı nātık Ḥayder-i 'ālī-cenāb
Ḥūb cemālün nūrı imiş āftāb-ı māh-tāb
On sekiz biñ 'ālem ez-nūr-ı tecellī feyz-yāb
Şeh-süvār-ı ser-nihāde Cibril-i ender-rikāb
Ḥall-i müşkil server-i dīn şāfi' -i yevmü 'l-ḥisāb
Yā 'Alī yā bü 'l-vefā yā bü 'l-Ḥasan yā bü 'l-türāb
2. Nokta-i pergār-ı vaḥdet hem beyānı kıl kefā
Sırrıdur *Laḥmüke laḥmi*⁸⁴ nūr-ı 'ayn-ı Muştafā
Merd-i meydān *lā fetā*⁸⁵ şehbāz-ı şāh-ı bü 'l-vefā
Vird iden dā'im bu nuḥk-ı cān u dil bulur şafā
Ḥall-i müşkil server-i dīn şāfi' -i yevmü 'l-ḥisāb
Yā 'Alī yā bü 'l-vefā yā bü 'l-Ḥasan yā bü 'l-türāb
3. Uçdı toḡsan biñ yıl emr-i Ḥaḳla Cibril açdı bāl
Ben kimüm sen kim nidā irişdi ol dem bir su 'āl
Sen seni ben ben didükde Taḡrıdan gördi celāl
Bāl u per yandı çün ol sözden aḡa irdi zevāl
Ḥall-i müşkil server-i dīn şāfi' -i yevmü 'l-ḥisāb
Yā 'Alī yā bü 'l-vefā yā bü 'l-Ḥasan yā bü 'l-türāb
4. Ḥayret içre ḳalmış iken gördi bir ḳandil yanar
'Aşık oldı cān u dilden ḳalmadı şabr u ḳarār
Reh-nümā olduḡ o demde sen aḡa ey şeh-süvār
İnna Rabbi inna 'abdün nuḥkı geldi aşikār
Ḥall-i müşkil server-i dīn şāfi' -i yevmü 'l-ḥisāb

⁸³ Şairin divanına ulaşılammıştır.

⁸⁴ "Laḥmüke laḥmi: Eti benim etimdir." Hadis-i Şerif'den iktibas edilmiştir.

⁸⁵ "Lā fetā illā Alī, lā seyfe illā zülfikār: Ali'den başka yiğit, Zülfikār'dan başka kılıç yoktur." hadisinden iktibas yoluyla alıntı yapılmıştır.

Yā ‘ Alī yā bü ’l-vefā yā bü ’l-Ḥasan yā bü ’l-türāb

5. Der şeb-i mi‘ rācda şehbāz-ı evc-i lā-mekān
Ḳudret-i Ḥaḳla irişdi çünki ber-heft āsmān
Göz açup bir şır gördi ehl-i heybet bī-gümān
Ḥātemin aḡzına atdı şāh-ı Levlāk ol zamān
Ḥall-i müşkil server-i dīn şāfi‘ -i yevmü ’l-ḥisāb
Yā ‘ Alī yā bü ’l-vefā yā bü ’l-Ḥasan yā bü ’l-türāb

6. Döndi çün tayy-ı mekāndan bāḡ-ı ḳudsüñ bülbüli
Çün irişdi menziline ehl-i dīn didi belī
Ḥātemin verdi eline ol dem ol ḳudret eli
Sensin evvel sensin āḡir didi şeksiz yā ‘ Alī
Ḥall-i müşkil server-i dīn şāfi‘ -i yevmü ’l-ḥisāb
Yā ‘ Alī yā bü ’l-vefā yā bü ’l-Ḥasan yā bü ’l-türāb

[6]

7. Bir şuya girmiş idi oḡlan iken Selmān-ı pāk
Zabṭ idüp bir şır libāsın ḳıldı ḡam-bān deşt-i nāk
Evvel arslan heybetinden olmuş iken zehre çāk
Sen iriřdüñ ol zamānda eylediñ şiri helāk
Ḥall-i müşkil server-i dīn şāfi‘ -i yevmü ’l-ḥisāb
Yā ‘ Alī yā bü ’l-vefā yā bü ’l-Ḥasan yā bü ’l-türāb

8. Şāḡib-i Düldül vü hem ḳanber elinde Zu ’l-feḳār
Bāb-ı Ḥayber fātiḡi hem ḳātil-i Feccār-ı nār
Mu‘ cizüñle yanmış iken döndi şems oldu nehār
Bir nefes seksen ḳonaḡdan irişen ey nāmdār
Ḥall-i müşkil server-i dīn şāfi‘ -i yevmü ’l-ḥisāb
Yā ‘ Alī yā bü ’l-vefā yā bü ’l-Ḥasan yā bü ’l-türāb

9. udretuñle āteŖe girduñ gūlistān eyleduñ
Āhını mūm eyleyūp destuñde fermān eyleduñ
Bir ađa-āsa gibi ey ŗāh ŗā‘ bān eyleduñ
Mūrdeyi ihyā idūp alkı mūselmān eyleduñ
all-i mūŗkil server-i dīn ŗāfi‘ -i yevmū‘l-isāb
Yā ‘ Alī yā bū‘l-vefā yā bū‘l-asan yā bū‘l-tūrāb

10. Enbiyā ile gelürdūñ sırr ile ey ehl-i cūd
Ne adar geldi cihāna Ādem İdris Nūḡ u Hūd
Būs ider ḡāk-i deruñ ŗems u amer eyler sūcūd
Zāhir olduñ Aḡmed ile nūr-ı vāḡid unki būd
all-i mūŗkil server-i dīn ŗāfi‘ -i yevmū‘l-isāb
Yā ‘ Alī yā bū‘l-vefā yā bū‘l-asan yā bū‘l-tūrāb

11. Vālid-i **ŗabirī ŗhib** cehdi Zeyne‘l-‘ Ābidīn
Bāır-ı ŗādı vū Kāzım hem Rızā ol ŗāh-ı dīn
ŗāh Taı vū bā-Naı hem ‘ Askerī nūr-ı mūbīn
Mehdī-i ŗāḡib-zamānsın yā Emīre‘l-mū‘minīn
all-i mūŗkil server-i dīn ŗāfi‘ -i yevmū‘l-isāb
Yā ‘ Alī yā bū‘l-vefā yā bū‘l-asan yā bū‘l-tūrāb

12. Miskinūm geldūm apuuñda bir gedā-yı kemterūm
Ya ne ḡaddūm var ki medḡuñ ben senūñ biñ de derūm
Bende-i ‘ āciz Naŗībīyem gūlām-ı anberūm
ḡayderīyem ḡāk-i pā-yı Murtaza tāc-ı serūm
all-i mūŗkil server-i dīn ŗāfi‘ -i yevmū‘l-isāb
Yā ‘ Alī yā bū‘l-vefā yā bū‘l-asan yā bū‘l-tūrāb

18⁸⁶

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. İster iseñ ma' rifetde olasın ālī-cenāb
Ehl-i ' irfān eşiginde yüzüni eyle türāb
2. Çoçca⁸⁷ virme kendüñi dünyāya bir dem çek elün
Döndüremezsün begüm kıatı ağırdur bu dolāb
3. Bu ħarābı niceler çalıñdı ta' mīr⁸⁸ itmege
Bir yanın ta' mīr iderken bir yanı oldı ħarāb
4. Çok segirtti ğaflet ehli bu serābı şü şanup
Bulmadılar hīç bu şahrāda biri⁸⁹ bir kıatre āb
5. Bir zamān yüz virme dünyā ehline ' uzletde ol
' Aql u fikrün bir yere cem' it yüzine çek niķāb
6. Göz kıulaķ dil kıapuların bağla muķkem bir zamān
Ola kim Ħaķdan yana göñlün den ola fetĥ-i bāb
7. Ger ölmeden kıurtulam dersēñ yūri var ' āşık ol
Döne döne ' aşķ odına⁹⁰ cism ü cānı kııl kebāb
8. Gir bu derd mey-ħānesine kıoyma⁹¹ elden kāseyi
Hīç yūrek kıanından özge ' āşıkā yokdur şarāb

⁸⁶20 Gazel, Niyāzī Mısıri Divanı, s. 301

⁸⁷Çoçca: Çok da D.

⁸⁸ta' mīr: ma' mūr D.

⁸⁹hīç bu şahrāda biri: hīç biri bu şahrāda D.

⁹⁰odına: oduyla D.

⁹¹koyma: kıoma D.

9. Himmetün dā'im bu olsun Hakkı hak⁹² anlayasın
Hakkı bilmekden yeg olmaz iki 'ālemde şevāb
10. Ger 'azāb-ı āhiretten bulmağ isterseñ ħalāş
'Ārif ol kim⁹³ ceħl odundan ħopısar cümle 'azāb
11. Bu Niyāzī kendözinden söz dimez bil ey püser⁹⁴
Hep anı söyler duyarsuñ gökden inen dört kitāb

19⁹⁵

Destūr

Remel

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Ey göñül her bir vücūddan cān umarsın key⁹⁶ 'aceb
Bī-keremden luḫ ile iḫsān umarsın key 'aceb
2. Bī-başardan ma' nī-i keşf-i⁹⁷ kemāl-i ma' rifet
Bī-ħaberden şoḫbet-i 'irfān umarsın key 'aceb⁹⁸
3. Her ħayanuñ la' li olmaz her denizüñ gevheri⁹⁹
Her şadefden lü'lü-yi mercān umarsın key 'aceb¹⁰⁰
4. Didi nā-maḫrem ne bilsin evliyānuñ sırrını
Kāfirüñ göñlinde sen imān umarsın key 'aceb¹⁰¹
5. Şorma her ħalb-i dağaldan 'āşıkuñ esrārını
Bī-raḫīmiden raḫmet-i Raḫmān umarsın key 'aceb¹⁰²

⁹² Hakkı hak: Kim Hakkı D.

⁹³ kim: ki D.

⁹⁴ Bu Niyāzī kendözinden söz dimez bil ey püser: Bu Niyāzī kendünden dimez bu sözü ey püser D.

⁹⁵ 1 Gazel, Nesimî'nin Bilinmeyen Şiirleri (M. Fatih Köksal), s. 109

⁹⁶ Mütেকerrir dizelerde umarsın key: umarsın ne şeklinde yer almaktadır.

⁹⁷ keşf-i: şevk-i D.

⁹⁸ Nesimî'nin Bilinmeyen Şiirleri'nde 8. beyittir. (Bkz: a.g.m.)

⁹⁹ gevheri: cevheri D.

¹⁰⁰ Nesimî'nin Bilinmeyen Şiirleri'nde 4. beyittir. (Bkz: a.g.m.)

¹⁰¹ Beyit Nesimî'nin Bilinmeyen Şiirleri içinde yer almamaktadır.

[7]

6. Ey Nesîmî bî-vefâdan umma sen¹⁰³ resm ü vefâ
Bî-vefâdan râh ile erkân¹⁰⁴ umarsın key   aceb

20¹⁰⁵

Destür

Remel

Fâ ilâtün Fâ ilâtün Fâ ilâtün Fâ ilün

1. Ey yüzün *naşrun mina  llâh* vey saçun *fethun qarîb*¹⁰⁶
Ey beşer şüretlü Raḥmân vey¹⁰⁷ melek-sîmâ Ḥabîb
2. Vâlihem ḥüsnünde ey şîrîn¹⁰⁸ lebünden¹⁰⁹ münfa  il
Cennetün bağında reyḥân sünbülün çininde  ıyb
3. Zülf-i ruḥsârundur er-raḥmân  ale  - arşı  stevâ¹¹⁰
Ka benün miḥrâbı kaşun fitnelü  aynuḥ ḥaṭîb
4. Şüretün levḥinden indirdi kitâbı Cebrâ  il
Ey cemâlün Ḥaḳ kelâmı¹¹¹ *inneḥü şey  ün  acîb*¹¹²
5.  Anber-efşân zülfünün¹¹³ esrârı oldu âşikâr
Geldi Rûḥu  llâha¹¹⁴ mensûḥ oldu zünnâr-ı şalîb¹¹⁵

¹⁰² Beyit Nesîmî'nin Bilinmeyen Şiirleri içinde yer almamaktadır.

¹⁰³ sen: gel D.

¹⁰⁴ râh ile erkân:  ahd ile peymân D.

¹⁰⁵ 17 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 198

¹⁰⁶

Ve seveceğiniz başka bir şey, Allah'tan yardım ve yakın bir fetih. Ve mü'minleri müjdele. (Saff Sûresi 13. âyet) (Divan'da 5. beyittir.)

¹⁰⁷ vey: iy D.

¹⁰⁸ şîrîn: müşkîn D.

¹⁰⁹ lebünden: saçundan D.

¹¹⁰

Raḥmân arşın üzerine istiva etti. (Tâhâ Sûresi 5. âyet)

¹¹¹ kelâmı: kitâbı D.

¹¹²

Hayret, ben ihtiyar (aciz) iken mi doğuracağım? Ve (işte) bu eşi  de ihtiyar. Muhakkak ki bu, elbette şaşılacak bir şeydir, dedi. (Hud Sûresi 72. âyet)

¹¹³ zülfünün: sünbülün D.

¹¹⁴ Rûḥu  llâha: Rûḥu  llâh u D.

¹¹⁵ Divan'da 4. beyittir.

6. Kim ki sevdāsında¹¹⁶ oldu şayr u şehlä gözlerün
Şerbet-i şirîn lebündür 'îsevî nuṭkuñ ṭabîb¹¹⁷
7. Cennet-i 'Adnün gülistānı rūḥuñdur şek degül
Ey gülistanuñda Rūḥu 'llāha Rıdvān 'andelîb¹¹⁸
8. 'Āşıkun esrārını Ḥaḳḳı bilen 'ārif bilür
Āşinā ḥālin ne kendüni¹¹⁹ bilmez ğarîb¹²⁰
9. Hūblaruñ 'aşkıñdan ey nāşih¹²¹ bizi men' eyleme
Kim bize kısmet güninde 'aşk imiş Ḥaḳdan naşib¹²²
10. Ey edîb ay verme ādābuñdan ehl-i vaḥdete
Ebsem ol niçün ki 'aşk ādābını bilmez edîb¹²³
11. Ey Nesîmî çün raḳîbüñ yār¹²⁴ imiş ya' nî ilāh
Luṭf ile ḳahr oldu vāḥid hem ḥabîb oldu raḳîb

---

¹¹⁶ sevdāsında: sevdāsından D.

¹¹⁷ Divan'da 7. beyittir.

¹¹⁸ Divan'da 10. beyittir.

¹¹⁹ kendüni: nefsinin D.

¹²⁰ Divan'da 6. beyittir.

¹²¹ nāşih: zāhid D.

¹²² Kim bize kısmet güninde 'aşk imiş Ḥaḳdan naşib: Çün maḡa 'ışk eyledi kısmet güninde Ḥaḳ naşib D.

Divan'da 8. beyittir.

¹²³ Divan'da 9. beyittir.

¹²⁴ raḳîbüñ yār: refîkün fażl D.

21¹²⁵

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Muşhaf-ı hüsnünde ğamzeñ şüre-i ve 'n-nāzi'āt¹²⁶
Ruĥların ve 'ş-şems¹²⁷ cānā saçların ve 'l-mürselāt¹²⁸
2. ' Ārızuñ mihrinden ağzuñdur temennā kıldıgum
Ey yüzi ĥurşid ver bir zerre la' lünden necāt
3. Hüsnüñe mağrūr olup cevri eyleme ' āşıqlara
Kimseye bākī degül cānā bilürsün kā 'ināt
4. Nāme yazmağ dilerem kāğıd tutuşdı şevk ile
Kıldı ĥayrān barmağın ağzında unutdu devāt
5. At u fil tarĥ eyleyüp ferz ile ger leclāc ola
Bilmedüñ ĥālī ruĥuñ na' indan eyler şāhı māt
6. Lebleründen buse iĥsān it didüm dilber didi
La' l ile yā' kütan ' ādet degül vermek zekāt
7. Ĥāk-i pāy-i yāri Ĥamdī söyleyüp pek medĥ ider
İşiden küĥl-i cevāhir içre ĥanmışdur ĥayāt

¹²⁵ Şairin divanına ulaşlamamıştır.

¹²⁶ Dalarak kuvvetle (söke söke) çekip alanlara andolsun. (Nāzi'āt Sûresi, 1. âyet)

¹²⁷ Güneşe ve onun aydınlığına andolsun. (Şems Sûresi, 1. âyet)

¹²⁸ Ardarda (marufla, irfanla) gönderilenlere andolsun. (Mürselāt Sûresi 1. âyet)

22¹²⁹

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gözlerün ğamzen mu' ayyen gösterür *ve 'n-nāzi'āt*¹³⁰
Kaşlarun maḫhūr idüpdür leşker-i *ve 'l-'ādiyāt*¹³¹
2. Sīnesinün ṭal' atına¹³² kıldılar cānlar sücūd
*Müslümān u mü 'mināt u ṭabibāt u 'ābidāt*¹³³
3. Ehl-i ' ulvī ḳavm-i süflī ḳalb-i küllī didiler
Yüzüne *şemsü 'd-Duḫā*¹³⁴ vü saçuṅa *ve 'l-mürselāt*¹³⁵
4. Müşterī Merriḫ Zühā Zühre ' Uṭārid mihr ü māh
Hüsünüḡe taḫsīn oḡurlar rub' -ı meskūn şeş cihāt
5. ' Arz idersenḡ ḳāmetini ḫaşr olur yevmü 'l-ḳıyām¹³⁶
Söyleseḡ Kevşer lebünḡden maḫv olur āb-ı ḫayāt
6. Sevdi göḡlünḡden Nesīmī seni ey ārām-ı cān
Cāna cānānsın¹³⁷ ḫaḳīḳat cismüne cānlar zekāt¹³⁸

¹²⁹24 Gazel, Nesīmī Divanı, s. 210

¹³⁰ Dalarak kuvvetle (söke söke) çekip alanlara andolsun. (Nāzi'āt Sûresi, 1. âyet)

¹³¹ Nefes nefese koşanlara andolsun. (Ādiyāt Sûresi, 1. âyet)

¹³² Sīnesinün ṭal' atına: Vechüne mu' cizden ötrü D.

¹³³ Tahrim Sûresi 5. ayetten iktibas yapılmıştır.

¹³⁴ Güneşe ve kuşluk vaktine andolsun. (Şems Sûresi, 1. âyet)

¹³⁵ Ard arda (marufla, irfanla) gönderilenlere andolsun. (Mürselāt Sûresi 1. âyet)

¹³⁶ yevmü 'l-ḳıyām: yevmü 'l ḫisāb D.

¹³⁷ Cāna cānānsın: Cān-ı cānānsen D.

¹³⁸ Divan'da 7. beyittir.

23¹³⁹

Destür

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Āyā laṭīf-i zamāne āyā ḥulāṣa-i zāt
İşit bu sözümi tā kim¹⁴⁰ bulasan anda necāt
2. Şerī' at emrini mürşid iden¹⁴¹ ṭarīḳata gir
Kim ol ṭarīḳat ilen sen içesin āb-ı hayāt
3. Ḥaḳīḳat ehli olursan görünür¹⁴² her ne ki var
Demünde ma' rifetünde buluna çok¹⁴³ ḥasenāt
4. Bu gün düriş özün için eyü 'amel ide gör
Yarınki ma' rekelerde behişt ola 'araşāt

[8]

5. Bu gün bu dār-ı fenā bir nefes-durur biliñiz
Bu bir nefesde kıluñız¹⁴⁴ hezār şavm u şalāt
6. Resül ü seyyid-i kevneyn ki mü 'min āyinedür
Bu mü 'min āyinesinden görüñdi cümle şıfāt¹⁴⁵
7. Beḳā ilinden irişdüñ fenāda 'ilm oñuduñ
Bu 'ilm ile seni bildüñse 'ömrüñe berekāt¹⁴⁶

¹³⁹20 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 203.

¹⁴⁰ sözümi tā kim: sözlerimi tā D.

¹⁴¹ iden: idin D.

¹⁴² görünür: görüne D. (Mecmuadaki “görünür” kelimesi vezni bozmaktadır. Doğrusu Divandaki şekliyle “görüne” olmalıdır.)

¹⁴³ çok: miñ D.

¹⁴⁴ kıluñız: kıluñ D.

¹⁴⁵ Divan'da 7. beyittir.

¹⁴⁶ Divan'da 9. beyittir.

8. Anuñki ‘ilm¹⁴⁷ bilüp bilmedünse kendözünjü
İlet şu¹⁴⁸ defterünjü tiz bāzārda bir pula şat¹⁴⁹
9. Hazer kııl aña seni sen özünjü bilmek için
Şağın ki cennet için olmaya yerünjü derekāt¹⁵⁰
10. Diler misin ki yağın el vire tecelliler
Gözünjü ayırma özünjüden bu nefsünjü oda at¹⁵¹
11. Kağan ki katlı idesin nefsünjü oda atasan
İrişe āyet-i fenzur¹⁵² döne hayāta memāt¹⁵³
12. Düriş bu ma‘ rifetünjü hırkasına cem‘ ola gör
Dağılma dört yana ‘aşık ki kandasın heyhāt¹⁵⁴
13. Getürdi zātını doğdı o yüce ‘ālemden¹⁵⁵
Yetürdi nūr-ı tecelli sürüldü çün zulumāt¹⁵⁶
14. İy nice teşne-dile sözlerümden ire zülāl
Beriyeye içre kalınca içegör āb-ı hayāt¹⁵⁷
15. Bu gün Nesīmī sözünjü melāhatına iren
Hezār secde kıılır şad hezār¹⁵⁸ kand ü nebāt¹⁵⁹

¹⁴⁷ Anuñki ‘ilm: Eger bu ‘ilmi D.

¹⁴⁸ İlet şu: Götür bu D.

¹⁴⁹ Divan’da 10. beyittir.

¹⁵⁰ Divan’da 11. beyittir.

¹⁵¹ Divan’da 13. beyittir.

¹⁵²

Allah’ın rahmetinin eserlerine bak! Yeryüzünü ölümünden sonra nasıl diriltiyor. Şüphe yok ki O, ölüleri de elbette diriltecektir. O, her şeye hakkıyla gücü yetendir. (Rûm Sûresi, 50. āyet)

¹⁵³ Divan’da 12. beyittir.

¹⁵⁴ Divan’da 14. beyittir.

¹⁵⁵ doğdı o yüce ‘ālemden: ‘ıyān bu ‘ālemde D.

¹⁵⁶ Divan’da 15. beyittir.

¹⁵⁷ Divan’da 16. beyittir.

¹⁵⁸ şad hezār: tütü birle D.

¹⁵⁹ Divan’da 21. beyittir.

24¹⁶⁰

Destür

Hece Ölçüsü

4+3

I

1. Baķup cemāli yāre
Çağıruram dost dost
Dil oldu pāre pāre
Çağıruram dost dost

II

2. ‘Aşķuñ ile dolmuşum
Zühdümi yañılmışum
Mest-i müdām olmuşum
Çağıruram dost dost

III

3. Mescid ü mey-ĥānede
Ĥānede vīrānede
Ka^c be vü¹⁶¹ put-ĥānede
Çağıruram dost dost

IV¹⁶²

4. Ne yerde¹⁶³ vü ne gökde
Ne mürde¹⁶⁴ vü ne zinde
Her zamān her mekānda¹⁶⁵
Çağıruram dost dost

¹⁶⁰27 Nefes, Niyāzî Mısrî Divanı, s. 369 (Şiir Divanı’da beyitler halinde yer almıştır.)

¹⁶¹ Ka^c be vü: Ka^c bede D.

¹⁶² Divanı’da 13. beyittir.

¹⁶³ yerde: yerdeyim D.

¹⁶⁴ mürde: mürdeyim D.

¹⁶⁵ Her zamān her mekānda: Her yerde her zamānda D.

V

5. Geldüm cihāna ğarīb
Oldum güle ʿandelīb
Her dem cigerüm delip
Çağıruram dost dost

VI¹⁶⁶

6. Her¹⁶⁷ görünen dost yüzi
Andan ayırmam gözi
Gitmez dilümden sözi
Çağıruram dost dost

VII¹⁶⁸

7. Şular gibi çāğ u çāğ
Dolanurum bāğ u bāğ
Hayrān baña şayr u sāğ
Çağıruram dost dost

VIII

8. Dūr¹⁶⁹ oluncaya dek nefes¹⁷⁰
Pārelenince kafes
Tā kesilince bu ses
Çağıruram dost dost

IX

9. Dolanmaz ol hāl ü haṭ
Mine ʿl-ezel tā ebed
Oṅulmaz aṣlā bu derd
Çağıruram dost dost

---

¹⁶⁶ Divan'da 10. beyittir.

¹⁶⁷ Her: Hep D.

¹⁶⁸ Divan'da 4. beyittir.

¹⁶⁹ Dūr: Deryā D.

¹⁷⁰ Bu mısranın hece sayısı fazladır.

X¹⁷¹

10. İstedigün¹⁷² cāndadur
Cān ile¹⁷³ hem tendedür
Bilür iken bendedür
Çağıruram dost dost

XI¹⁷⁴

11. Gelmişem¹⁷⁵ dost ilinden
Koşa koşa gülinden
Bu Mısrınün¹⁷⁶ dilinden
Çağıruram dost dost

25¹⁷⁷

Destür

Hece Ölçüsü

4+3

I

1. Bā-i bismi 'llāh deyüp
Çağıruram dost dost
Şems-i vechu 'llāh görüp
Çağıruram dost dost

II

2. Nūr-ı ' ayn-ı Muştafā
Naqd-i rūḥ-ı Murtaẓā
Şāh-ı Ḥasan müctebā
Çağıruram dost dost

¹⁷¹ Divan'da 7. beyittir.

¹⁷² İstedigün: Aradığım D.

¹⁷³ Cān ile: Cānda ve D.

¹⁷⁴ Divan'da 14. beyittir.

¹⁷⁵ Gelmişem: Geldim o D.

¹⁷⁶ Bu Mısrınün: Niyāzınün D.

¹⁷⁷ Şairin divanına ulaşılammıştır.

III

3. Kerbelā-yı nā-bedīd
Şāh-ı Hüseyn-i şehīd
Kesmezem senden ümīd
Çağıruram dost dost

IV

4. Pīşvā-yı ehl-i dīn
Zīnet-i rū-yı zemīn
Şāh-ı Zeyne'l-Ābidīn
Çağıruram dost dost

V

5. Şāf-ı levh-i Kādīre
Nağş-ı zāt-ı envere
Hem imām-ı Bākıra
Çağıruram dost dost

[9]

VI

6. Mezheb-i server durur
Şāfī' -i maḥşer durur
Ol imām Ca' fer durur
Çağıruram dost dost

VII

7. Dayanurum nāzına
Durmuşum niyāzına
Hem Mūsī-i Kāzıma
Çağıruram dost dost

VIII

8. Ol ŧehīde kıluŋa
Mālik-i mülk-i beķā
İmām Mūsī-i Rızā
Çağıruram dost dost

IX

9. Aŧfiyā-yı ŧāh Ŧaķī
Cān u dilden sādıķı
Dü cihānuŋ revnaķı
Çağıruram dost dost

X

10. ‘Alī el-Naķī-i pāk
Tā bu sīnem çāk u çāk
Cismüm olunca da ħāk
Çağıruram dost dost

XI

11. O cihānuŋ serveri
Āsumānuŋ enveri
İmām Ḥasan ‘Askerī
Çağıruram dost dost

XII

12. Mehdi-i isrā budur
Ekmel-i esmā budur
Bosnavī ma‘nā budur
Çağıruram dost dost

26¹⁷⁸

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey göñül aç 'aynuñı gel Muştafāya bi' at it
Sāķi-i kevşer 'Alīyye 'l-Murtażāya bi' at it
2. Maħrem-i Aħmed Ĥadice nūr-ı¹⁷⁹ cennātü 'n-na' im
Zevc-i Ĥayder Fāţıma ĥayrū 'n-nisāya bi' at it
3. Gel Ĥasan ol şeh-süvār-ı şāf-şikenden bağla ahd
Āftāb-ı dīn Ĥüseyn-i Kerbelāya bi' at it
4. Dergehinde ĥāk-i pāy ol şāh-ı Zeyne 'l-Ābidün
Hem Muħammed mażhar-ı fażlu 'l-Ĥudāya bi' at it
5. Ca' ferī ol Ca' ferī ol Ca' ferī ol Ca' ferī
Mūsī-i Kāzım 'Alī Mūsī Rızāya bi' at it
6. Gel tevellā kıl Taķī ile Naķīye 'aşķ ile
'Askerī ya' ni Ĥasan¹⁸⁰ mīr-i livāya bi' at it
7. Mehdī-i şāħib-zamān ol ser-firāz-ı kā 'ināt
Kāşif-i kenz-i künüz-ı kibriyāya bi' at it
8. Şirk-ile taķlıdden çāk¹⁸¹ olmaķ isterseñ eger
Çār-deh-i ma' şüm-ı pāk-i evliyāya bi' at it

¹⁷⁸49 Gazel, Misālî Divanı, s. 198

¹⁷⁹ nūr-ı: ĥūr-ı D.

¹⁸⁰ Ĥasan: Ĥüsn D.

¹⁸¹ çāk: pāk D.

9. Ey Misālī ma' nīde bunlar da hep bir nūr durur¹⁸²
Ayrū¹⁸³ şanma gel¹⁸⁴ tarīḳ-i enbiyāya bi' at it

27¹⁸⁵

Destūr

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Gel ey sālīk fenāfi 'llāha ir ol ḥālī taḥṣīl it
Beḳābi 'llāh bulup şoḡra sülūk-ı sırrı tekmīl it
2. Ḥaḳīḳat ' ālem-i kübrā senüḡ kendü vücūduḡdur
Bu icmāli şühūduḡ var ise şerḥ ile tafşīl it
3. Bu ' ālem ' aḳl eli irmez bu keşfe ecnebī girmez
Bu ḥāle āşinā olmaḡa terk-i ḳāl ile ḳīl it
4. Bu nār-ı ' aşḳa pervāne gibi yanmaḳ gerek āḡir
Murāduḡ yanmaḡ ise nice bir tevcīhe te'vīl it
5. Ḳadem başmaḳ dilersenḡ menzil-i maḳşūda ey sālīk
Bu yolda var ' alāyīḳ bārını taḥfīf ü taḳlīl it
6. İştīdūḡ enbiyā ḥālīn işītdūḡ evliyā ḥālīn
Ḳoma ferdāya fırşat var iken bu işde ta'cīl it
7. Ten İsmā' ilin İbrāhim-i cāna eyleyüp teslīm
Bugün ḳurbān-ı ' aşḳa Ḥaḳḳīyā tekbīr ü tehlīl it

¹⁸² ma' nīde bunlar da hep bir nūr durur: cümle bunlar ma' nāda bir nūrdur D.

¹⁸³ Ayrū: İki D.

¹⁸⁴ şanma gel: şanmaḡıl D.

¹⁸⁵ Şairin dīvanına ulaşılamamıştır.

28¹⁸⁶

Destür

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Şehenseh ol vücūd iklīmine başdan başa hüküm it
Esir olma hevā-yı nefse var şubh u mesā hüküm it
Derün-ı kaçırınuñ bevvābını bul ibtidā hüküm it
Şağın ol zīr-i destünden ayırma dā'imā hüküm it
Sağa kimler didi kim durmayup her bir yağa hüküm it
Eger 'āşık isen 'ālemde 'āşık sen sağa hüküm it

[10]

2. Ne sırlar var tefehhüm itmedüñ şūret-i harīmde
Ne lezzet var anı sen tatmaduñ esmā-i a'zamda
Emānet sırrı *sübhānellezi*¹⁸⁷ gönderdi ādemde
Haber-dār olmaduñ kendü özünñden iş bu 'ālemde
Sağa kimler didi kim durmayup her bir yağa hüküm it
Eger 'āşık isen 'ālemde 'āşık sen sağa hüküm it
3. Yed-i beyzā görüp mir'āt-ı kalbde olmadı tenvīr
Niçünkim tā ezel ervāhdan ol olmadı taḥhīr
Kamu 'ālemler itdi nuş u pendi itmedi te'sir
Hağın yağıdığını hiçbir kimesne idemez ta'mir
Sağa kimler didi kim durmayup her bir yağa hüküm it
Eger 'āşık isen 'ālemde 'āşık sen sağa hüküm it
4. Kadem başduñ cihāna olmaduñ bir ḥabbeye nā'il
Sebeb bilmem nedür bu māsivāya oldıñuñ mā'il
Niçün kılduñ gam-ı dünyāyı ber-düş eyleyüp ḥāmil
Yesārī sen seni bildüñ ki olduñ kaçreden ḥāşıl

¹⁸⁶ Şairin divanında bu şiire ulaşılamamıştır.

¹⁸⁷

Her şeyin hükümlerini elinde olan Allah'ın şanı yücedir! Siz yalnız O'na döndürüleceksiniz. (Yâsin Sûresi, 83. âyet)

Saņa kimler didi kim durmayup her bir yaņa hũkm it
Eger ʿāşık iseñ ʿālemde ʿāşıksın saņa hũkm it

29¹⁸⁸

Destūr

Hece Ölçüsü

6+5

I

1. Tā ḳālū belādan sevdik sevişdük
Bizümle ezelden yārdur muḫabbet
Üstād nazārında iḳrār vermişdük¹⁸⁹
Mü ʿmine ḳadīm iḳrārdur muḫabbet

II

2. Muḫabbetdür Lā ilāhe illa ʿllāh
Muḫabbetdür Muḫammed Resūlu ʿllāh
Muḫabbetdür ʿAlī şāh veliyyu ʿllāh¹⁹⁰
Üç isim ma ʿnide birdür¹⁹¹ muḫabbet

III

3. Allāh¹⁹² Muḫammed ʿAlī ortasında
Beytu ʿllāh içinde Ḥaḳ ḫaznesinde
Ḳudret ḳandīlinde ʿaşḳ şahrāsında
Cibrīlūñ gördiği nūrdur muḫabbet

IV

4. Ḳudret kelāmını¹⁹³ söyler Cebrā ʿil
Rızā loḳmasını şunar Mikā ʿil
Cānı cāna ulaşdurur ʿAzrā ʿil

¹⁸⁸29 Nefes, Kul Himmet Üstādım, s. 136-137

¹⁸⁹ iḳrār vermişdük: iḳrāra düştük D.

¹⁹⁰ ʿAlī şāh veliyyu ʿllāh: ʿAlī sem-i vechu ʿllāh D.

¹⁹¹ Üç isim ma ʿnide birdür: ʿAşıklara Ḥaḳ didārdır D.

¹⁹² Allāh: Allāh bir D.

¹⁹³ kelāmını: kelāmım D.

İsrāfil ağzında şürdur muḥabbet

V

5. Muḥabbet idenler naşibin bulur¹⁹⁴
Muḥabbet iderse naşibin alur¹⁹⁵
Ser-çeşme¹⁹⁶ Muḥammed ʿ Aliden gelür
Ṭalʿ atda görünmez serdür muḥabbet¹⁹⁷

VI

6. Muḥabbetdür yerün gögün diregi
Muḥabbet idenün¹⁹⁸ yanar çerāğı
ʿ Āşıkun Beytu ʿllāh olur durağı
Ḥaḳ nazar itdügi yerdür muḥabbet

VII

7. Muḥabbet ḳadimdür insān içinde
Zirā ki cān şunar cenān¹⁹⁹ [içinde]
Ḳırklar meydānında ʿ irfān²⁰⁰ içinde
Ne dersen bulunur erdür muḥabbet²⁰¹

VIII

8. Ḳul Himmetdür ʿ ahd ü peymān güdersün²⁰²
ʿ Aşkun ḳatarını çeküp yidersün²⁰³
Gelberü gel idüp imān idersün²⁰⁴
Zirā ki ḥaḳ içre pirdür muḥabbet²⁰⁵

¹⁹⁴ naşibin bulur: murādın alır D.

¹⁹⁵ Muḥabbet iderse naşibin alur: Maḥabbet ehli de birbirini bulur D.

¹⁹⁶ Ser-çeşme: Serçesine D.

¹⁹⁷ Ṭalʿ atda görünmez serdür muḥabbet: Dalgası tükenmez göldür muḥabbet D.

¹⁹⁸ idenün: ehlinün D.

¹⁹⁹ cān şunar cenān: Cān severiz ol cān D.

²⁰⁰ ʿ irfān: erkān D.

²⁰¹ Ne dersen bulunur erdür muḥabbet: Ne istersen vardır sardır maḥabbet D.

²⁰² Ḳul Himmetdür ʿ ahd ü peymān güdersün: Kul Himmet bu maḳām özge maḳāmdır D.

²⁰³ ʿ Aşkun ḳatarını çeküp yidersün: Maḥabbetin mihrī on iki imāmdır D.

²⁰⁴ Gelberü gel idüp imān idersün: Güzel şāhın ḥuzūrunda tamāmdır D.

²⁰⁵ Zirā ki ḥaḳ içre pirdür muḥabbet: Ḥaḳıḳata vāsıl eder muḥabbet D.

30²⁰⁶

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Emr-i Hâkdan taşra çıkma ey gönül fermân gözet
Şıdk ile kıl ol rızâ-i hâzret-i sulţân gözet
2. Nefs ile şeyţân saña reh-zen durur aç dîdeni
Ġâfil olma sâĝ u şola kıl nazâr her ân gözet
3. Cehle yâr olan kişinün irmedi Hâkka eli
Hâkka vuşlat ister iseñ 'ilm ile 'irfân gözet
4. Kıl ġazâ-yı ma'nevî eyle cihâd-ı ekberi
Var zebün-ı düşmen olma merd iseñ meydân gözet
5. Zü'l-celâlün ġahrına dost olmadan iste emân
Zü'l-cemâlu'llâhdan var 'afv ile ġufrân gözet
6. Nice bir şirk ü riyâ vü nice bir ceng ü cidâl
Meclis-i tevġide gel islâm ile imân gözet

[11]

7. Tiġ-ı firġat kesmeden şu gerden-i cânun senün
Kıl taġammül derd-i yâre vuşlat-ı cânân gözet
8. Hâġġiyâ bulmaġ dilersen ger cihân içre kemâl
İr erenler şoġbetine kâmil-i insân gözet

---

²⁰⁶ Şairin divanına ulaşılammıştır.

31²⁰⁷

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Emr-i Hâkdan taşra çıkma resm ü erkânı gözet
Küfr elin tutma bu yolda dîn ü imānı gözet
2. Bâb-ı Hâkda çünki bir bî-çäre kulsun ey kişi
Gönlüñi ol şāha tut cān ile fermānı gözet
3. Nefse şeytāna kul olma hor olursun 'ākıbet
Sende var insān iseñ ol Rabb u Raḥmānı gözet
4. Her gögüñ bir yolu var her tã' atüñ bir zilleti
Bülbül iseñ mescide gel ol gülistānı gözet
5. Cevr-i ḥārı çekdi ādem 'ākıbet irdi güle
Ādem iseñ sen de Hâkḳī cān u cānānı gözet

32²⁰⁸

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dest-gār-i 'āşiyānsuñ yā ' Alī senden meded
Pādişāh-ı dü cihānsın yā ' Alī senden meded
2. Faḥr-ı 'ālem *Laḥmüke laḥmi*²⁰⁹ buyurdi şānuña
'Āşıkuñ cismünde cānsın yā ' Alī senden meded

²⁰⁷ Şairin divanına ulaşılammıştır.

²⁰⁸7 Kasıde, Azbî Baba Divanı, s. 109-110

²⁰⁹ "Laḥmüke laḥmî: Eti benim etimdir." Hadîs-i Şerîf'den iktibas edilmiştir.

3. Nūr-ı ‘ayn-ı²¹⁰ ‘aşıķānsuñ tāk-ı erbāb-ı yaķın
Çeşm-i düşmāndan nihānsın yā ‘Alī senden meded
4. *Lā fetā illā* ‘Alī²¹¹ virdüm evelden sevdiğüm
Kanda baķdumsa ‘ayānsın yā ‘Alī senden meded
5. Şāh Ḥasan ile Ḥüseynī ‘aşķı²¹² Mervān katline
Ser-verān-ı ğāziyānsın yā ‘Alī senden meded
6. Aşlı Zeyne ‘l-‘Ābidīnsin hem Muḥammed Bāķırī
Ca‘ fer-i Şādıķ nişānsın yā ‘Alī senden meded
7. Mūsī-i Kāzım²¹³ Rızādur nūr-ı çeşm-i ḥānedān²¹⁴
Şāh Taķīden hoş beyānsın yā ‘Alī senden meded
8. Bā-Taķī vü ‘Askerī ḥayfin Yezīdden almaĝa
Mehdī-i şāhib-zamānsın yā ‘Alī senden meded
9. Zāhir u bāṭın benüm her ḥālümün āĝāhısın
Merḥamet baḥrına kānsın yā ‘Alī senden meded
10. Enbiyānuñ ḥırķasın giydüm senünñ bī-çāreñüm²¹⁵
Saņa düşmān oda yansın yā ‘Alī senden meded
11. İtme kevşerden beni maḥrūm-ı zātunñ ‘aşķına
Sāķī-i kevşer²¹⁶ cinānsın yā ‘Alī senden meded

---

²¹⁰ ‘ayn-ı: çeşmüm D.

²¹¹ “Lā fetā illā Alī, lâ seyfe illā zülfikār: Ali’den başka yiĝit, Zülfikār’dan başka kılıç yoktur.” hadisinden iktibas yoluyla alıntı yapılmıştır

²¹² Ḥüseynī ‘aşķı: Ḥüseynī ‘aşķuḡa D.

²¹³ Mūsī-i Kāzım: Hem ‘Alī Mūsā D.

²¹⁴ ḥānedān: ḥandān D.

²¹⁵ bī-çāreñüm: bī-çāreyem D.

²¹⁶ Sāķī-i kevşer: Sāķī kevşer-i D.

12.    lem-i hayretde  aldum el-am n fery d-res
 are-s z-ı bendeg nsın y    Al  senden meded

13. Kim sen n g rdi cem l n  almadı hi  m şkili
 n nid -yı *len ter n*²¹⁷ s n y    Al  senden meded

14. B b-ı rahmet senden a ıldı ged lar lu funa
H ace-g n-ı f d lansın y    Al  senden meded

15. Enbiy lar ma remis n Mu taf nu  y veri²¹⁸
  Azb ye d nsin im nsın y    Al  senden meded

33²¹⁹

Dest r

Remel

F  il t n F  il t n F  il t n F  il n

1.  ıl meded Ő h-ı vel yet y    Al  senden meded
Ő hib-i   adl   ad let y    Al  senden meded

2. Lem-yezel bezm-i elestden pek sever c num seni
L  fet ²²⁰ Ő n-ı Őec  at y    Al  senden meded

3. Baş eg p   l  Bel dan muntazırız emr ne
 akerem  ılmam fer gat y    Al  senden meded

4. Tende  teŐ dilde  hu  yandı c num hecr ile
Gel yetiŐ sırr-ı vel yet y    Al  senden meded

217

M s  tayin ettiğimiz vakitte (T r'a) gelip de Rab'bi onunla konuşunca Rab'bim bana (kendini) g ster, seni g reyim dedi. (Rab'bi), sen beni burada g remezsın. Fakat Şu dağa bak, eğer o yerinde durabilirse sen de beni g receksın! Buyurdu. Rab'bi o dağa tecelli edince onu parampar a etti. M s  da baygın d Őt . Ayılınca dedi ki: Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim, sana tevbe ettim. Ben inananların ilkiyim. (A'raf S resi, 143.  yetten iktibas edilmiştir.)

²¹⁸ y veri: ma remi D.

²¹⁹ Şairin divanına ulaşılamamıştır.

²²⁰ "L  fet  ill  Al , l  seyfe ill  z lfik r: Al 'den başka yiğit, Z lfik r'dan başka kılı  yoktur." had sinden iktibas yoluyla alıntı yapılmıştır.

[12]

5. Elde varum sensin illā özge maqşūd sendedür
Reh-nümā bāb-ı sa' ādet yā ' Alī senden meded
6. Remzī ' āciz-i gulāmuḡ eyle bend-i dil-pezīr
Luḡfuḡı kılsuḡ ' ināyet yā ' Alī senden meded

34²²¹

Destūr

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Cevābum gūş-ı cān ile işit ey ṭālī' -i mes' ūd
Yüzüḡ harfinden açıldı cihānda her ne ki mevcūd
Eger serçe degül isen bu ' anḡa loḡmasın gel yut
Hüve 'l-evvel hüve 'l-āḡir yüzüḡdür kıble-i ma' būd
Bu ma' nīnūḡ²²² ḡadīsinde buyurdı Aḡmed u Maḡmūd
Cihāna gelmeden ' āşık²²³ hemān cemāl²²⁴ imiş maqşūd
225
2. Naḡar kıl cāvidān içre ne te 'vīl eyledi Yezdān
Vücūd u vech-i ādemde ne ma' nā eyledi iḡsān
Şükür ḡaḡka ki bildürdi nedür dīn ü nedür īmān
Sevād-ı a' ḡamuḡ sırr-ı rumūzun eyledi āsān
Bu ma' nīnūḡ²²⁶ ḡadīsinde buyurdı Aḡmed u Maḡmūd
Cihāna gelmeden ' āşık²²⁷ hemān cemāl²²⁸ imiş maqşūd

²²¹ Müseddes, Vīrānī Divanı, s. 11

²²² ma' nīnūḡ: ma' nāyı D.

²²³ ' āşık: cāna D.

²²⁴ cemāl: dīdār D.

²²⁵ Divanda 2 bend daha yer almaktadır.

²²⁶ ma' nīnūḡ: ma' nāyı D.

²²⁷ ' āşık: cāna D.

²²⁸ cemāl: dīdār D.

3. Tılısm-ı kenz-i Tāhādur yüzünge yazılan defter
Anuñ yüzinden²²⁹ olmuşdur ser-ā-pā dü cihān enver
Te^ç āla 'llāh zehī kudret zehī ma^ç nī zehī dilber
Düşen sevdā-yı dil-dāra cihānuñ varlığın neyler
Bu ma^ç nīnūñ²³⁰ hadīsinde buyurdı Aḥmed u Maḥmūd
Cihāna gelmeden ^ç āşıķ²³¹ hemān cemāl²³² imiş maķşūd
233

4. Vīrānīnūñ ezel ebed²³⁴ bu idi ^ç ahd u ikrārı
Hemān bir hırķa bir loķma²³⁵ ola bu dünyāda kārı
Budur bu dervīşūñ²³⁶ Ḥaķdan dilegi isteği varı
Ve ^ç Alīdür ve ^ç Alīdür ve ^ç Alīdür ve dīdārı²³⁷
Bu ma^ç nīnūñ²³⁸ hadīsinde buyurdı Aḥmed u Maḥmūd
Cihāna gelmeden ^ç āşıķ²³⁹ hemān cemāl²⁴⁰ imiş maķşūd

35²⁴¹

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ḥazret-i yār-ı Ḥudādur dīnümüz imānumuz
Rāh-ı ḥaķķ-ı evliyādur dīnümüz imānumuz
2. Biz gürūh-ı merd-i dānāyuz cihān mülkinde hem
Ḥaķ ḥabībi Muştafādur dīnümüz imānumuz

²²⁹ yüzinden: nūrundan D.

²³⁰ ma^ç nīnūñ: ma^ç nāyı D.

²³¹ ^ç āşıķ: cāna D.

²³² cemāl: dīdār D.

²³³ Divan'da bir bend daha yer almaktadır.

²³⁴ ebed: āḫır D.

²³⁵ bir hırķa bir loķma: bir loķma bir hırķa D.

²³⁶ dervīşūñ: ehl-i irfānıñ D.

²³⁷ Ve ^ç Alīdür ve ^ç Alīdür ve ^ç Alīdür ve dīdārı: İki ^ç ālemde maķşūdu ^ç Alī vü āl-i dīdārı D.

²³⁸ ma^ç nīnūñ: ma^ç nāyı D.

²³⁹ ^ç āşıķ: cāna D.

²⁴⁰ cemāl: dīdār D.

²⁴¹ Şairin divanında bu şiire ulaşılammıştır.

3. Zāhidā taş atma dāmād-ı Resūl-i Kibriyā
Ol ‘Alīyye’l-Murtażādur dīnümüz imānumuz
4. Bilmedüñ mi hazret-i mihr-i cihānuñ aķrebi
Ĥadīce ĥayrū’l-anadur dīnümüz imānumuz
5. Bint-i peygāmbere-durur şāh-ı velāyet maķremi
Fāţıma faķrū’n-nisādur dīnümüz imānumuz
6. Nūr-ı ‘ayn-ı hazret-i evlād-ı şāh-ı muķterem
Ol Ĥasan ĥulķ-ı Rızādur dīnümüz imānumuz
7. Bir şafız biñ şāf ne bilsin ‘ārifüñ esrārını
Şāh Ĥüseyn-i Kerbelādur dīnümüz imānumuz
8. Ĥizmet-i nefse ĥariş biz olmayuz çünkim bizüm
Meķhar-ı Zeyne’l-‘Abādur dīnümüz imānumuz
9. Biz ĥaķiriz ammā ĥamd olsun Muĥammed Bāķırını
Lā-cerem ĥayrū’l-verādur dīnümüz imānumuz
10. Külliyeñ ādāb-ı erkānı bize ta‘līm iden
Ca‘fer-i Şādık şafādur dīnümüz imānumuz
11. Mūsī-i Kāzım durur ehl-i imānuñ serverī
Hem ‘Alī Mūsī Rızādur dīnümüz imānumuz
12. Şāh Ťakī vü bā Naķidür maţla‘-ı *şems-i Duĥā*²⁴²
‘Askerī nūr-ı Ĥudādur dīnümüz imānumuz

²⁴²

Güneş ve kuşluk vaktine andolsun. (Şems Sûresi, 1. âyet)

13. Ey Yesārī bizlerūñ ol Mehdī-i āl-i Resūl
Sancağı mīr-i livādur dīnümüz īmānumuz

36²⁴³

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Cāna qalmaz biz fedāyī cānlaruz
Terk-i tecrīdüz fenāyi cānlaruz

2. Şūfī-i şeytān-şiriştūñ 'ākıyuz
Ehl-i tevḥīdüz Ḥudāyī cānlaruz

[13]

3. Kiblemizdür vech-i pāk-i Aḥmedūñ
Biz Muḥammed Muştafāyī cānlaruz
244

4. Biz Ḥasan 'aşkına içdük zehr-i ğam
Biz Ḥüseyn-i Kerbelāyī cānlaruz

5. Cān ile Zeyne'l-'Abādūñ 'abdiyüz
Ḥāşılı āl-i 'abāyī cānlaruz

6. Ḥāk-i rāhıyuz Muḥammed Bākırūñ
Ca' ferī mezheb şafāyī cānlaruz

7. Şāhumuzdur Mūsī-i Kāzım bizüm
Hem 'Alī Mūsī Rızāyī cānlaruz

8. Şāh Taķī-i müttakī sultānımız
Hem Naķī²⁴⁵ vü muķtedāyī cānlaruz

²⁴³6 Kasīde, Hayretī Divanı, s. 10

²⁴⁴ Divan'da 1 beyit daha yer almaktadır.

9. ‘ Askerinün ‘ askeriyüz ‘ askeri
Mehdī-i şāhib-livāyī cānlaruz
10. Kelbiyüz dergāh-ı āl-i Ḥayderün
Biz de bu derde gedāyī cānlaruz
11. Kaçma bizden Ḥayretī biḡāne-vār
Biz de birkaç āşināyī cānlaruz

37²⁴⁶

Destūr

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Bil Muḥammed Muştafādur²⁴⁷ faḥr-ı faḥru ‘llāhumuz
Hem ‘ Alīyye ‘l-Murtażādur bā-i bismi ‘llāhumuz
Bu söze taşdıķ idüp²⁴⁸ oldı bizüm hem rāhumuz
Biz de Rüm²⁴⁹ abdāliyuz Mūsī Rızādur şāhumuz
2. Şāh Ḥasan ḥulķ-ı Rızādur dilde zıķru ‘llāhumuz
Şāh Ḥüseyn-i Kerbelādur bize beytu ‘llāhumuz
Hem ‘ Alī Zeyne ‘l-‘ Abādur ‘ ayn-ı zātu ‘llāhumuz
Biz de Rüm²⁵⁰ abdāliyuz Mūsī Rızādur şāhumuz
3. Uş Muḥammed Bāķırī Ca‘ fer imāmdur²⁵¹ rāhumuz
Kāzım-ı şāh-ı Taķīdür dilde illa ‘llāhumuz
Hem Naķīye baş koyuben vardur eyva ‘llāhumuz
Biz de Rüm²⁵² abdāliyuz Mūsī Rızādur şāhumuz
4. ‘ Askerīdür nuţķ-ı tefsīr-i kelāmu ‘llāhumuz²⁵³

²⁴⁵ Naķī: Rızā D.

²⁴⁶ Murabba, Vırānī Divanı, s. 37

²⁴⁷ Muştafādur: Muştafādan D.

²⁴⁸ söze taşdıķ idüp: sözüm taḥķiķ oldu D.

²⁴⁹ Rüm: Urum D.

²⁵⁰ Rüm: Urum D.

²⁵¹ Ca‘ fer imāmdur: İmām-ı Ca‘ fer D.

²⁵² Rüm: Urum D.

Mehdî-i şâhib-zamândur uş hayātu 'llâhumuz
Giymişüz faqr-ı²⁵⁴ fenâyı gör şıfātu 'llâhumuz
Biz de Rûm²⁵⁵ abdâliyuz Mûsî Rızâdur şâhumuz

5. Ey Vîrânî doğdı çünki gün gibi ol mâhumuz
Âşikâra oldı gör kim Hâk veliyyu 'llâhumuz²⁵⁶
Rûz-ı şeb nûr-ı cemâlün şâh-ı şeydu 'llâhumuz
Biz de Rûm²⁵⁷ abdâliyuz Mûsî Rızâdur şâhumuz

38²⁵⁸

Destûr

Remel

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Faqr-ı ' âlem Muştafanuñ kuluyuz qurbâniyuz
Hem ' Alîyye 'l-Murtazanuñ kuluyuz qurbâniyuz
2. Şâh Hasan hulq-ı Rızânun haqqıçün itmedigi²⁵⁹
Biz Hüseyin-i Kerbelânuñ kuluyuz qurbâniyuz²⁶⁰
3. Hâk-ı Zeyne 'l- ' Âbidîn Hâk-ı Muhammed Bâkırî²⁶¹
Ca' fer-i Şâdik şafânuñ kuluyuz qurbâniyuz
4. Mûsî-i Kâzım ü Mûsî er-Rızâ vü şâh Taqî
Bâ-Naķî²⁶² şemsü 'd-Duĥâ²⁶³ nuñ kuluyuz qurbâniyuz

²⁵³ ' Askerîdür nuĥ-ı tefsîr-i kelâmu 'llâhumuz: ' Askerî tefsîridir nuĥ-ı kelâmu 'llâhımız D.

²⁵⁴ faqr-ı: faqrı D.

²⁵⁵ Rûm: Urum D.

²⁵⁶ Âşikâra oldı gör kim Hâk veliyyu 'llâhumuz: Âşikâr güneş gibi oldu veliyyu 'llâhımız D.

²⁵⁷ Rûm: Urum D.

²⁵⁸ 10 Gazel, Yesârî (Sadeddin Nüzhet ERGUN, 17. Asırdan Beri Bektaşî-Kızılbaş Alevî Şairleri ve Nefesleri, Maarif Kitaphanesi, İstanbul, 1956 s. 218; Ali ERTAN, Yesari Baba, Sinop Muharrem Matbaası, Sinop, 1941. s. 15)

²⁵⁹ Bu mısra, eserde 2. beyitin 2. mısrasıdır.

²⁶⁰ Bu mısra şiirde yoktur.

²⁶¹ Muhammed Bâkırî: Muhammed Bâkır hem a.g.e. (Bu mısra eserde 2. beyitin ilk mısrasıdır.)

²⁶² Bâ-Naķî: Yâ-Naķî a.g.e.

²⁶³ Güneşe ve kuşluk vaktine andolsun. (Şems Süresi, 1. âyet)

5. Virdimüzdür ismi her dā'im imām-ı ' Askerī
Mehdī-i Hāḡ pişvānuḡ²⁶⁴ ḡuluyuz ḡurbāniyuz
6. Ey Yesārī āl-i evlāduḡ muḡibb-i ḡāşiyuz
Hāzret-i Bārī Hūdānuḡ ḡuluyuz ḡurbāniyuz

39²⁶⁵

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şüretā biz gerçi kim²⁶⁶ ḡaş göz temāşāsındayuz
Zāhidā ma' nīde Hāḡḡuḡ ' arş-ı a' lāsındayuz
2. Secde emrinde mu' annid olmazısaḡ Ādeme
Biz Hūdānuḡ bilmiş ol firdevs-i a' lāsındayuz
3. Küfr ile imānı yeksān iden abdāllardanuz
Gāhi mescidde gehī gebrüḡ kilisāsındayuz

[14]

4. Şöyle ḡayrān olmuşuz kim kendümüzden geçmişüz
Rüzḡaruḡ biz ne telḡinde ne ḡalvāsındayuz
5. Mest ü rüsvā nekbeti birḡaç ḡarābātīlerüz
' Ālemün līkin ne şulḡında ne ḡavḡāsındayuz
6. Ey birāder ibn-i ḡuḡbuz²⁶⁷ künc-i ' uzletde bugün
Biz ne imrüzunda bu dehrüḡ ne ferdāsındayuz

²⁶⁴ Hāḡ pişvānuḡ: Hāḡ pişvānuḡ a.g.e.

²⁶⁵ Kasīde, Hayretī Divanı, s. 8

²⁶⁶ biz gerçi kim: gerçi ki biz D.

²⁶⁷ ḡuḡbuz: vaḡtüz D.

7. Künc-i dil genc-i melâl-i ğamla mālāmāl iken
Yineler şanmağ menāl ü mālı sevdāsındayuz
8. Olmaya kim²⁶⁸ şeşder-i ğamdan gerekmez bir güşād
Zār olalum nitekim işbu²⁶⁹ felek tāsındayuz
9. Her kişi bir hişşe almışdur bu dünyādan velī
Sehm-i a‘ lā bizdedür kıdsün²⁷⁰ mu‘ allāsındayuz
10. Zerreüyüz kim Muştafānuğ mihr-i ser-gerdānyuz
Kaṭreyüz kim Murtażānuğ ‘ ilm deryāsındayuz
11. Biz Ḥasan ‘ aşkına kılduk zehr-i miḥnet iḥtiyār
Biz Ḥüseyn için henüz kıan ağlayup yasındayuz
12. Cān ile dilden bugün Zeyne’l-‘ Abānuğ ‘ abdiyüz
Bu cihānuğ ne vezirinde ne paşasındayuz
13. İşimüz altun olursa t̄aḡ mıdur çün her nefes
Kımyā-yı himmeti Bākır temennāsındayuz
14. Şubḡ gibi rüyumuz aḡ olsa²⁷¹ t̄aḡ mıdur bizüm
Şādıḡnuğ şıdḡ ile çün dā’im tevellāsındayuz
15. Mūsī-i Kāzım ‘ Alī Mūsī Rızāyı cān ile
Sevmeyen bī-dinlerüḡ dā’im teberrāsındayuz²⁷²
16. Oḡurız medḡin Ṭaḡī ile Naḡīnün her zamān
‘ Askerinün dā’imā evşāf u imlāsındayuz

²⁶⁸ Olmaya kim: Bulmayalum D.

²⁶⁹ işbu: uşbu D.

²⁷⁰ kıdsün: ḡadh-i D.

²⁷¹ rüyumuz aḡ olsa: yüzümüz aḡ olsa D.

²⁷² teberrāsındayuz: tevellāsındayuz D.

17. Gün gibi şāhib-zamān yā Rab kaçan ide tūlū‘
İntizār-ı pertev-i nūr-ı tecellāsındayuz

18. Muşţafānuñ ümmetiyüz Murtaşānuñ bendesi
Çāker-i āl-i ‘ abāyuz Hāyretī tā zindeyüz

40²⁷³

Destūr

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Ezelden neş’e-yāb-ı feyz-i fahr-ı enbiyāyuz biz
Hezārān naḥl-ı gülzār-ı ‘ Alīyye’l-Murtaşāyuz biz
Gedā-yı şāh şehīdi ibn ü bint-i müctebāyuz biz
Muḥabbet ḥānedānuz nesl-i pāk-i Muşţafāyuz biz
Şeh aqlum ‘ aşığıyuz bende-i āl-i ‘ abāyuz biz
2. Göründi lem‘ a-i Zeyne’l-‘ Abā çün maşrıḳ-ı serden
Uyandurdu çerāḡı ḳalbe nūr-ı şems-i Bāḳırdan
Gidermek cem‘ -i Şādıḳuñ ḥayālin leyl-i ḥāṭırdan
Muḥabbet ḥānedānuz nesl-i pāk-i Muşţafāyuz biz
Şeh aqlum ‘ aşığıyuz bende-i āl-i ‘ abāyuz biz
3. İdeliden berü bu sırra maḥrem Mūsī-i Kāzım
Maḳām-ı ravza-i şıdḳ-ı Rızāda olmuşuz ḳā’im
Ne bilsin sırrımız bizüm kezā cāhil yāḥūd ‘ ālim
Muḥabbet ḥānedānuz nesl-i pāk-i Muşţafāyuz biz
Şeh aqlum ‘ aşığıyuz bende-i āl-i ‘ abāyuz biz
4. Taḳīnün ḳanmışuz cām-ı zülāl-i āb-ı feyzinden
Olup ser-mest geçdük dünyā vü ‘ uḳbā hicābından
Naḳīnün fetḥ idüp ‘ aşkın beyān bulduḳ metābından

²⁷³ Şairin divanına ulaşılammıştır.

Muhabbet hānedānuz nesl-i pāk-i Muştafāyuz biz
Şeh aqlum ʿāşığıyuz bende-i āl-i ʿabāyuz biz

5. Ğulām-ı ʿAskerīyüz cünd-i ʿaşka kenz-i ʿirfānuz
Rumūz-ı gevher-i Mehdīye iren gizli bir kānuz
Selā-yı ey Hāmdī tarīķ-i ʿaşka qurbānuz
Muhabbet hānedānuz nesl-i pāk-i Muştafāyuz biz
Şeh aqlum ʿāşığıyuz bende-i āl-i ʿabāyuz biz

[15]

41²⁷⁴

Destūr

Hezec

Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün

1. Üç velāyet mihri evc-i burc o şāh-ı evliyāyuz biz
Ki cevher maʿdeni hāk-i şehīd-i Kerbelāyuz biz
2. Muḥammed Muştafānuş qurretü ʿl-ʿayneynisün cāndan
Ğulām-ı āsitān-ı hānedān-ı Murtażāyuz biz
3. Ğubār-ı hāk-i pāy-i evliyādan kesb-i nūr itdün
Güneş gibi bugün āyīne-i ʿālem-nümāyuz biz
4. ʿAlīnūş qanberīnūş qanberiyüz şāh ḥaķķıçün
Ümīdīn ğayrıdan kaṭʿ eylemiş kemter gedāyuz biz
5. Şeh-i Düldül-süvāruş Zu ʿl-feķārın der-miyān itdün
Ḥavāric qanımı yere dōken merd-i Ḥudāyuz biz

²⁷⁴ Şairin divanına ulaşılammıştır.

6. Düşüp deryâ-yı mevc-engîze deverân-ı fülk-âsâ
Hayât-ı cismüni berbâd iden ehl-i hevâyuz biz
7. Gehî maflüb gehî meslüh gehî maqtül-ı mercûmuz
Gehî Mansûr gehî Seyyid Nesîmî tek fenâyuz biz
8. Hasanveş zehr-i nüş-â-nüş Hüseyn-âsâ şehîdiyüz
Ser-â-pâ kana müstağriğ olan âl-i ‘ abâyuz biz
9. ‘ Alî Zeyne ’l-‘ Abâ ile Muhammed Bâkırî Ca‘ fer
Dem-i Mûsî-i Kâzımdan ‘ Alî Mûsî Rızâyuz biz
10. Muhammed hem Takî ile Nakî vü ‘ Askerî haqqı
Muhammed Mehdîyüz şâhib-zamândan muhterâyuz biz
11. Dem-i fazl-ı ilâhîden enîs rûh-ı kıuds olduk
Mücerred vahdet-i Nuḡkî Hudâ nür-ı Hudâyuz biz

42²⁷⁵

Destûr

Remel

Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün

1. Biz harâbat ehliyüz her câne cânân olmuşuz
Ṭayy-ı eṭvâr eyleyüp her ilde mihmân olmuşuz
2. Zâhidâ dîvâneyüz mesken bize mey-hâneler
Genc-i Haḡdur ḡalbimüz şüretde vîrân olmuşuz
3. Nüşâ-ı tekmîl oḡuduk tefsîrini fehm itmedük
Noḡta-i ḡalbi bilince ‘ ayn-ı insân olmuşuz

²⁷⁵67 Gazel, Hâşim Baba Divanı, s. 132-133

4. alb-i kml hacemzdr nefsimz tefsr-i rh
Haiye ab -1 selmdr satr-1 Furn olmuuz
5. Anladuk harı ıymet opdı girdk cennete
Vech-i Ha nzryz biz ehl-i vicdn olmuuz
6. Cm-1 vadet cr asın n eyledk sekrn biziz
Anı dim fi limzdr²⁷⁶ mest-i hayrn olmuuz
7. *Semme vechu llh*²⁷⁷ bizmdr beyt-i ma mr bizdedr
Rh-1 udsler vaanı²⁷⁸  ar-1 ramn olmuuz
8. Haim dny v ub aka mekr-i hcb
Zhir  btn bir oldu nn-1 imkn olmuuz

43²⁷⁹

Destr

Hezec

Mefiln Mefiln Mefiln Mefiln

1. Cihn bir c-y mtemdr gelen dnyya ad olmaz
Bu iven hneden hergiz meserret mstefd olmaz
2.  Ars-1 khnedrryine bama dnynu
Boyanma rengine gl gibi ana itidd olmaz
3. adm bir zen-i mekkredr pr-hle pr-fitne
Bilrsn b-vefdur b-vefya itimd olmaz

---

²⁷⁶ fi limzdr: nalimizdr D.

²⁷⁷

Dou da, Batı da (tm yeryz) Allah'ındır. Nereye dnerseniz

Allah'ın yz ite oradadır. phesiz Allah, ltfu geni olandır, hakkıyla bilendir. (Bakara Sresi, 115.yet)

²⁷⁸ vaanı: muaff D.

²⁷⁹ airin divanına ulaılamamıtır.

4. Şu kaşruñ kim qurılmağ ola şu üstüne bünyādı
Devāmına şebātına anuñ hiç i' tiğād olmaz
5. Bu 'ālem geşt-zārında haqīqat görmedi kimse
Ki zer' -i nev-resīdūñ āhiri vaqt-i kesād olmaz
6. 'Ömür bir berfe beñzer şol temūzuñ āftābında
Ki kaçre kaçre dā'im eksilür hergiz ziyād olmaz

[16]

7. Unutma hādīmü 'l-lezzātı 'aqluñ başuña cem' it
Ecel geleñde zīrā dā' i-i mevte ' inād olmaz
8. Bugün ser-māye-i 'ömrüñ tarīķ-i Haqqa bezl eyle
Yarın mevt iricek zīrā begüm taşşil-i zād olmaz
9. Elüñden çıkmadan naqđ-i şafā-yı vaqti hıfz eyle
Bu bāzār-ı fenāda 'aşıķa vaqt-i kesād olmaz
10. Teveccüh kııl Hudāya kaçdıyü 'l-hācāt odur Haqķı
Ço dünyāyı ki dünyā ehli hergiz pür-murād olmaz

44²⁸⁰

Destūr

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Firāķuñ²⁸¹ çekmeyen 'aşıķ vişālüñ kaçdrini bilmez
Cemīle olmayan vāşıl cemālüñ kaçdrini bilmez
2. Şeb-i İsrāda kaçseynüñ iki nışf eyledi ayı
Bu mu' cizden olan gāfil hilālüñ kaçdrini bilmez

²⁸⁰ 176 Gazel, Nesimî Divanı, s. 396-397

²⁸¹ Firāķuñ: Firāķı D.

3. Dudağın²⁸² selsebîlinden haber-dâr olmayan gâfil
Anuñ mâhiyyeti oldur²⁸³ zülâlün qadrini bilmez
4. Seni senden diler göñlüm ne dünyānuñ zer ü gencin
Ki²⁸⁴ ol mâlı seven hâsir bu mâluñ qadrini bilmez²⁸⁵
5. Müdevvir noқта-i hâlün bebek tek ‘ayna qondurdum
Bebeksüz qalsun ol göz kim bu hâlün qadrini bilmez²⁸⁶
6. Hâyâlünden²⁸⁷ nażar her kim bıraқdı²⁸⁸ özge manzūra
Bu ma‘nîdendür ey cān kim hâyâlün qadrini bilmez²⁸⁹
7. Leb ü la‘lün mezākından hâl oldum olmuşum hâlvā²⁹⁰
Bu zevki bilmeyen şüfi bu baluñ²⁹¹ qadrini bilmez
8. Nihâlün²⁹² i‘tidālinden utanur Sidre-i²⁹³ Tübā
Bu qaddi beñzeden serve nihâlün qadrini bilmez
9. Nesîmî virmedi şüfi ğamuñdan giydigi şalı
Ki ol şüfi şafāsuzdur bu şaluñ qadrini bilmez²⁹⁴

---

²⁸² Dudağın: Dudağı D.

²⁸³ oldur: oddur D.

²⁸⁴ Ki: Kim D.

²⁸⁵ Bu beyit Divan’da 6. beyittir.

²⁸⁶ Bu beyit Divan’da 4. beyittir.

²⁸⁷ Hâyâlünden: Cemâlünden D.

²⁸⁸ bıraқdı: bıraқsa D.

²⁸⁹ Bu beyit Divan’da 5. beyittir.

²⁹⁰ Leb ü la‘lün mezākından hâl oldum olmuşum hâlvā: Leb ü la‘lün vişālinden cüdā olmaq maña düşmez D.

²⁹¹ baluñ: hâlün D.

²⁹² Nihâlün: Nihāl-i D.

²⁹³ Sidre-i: Sidre vü D.

²⁹⁴ Nesîmî virmedi şüfi ğamuñdan giydigi şalı / Ki ol şüfi şafāsuzdur bu şaluñ qadrini bilmez: Nesîmî şofa degşürmez ğamuñdan giydügi şalı / Ki ol şüfi şafısızdır bu şaluñ qadrini bilmez D. (Bu beyit Divan’da 12. beyittir.)

45²⁹⁵

Destūr

Hezec

Mef' ūlū Mefā' ilūn Mef' ūlū Mefā' ilūn

1. Cān terkini urmadañ cānān elūñe girmez
Zünnāruñı kırmañ imān elūñe girmez
2. Ey lāf urucu nā-merd āhen dögilür mi serd
Olmañ es'ir-i derd dermān elūñe girmez
3. Şu gibi arıñmazsın yerlere sürünmezsin
Daşlara²⁹⁶ dokunmazsın²⁹⁷ 'ummān elūñe girmez
4. Nāz olur işi hūbuñ çoğdur ğamı maħbūbuñ
Şarbdur yolu maṭlūbuñ āsān elūñe girmez
5. Sen bu yolu bilmeden ādāb erkān²⁹⁸ almañ
Şıdğ ile kul olmañ sulṭān elūñe girmez
6. Her demde me' āniden dersi oğı Hüdāyiden
Sevdikçe sev anı sen ' irfān elūñe girmez²⁹⁹

---

²⁹⁵ 13, Gazel, Aziz Mahmud Hüdāyî Divanı, s. 41-43 (Divan'da dörtlük halinde yazılmıştır.)

²⁹⁶ Daşlara: Taşlarla D.

²⁹⁷ dokunmazsın: urunmazsan D.

²⁹⁸ ādāb erkān: erkān edeb D.

²⁹⁹ Bu beyit Divanda yoktur.

46³⁰⁰

Destür

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. 'Älemde bu gün 'ahdi bütün yâr ele girmez
Yandurdı diken bağrumı gülzâr ele girmez
2. Ey hasta gönül gör ne direm benden işit pend
Dil-dâra harîş olma ki dil-dâr ele girmez³⁰¹
3. Nâkış mihek oldı kıamunıñ kalbi zeğaldür
Bir sikke dürüst arıca dînâr ele girmez³⁰²
4. Tîmâra gönül verme gel ey şayru hakîm ol
Dermānuñı derd eyle ki tîmâr ele girmez³⁰³
5. Gül-çehresinüñ şem'ine pervâne gibi³⁰⁴ yan
Anuñ gibi³⁰⁵ cān yandurıcı nâr ele girmez³⁰⁶
6. Seyyâre gibi seyr iderüm dâ'im anuñla³⁰⁷
Şol seyr idici kevkeb-i seyyâr ele girmez³⁰⁸
7. Mūsî gibi³⁰⁹ ger 'aşık isen gönüñü arıt
Şâf olmayacak âyine dîdâr ele girmez³¹⁰

[17]

³⁰⁰ 177 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 398

³⁰¹ Bu beyit Divan'da 4. beyittir.

³⁰² Bu beyit Divan'da 2. beyittir.

³⁰³ Bu beyit Divan'da 3. beyittir.

³⁰⁴ gibi: teki D.

³⁰⁵ Anun gibi: K'anun teki D.

³⁰⁶ Bu beyit Divan'da 10. beyittir.

³⁰⁷ Seyyâre gibi seyr iderüm dâ'im anuñla: Seyyâreleyin seyr iderem dün gün egerçi D.

³⁰⁸ Bu beyit Divan'da 8. beyittir.

³⁰⁹ gibi: tek D.

³¹⁰ Bu beyit Divan'da 9. beyittir.

8. Ey āhîretüñ dārına ‘āşık bu fenādan³¹¹
Gel geç ki³¹² geçen ‘arşada şol³¹³ dār ele girmez³¹⁴
9. Elfāz-ı Nesīmî bu gün ol mu‘cizedür kim
Beñzer aña bir lü’lû’-i şehvâr ele girmez³¹⁵

47³¹⁶

Destür

Hezec

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Fe‘ülün

1. Baña sensiz cihân ey cân gerekmez
Vişâlün var iken hicrân gerekmez
2. Leb-i la‘lün zülâl-âbından ayru
Şarâb-ı çeşme-i hayvân gerekmez
3. Ğamuñdur göñlümün tahtında sultân
Bir iklîme iki sultân gerekmez
4. Yeter derdün devâ uşşâka³¹⁷ niçün
Ki derdün bilene dermân gerekmez
5. Gülistânun güli sensiz dikendür
Bana sensiz gül ü reyhân³¹⁸ gerekmez
6. Gel ey ‘āşıklarun rıdvânı hüsñüñ³¹⁹
Ki sensiz ‘āşık rıdvân gerekmez

³¹¹ fenādan: serādan D.

³¹² Gel geç ki: Geç kim bu D.

³¹³ şol: ol D.

³¹⁴ Bu beyit Divan’da 6. beyittir.

³¹⁵ Bu beyit Divan’da 11. beyittir.

³¹⁶ 174 Gazel, Nesimî Divanı, s. 394

³¹⁷ uşşâka: müştâka D.

³¹⁸ reyhân: bustân D.

³¹⁹ hüsñüñ: hüzñüh D.

7. İki ‘ālemde dīdāruḡdan özge
Baḡa ey şūret-i Raḡmān gerekmez
8. Vişālūḡ şerbetin ien muḡibbe
Firāḡuḡ aḡusı endān gerekmez
9. Baḡa şabr eylemek sensiz nigāra
Eger mūşkil eger³²⁰ āsān gerekmez
10. Ezelde ılımlışım ‘aşḡuḡla peymān³²¹
Bütūn peymān³²² şınıḡ peymān gerekmez
11. Kesilmez geri vaşluḡdan Nesīmī
Gözünden oldıḡın pinhān gerekmez

48³²³

Destūr

Remel

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

1. Şem‘-i ‘aşḡuḡ zāhidā pervānesidūr göḡlümüz
Murḡ-ı³²⁴ lāhūt-i semendūr lānesidūr göḡlümüz
325
2. İtdürür tecdīd-i libās tıfl-ı rūḡa dā‘imā
Bir nefesde biḡ tecellī ḡānesidūr göḡlümüz
3. Mekteb-i şümme vefānuḡ³²⁶ ḡocasından ders alır
Lima‘a ‘illāh dersinūḡ ders-ḡānesidūr göḡlümüz

³²⁰ eger: ve ger D.

³²¹ Ezelde ılımlışım ‘aşḡuḡla peymān: Ezelden ılımlışım peymān senūḡle D.

³²² peymān: ‘ahda D.

³²³ 68 Gazel, Hāşım Baba Divanı, s. 133-134

³²⁴ Murḡ-ı: Mezḡ-ı D.

³²⁵ Divan’da bir beyit daha yer almaktadır.

³²⁶ vefānuḡ: deḡānıḡ D.

4. Şüreti ham kâse-i Haḳdur kelâmı ‘arîfün
Bezm-i ‘aşḳ-ı Hayderî mey-ḩānesidür göñlümüz³²⁷
5. Baḩr-ı tevḩîd-i hüviyettür anuḩ bir ḩaṩresi
Sırr-ı³²⁸ zātun Hāşimā dūr-dānesidür göñlümüz³²⁹

49³³⁰

Destūr

Hezec

Mef‘ülü Mef‘ilü Mef‘ilü Fe‘ülün

1. Derd ehli olan şanma ki dermāna irişmez
‘Aşḳ ehli olan şanma ki Raḩmāna irişmez
2. Derd-i talebe düşmeyen ādem bu cihānda
Dünyā tolu Loḩmān ise Loḩmāna irişmez
3. İç şerbet irşādı bugün mürşid elinden
Bu şerbeti nüş itmeyen ‘irfāna irişmez
4. Bir söyledi reh rāst gelüp söyledi tūḩı
Vay ol kişiye kāmîl-i insāna irişmez
5. Cān u ten iki berzaḩıdur sālîk olanuḩ
Berzaḩda ḩalan menzil-i cānāna irişmez
6. Şarpdur yolu maṩlūbuḩ anı şanma sen āsān
ḩırḩ yıl yürüyüp dönmesi pāyāna irişmez
7. ḩizmetde bugün kim ki ḩuşūr eylese yarın
Dīvān-ı tecellîde o sultāna irişmez

³²⁷ Bu beyit Divan’da 7. beyittir.

³²⁸ Sırr-ı: Baḩrı D.

³²⁹ Bu beyit Divan’da 8. beyittir.

³³⁰ Şairin divanına ulaşılamamıştır.

8. Her kimde adem olmaya himmet cihetinden
Haqqı bir ayak pāye-i merdāne irişmez

50³³¹

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Sen baa yār ol ki gōnlüm bir dağı yār istemez
Gōnlümin dil-dārı sensin özge dil-dār istemez

[18]

2. Cennet-i 'adnün gülistānı ruḥuḥ³³² gülzārıdır
Kim ki şol gülzārı buldı özge gülzār istemez
333
3. Gōnlümün maḥşüdü sensin ḥāceti Haḫdan budur
Ḥācetinden ayru gōnlüm nesne zinhār istemez
4. Gel ki sensiz gōnlüm ey cān u cihānuḥ³³⁴ ḥāşılı
Kün fekānuḥ ḥāşılından oldu bī-zār istemez
5. Şorma ey dilber baa kim ḥācetün benden nedür
Çünki ma' şūḫından ayru³³⁵ 'āşıkān³³⁶ zār istemez
337
6. Çün Ene 'l-Haḫ dārını Maşūr olandır isteyen
Olmayan Maşūr Ene 'l-Haḫ leyse fi 'd-dār istemez
7. İsterüm 'ālemde yārün sırrını fāş eyleyem
Müdde' inün cānı yanar amdan aġyār istemez

³³¹ 194 Gazel, Nesimî Divanı, s. 419-420

³³² rūḥuḥ: yüzün D.

³³³ Divan'da bir beyit daha yer almaktadır.

³³⁴ cihānuḥ: cihānım D.

³³⁵ ayru: özge D.

³³⁶ 'āşıkān: 'āşık-ı D.

³³⁷ Divan'da bir beyit daha yer almaktadır.

8. Yüzini bî-perde görmek isterüm dâ'im velî
Münkirün ğ aynı ğ amâdur keşf-i esrâr istemez
9. İstedi Hâkdan Nesîmî vaşlını buldı murâd
Mâlik-i Dînâr oldı³³⁸ genc ü dînâr istemez

51³³⁹

Destür

Rezec

Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün

1. Cân ğ aşka düşdi ey göñül yâ Rab nedür tedbîrimüz
Cân neylesin bî-çâre çün Hâkdan budur tağdîrimüz
2. Müşkîn şaçun ğ aşkı bizi zencîre çekdi bağladı
Ya ğ ni ki biz Mecnûnlaruz şol hâkâdur³⁴⁰ zencîrimüz³⁴¹
3. Sâķî lebinden toğmuşuz ya ğ ni ki bâden³⁴² lâm ile
Fıtrat güninden tâ ebed şol tâyendendür şîrimüz³⁴³
4. Şol gözlerün kirpigine ğ âşık nice şayd olmasun
Gör kim ne yaydandur gelen şol zağma merhem tîrimüz³⁴⁴
5. Çün ķir u ķârun ķıymetin³⁴⁵ ma ğ nîde bildük kim nedür
Kâfûra döndi ķâremüz³⁴⁶ hem ğ anber oldı ķîrimüz³⁴⁷
6. Zühd ü şalâh u tevbenün erkânın ehl-i zerķa şor
ğ Aşka mürîd oldıķ biz uş ğ aşķ-ı ebeddür pîrimüz³⁴⁸

³³⁸ dînârı oldı: didâr olupdur D.

³³⁹ 193 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 418

³⁴⁰ hâkâdur: hâkdan D.

³⁴¹ Bu beyit Divan'da 3. beyittir.

³⁴² bâden: bîden D.

³⁴³ Bu beyit Divan'da 5. beyittir.

³⁴⁴ Bu beyit Divan'da 7. beyittir.

³⁴⁵ ķıymetin: illeti D.

³⁴⁶ ķâremüz: ķârimız D.

³⁴⁷ Bu beyit Divan'da 6. beyittir.

7. Devrinde mey-gün gözlerün³⁴⁹ ‘ābidlerün zāhidlerün³⁵⁰
Zikri budur dilinde kim vā zerķ u vā tezvīrimüz³⁵¹
8. ‘Aşķ ehli iķlīminde çün ħüsnüñdür ey dilber melik
Ĥükmine maĥķüm³⁵² olmuşuz sultānımızdur mīrimüz
9. Aşķāb-ı Kehfün sırrını görmüş liķā-yı Tūra şor
Niçün ki ve ’t-’tūr ehlinün kehfindedür Kıtımīrimüz³⁵³
10. Şol sünbül-i pūr-çinle³⁵⁴ sevdāya düşdük neydevüz
Tüccāriyuz ħüsnüñ³⁵⁵ budur Kenbāyet ü Kişmīrimüz³⁵⁶
11. Kur’āndur anun şüreti aydur Nesīmī şek degül
Münkir eger yok der ise uş muşhaf uş tefsīrimüz

52³⁵⁷

Destūr

Remel

Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün

1. Ol zamān kim ‘āleme kıldı nazār perverdigār
Nūr-ı Aĥmedden ‘Alinüñ nūrı oldu³⁵⁸ āşikār
Verdi Cebrā’ıl idi³⁵⁹ oldu cihāna yādigār
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Zū’l-feķār³⁶⁰

³⁴⁸ Bu beyit Divan’da 2. beyittir.

³⁴⁹ gözlerün: lebleriñ D.

³⁵⁰ ‘ābidlerün zāhidlerün: Zāhidler ü ‘ābidleriñ D.

³⁵¹ Bu beyit Divan’da 10. beyittir.

³⁵² maĥķüm: teslīm D.

³⁵³ Bu beyit Divan’da 4. beyittir.

³⁵⁴ pūr-çinle: pūr-çin için D.

³⁵⁵ ħüsnüñ: çiniñ D.

³⁵⁶ Bu beyit Divan’da 9. beyittir.

³⁵⁷ 15 Murabba, Seyyid Nizamoĥlu Divanı, s. 40-41

³⁵⁸ oldu: olupdur D.

³⁵⁹ idi: nide D.

³⁶⁰ “Lā fetā illā Alī, lā seyfe illā zūlfikār: Alī’den başka yiĥit, Zūlfikār’dan başka kılıç yoktur.” hadisinden iktibas edilmiştir. Mütekerrir dizelerde de bu iktibas kullanılmıştır.

2. Oldı çün nūr-ı Muḥammed maẓhar-ı sırr-ı³⁶¹ Ḥudā
Murtaẓadur ʿāleme hem muḳtedā hem müntehā
Ben ʿulūmuḡ şehriyüm didi ʿAlīdür³⁶² bā-behā
Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Z̄uʿl-feḳār
3. Ey münāfiḳ oḳumaduḡ mı nedür Penc-i ʿabā
Muḥammedüḡ laḥmı degül mi³⁶³ ʿAlīyyeʿl-Murtaẓā
Şānına nāzil degül mi āyet āyet *hel etā*³⁶⁴
Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Z̄uʿl-feḳār
4. Şīr-i Ḥaḳdur Murtaẓā sırr-ı velāyetdür Ḥasan
Murtaẓāyı bilmeyüp sen Ḥāricī olmaḳ neden
Sen ʿAlīyi bilmedüḡ ey taḡrısını bilmeyen
Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Z̄uʿl-feḳār
- [19]
5. Şāh Ḥüseyn-i Kerbelā ʿaşḳında kim oldı şehīd
Küşte-i ʿaşḳı ilāhīdür ebed oldur saʿīd
Laʿnetuʿllāh ol Yezīd ebed Yezīd ḳavm-i Yezīd³⁶⁵
Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Z̄uʿl-feḳār
6. Gördiler kendi ʿAlīdür şāh-ı Zeyneʿl-Ābidīn
Ḥaḳ-ı ʿālem didiler oldur imām el-müʿminīn³⁶⁶
Sırr-ı Ḥayderden verilmiş nūr-ı Rabbüʿl-Ālemīn
Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Z̄uʿl-feḳār

³⁶¹ sırr-ı: nūr-ı D.

³⁶² ʿAlīdür: ʿalīyyün D.

³⁶³ Muḥammedüḡ laḥmı degül mi: Laḥmüke laḥmī degil midir D.

³⁶⁴ *hel etā*: İnsanın üzerinden, henüz kendisinin anılan bir şey olmadığı uzun bir

süre geçmedi mi? (İnsân Sûresi, 1. âyet)

³⁶⁵ Laʿnetuʿllāh ol Yezīd ebed Yezīd ḳavm-i Yezīd: Laʿnetuʿllāh Yezīd oḒlu dahi Ḳavm-i Yezīd D.

³⁶⁶ el-müʿminīn: müttakī D.

7. Bendesi olduŷsa cān-ile Muḥammed Bākırūŷ
 Bāṭınuŷ ma' mūr olup pūr-nūr olupdur zāhirūŷ³⁶⁷
 Zāhirūŷde bāṭınuŷda Murtażādur ḥāzırūŷ³⁶⁸
 Lā fetā illā ' Alī lā seyfe illā Z̄u'l-feḳār
8. Ca' fer-i Şādıkdan aldı³⁶⁹ ehl-i imān mezhebi
 Milleti oldu Ḥalīlu'llāh Muḥammed bī-meşrebi
 Ḥayder-i Kerrār durur ḥalḳ-ı cihānuŷ maṭlabı
 Lā fetā illā ' Alī lā seyfe illā Z̄u'l-feḳār
9. Şad hezārān³⁷⁰ la' net olsun ol Yezīd-i kāfirūŷ
 Mezheb-i imān ile³⁷¹ ḳā'il degüldür Ca' ferūŷ
 Mūsī-i³⁷² Kāzım degül mi nūrı sırr-ı Ḥayderūŷ
 Lā fetā illā ' Alī lā seyfe illā Z̄u'l-feḳār
10. Sırr-ı sulṭān-ı vilāyetdür ' Alī Mūsī Rızā
 Dīde-i ehli imāna³⁷³ ḥāk-i pāy-i tütıyā
 Şāh-ı Merdān-ı ' Alīdür ibn-i ' amm-ı Muşṭafā³⁷⁴
 Lā fetā illā ' Alī lā seyfe illā Z̄u'l-feḳār
11. Sırr-ı nūr-ı pāk-i Aḥmeddür Muḥammed ol Taḳī
 Gel muḥıbb ol āl-i evlāda şaḳī olma şaḳī³⁷⁵
 Ḥubb-ı Ḥayderdür ' ibādāt-ı Ḥudānuŷ revnaḳı
 Lā fetā illā ' Alī lā seyfe illā Z̄u'l-feḳār

³⁶⁷ Bāṭınuŷ ma' mūr olup pūr-nūr olupdur zāhirūŷ: Zāhirūŷ pūr-nūr olup ma' mūr olupdur bāṭınuŷ D.

³⁶⁸ ḥāzırūŷ: zāhir D.

³⁶⁹ aldı: oldu D.

³⁷⁰ Şad hezārān: Gūruḡa D.

³⁷¹ imān ile: imānıḡa D.

³⁷² Mūsī-i: Mūsāyı D.

³⁷³ Dīde-i ehli imāna: Dīdeyi imāniyāna D.

³⁷⁴ Şāh-ı Merdān-ı ' Alīdür ibn-i ' amm-ı Muşṭafā: Şāh u sālār-ı ' Acem nūr-ı ' Alıyyü'l-Murtażā D.

³⁷⁵ şaḳī olma şaḳī: şeḳīy olma şeḳīy D.

12. Āl-i evlāduñ ‘ adüvvidür şaķī-ender-şaķī³⁷⁶
Zād-ı uhrādur muḥabbet eylemek ey müttakī
Murtaẓānuñ nesl-i pākīdür ‘ Alī vü bā-Naķī
Lā fetā illā ‘ Alī lā seyfe illā Z̄u’l-feķār
13. ‘ Askerī ism-i Ḥasan ibn-i ‘ Alīdür sevdigüm
Āl-i peygāmbere velī ibn-i velīdür sevdigüm
Dīnüm imānum Muḥammedlen³⁷⁷ ‘ Alīdür sevdigüm
Lā fetā illā ‘ Alī lā seyfe illā Z̄u’l-feķār
14. Nām-ı pākīdür Muḥammed ceddīdür anuñ Resūl
Mehdī-i şāḥib-zamāne muntaẓır ol ḳurbān ol
Ḥubb-ı evlād-ı ‘ Alī vü Aḥmed olmuşdur uşūl
Lā fetā illā ‘ Alī lā seyfe illā Z̄u’l-feķār
15. Ben Nizām oğlu Seyidüm ehl-i beytūñ kemteri
Şāḥ Ḥasanuñ ‘ aşķına ben verirüm cān u seri
Sevmezem āl-i Yezīdi Ca‘ ferīyem Ca‘ ferī
Lā fetā illā ‘ Alī lā seyfe illā Z̄u’l-feķār

53³⁷⁸

Destūr

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Ey atı Düldül ḳulu Ḳanber ḳılıcı Z̄u’l-feķār
Ay u gün yıldızlar³⁷⁹ elinde ḳamu³⁸⁰ leyl ü nehār
Levḥ-i maḥfūẓda yazılmış ḥaṭṭıdır³⁸¹ perverdigār
Lā fetā illā ‘ Alī lā seyfe illā Z̄u’l-feķār³⁸²

³⁷⁶ şaķī-ender-şaķī: şekīy ender şekīy D.

³⁷⁷ Muḥammedlen: Muḥammeddir D.

³⁷⁸77 Murabba, Kul Nesīmī Divanı, s. 75 (3, 4, 5 ve 6. bend şairin divanında yer almamaktadır.)

³⁷⁹ yıldızlar: yıldız D.

³⁸⁰ ḳamu: sā‘ at ü D.

³⁸¹ ḥaṭṭıdır: ḥālik D.

2. Nokta-i nübüvvet oldu ol³⁸³ Muḥammed Muṣṭafā
 Zāhir oldu on sekiz biḡ ‘āleme bedr-i şafā³⁸⁴
 Çün Kelāmu ’llāh nuṭkıdur³⁸⁵ hem vücūd-ı Murtażā³⁸⁶
 Lā fetā illā ‘ Alī lā seyfe illā Z̤u ’l-feḡār
3. Şeh-süvār-ı evliyādur ol ‘ Alīyye ’l-Murtażā
 Hem velāyet aḡa geldi hem maḡām-ı müntehā
 Hem gine şānına geldi āyet āyet *hel- atā*³⁸⁷
 Lā fetā illā ‘ Alī lā seyfe illā Z̤u ’l-feḡār
4. Çünki bāb-ı Ḥayber-i ‘ Alī elinde oldu mūm
 Tā ezelden ḡükme geldi şāh-ı şarḡ u ḡarb u Rūm
 Bir daḡı gelse gerek densüzlere ol şāh nücūm
 Lā fetā illā ‘ Alī lā seyfe illā Z̤u ’l-feḡār
- [20]
5. Çün eḡadu ’llāh-ı celb nokta-i ol bāb-ı berāt
 Hem Ḥızır ‘ İsī elinden içdiler āb-ı ḡayāt
 Hem velāyet ḡülşenīdür böyle bir şāliḡ-i zāt
 Lā fetā illā ‘ Alī lā seyfe illā Z̤u ’l-feḡār
6. Açdı yüzünden niḡābın ḡöründi nūr-ı şaçın³⁸⁸
 Heybetinden titredi ‘ arş üzre Cibrīl-i emīn
 Hem vilāyet kānıdur hem *rahmeten-lil’ālemīn*³⁸⁹
 Lā fetā illā ‘ Alī lā seyfe illā Z̤u ’l-feḡār

³⁸² “Lā fetā illā Alī, lā seyfe illā zūlfikār: Alī’den başka yiḡit, Zūlfikār’dan başka kılıç yoktur.” hadisinden iktibas edilmiştir. Mütekerrir dizelerde de bu iktibas kullanılmıştır.

³⁸³ Nokta-i nübüvvet oldu ol: Nübüvvetdir D.

³⁸⁴ bedr-i şafā: nūr-ı dücā D.

³⁸⁵ Kelāmu ’llāh nuṭkıdur: Kelāmu ’llāhı nāṭıkdur D.

³⁸⁶ hem vücūd-ı Murtażā: ‘ Alīyyü ’l-Murtażā D.

³⁸⁷ İnsanın üzerinden, henüz kendisinin anılan bir şey olmadığı uzun bir süre geçmedi mi? (İnsān Sûresi, 1. âyet)

³⁸⁸ Bu mısradaki vezin aksamaktadır.

³⁸⁹ (Ey Muhammed!) Seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik. (Enbiyâ Sûresi, 107. âyet)

7. Ey Nesīmī ‘uḡbāyı ref³⁹⁰ itdi³⁹⁰ şāhumdur ‘Alī
Dest-gīr-i rāzum³⁹¹ pūşt ü penāhumdur ‘Alī
Dilde virdüm ḡalb içre fażl-ı³⁹² ilāhumdur ‘Alī
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Z̄u’l-feḡār

54³⁹³

Destūr

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Nūr-ı aḡdem ḡandil içre ḡıldı bir-nūr i‘tibār
Cümle ervāḡdan muḡaddem oldı pūr-nūr āşikār
Ḥākim-i esrār-ı ḡudret böyle ḡaḡ buldı ḡarār
Ḡıldı zātından şifāta Murtażā-yı yādigār
*Laḡmūke laḡmi*³⁹⁴ buyurdı ol Resūl-i Kird-gār
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Z̄u’l-feḡār³⁹⁵
2. İḡtidā eyle imāmeyn-i Ḥasan ḡulḡ-ı Rızā
Rāh-ı Ḥaḡḡa bezl olup şāh-ı Ḥüseyn-i Kerbelā
Ser-fürü ḡıl mustaḡīm-i reh-nümā Zeyne’l-‘Abā
Rabḡ ḡılup ol münkir olma gel bu remze zāhidā
Laḡmūke laḡmi buyurdı ol Resūl-i Kird-gār
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Z̄u’l-feḡār
3. Kim Muḡammed Bāḡıra bende olur ‘irfāneden
Cām-ı ‘aşḡ-ı Ca‘fer-i Şādıḡla ḡör pinhāneden
Şüretā mülk-i melāmetde ḡüzer ḡıl ḡāneden
Kim ḡaḡıḡat genc-i Kāzım ‘ālem-i aḡzāneden
Laḡmūke laḡmi buyurdı ol Resūl-i Kird-gār

³⁹⁰ ‘uḡbāyı ref³⁹⁰ itdi: dūnye ve ‘uḡbāda D.

³⁹¹ Dest-gīr-i rāzum: Dest-girim dem-be-dem D.

³⁹² Dilde virdüm ḡalb içre fażl-ı: Sāhib-i levḡ ü ḡalem feyz-i D.

³⁹³ Şairin divanına ulaşılamamıştır.

³⁹⁴ “Laḡmūke laḡmi: Eti benim etimdir.” Hadīs-i Şerīf’den iktibas edilmiştir. Mütekerrir dizelerde kullanılmıştır.

³⁹⁵ “Lā fetā illā Alī, lā seyfe illā zūlfikār: Alī’den başka yiḡit, Zūlfikār’dan başka kılıç yoktur.” hadisinden iktibas edilmiştir. Mütekerrir dizelerde de bu iktibas kullanılmıştır.

Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Z̄uʿl-feḳār

4. Ol ʿAlī Mūsī Rızānuḡ bābına bend-i ḡulām
Hem Taḳī ʿAlī Naḳīdür ʿāşıḳa kām-ı kirām
ʿAskerīdür luḡf-ı elṡāf-ı kerem ʿazz-i be-nām
Cümle senden ḳılma maḡrūm-ı cemāl Rabbüʿl-enām
Laḡmūke laḡmī buyurdı ol Resūl-i Kird-gār
Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Z̄uʿl-feḳār

5. Mihri-i şāḡib-livānuḡ Ṣālibiyüz Ḥayderi
Tā elest ʿahdi ḳavīdür Ḥayderīnuḡ kemteri
Şehr-i dilde berḳ urur şāḡuḡ muḡabbet enveri
Enbiyānuḡ yāri çeşm-i evliyānuḡ rehberi
Laḡmūke laḡmī buyurdı ol Resūl-i Kird-gār
Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Z̄uʿl-feḳār

55³⁹⁶

Destūr

Remel

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

1. Sāḳī-i kevşer durur³⁹⁷ cennetde şīr-i Kird-gār
Raḡm-ı māderden biridür³⁹⁸ Muştafāya yādigār
Oldı seyfinden anuḡ dīn-i Muḡammed āşikār
Leşker-i küffārı tıḡından geḳürdi bī-şümār
Ya nice medḡ itmeyem dünyā vü ʿuḳbā nāmı var
Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Z̄uʿl-feḳār³⁹⁹

³⁹⁶47 Müseddes, Dertli Divanı, s. 468-469-470

³⁹⁷durur: dirir D.

³⁹⁸biridür: olubdur D.

³⁹⁹“Lā fetā illā Alī, lā seyfe illā zūlfikār: Alī’den başka yiḡit, Zūlfikār’dan başka kılıç yoktur.” hadisinden iktibas edilmiştir. Mütekerrir dizelerde de bu iktibas kullanılmıştır.

2. Zevce-i bint-i Muḥammed ibn-i ʿamm-ı Muṣṭafā
Tā ezelden oldurur⁴⁰⁰ sırr-ı nebīye āşınā
Vāriş-i peygāmbere oldur vāqıf-ı sırr-ı Ḥudā
Āl ü evlādına biñ cānum daḥı olsun fedā
Ya nice medḥ itmeyem dünyā vü ʿuḡbā nāmı var
Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Zü'l-feḡār
3. Āteş güle ol dise āteş gülistānlık ider
Güle baḡsa bir kezın güller güle-efşānlık ider⁴⁰¹
Ṭaş arslan ol dise taş ayaḡa arslanlık ider
Mūra kılsa iltifāt mūrlar Süleymānlık ider
Ya nice medḥ itmeyem dünyā vü ʿuḡbā nāmı var
Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Zü'l-feḡār⁴⁰²
4. Şāfiʿ-ı rüz-ı kıyāmet vāli-i mülk-i velī⁴⁰³
Kāşif-i genc-i ḡaḡıḡat⁴⁰⁴ evliyālar ekmeli
Ben muḡabbet Muṣṭafāyum tāb⁴⁰⁵ ʿAlī
Mesken itdi kendüye⁴⁰⁶ inkār idenler⁴⁰⁷ esfeli
Ya nice medḥ itmeyem dünyā vü ʿuḡbā nāmı var
Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Zü'l-feḡār

[21]

5. Hem ʿAlīdür hem velīdür hem velāyet şāhıdır
Hem nücüm hem şems hem de felekler māhıdır⁴⁰⁸
Zāhir ü bāḡında ins ü cinn pādīşāhıdır
Kāfirün küfri durur⁴⁰⁹ hem mü'minün penāhıdır
Ya nice medḥ itmeyem dünyā vü ʿuḡbā nāmı var

⁴⁰⁰ oldurur: oldu ol D.

⁴⁰¹ Güle baḡsa bir kezın güller güle-efşānlık ider: Güle baḡsa ḡahr ile güller ḡaristanlık ider D.

⁴⁰² Bu bend Divan'da 5. benddir.

⁴⁰³ Şāfiʿ-ı rüz-ı kıyāmet vāli-i mülk-i velī: Muʿcizāt kıldı irşād dehr-i dūna hem echeli D.

⁴⁰⁴ Kāşif-i genc-i ḡaḡıḡat: Vāqıf-ı sırr-ı Ḥudādır D.

⁴⁰⁵ Ben muḡabbet Muṣṭafāyum tāb⁴⁰⁵ ʿAlī: Vāli-yi mülk-i velāyet kāşif-i genc-i D.

⁴⁰⁶ kendüye: kendini D.

⁴⁰⁷ idenler: kılanlar D.

⁴⁰⁸ Bu mısradaki vezin aksamaktadır.

⁴⁰⁹ küfri durur: Küfridür D.

Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Z̄uʿl-feḳār⁴¹⁰

6. Bildüniz mi siz Yezīdün baḡrınuḡ taş oldıḡın
Zāhiren İslāmlıḡı bāḡında ḳallāş oldıḡın
Tāʿ n ḳılmaḡ dertlerine gözlerüm yaş oldıḡın
Kimseler ʿayb itmesin⁴¹¹ Dertli Ḳızılbaş oldıḡın
Ya nice medḡ itmeyem dünyā vü ʿuḳbā nāmı var
Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Z̄uʿl-feḳār

56⁴¹²

Destūr

Remel

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

1. Hācı Bektāş-ı Velinün bindiḡi cānsız divār
Mazhar-ı nūr-ı ʿAlīdendür aḡa ol yādigār
Didi arslanum ʿAlīdür ḳudret ile Kird-gār
Pāye-i⁴¹³ Düldül iderdi ʿarş-ı aʿlāda ḳarār
Şad hezār biḡ kāfiri bir nāʿ rada eyler⁴¹⁴ şikār
Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Z̄uʿl-feḳār⁴¹⁵
2. Emr-i Hāḳla şāh Ḳasan ile Hüseyn oldı şehīd
İtdiler gökde melekler şāf u şāf ol dem⁴¹⁶ şedīd
Bizde evlād-ı Resülüz eyleriz mātem cedīd
Ol Yezīd melʿ ūnı Hāḳ ḳılsun cinānından⁴¹⁷ baʿīd
İns ü cinn cümle melek ḡaḳḳında itdi⁴¹⁸ inkisār
Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Z̄uʿl-feḳār

⁴¹⁰ Bu bend Divan'da 3. benddir.

⁴¹¹ Kimseler ʿayb itmesin: ʿAyb görmeḡ sizler D.

⁴¹² Müseddes, Şemʿî (Sadeddin Nüzhet ERGUN, 17. Asırdan Beri Bektaşî-Kızılbaş Alevî Şairleri ve Nefesleri, Maarif Kitaphanesi, İstanbul, 1956 s. 155-156)

⁴¹³ Pāye-i: Nāʿ re-i a.g.e

⁴¹⁴ eyler: etti a.g.e.

⁴¹⁵ "Lā fetā illā Alī, lā seyfe illā zülfikār: Alī'den başka yiḡit, Zülfikār'dan başka kılıç yoktur." hadisinden iktibas edilmiştir. Mütekerriir dizelerde de bu iktibas kullanılmıştır.

⁴¹⁶ İtdiler gökde melekler şāf u şāf ol dem: Aḡlaşup gökde melekler ettiler mātem a.g.e.

⁴¹⁷ melʿ ūnı Hāḳ ḳılsun cinānından: Mervānı Hāḳ etsün cenābından a.g.e

⁴¹⁸ cümle melek ḡaḳḳında itdi: gökte melek hakkında eyler a.g.e.

3. Koydılar başın o şâhın Kerbelâ meydânına
Urdı sikkîni Yezîdler⁴¹⁹ kıymadan gerdânına
Başdılar parmakların şâhın mübârek⁴²⁰ kıanına
Bu haķâretler yaraşmazdı o şâhın şânına
Düşmeden kıanı yere ol demi⁴²¹ çağırđı gubâr
Lâ fetâ illâ ‘ Alî lâ seyfe illâ Z̤u’l-feķâr

4. İşidüp bu hâli cennet ehli giydi kıareler
İki ‘ âlem serveri açdı göñülden⁴²² yareler
Nür-ı Haķķa kıavuşup⁴²³ gitdi o dem meh-pâreler
Haşre dek kıan ağlasunlar ‘ âşık-ı bî-çâreler⁴²⁴
Bu muħabbet Şem‘ idür tâ haşre dek böyle yanar
Lâ fetâ illâ ‘ Alî lâ seyfe illâ Z̤u’l-feķâr

57⁴²⁵

Destür

Remel

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Zâhir oldı çün bize didâr-ı vaħdet âşikâr
Haţt-ı zâtından yazılmış gördük anı şadr-ı câr
Zî mürekkeb zî kıalem zî kâtib-i perverdigâr
Zî kelâm-ı vaħy-i menzil nâm-ı Hayderdür ey yâr⁴²⁶
Oķu bu ismi dilersenğ olmaya şeklün ģimâr⁴²⁷
Lâ fetâ illâ ‘ Alî lâ seyfe illâ Z̤u’l-feķâr⁴²⁸

⁴¹⁹ Yezîdler: pelidler a.g.e.

⁴²⁰ şâhın mübârek: şâhım Ĥüseynin a.g.e.

⁴²¹ demi: demde a.g.e.

⁴²² ‘ âlem serveri açdı göñülden: cihân serveri açdı derûnda a.g.e.

⁴²³ Kıavuşup: kıaruşup a.g.e.

⁴²⁴ bî-çâreler: avâreler a.g.e.

⁴²⁵ Tesdis, Vîrânî Divanı, s. 33-34

⁴²⁶ Hayderdür ey yâr: Ĥayder nâm-ı yâr D.

⁴²⁷ Dilersenğ olmaya şeklün ģimâr: Dilerbeğ olmaya şekliñ ģunâr D.

⁴²⁸ “Lâ fetâ illâ Alî, lâ seyfe illâ zülfikâr: Alî’den başka yiğit, Zülfikâr’dan başka kılıç yoktur.” hadisinden iktibas edilmiştir. Mütekerrir dizelerde de bu iktibas kullanılmıştır.

2. Gün kelâmı çünki evvel⁴²⁹ rüşen oldı ‘āleme
 Feth-i nuşret anda⁴³⁰ ol dem ins ü cinn ü ādeme
 Hem Süleymān-ı Nebī yazmışdı mühr-i hātıme
 Düşdi ‘İsī çünki bu ism ile bāṭn-ı Meryeme⁴³¹
 Bu kelāmuḡ şānını zinhār u zinhār lā dime⁴³²
 Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Z̄u’l-feḡār
3. Levḡ-i Maḡfūzı kaçan gördi Muḡammed Muşṭafā
 Dört satır gördi yazılmış anda maḡbūb-ı Ḥudā
 Biri sebz ü biri sürḡ u bir aḡ biri ḡara
 Oḡuyup cümle melāik eyleyüp ana du‘ā⁴³³
 Evvel ü āḡırde senden ḡāḡır oldı dü serā⁴³⁴
 Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Z̄u’l-feḡār
4. İşbu dört ḡatṭuḡ içinde dört ḡurūf kıldı nihān
 Dört ḡurūfa on iki noḡṡa ḡonmuşdur ‘ayān⁴³⁵
 Her birisi bir kitābuḡ ‘āleminde ḡılur nişān⁴³⁶
 Lā fetā şehrīne⁴³⁷ gel gör on iki noḡṡa beyān⁴³⁸
 Bil ‘Alīnūḡ ālini ḡaldur derūnuḡdan ḡümān
 Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Z̄u’l-feḡār

[22]

5. Şāḡ Ḥasan şāḡ-ı şehīdin yüzüdü⁴³⁹ bu şems ü māḡ
 Dün ü gün eyler tecellī anla bil kimdür ilāḡ
 ‘Ābid ü Bāḡır-durur mü’minlere pūşt ü penāḡ
 Ger dilerseḡ olmayasın dü cihānda⁴⁴⁰ rū-siyāḡ

⁴²⁹ Gün kelâmı çünki evvel: Gün gibi çünkü kelām D.

⁴³⁰ anda: oldı D.

⁴³¹ Düşdi ‘İsī çünki bu ism ile bāṭn-ı Meryeme: Hem bu ism ile ‘İsā düşdi bāṭn-ı Meryeme D.

⁴³² Bu kelāmuḡ şānını zinhār u zinhār lā dime: Bu cevābı Şāfi‘ye lā deme D.

⁴³³ Oḡuyup cümle melāik eyleyüp ana du‘ā: Oḡuyup carī dilden dedi kim yā Murtaḡā D.

⁴³⁴ senden ḡāḡır oldı dü serā: sende ḡāḡır oldu ‘ālem dü serā D.

⁴³⁵ ‘ayān: hemān D.

⁴³⁶ ‘āleminde ḡılur nişān: şerḡıñı kıydı beyān D.

⁴³⁷ şehrīne: şerḡıñe D.

⁴³⁸ beyān: ‘ayān D.

⁴³⁹ yüzüdü: nūrıdur D.

Didüm işit dut kulağın ben saña bir doğru rāh
Lā fetā illā ʿ Alī lā seyfe illā Z̄uʿl-feḳār

6. Caʿ fer-i Kāzım Rızādan isteyen imān u dīn
Ḳaṭʿ ider maḳṣūdını fānī cihāndan⁴⁴¹ ol yaḳīn
Şāh Taḳī vü bā-Naḳīdür ʿ Askerī Rūḥuʿl-emīn
Mehdī oldı ḥüccet-i ḳayyūm imāmüʿl-müttaḳīn
Oḳu bu ismi dilerseñ olasıñ⁴⁴² ehl-i yemīn
Lā fetā illā ʿ Alī lā seyfe illā Z̄uʿl-feḳār

7. Ey Vīrānī çār-deh maʿ şūm-ı düvāzdeh imām
Dutdı ʿ ālem emr-i birle⁴⁴³ ser-te-ser böyle nizām
Ger ümīdün dünyenün sevdāsını ḳaṭʿ it tamām
Şad selām olsun ʿ Alīnün āline de şad selām
Her nefesi zıkr ü fikrün bu kelām olsun kelām
Lā fetā illā ʿ Alī lā seyfe illā Z̄uʿl-feḳār

58⁴⁴⁴

Destūr

Remel

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

1. İrdi eyyām-ı bahār bu⁴⁴⁵ ʿ ālem oldı gül-ʿ izār
Bağladı dürlü alay şāf şāf şüküfe⁴⁴⁶ lālezār
Bezme⁴⁴⁷ geldi lāle-zerrīn cām dutdı şāhvār
Sāḳiyā şun sāğarı mey geçmeden bu nev-bahār⁴⁴⁸
Şāh-ı Merdān ʿ aşḳına cām içelüm leyl ü nehār
Oldı⁴⁴⁹ ol yüz yirmi dōrt biñ enbiyāya tāc-dār

⁴⁴⁰ olmayasın dü cihānda: dü cihānda olmayasın D.

⁴⁴¹ cihāndan: cihānda D.

⁴⁴² Oḳu bu ismi dilerseñ olasıñ: İsm-i Aʿ zamdır bu ismi oḳu ol D.

⁴⁴³ Dutdı ʿ ālem emr-i birle: Emr-i birle dutdı ʿ ālem D.

⁴⁴⁴ Müsebbā, Misālī Divanı, s. 134-135

⁴⁴⁵ bu: u D.

⁴⁴⁶ dürlü alay şāf şāf şüküfe: alayları şāf şāf şüküfi D.

⁴⁴⁷ Bezme: Bezm-i D.

⁴⁴⁸ geçmeden nev-bahār: geçmedin devr-i bahār D.

Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Z̄u’l-feḳār⁴⁵⁰

2. Zātından geldi tecellī kıldı şüret baḡladı
Ya‘ni bu ten maẓhar-ı cāndur ki ülfet baḡladı
Cāvidānı birbiriyle yek ḥaḳīḳat baḡladı
‘Arş-ı vech-i ādeme çıḳdı kitābet baḡladı
Çeşm-i ebrūyla baḳ kim ne leṯāfet baḡladı
Biḡ bir ism ile z̄uhūr itdi vü ‘izzet baḡladı
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Z̄u’l-feḳār

3. Çeşmi Ḥaḳ-bīn olan idrāk itdi her zerrātdan
Kim güneş gibi şariḥ oldı ḳamu eşvātdan
Ḥaḳḳ-şinās ol göḡlini pāk eyle gel mir’ātdan
Geçti ‘ömrünḡ duymaduḡ sırr-ı şifāt u zātın
Vāḳıf olmaḳ ister⁴⁵¹ iseḡ oḳu gör āyātdan
Ḳıblegāh it vechüḡi döndür yüzüḡi lātdan
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Z̄u’l-feḳār

4. ‘Ayn u lām u yereddür gör sırr-ı Ḳur’ān-ı Kerīm
Şeşti heşti çār-deh⁴⁵² hem bile olmuşdur muḳīm
Anḡla kim andan tecellī itdi cennātü’n-na‘īm
Bu mu‘ammāya ḡabīr olur olan ḳalb-i selīm
Anı idrāk idemez⁴⁵³ her esfel u her bir le’īm
Maẓhar-ı zāt-ı ezeldür Ḥaḳḳ-ı ‘allāmü’l-‘alīm
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā Z̄u’l-feḳār

---

⁴⁴⁹ Oldı: K’oldı D.

⁴⁵⁰ “Lā fetā illā Alī, lā seyfe illā zūlfikār: Alī’den başka yiḡit, Zūlfikār’dan başka kılıç yoktur.” hadisinden iktibas edilmiştir. Mütekerrir dizelerde de bu iktibas kullanılmıştır.

⁴⁵¹ ister: diler D.

⁴⁵² Şeşti heşti çār-deh: Bist ü heşt çār-deh D.

⁴⁵³ idemez: eylemez D.

5. Evvel ü āhir ʿ Alīdür bāṭın u zāhir⁴⁵⁴ ʿ Alī
Pādişāhumdur benüm gitmez dilümden yā ʿ Alī
Bī-bidāyet bī-nihāyetdür ki yoǧdur evveli
Cān ʿ Alīdür maʿ rifet çeşmiyle baǧ ten Düldüli
Kimseye baş egmeziz aña belī didüñ belī
Biz ʿ Alī ʿ aşkıyla⁴⁵⁵ baş açık deli olduǧ deli
Lā fetā illā ʿ Alī lā seyfe illā Z̄uʿl-feǧār

6. Men ʿ aref⁴⁵⁶ sırrını aña noǧtanuñ bil rāzını
Añlayı bilmek dilerseñ lā-mekān şāh-bāzını
İrgürüpdür on sekiz biñ ʿ āleme pervāzını
Her giyāh-i huşk-ı lebden diñle şāh āvāzını⁴⁵⁷
Vākıf ol bu nüh revākuñ gerdiş-i āǧāzını⁴⁵⁸
Ol ʿ Alīdür kim ǧabāyı tende ǧaldı kāzını
Lā fetā illā ʿ Alī lā seyfe illā Z̄uʿl-feǧār

[23]

7. Başdan ayaǧa Misālī nūr-ı raḥmetdür bize
İsmiñi yād eylemek devlet saʿ ādetdür bize
Her bir işde rehber ü ʿ ayn-ı ʿ ināyetdür bize
Ḥaǧǧa minnet her ǧaraf erbāb-ı rifʿ atdür bize
Aña ǧul olmaǧ yine andan seḥāvetdür bize
Dönderürsek⁴⁵⁹ başumuz yolunda laʿ netdür bize
Lā fetā illā ʿ Alī lā seyfe illā Z̄uʿl-feǧār

⁴⁵⁴ bāṭın u zāhir: zāhir u bāṭın D.

⁴⁵⁵ ʿ aşkıyla: ʿ aşkında D.

⁴⁵⁶ Men ʿ arefe nefsehü fekad ʿ arefe rabbehü: Kendini bilen Rabbini bilir. (el-Aclunî, Keşfu'l-Hafâ, 2)

⁴⁵⁷ Her giyāh-i huşk-ı lebden diñle şāh āvāzını: Her giyāh-ı bergden diñle añun āvāzını D.

⁴⁵⁸ gerdiş-i āǧāzını: gerdişinde āǧāzını D.

⁴⁵⁹ Dönderürsek: Döndirmek D.

59⁴⁶⁰

Destür

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün

1. anı⁴⁶¹ bir   ahd ü peymānı bütün yār
anı bir avli gerçek doğrı dil-dār

2. anı devrānda bir albi zeđalsüz⁴⁶²
anı   ālemde bir arıca dīnār

3. anı aı bilen bir gerçek er kim
Ola anuğ dilinde doğrı güftār⁴⁶³

4. anı dilinde ikrār eyleyen kim
aā yoğdur anuğ albinde⁴⁶⁴ inkār

5. anı bir⁴⁶⁵ incilü arı şadef kim
Bulına anda bir⁴⁶⁶ lü 'lü ' -i şehvār⁴⁶⁷

6. anı dūnyāda yā Rab şol emīn kim
Ki anda gizlene biđ⁴⁶⁸ dürlü esrār⁴⁶⁹

7. anı Manşūr gibi⁴⁷⁰ bir ehl-i a kim
Ol yine   aş⁴⁷¹ içinde başı ber-dār

⁴⁶⁰ 110 Gazel, Nesimî Divanı, s. 317

⁴⁶¹ 1a/1b/2a/2b/3a/4a/5a/6a/7a/7b8a/8b/9a/9b/10a/11a/12b anı: anı D.

⁴⁶² zeğalsüz: değalsüz D.

⁴⁶³ Ola anuğ dilinde doğrı güftār: Ola toğru anuğ dilinde güftār D.

⁴⁶⁴ albinde: göğlüğde D.

⁴⁶⁵ bir: şol D.

⁴⁶⁶ bir: miğ D.

⁴⁶⁷ Bu beyit Divan'da 6. beyittir.

⁴⁶⁸ bir: miğ D.

⁴⁶⁹ Bu beyit Divan'da 5. beyittir.

⁴⁷⁰ Manşūr gibi: Manşūrlayın D.

⁴⁷¹ Ol yine   aş: Aşıla   iş D.

8. anı Őadıqlarun rāzına maħrem
anı aŐıqlarun rencine tīmār
9. anı gerekleyen bir Haa aŐık
anı bir Haı gōrmüŐ⁴⁷² ehl-i dīdār
10. anı ğaflet Őarābından bir ayu
anı esrüklerun bezminde hūŐyār
11. anı ahdinde Şol Őābit-adem kim
oyam adın anun doĒrı vefā-dār⁴⁷³
12. Nesīmī yār ilen yār oldı ünkü
amu ālem ne ğam ger olsa aĒyār⁴⁷⁴

60⁴⁷⁵

Destūr

Remel

Fāilātün Fāilātün Fāilātün Fāilün

1. Yār-ı dilber senden ayru kim didi ālemde var
anı senden özge dilber anı senden özge yār
2. ün benüm aŐkum arīkidür Őırātü'l-müstaım
DoĒrudur Hadan arīkum neyler aĒyār anda yār⁴⁷⁶
3. Ey güler gül-gün yanaĒun cennetun ğandān güli
Gel kim anu ğasretinden cānumı yandurdı nār⁴⁷⁷

⁴⁷² bir Haı gōrmüŐ: gōrmüŐ Haı bir D.

⁴⁷³ doĒrı vefā-dār: gerek vefā-kār D.

⁴⁷⁴ Nesīmī yār ilen yār oldı ünkü: Nesīmī yār ilen ün yār oldu

⁴⁷⁵ 106 Gazel, Nesīmī Divanı, s. 312-313

⁴⁷⁶ ün benüm aŐkum arīkidür Őırātü'l-müstaım/ DoĒrudur Hadan arīkum neyler aĒyār anda yār: ün maa ıŐkun arīkidür Őırāt-ı müstaım/ ToĒrudur Hadan arīkum neyler anda yād yār D. / Bu beyit Divan'da 3. beyittir.

⁴⁷⁷ nār: ğār D. / Bu beyit Divan'da 2. beyittir.

4. Çıkdı mağribden güneş ‘aşk eyledi keşf-i hicāb
Perde oldı yāre Hāğdan dilber oldı āşikār⁴⁷⁸
5. Zāğ ile bir yirde tūṭī gerçi yaraşmaz velī
Alamaz tağdīr elinden kimse ey yār ihtiyār
6. Dīn ile imānıdur ‘ahd ü emānet ‘āşıkun
Kimde kim yokdur emānet bil kim oldur ehl-i nār
7. ‘Āşıkun mi‘ mārı Hāğdur yapar anuñ bāṭının
Ey evin Hāğdan yapılmış sensen ehl-i i‘ tibār
8. Devlet-i dīdāra bīdār uğrar ey gerçek muḥibb
Gözleri açık gerekdür ‘āşıkun leyl ü nehār
9. Gerçi ağudur firākun şerbeti ‘āşıklara
Eylemez vaşlın şarābın içene şol ağı kār
10. Hīkmeti⁴⁷⁹ kesb eyle lu‘ b u lehve meşğül olma kim
Gör ne⁴⁸⁰ şüret gösterür her dem oyuncı rüzgār
11. Çün beğāsuzdur cihānuñ māl ü mülk ü ni‘ meti
Devlet-i Manşūra yapış iste ‘ ömr-i pāy-dār
12. ‘Aşğ elinden gel şarāb-ı selsebīl ü Kevşer iç
Geç şu⁴⁸¹ meyden kim çekersen irte şürbünden⁴⁸² humār
13. Gel firākından gel ey bülbül şabūr ol ağlama
Kış geçer ḥandān olur gülşen gelür fażl-ı⁴⁸³ bahār

⁴⁷⁸ Çıkdı mağribden güneş ‘aşk eyledi keşf-i hicāb/Perde oldı yāre Hāğdan dilber oldı āşikār: Çıkdı mağribden güneş keşf itdi ‘ışıkun remzini/Perdesi açıldı ḥüsnüñ dilber oldı ‘āşikār D.

⁴⁷⁹ Hīkmeti: Ma‘ rifet D.

⁴⁸⁰ Gör ne: Munca D.

⁴⁸¹ şu: bu D.

⁴⁸² şürbünden: rencinden D.

14. Doğrı⁴⁸⁴ söz doğrar⁴⁸⁵ ħasūduñ bağrıñı şol ma' nide⁴⁸⁶
Kāfire⁴⁸⁷ oldı Nesīmīñün kelāmı Zu'l-fekār

[24]

61⁴⁸⁸

Destūr

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün

1. Cemālin Ka' be-i ehl-i şafādur
Vişālin Ka' be-i rükn-i minādur
2. Senün bir qara⁴⁸⁹ mū zülfüñ ucından
İki ' ālem aña yarım bahādur
3. Ayağun tozı ey rūh-ı revān-bağş⁴⁹⁰
Cihānuñ çeşmüne çün tütüyādur
4. Ħaṭ u ħālünđe gördüm nūr u zulmet
Şaçun *ve 'l-leyl*⁴⁹¹ ü yüzün *Ve 'd-duħā*⁴⁹² dur
5. Şeh-i Merdāne kul olğıl göñülden
Kim⁴⁹³ ol sulṭān imām u pīşvādur
6. ' Alīyi bilmeyen nefsinı bilmez
La' indür şirki vü qatlı revādur⁴⁹⁴

⁴⁸³ fazl-ı: faşl-ı D.

⁴⁸⁴ Doğrı: Toğru

⁴⁸⁵ doğrar: toğrar

⁴⁸⁶ Ma' nide: Ma' niden D.

⁴⁸⁷ Kāfire: Münkir D.

⁴⁸⁸ 56 Gazel, Nesīmī Divanı, s. 248-249

⁴⁸⁹ qara: tar-ı D.

⁴⁹⁰ Ayağun tozı ey rūh revān-bağş: Ayağum tozı iy rūh-ı revān-bağş D.

⁴⁹¹ Öртеceği zaman geceye andolsun. (Leyl Sûresi, 1. âyet)

⁴⁹² Kuşluk vaktine andolsun. (Duhâ Sûresi, 1. âyet)

⁴⁹³ Kim: Ki D.

⁴⁹⁴ La' indür şirki vü qatlı revādur: La' in ü müşrik ü qatlı revādur D.

7. İmām-ı ins ü cinn ü mīr-i Kevşer
Ki Hāğdan medhī anuğ *innemā*⁴⁹⁵dur
8. Veliyyu ʾllāh durur ol zāt-ı nāṭıq⁴⁹⁶
Anı Hāğ bilmeyen işi ḥaṭādur
9. Hāsandur vāriş-i ʿ ilm-i nübüvvet
Hüseyn şāhum şehīd-i Kerbelādur
10. Çü Zeyne ʾl-ʿ Ābidīndür mīr-i şūfi⁴⁹⁷
Anuğün ādem-i āl-i ʿ abādur
11. Muḥammed⁴⁹⁸ Bākır u sālār-ı Şādık
Şehümdür Kāzım u cānum Rızādur
12. Taḳīdür⁴⁹⁹ bā-Naḳī sırr-ı velāyet
Velīkin ʿ Askerī şāhib-livādur
13. Muḥammed Mehdī-i Hādiye şol kim⁵⁰⁰
Çerāğ-ı çeşm-i cümle enbiyādur⁵⁰¹
14. Bu sırrı bilmeyen oldı münāfık
Kim⁵⁰² anuğ ṭāʿ atı küllī hebādur
15. Ezelden ḳul olan āl-i ʿ abāya
Nesīmī tek gedā-yı bī-nevādur⁵⁰³

⁴⁹⁵

De ki: “Ben sizin gibi sadece bir beşerim. Bana sizin ilâhınızın tek bir ilâh olduğu vahyolunuyor. O takdirde kim Rabbine mülâki olmayı dilerse, o zaman salih amel yapсын ve Rabbinin ibadetine başka birini ortak koşmasın. (Kehf Sûresi, 110. âyet)

⁴⁹⁶ Veliyyu ʾllāh durur ol zāt-ı nāṭıq: Veliyyu ʾllāhdur ol Çur ʾân-ı nāṭıq D.

⁴⁹⁷ şūfi: kevineyn D.

⁴⁹⁸ Muḥammed: İmām-ı D.

⁴⁹⁹ Taḳīdür: Taḳī vü D.

⁵⁰⁰ Muḥammed Mehdī-i Hādiye şol kim: İmām Mehdī vü Hādi uş ol kim D.

⁵⁰¹ enbiyādur: evliyādur D.

⁵⁰² Kim: Ki D.

⁵⁰³ Bu beyit Divan’da 17. beyittir.

62⁵⁰⁴

Destūr

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün

1. Cemālün pertevi şun' -ı Hudādur
Yolunda ' aşıkın cānı fedādur
2. Leb-i la' lün muşāffa şerbetindür
Bu mecrūḥ gönlüme her dem devādur
3. Yağıldum ' aşkuña mānend-i Mecnūn
Ḥayālün çeşmüme leyl-i nemādur
4. Nice Ferhād gibi gönlüm alayın
Ki Şirīn tek cemālün dil-rübādur
5. Nesīmī terk kıldı cān yolunda
Dem-ā-dem ' aşk ile ism-i şafādur

63⁵⁰⁵

Destūr

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün

1. Kaşunla kirpügün zülfün kararur
Te' āla ' llāh ne şüretler yaradur
2. Belādur ' aynuḥ ammā ḥācibeynün
Belā üstünde bir ayruḥ belādur
3. Beyān eyler ḥaṭ u ḥālün yüzünde
Kim anuḥ naqşını yazan Hudādur

⁵⁰⁴ Kul Nesīmī ve Seyyid Nesīmī divanında bu şiire ulaşılammıştır.

⁵⁰⁵ 148 Gazel, Nesīmī Divanı, s. 366-367

4. Kelāmu 'llāh ile Seb' u 'l-meṣānī
Eger yüzüñdür eydürsem revādur⁵⁰⁶
5. Baṇa⁵⁰⁷ dünyāda vü ' uḳbāda sensen
İlāhum kıblemde⁵⁰⁸ yüzüm saṇadur⁵⁰⁹
6. Saṇa kimdür diyen kim Ḥaḳ degülsin⁵¹⁰
Seni Ḥaḳ bilmeyen Ḥaḳdan cüdādur
7. Didi zāhid baṇa⁵¹¹ kim sevme ḥūbı
Ḥaṭādur zāhidüñ fikri ḥaṭādur
8. Delīl oldı ḥaṭuñ *tāhā*⁵¹² sı ḥalkā
Ki er-raḥmānu 'ale 'l-'arṣi 'stevā⁵¹³ dur
9. Bu esrārı ne bilsün şol ' Azāzıl
Kim anuñ ṭā' atı zerḳ u riyādur
10. Gel ey şūfı şafānuñ şāfını iç
Ki şāfı içenüñ içi şafādur

[25]

11. Oṭuz iki ḥaṭuñdandur bu ' ālem⁵¹⁴
*Leḥü mā fi 's-semāvāti 'l-'ulā*⁵¹⁵ dur
12. Nesīmī çünki Ḥaḳḳa vāşıl oldı
Hüve 'l-bāḳī Hüve 'l-beḳādur

⁵⁰⁶ Eger yüzüñdür eydürsem revādur: Eger yüzüñ disem bi 'llāh revādur D.

⁵⁰⁷ Baṇa: Menüm D.

⁵⁰⁸ kıblem de: kıblem uş D.

⁵⁰⁹ Bu mısradā vezin aksamaktadır.

⁵¹⁰ degülsin: degülsen D.

⁵¹¹ Didi zāhid baṇa: Baṇa zāhid didi D.

⁵¹² Tā, Hā. (Tāhā Sûresi, 1. âyet)

⁵¹³ Rahmān arşın üzerine istiva etti. (Tāhā Sûresi, 5. âyet)

⁵¹⁴ Oṭuz iki ḥaṭuñdandur bu ' ālem: Oṭuz iki ḥaṭuñdur şol ' ālem kim D.

⁵¹⁵ Arzı ve yüksek semaları yaratan tarafından indirilmiştir. (Tāhā Sûresi, 4. âyet)

64⁵¹⁶

Destür

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Şunun⁵¹⁷ kim derde dermānı Muḥammed Muştafādandır
Delīl-i dīn ü imānı ' Alīyye 'I-Murtazādandır
2. Ne mü 'min kim Ḥasan mihrin gönülde iylese⁵¹⁸ muḥkem
Şefā' at aḡa maḥşerde Ḥüseyn-i Kerbelādandır
3. İmām-ı ' Ābidīn Bākır cihānda gün gibi zāhir
Ne bilsin bunları⁵¹⁹ kāfir ki bunlar⁵²⁰ reh-nümādandır
4. İmām Ca' fer-i Şādık mü 'min ol aḡla ey ' ārif⁵²¹
Delīli ehl-i imānuḡ ḡamu ol pişvādandır
5. Cihānda Kāzımı her kim imām-ı heftümīn bildi
Hemīşe aḡa himmetler ' Alī Mūsī Rızādandır
6. Taḡī vü bā-Naḡī ' Asker bular gün cihāna⁵²² yek-ser
Muḥammed Mehdī ol server veli⁵²³ nūr-ı Ḥudādandır
7. Ne ḡam yir Ca' ferī işbu cihānuḡ ḡādişātında⁵²⁴
Kim⁵²⁵ anuḡ her dü ' ālemde demi āl-i ' abādandır

⁵¹⁶24 Gazel, Ca' ferī Divanı, s. 422-423

⁵¹⁷ Şununḡ: Anuḡ D.

⁵¹⁸ iylese: iyledi D.

⁵¹⁹ bunları: anları D.

⁵²⁰ bunlar: anlar D.

⁵²¹ İmām Ca' fer-i Şādık mü 'min ol aḡla ey ' ārif: Gel imdi Ca' fer-i Şādıḡdan al bürhān delā' il kim D.

⁵²² bular gün cihāna: bularuḡdur cihān D.

⁵²³ ol server veli: ol mih-ter belī D.

⁵²⁴ ḡādişātında: ḡādişātından D.

⁵²⁵ Kim: Çün D.

65⁵²⁶

Destür

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Te'ālā şānehū ḥüsnüñ şıfâtı kim mu' allādur
Ki er-raḥmān 'ale'l-'arşi 'stevā⁵²⁷ ol şaḥn-ı Mevlādur⁵²⁸
2. Bu ḥüsnüñ iştirākinden vişālün lā-şerik olmuş
Bes āmennā vü şaddaḡnā saḡa 'arz itmek evlādur
3. Ḥurūf-ı 'ayn-ı elḡābuñ bu māhiyyet durur çün kim
Şıfāt u zātuḡa gelmiş bu esmā kim müsemmādur
4. Ezel bezminde ruḡsāruñ ne şey kim gördi mest oldı
'Aceb meydür kim iḡerler henüz ol mest ü şeydādur
5. Ḥakīmüñ şerbeti olmaz gözün⁵²⁹ sevdāsına nāfi'
Vişālün şerbetin ister dimāḡında ne sevdādur
6. Vücūdum⁵³⁰ levḡine yazdum senün 'aşḡuñ senün 'ilmün⁵³¹
Nesen ey münşī-i eşyā bu ne vaz' u ne inşādur
7. Yüzün ḡurşīd-i ḡāverdür aḡa maḡla' dur ay ḡüneş⁵³²
Ne şems-i lem-yezel ḡoḡmuş ki⁵³³ ḡüsnüñ adı yektādur

⁵²⁶ 117 Gazel, Nesimî Divanı, s. 325-326

⁵²⁷ Rahmān arşın üzerine istiva etti. (Tâhâ Sûresi, 5. Âyet)

⁵²⁸ ol şaḡn-ı Mevlādur: saḡa 'arz itmek evlādur D.

⁵²⁹ gözün: göñül D.

⁵³⁰ Vücūdum: Vücūdun D.

⁵³¹ 'aşḡuñ senün 'ilmün: 'ışḡuñ ḡurūfını D.

⁵³² ay ḡüneş: ay u ḡün D.

⁵³³ lem-yezel ḡoḡmuş ki: lem-yezelsen ki bu D.

8. Şaçunđan bil ki şadr⁵³⁴ oldu *elem neşrahleke*⁵³⁵ yā Rab⁵³⁶
Cemālün şem^c -i *Yāsīn* dūr yañağun nūr-ı *Ṭāhādur*⁵³⁷
9. Mu^c anber zūlfüne güneş⁵³⁸ kādīmi şābit olmuşdur
Ki *Sübḥānellezī esrā*⁵³⁹ anuñ şānında *Esrādur*
10. Yed-i beyzā imiş cismün ki Mūsī aña maḥremdür⁵⁴⁰
Te^c ālā şānehū ekber bu nice Ṭūr-ı Sinādur
11. Nesīmīnün bu gün düşdi gözine dişlerün ^c aksi
Zehī pākīze cevher kim muḥīṭi gör ne deryādur

66⁵⁴¹

Destūr

Hezec

Mefā^c ilün Mefā^c ilün Mefā^c ilün Mefā^c ilün

1. Gözün aç ṭālibā gör kim ^c Alīdür ^c āleme server
Muḥammed ^c aşk ile deryā ^c Alīdür ^c ilmle perver⁵⁴²
2. Muḥammed ^c ilme kān oldu ^c Alī nuṭq-ı beyān oldu
Aña esrār⁵⁴³ ^c ayān oldu ^c Alīdür ḥ^c āce-i kınber

⁵³⁴ şadr: şerḥ D.

⁵³⁵ Göğsünü senin için şerh etmedik mi? (İnşirah Sûresi, 1. âyet)

⁵³⁶ yā Rab: şadraq D.

⁵³⁷ Yāsīn (Yāsīn Sûresi 1. âyet), Ṭāhā (Ṭāhā Sûresi 1. âyet)

⁵³⁸ güneş: Ḥağdan D.

⁵³⁹

Âyetlerimizi

göstermek için, kulunu geceleyin Mescid-i Haram'dan, etrafını mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ'ya yürüten Allah, Sübhan'dır. Muhakkak ki O, en iyi işiten, en iyi görendir. (İsrâ Sûresi 1. âyet)

⁵⁴⁰ cismün ki Mūsī aña maḥremdür: ḥüsnün ki Mūsādur aña maḥrem D.

⁵⁴¹ 68-87 Gazel, Kul Nesīmî Divanı s. 80-81/ Gazel, Seyyid Nesīmî Divanı, s. 263 264 (Bu şiir Kul Nesīmî ve Seyyid Nesīmînin şiirlerinden derlenmiştir. 1, 2, 3, 4, 11, 12. beyitler Seyyid Nesīmî'ye aittir. 6, 7, 8, 9. beyitler Kul Nesīmî'ye aittir. 5. Beyitin ilk mısrası her iki divanda da vardır fakat ikinci mısra iki divanda da yoktur. 10. beyit her iki divanda da vardır.)

⁵⁴² Gözün aç ṭālibā gör kim ^c Alīdür ^c āleme server/Muḥammed ^c aşk ile deryā ^c Alīdür ^c ilmle perver: Gözün aç gör kim iy ṭālib ^c Alīdür her kân-ı server/Muḥammed ^c ışk ile deryā ^c Alīdür kıymet-i gevher (Hüseyn AYAN, Seyyid Nesīmî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Türkçe Divanının Tenkitli Metni, TDK Yayınları, Ankara, 2014, s. 263)

⁵⁴³ esrar: her sır (a.g.e.)

3. ‘ Alīdür cümleñüj cānı Muḥammedür anuñ⁵⁴⁴ kānı
Ḥaḳīḳatdur ‘ Alī şānı kim oldur⁵⁴⁵ yār-ı peygāmbēr
4. Hezārān dürlü cünbişler ‘ Alī emri ile işler
Varır yazlar gelür kışlar ‘ Alīdür cism ile cān-ser⁵⁴⁶
5. Ne bilsin cāhil ü nādān Muḥammed yā ‘ Alī kimdür
‘ Alī nūrıyla enverdür toḳuz eflāk u heft kişver⁵⁴⁷
6. Ne bilür her ḥarābatı Muḥammedle ‘ Alī zātın⁵⁴⁸
Muḥammed şāhib-i dīndür ‘ Alīdür cümleden⁵⁴⁹ bihter⁵⁵⁰
7. ‘ Alī evvel ‘ Alī āḫir ‘ Alī bāḫın ‘ Alī zāhir
‘ Alī nūrıyla enverdür zemīn-i āsmān yek-ser⁵⁵¹
8. ‘ Alīdür çün başı her cān ‘ Alīdür mażhar-ı sübhān⁵⁵²
‘ Alī raḫīm ‘ Alī raḫmān⁵⁵³ ‘ Alīdür cümleye rehber⁵⁵⁴
9. ‘ Alī oldı⁵⁵⁵ veliyyu ’llāh ‘ Alīdür mażhar-ı ilāh
‘ Alī nūrından eyva ’llāh münevver işbu heft aḫter⁵⁵⁶
10. ‘ Alī sulṭān ‘ Alī sübhān ‘ Alī dīndür ‘ Alī imān
‘ Alī cennet ‘ Alī Rıdḫvān ‘ Alīdür sākī-i Kevşer

⁵⁴⁴ anun: ‘ Alī (a.g.e.)

⁵⁴⁵ kim oldur: ‘ Alīdür (a.g.e.)

⁵⁴⁶ cism ile cān-ser: cisme cān-perver (a.g.e.)

⁵⁴⁷ Kul Nesimī ve Seyyid Nesimī divanlarında bu mısraya rastlanmamıştır.

⁵⁴⁸ Ne bilür her ḥarābatı Muḥammedle ‘ Alī zātın: Ne bilsün cāhil ü nādān Muḥammed ya ‘ Alī kimdir (Cahit ÖZTELLİ, On Yedinci Yüzyıl Tekke Şairi Kul Nesimī, Türk Etnografya, Folklor ve Turizm Derneği Yayını, Ankara, 1969. S.80-81)

⁵⁴⁹ cümleden: cümleye (a.g.e.)

⁵⁵⁰ Bu beyit Divan’da 4. dörtlüktür. (Divan’da dörtlükler halinde yazılmıştır.)

⁵⁵¹ Bu beyit Divan’da 5. dörtlüktür. (Divan’da dörtlükler halinde yazılmıştır.)

⁵⁵² ‘ Alīdür mażhar-ı sübhān: ‘ Alīdür cān ile cānān (a.g.e.)

⁵⁵³ ‘ Alī raḫīm ‘ Alī raḫmān: ‘ Alī erḫām ü raḫmān (a.g.e.)

⁵⁵⁴ Bu beyit Divan’da 6. dörtlüktür. (Divan’da dörtlükler halinde yazılmıştır.)

⁵⁵⁵ ‘ Alī oldı: ‘ Alīdür ol (a.g.e.)

⁵⁵⁶ ‘ Alī nūrından eyva ’llāh münevver işbu heft aḫter: ‘ Alīdür nūr-ı eyva ’llāh münevverdir bu heft aḫter (a.g.e.) / Bu beyit Divan’da 8. dörtlüktür. (Divan’da dörtlükler halinde yazılmıştır.)

[26]

11. ‘Alīdür Ḥayder-i Kerrār ol aldı al‘a-i Ḥayber

‘Alīdür ātil-i küffār ‘Alīdür mīr-i her leker

12. Nesīmīni dil ü cānı mūnevverdūr ‘Alī nūrı

‘Alī vālā ‘Alī a‘lā ‘Alīdür zāt-ı peygāber⁵⁵⁷

67⁵⁵⁸

Destūr

Hezec

Mef‘ulū Mefā‘ilū Mefā‘ilū Fe‘ulūn

1. Zātı ilen ol nūr-ı dırasān da ‘Alīdür

Ḥaına ılan ükr-i firāvān da ‘Alīdür

2. Levlāk didi mā ḥalaa ur‘ān iinde

Levlāk diyen Ḥālıı sūbhān da ‘Alīdür

3. Hem Ādem ü it nebī ü İdrīsile Ḥavvā

Hem Nūḥ nebī ketī-i tūfān da ‘Alīdür

4. Hem özi idi İbrāhimi ātee aldı

İsmā‘ ile hem o ile urbān da ‘Alīdür

5. Hem ḥasret ile eyledi zār Ya‘ubı giryān

Hem āha alan Yūsuf-ı Ken‘ān da ‘Alīdür

6. āhā kim idi ār gūeye a‘a‘a aldı

Fir‘avna giden Mūsī-i ‘umrān da ‘Alīdür

⁵⁵⁷ zāt-ı peygāber: server-i af-der (Hüseyn AYAN, Seyyid Nesīmī Hayatı, Edebī Kiili, Eserleri ve Türke Divanının Tenkitli Metni, TDK Yayınları, Ankara, 2014, s. 265)

⁵⁵⁸ Kul Nesīmī ve Seyyid Nesīmī divanlarında iire rastlanmamıtır.

7. Dīv peri bile ins ü melek emrine fermān
Ḥātem özüdür ḥākim Süleymān da ʿ Alīdür
8. Şaḳḳü'l Kamer itdi Nebī ol mu' cizi gör kim
Hem şems ü kamer ḥurşid-i tābān da ʿ Alīdür
9. Hem özi idi arslan olup ḥātemi aldı
Hem kırklar ile vāḳıf-ı mestāne da ʿ Alīdür
10. Tevrāt ile İncil ü Zebūr ḥazret-i Furḳān
Cem' eyleyüben cāmi' -i Qur'ān da ʿ Alīdür
11. Açdı Nebinüñ dīnini ol şāh-ı velāyet
Hem dīn-i Muḥammed yine imān da ʿ Alīdür
12. Ḥāk ol Nesīmī şāh-ı velī medḥine düşdi
Hem ma' den-i luḫ u kerem ü kān da ʿ Alīdür

68⁵⁵⁹

Destūr

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ulün

1. Gel ey mü'min bize ikrār ʿ Alīdür
Ḥaḳāyık ʿ ilmīne esrār ʿ Alīdür
2. ʿ Alī neslidür Ḥasan ile Ḥüseyn
ʿ Alī Zeyne'l-ʿ Abā Settār ʿ Alīdür
3. Muḥammed⁵⁶⁰ Bāḳır u Ca' fer ü Kāzım
ʿ Alī Mūsī⁵⁶¹ Rızā Cebbār ʿ Alīdür

⁵⁵⁹ Gazel, Vırānī Divanı, s. 150

⁵⁶⁰ Muḥammed: ʿ Alī D.

⁵⁶¹ Mūsī: Nūr-ı D.

4. Taķī vü bā-Naķī   Askerī Mehdī
Ser-ā-ser dertlere tīmār   Alīdūr
5.  amu eŐyā vüçüdünuŐ⁵⁶² ĥayātı
  Alīdūr sākī-i ebrār   Alīdūr
6.   Alīdūr ferd-i yektā zāt-ı muĥlaķ
Őeriki yoķ hemān deyyār   Alīdūr
7. Vīrānī ĥancarı kim   azm ĥılsuŐ⁵⁶³
Görünen gözüne dīdār⁵⁶⁴   Alīdūr

69⁵⁶⁵

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Buldılar ol bī-niŐāndan ĥün niŐān abdāllar
Lā-mekān ilinde dutdılar mekān abdāllar
2. Őatdılar bir pūla⁵⁶⁶ cümle iki   ālem raĥtını
YaŐamadılar dü kān iĥre dü kān abdāllar
3. İĥdiler fażl-ı ilāhī ĥeŐmesinden āb-ı Hızır
İtdiler kesb-i ĥayāt-ı cāvidān abdāllar
4. Öldüler ölmezden öndin oldılar ĥayy-ı ebed
Virdiler cān buldılar özge cenān⁵⁶⁷ abdāllar

⁵⁶² vüçüdünuŐ: vüçüdünda D.

⁵⁶³ ĥılsuŐ: ĥılsa D.

⁵⁶⁴ gözüne dīdār: göz göre ol yār D.

⁵⁶⁵ 8 Kasīde, Hayretī Divanı, s. 13-14

⁵⁶⁶ pūla: yāre D.

⁵⁶⁷ buldılar özge cenān: Buldılar bir özge cān D.

5. Oldılar çün kim Şırāṭü 'l-Müstaķimüñ sālīki
Olsalar Hızr ile ṭāñ mı hem-‘ inān abdāllar
6. Cümle nef sāni murādātı bu⁵⁶⁸ dilden sürdiler
Oldılar ma‘ nīde şāh-ı kām rān abdāllar
7. Şaķınup serd-i⁵⁶⁹ hevādan gerçek erler himmetin
Eylediler şehr-i dilde pās bān abdāllar
8. Eylemişdür her biri ‘ ifritini nef sūñ zebūn
Şūretā seyr itdigūñ şol⁵⁷⁰ nā-tüvān abdāllar

[27]

9. Başdılar çün küştī-gīr-i⁵⁷¹ nefsi ṭāñ mı olsalar
Baş açık meydān içinde pehlevān abdāllar
10. İrdiler taḥķīķe taķlīdūñ yıķup bünyādını
Buldılar vīrānede genc-i nihān abdāllar
11. Düşmeninden Ehl-i Beyt-i Aḥmedūñ olup beri
Oldılar cāndan muḥibb-i ḥānedān abdāllar
12. Kerbelāda cān-revān idenler için teşne-āb
İtdiler göz yaşlaruñ āb-ı revān abdāllar
13. Umaram olalar ümmet içre sürḥ hem-deri⁵⁷²
İdeler Aḥmed livāsın sāyebān abdāllar⁵⁷³

---

⁵⁶⁸ bu: çü D.

⁵⁶⁹ serd-i: düzd-i D.

⁵⁷⁰ şol: şāl D.

⁵⁷¹ küştī-gīr-i: küştgīr-i D.

⁵⁷² olalar ümmet içre sürḥ hem-deri: Yarın olalar ümmet içre sürḥ-ru D.

⁵⁷³ İdeler Aḥmed livāsın sāyebān abdāllar: Oldılar gözden bu gün çün ḥūn-feşān abdāllar D.

14. Yandılar t̄ab-ı cef̄aya bunda yarın olmadan⁵⁷⁴
İtdiler gözden bugün çü h̄ün-feş̄an abdāllar⁵⁷⁵

15. Muştafā baħrında ğavvās oldılar çün buldılar
Gevheri el faħru faħrīden niş̄an abdāllar

16. Eylemez vesvās-ı şeyt̄an-ı racīm anlara kār
İtdiler çün ş̄ahuġ ismin h̄ırz-ı⁵⁷⁶ cān abdāllar

17. Bunda ol ma^ç ş̄ımı⁵⁷⁷ rāh-ı dīn Ğasan ş̄āh ^ç aşķına
İtdiler çün nūş nīş-i cān-sitān abdāllar

18. Bezm-i maħşerde ümīd oldur ki yarın içeler
Ş̄āķi-i Kevşer elinden nūş-ı cān abdāllar

19. Hem dutup her dem Ğüseyn ibn-i ^ʾAlīnūġ mātemin
Aġlayup⁵⁷⁸ gözden dökerler bunda şan abdāllar

20. Umaram ħandān u ħurrem yarın anuġla bile
İdeler seyr-i ġülistān-ı cinān abdāllar

21. Oldılar Zeyne ^{ʾl-ç} Abānuġ⁵⁷⁹ çün ^ç ibādı oldılar
Cān u dil mülkinde ş̄āh-ı ş̄āh niş̄an abdāllar

22. Bāķıruġ ser-tāc idünüben ayaġı topraġın⁵⁸⁰
İşin altun eylediler bī-gümān abdāllar

⁵⁷⁴ olmadan: umaram D.

⁵⁷⁵ İtdiler gözden bugün çün h̄ün-feş̄an abdāllar: İdeler Aħmed livāsın sāyebān abdāllar D.

⁵⁷⁶ ş̄ahuġ ismin h̄ırz-ı: ism-i Ğaķı h̄ırz-ı D.

⁵⁷⁷ ma^ç ş̄ımı: mesmūm-ı D.

⁵⁷⁸ Aġlayup: Aġlaşup D.

⁵⁷⁹ Zeyne ^{ʾl-ç} Abānuġ: Zeynü ^{ʾl-ç} İbāduġ D.

⁵⁸⁰ idünüben ayaġı topraġın: idünüp ayaġı topraġını D.

23. Pey-rev olup piş-rev idenler çün Ca' ferī
Menzil-i maqşūda irdiler hemān abdāllar
24. Mūsī-i Kāzım eşigin idinüp muhkem hişār
Buldılar cünd-i havādişden⁵⁸¹ emān abdāllar
25. İtdiler şāh-ı Ḥorāsānuḡ ayağı tozını
Cān u dil çeşmine kühl-i İşfahān abdāllar
26. Şāh Taķī ile Naķīnūḡ medḡini bülbül gibi
Şubḡ u şām idindiler vird-i zebān abdāllar
27. Oldılar çün ' Askerīnūḡ ' askeri kimden ne ġam
' Ālemi seyr eylesünler şādmān abdāllar
28. Var ümīdüm kim doğup bir gün günü mü 'minlerūḡ
İre devr-i Mehdī-i şāḡib-zamān⁵⁸² abdāllar
29. Zülmet-i ġafletden arınup cihān mülki tamām
İrişe Ḥaķdan hidāyet nāgehān abdāllar
30. Bir hidāyet necmidür her taġuḡuz ma' nīde kim
Menzilinden sālike virir nişān abdāllar
31. Siz erenlerden niyāz oldur ki red olunmaya
Eyledi meydānda ḡoş rūḡ-ı⁵⁸³ revān abdāllar⁵⁸⁴
32. Hayretiyem ġam şebinde ḡoyasız lāyık mıdur
Olmayasız ol ġarībe mihribān abdāllar⁵⁸⁵

⁵⁸¹ cünd-i havādişden: ye 'cüc-ı keşretten D.

⁵⁸² şāḡib-zamān: şāḡib-ķırān D.

⁵⁸³ ḡoş rūḡ-ı: ol rūḡuḡ D.

⁵⁸⁴ Bu beyit Divan'da 32. beyittir.

⁵⁸⁵ Bu beyit Divan'da 31. beyittir.

70⁵⁸⁶

Destür

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Ne zan itdün gözüm nürü ' aşıklık dervişānlıkdur
Er oldur nefsine şabr u kanā' at pehlevānlıkdur
Cihānuḡ ' izz ü cāh u devlet ü mülki ki ḡānlıkdur
Anuḡ mülkinde baykuşlar öter āḡir vīrānlıkdur
Çerāḡ-ı şem' i söndürme ki cehd it yol қaranlıkdur
Duraḡ-ı menzilün fikr itmek çok ḡāfilāḡlıkdur
2. Şehā' āḡil olanlar devlet-i Dārādan el çekdi
Ḥaḡīkat sırrına vāşıl olan eşyādan el çekdi
Kimi Mecnūn gibi Ḥaḡḡı bulan Leylādan el çekdi
Senün ḡavm ü ḡabīleḡ n' oldılar dünyādan el çekdi
Çerāḡ-ı şem' i söndürme ki cehd it yol қaranlıkdur
Duraḡ-ı menzilün fikr itmek çok ḡāfilāḡlıkdur

[28]

3. Elünḡe var iken fırsat şaḡın fevt eyleme ey cān
Tedārik gör be hey ḡāfil velī ḡöç itmeden kervān
Bu dünyā kāfire cennet olupdur mü' mine zindān
Hevā-yı nefis ü şirk ile olursun ' āḡıbet pişmān
Çerāḡ-ı şem' i söndürme ki cehd it yol қaranlıkdur
Duraḡ-ı menzilün fikr itmek çok ḡāfilāḡlıkdur
4. Şāfiyā ḡiç senün nām u nişānuḡ ḡalmaya bir ḡün
Ḥanı bülbül gibi söyler lisānuḡ ḡalmaya bir ḡün
Cihānuḡ külli varından ḡümānuḡ ḡalmaya bir ḡün
İrişünce ecel dil tende cānuḡ ḡalmaya bir ḡün
Çerāḡ-ı şem' i söndürme ki cehd it yol қaranlıkdur

⁵⁸⁶ Şairin divanına ulaşılammıştır.

Durağ-ı menzilün fikr itmek çok gâfilânlıktur

71⁵⁸⁷

Destür

Remel

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Gir gönül mülkine seyr it ol ulu⁵⁸⁸ dergâhı gör
Şeş cihâta pertevini şalmışdur⁵⁸⁹ ol mâhı gör⁵⁹⁰
Zerre-i nâçizden Hürşide varan âhı gör
Her neye kim bakduñ ise anda sen Allâhı gör
Kancaru kim 'azm kılsañ şümme vechu 'llâhı gör
2. Nağş-ı tendür cân cemâlinün niğâbı ref' kııl
Mihr-i 'âlem tâb-ı vechinün şehâbı ref' kııl
Çeşm-i dilden gâfleti terk eyle h'âbı ref' kııl
Bu ikilik perdesinden geç hicâbı ref' kııl
Gel bu birlik vağdetinde⁵⁹¹ bak bu sırru 'llâhı gör
3. Ğam degül eţfâl senüñdür özüñi⁵⁹² dîvâne kııl
Vağdetün şem' ine atup cânuñi⁵⁹³ pervâne kııl
'Aşğ-ı câmından içüben kendüñi⁵⁹⁴ mestâne kııl
Geç enâniyyet sözinden göñlüñi vîrâne kııl
Nice şey sen tîz bulursın sırr-ı kenzu 'llâhı gör⁵⁹⁵
4. Şüret-i Hâğğkı tavâf itmek dilersenñ rû-be-rû
Şürete bakup gerü kalma kadem baş ilerü
Zâhiri ço 'âlemi ma' nâya⁵⁹⁶ gel gir içerü

⁵⁸⁷8 Tahmis, Usûli Divanı, s. 90-91

⁵⁸⁸ seyr it ol ulu: seyr eyle ulu D.

⁵⁸⁹ pertevini şalmışdur: pertevin şalmışdurur D.

⁵⁹⁰ Bu mısradâ vezin aksamaktadır.

⁵⁹¹ vağdetinde: rezveninden D.

⁵⁹² senüñdür özüñi: senğinğden deli D.

⁵⁹³ şem' ine atup cânuñi: şem' ine cân at kendüñi D.

⁵⁹⁴ 'Aşğ-ı câmundan içüben kendüñi: 'Aşğ-ı câmundan dili lâ ya' kııl u D.

⁵⁹⁵ Nice şey sen tîz bulursın sırr-ı kenzu 'llâhı gör: Nice şey fizcek bulursın küntü kenzu 'llâhı gör D. / Bu bend Divan'da 4. benddir.

Hacc-ı ekber itmek istersen ey zâhid gel berü⁵⁹⁷
Mü'minüñ göñlü içinde sen o Beytu'llâhı gör⁵⁹⁸

5. Râzı ol *naħnu ĩasemnâ*⁵⁹⁹daki şâhum⁶⁰⁰ kısmuña
Yoqluđ erĳâmını çekdür 'âleme hem resmüñe⁶⁰¹
Tâ tecellî eyleye sırr-ı müsemmâ ismüñe
Ölmeden nefsüñi öldür raħmet ire cismüñe⁶⁰²
Nefħa-i Rûħu'l-Īudüsten maħz-ı rûħu'llâhı gör

6. Vâcib-i bi'zzâtı dolmuş ol mir'ātuñ⁶⁰³ 'aynuna
Bu mezâhırde⁶⁰⁴ zuhûr iden şifātuñ 'aynuna
Bir nazâr ĳıl evvelâ vaşfuñda zātuñ 'aynuna
Cân gözüyle bağdun ise kâ'inātuñ 'aynuna
Andan artık nesne var mı ĳasbeten li'llâhı gör

7. Ehl-i taħķiķe eriş Īaĳķı muħaĳķaĳ görmege
Īâlet-i Manşûra baĳ dâr-ı⁶⁰⁵ Ene'l-Īaĳ görmege
Şıdķ ile mir'ât-ı cânı sırr-ı muĳlaĳ görmege⁶⁰⁶
Münkir-i rü'yet degülseñ şûret-i Īaĳ görmege
Baĳduđınca her nazarda 'ayn-ı zātu'llâhı gör⁶⁰⁷

⁵⁹⁶ ma' nâya: ma' nîye D.

⁵⁹⁷ Hacc-ı ekber itmek istersen ey zâhid gel berü: Hacc-ı ekber ĳılmaĳ istersen gel ey zâhid berü D.

⁵⁹⁸ Bu bend Divan'da 3. benddir.

⁵⁹⁹

Rabbinin rahmetini onlar mı bölüşürüyorlar? Dünya hayatında onların geçimliklerini aralarında biz paylaştırdık. Birbirlerine iş gördürmeleri için, (çeşitli alanlarda) kimini kimine, derece derece üstün kıldık. Rabbinin rahmeti, onların biriktirdikleri (dünyalık) şeylerden daha hayırlıdır. (Zuhrûf Sûresi, 32. âyet)

⁶⁰⁰ şâhum: yazılan D.

⁶⁰¹ çekdür 'âleme hem resmüñe: çek 'âlemde ism ü resmüñe D.

⁶⁰² Ölmeden nefsüñi öldür raħmet ire cismüñe: Ölmedin nefis öldürüre nice dolar cismüñe D.

⁶⁰³ ol mir'ātuñ: mümkünātuñ D.

⁶⁰⁴ mezâhırde: mezâhirden D.

⁶⁰⁵ dâr-ı: râz-ı D.

⁶⁰⁶ Şıdķ ile mir'ât-ı cânı sırr-ı muĳlaĳ görmege: Şayĳal et mir'ât-ı ĳalbi sırr-ı muĳlaĳ görmege D.

⁶⁰⁷ Bu bend Divan'da 8. benddir.

8. Zikru ʾillāh ile verdünse sen bu cāna⁶⁰⁸ revnaķı⁶⁰⁹
Nefs zulmāti⁶¹⁰ koyup bulduŋsa sırr-ı⁶¹¹ muṭlaķı
Seyr idüp miʿrāc-ı rūḥānide gördünse Ḥaķı
Levḥ-i iḥlāş yiledünse gönlini ey muttaķı
Kürsi-i Raḥmāna aĝduŋsa o⁶¹² ʿarşu ʾillāhı gör⁶¹³

9. Ey Uşūlī remz-i *mā evḥā*⁶¹⁴ yı bilmez her saķım⁶¹⁵
Kim kelāmu ʾillāh sırrın anlamaz dīv-i racīm
Ḥoş buyurmuşdur bes ol sālīke⁶¹⁶ rāh-ı müstaķım
ʿİlm-i ḥikmetden bilürseŋ gel berü gel ey ḥaķīm
Sen Nesīmī mantıķundan diŋle Fażlu ʾillāhı gör

72⁶¹⁷

Destür

Remel

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

1. ʿĀrif-i mürşide ir zātuŋı ʿirfān idegör
Baş koyup eşiĝine cānuŋı ķurbān idegör
Ķatresün baḥre ķarış kendüŋi ʿummān idegör
Ķul iken var özüŋi ʿāleme sultān idegör
Ķāfil olma gözün aç sen seni insān idegör
Hem-dem-i ehl-i dil olup tenüŋi cān idegör

⁶⁰⁸ sen bu cāna: cāna D.

⁶⁰⁹ Bu mısradā vezin aksamaktadır.

⁶¹⁰ zulmāti: zulmātuŋ D.

⁶¹¹ sırr-ı: nūr-ı D.

⁶¹² aĝduŋsa o: aĝduŋ anda D.

⁶¹³ Bu bend Divan'da 7. benddir.

⁶¹⁴ Böylece Allah kuluna vahyedeceğini vahyetti. (Necm Sûresi, 10. âyet)

⁶¹⁵ saķım: lāʾim D.

⁶¹⁶ Bes ol sālīke: sipeh-sālār D.

⁶¹⁷ Şairin divanına ulaşılammıştır.

[29]

2. Enbiyā gitdigi izi izle dergāha ulaş
Evliyā ceşşine ser-çeşme olan şāha ulaş
Men ʿaref⁶¹⁸ sırrını de ʿārif-i bi'llāha ulaş
Nefsüñi aňla muħaqqāq dađı Allāha ulaş
Ġāfil olma gözün aç sen seni insān idegör
Hem-dem-i ehl-i dil olup tenüñi cān idegör
3. Sen seni şanma tehi ʿālem-i kübrāsın sen
Dünyede eşref olan mazhar-ı esmāsın sen
Ma ʿnide ādem iseñ ʿarş-ı mu ʿallāsın sen
Yerde gökde ne ki var cümleden a ʿlāsın sen
Ġāfil olma gözün aç sen seni insān idegör
Hem-dem-i ehl-i dil olup tenüñi cān idegör
4. Hırc idüp ʿömrüñi beyhüdeye gel itme telef
Rabbüñi aňla ʿibādet budur rif ʿatle selef⁶¹⁹
Ādem ol ki diyeler saña da bu hayrū'l-ħalef
Ġafleti terk idegör kim bulasın ʿizz ü şeref
Ġāfil olma gözün aç sen seni insān idegör
Hem-dem-i ehl-i dil olup tenüñi cān idegör
5. Şekl-i insān görünüp ma ʿnide hayvān yürime
Şüret-i cānlı gibi sîretde bî-cān yürime
Başı açık yalın ayak çıplağ ʿüryān yürime
Bilmeyüp kendisini vālih ü hayrān yürime
Ġāfil olma gözün aç sen seni insān idegör
Hem-dem-i ehl-i dil olup tenüñi cān idegör

⁶¹⁸ Men ʿarefe nefsehü fekad ʿarefe rabbehü: Kendini bilen Rabbini bilir. (el-Aclunî, Keşfu'l-Hafâ, 2)

⁶¹⁹ Bu mısradā vezin aksamaktadır.

6. Hâlıkun ma' rifetin hâşıl iden buldı kemâl
Budur insâna kemâl itmeye boş kıl ile kâl
Benligi terk idegör hâşıl ola nîk-i hîşâl
Yok-durur şoñ ucu bir zerre kadar 'özre mecâl
Ġâfil olma gözün aç sen seni insân idegör
Hem-dem-i ehl-i dil olup tenüñi cân idegör
7. Mürşid-i kâmile var nâmuñı bir gerçek er it
Vâşıl-ı ma' rifetu 'llâh oluben bir hüner it
Ġamdî ġayrı ço hemân kendünü a' lâ nazâr it
Ġasb-i hâlünî hemân bu söz ile muhtaşar it
Ġâfil olma gözün aç sen seni insân idegör
Hem-dem-i ehl-i dil olup tenüñi cân idegör

73⁶²⁰

Destür

Remel

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Yârımı ayırdı benden çarh-ı ġaddâr işte gör
Yüregüm baş⁶²¹ oldu ġamdan gel içüm yar işte gör
2. Yağdı yandurdı beni yârün firâkı neyleyem
Tâkatum şabrum dükendi yanarum zâr işte gör
3. Cânumı *ânestü nârâ*⁶²² şevķine yandırma kim
Olmuşum Mûsî gibi müştâķ-ı dîdâr işte gör⁶²³
4. Derdümün dermânı sensen çâre kimden isteyüm
Çâresi sendendür anuñ çâr u nâ-çâr işte gör⁶²⁴

⁶²⁰100 Gazel, Nesimî Divanı, s.302-303

⁶²¹ baş: kan D.

⁶²²

Sonunda Mûsâ süreyi doldurup ailesiyle yola çıkınca, Tûr tarafından bir ateş gördü. Ailesine; Siz bekleyin. Ben bir ateş gördüm, belki oradan size bir haber yahut ısınmanız için bir ateş parçası getiririm, dedi. (Kasas Süresi, 29. âyet)

⁶²³ Bu beyit Divan'da 5. beyittir.

5. ‘ Āşıkun ĩmānı yüzündür şaĉun ģablü ’l-metĭn
Ben bu dĭni tutmuşum belümde zünnār işte gör⁶²⁵
6. ‘ Ārızun verd-i cināndur bülbüli Rūĥu ’l-Ķudüs
Ey bu verdün ‘ āřıkı açıldı gülzār işte gör⁶²⁶
7. Ger Ene ’l-ĦaĶ söylemekden dāra aşılsam ne ģam
Bunca Manřuruĥ aşılmış başı ber-dār işte gör⁶²⁷
8. Ŧoĝradı ģamdan firāĥun baĝrumı şol yāreden
Yüregüm ģanı gözümde aĝar ey yār işte gör
9. Ey gül-i ģandānum āĥir perdeden ĉık ĝonca tek
Kim beni ‘ ařĥun⁶²⁸ mecrūĥ eyledi ģār iřte gör⁶²⁹
10. Tā Nesĭmĭnün vüĉüdĭn nūrına yandurdı yār
Nāra düşmişdür ģasedden nice⁶³⁰ aĝyār işte gör⁶³¹

74⁶³²

Destür

Remel

Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün

1. Yārini bunda ĝorenler yārini yarın ĝörür
Yāri bunda ĝormeyen yarın ĝaçan yārın ĝörür⁶³³

---

⁶²⁴ Bu beyit Divan’da 3. beyittir.

⁶²⁵ Bu beyit Divan’da 6. beyittir.

⁶²⁶ Bu beyit Divan’da 7. beyittir.

⁶²⁷ Bu beyit Divan’da 9. beyittir.

⁶²⁸ ‘ ařĥun⁶²⁸: řevĥun⁶²⁸da D.

⁶²⁹ Bu beyit Divan’da 4. beyittir.

⁶³⁰ nice: munca D.

⁶³¹ Bu beyit Divan’da 11. beyittir.

⁶³² şiir bir makalede Diyarbakırlı Halilî’ye ait ĝsterilmiřtir ve bu makale karşılaştırma iĉin kullanılmıştır.(Ahmet KAVAKLIYAZI (2015), 15. Yüzyıl şairlerinden Diyarbakırlı Halilî’nin şiirleri, Selĉuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi Yıl 2015, S. 34 s. 33 (Er. Tar. 22.03.2018))

⁶³³ Yārini bunda ĝorenler yārini yarın ĝörür/Yāri bunda ĝormeyen yarın ĝaçan yārın ĝörür: Yārini yarın ĝorendür kim bugün yarın ĝörür/Gormeyen yārın bugün yarın ĝaçan yārın ĝörür a.g.m.

2. Kim ki bildi nefsinı oldu ĥalāyıkdan beri
Vaĥdet-i tarık-i Ĥaĥķuĥ zāt-ı envārın görür⁶³⁴
3. Yarın anda ni' met-i didārdan bulmaz vişāl
Kim ki kerkes gibi bunda dünye murdārın görür⁶³⁵
4. Ka' be-i ma' nāyı ' ārif dem-be-dem eyler tavāf
Ĥacı-yı şüret hemān o Ka' be dīvārın görür⁶³⁶
5. Aşılıp dār-ı fenā dünyāda Mañşür dār ider
Nice şādan olmasun ol dost didārın görür⁶³⁷
6. Ey Nesīmī ol hemān himmet faķir ol kim faķir
Cenneti ' arzulamaz ol yār-ı rüĥsārın görür⁶³⁸

[30]

75⁶³⁹

Destür

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Cemālüh vaşfın ey dilber egerçi tende cān söyler
Lebüĥ esrārını ' aşķuĥ velākin rāygān söyler
Ki nuĥķuĥ emr-i Ĥaĥķdur Men ' aref⁶⁴⁰ sırrın ' ayān söyler
Ayā sen şanma kim senden bu güftār-ı dehān söyler
Veyā terkīb olan ' unşur yāĥūd laĥm-ı zebān söyler
2. Yüzünĥden istivā⁶⁴¹ sırrın bilenler ey ĥad-i bālā
Olardur mekteb-i ' irfān içinde cümleden⁶⁴² a' lā

⁶³⁴ Kim ki bildi nefsinı oldu ĥalāyıkdan beri/Vaĥdet-i tarık-i Ĥaĥķuĥ zāt-ı envārın görür: Kim ki keşretten geçüp oldu ' alāyıkdan beri/Vaĥdetüh buldı tarikin Ĥaĥķuĥ envārın görür a.g.m.

⁶³⁵ Yarın anda ni' met-i didārdan bulmaz vişāl/Kim ki kerkes gibi bunda dünye murdārın görür: Yarın anda ni' met-i didārdan maħrüm olur/Bunda kerkes gibi her kim dünye murdārın görür a.g.m. (A.g.m.de 5. beyittir.)

⁶³⁶ Ka' be-i ma' nāyı ' ārif dem-be-dem eyler tavāf/Ĥacı-yı şüret hemān o Ka' be dīvārın görür: Ka' be-i ma' nāyı ' ārif dem-be-dem eyler tavāf/Ĥacı-yı şüret hemānā Mekke dīvārın görür a.g.m.

⁶³⁷ Aşılıp dār-ı fenā dünyāda Mañşür dār ider/Nice şādan olmasun ol dost didārın görür: Aşılan dār-ı belāya dünyede Mañşürvār/Nice dil-şād olmasun kim rüy-ı dildārın görür a.g.m. (A.g.m.de 6. beyittir.)

⁶³⁸ Ey Nesīmī ol hemān himmet faķir ol kim faķir/Cenneti ' arzulamaz ol yār-ı rüĥsārın görür : İy Ĥalilī şol hümā-himmet faķir ol kim müdām/Ārzü-yı cennet itmez döst didārın görür a.g.m. (A.g.m.de 7. beyittir.)

⁶³⁹ Tahmis, Maraşlı Halil Divanı, s. 131-134

⁶⁴⁰ Men ' arefe nefsehü fekad ' arefe rabbehü: Kendini bilen Rabbini bilir. (el-Aclunî, Keşfu'l-Hafâ, 2)

⁶⁴¹ Tâhâ Sûresi 5. âyetten iktibas edilmiştir.

⁶⁴² cümleden: ' ālimü'l D.

Ne bilsin ders-i hüsnünden senün ħādī veya⁶⁴³ monlā
Seni bildürmeye saña murādın⁶⁴⁴ ħaşd idüp Mevlā
‘ Anāşırdan giyüp bir don yüzünden tercemān söyler

3. Cemālün zeyn idüp nūr ile cānā⁶⁴⁵ ħıble-i tende
Kemāl-i ħikmetün göstermek için şūretün cānda⁶⁴⁶
Yed-i ħudretle yazdı⁶⁴⁷ ism-i fażluñ şekl-i insānda⁶⁴⁸
Yaratdı bunca⁶⁴⁹ eşyāyı özin pinhān idüp anda
Görindi nice bin yüzden velī kendin⁶⁵⁰ nihān söyler

4. Ĥaħīħat ‘ilmine ümmü ’l- kitāb⁶⁵¹ olduñ ise ersin
Gönül gözine şüphe perdesin çekdüñse kāfirsin
Eger şems-i cihān-ārā olursañ dañı bī-fersin
Olar kim bildiler⁶⁵² nefsin ‘aref⁶⁵³ den almadı dersin
Degüldür Ĥaħħa ‘ārifler özin bilmez yalan söyler

5. Lebün cām-ı seħāhümdür⁶⁵⁴ kelāmuñ şūre-i kevşer
Kitābuñ Ĥaħ durur⁶⁵⁵ vechün te‘ālā şānehū ekber
Kelāmu ’llāh vechinde buluben eylegil ezber⁶⁵⁶
Muħıbb ol āl-i evlāda saña ma‘lūm ide Ĥayder⁶⁵⁷
Özüñden olmaduñ⁶⁵⁸ ‘ārif ki senden özge kān söyler

6. Zuhūr itdi ħamu eşyā ħiṭāb-ı kāf ile nūnda
*Nefaḥtu fihi min rūḥi*⁶⁵⁹ şadāsı oldı cān zinde⁶⁶⁰

⁶⁴³ veya: yaḥūd D.

⁶⁴⁴ Seni bildürmeye saña murādın: Seni ol saña bildürmek murāduñ D.

⁶⁴⁵ Cemālün zeyn idüp nūr ile cānā: Cemāl-i hüsnünji tezyin idüp bu D.

⁶⁴⁶ Bu mısra bendde 3. mısradır.

⁶⁴⁷ yazdı: yazup D.

⁶⁴⁸ Bu mısra bende 2. mısradır.

⁶⁴⁹ bunca: cümle D.

⁶⁵⁰ kendin: kendi D.

⁶⁵¹ Fâtiḥâ Sûresinin diğeri adı da “ana kitap” anlamına gelen “Ümmü ’l-Kitâb”dır.

⁶⁵² Olar kim bildiler: Şular ki bilmedi D.

⁶⁵³ Tâhâ Sûresi 5. âyetten iktibas edilmiştir.

⁶⁵⁴ İnsân Sûresi 21. âyetten iktibas edilmiştir.

⁶⁵⁵ Kitābuñ Ĥaħ durur: Kitāb-ı Ĥaħdurur D.

⁶⁵⁶ Kelāmu ’llāh vechinde buluben eylegil ezber: Kimüñdür yazılan âyet kimüñdür okunan defter D.

⁶⁵⁷ Muħıbb ol āl-i evlāda saña ma‘lūm ide Ĥayder: Kimüñdür bunca cünbişler kimüñdür nuṭħ iden gevher D.

⁶⁵⁸ olmaduñ: olmayan D.

Hayāl-i zill yeter ʿ ibret⁶⁶¹ görinen hayme-i tende⁶⁶²
Ne kim vardur yaradılmış⁶⁶³ kamu oldu saña bende⁶⁶⁴
Degüldür nuṭḡ iden şüret⁶⁶⁵ derūnuḡda duran söyler

7. Göñül gözüñi ğafletten açan ʿ aşıklar ey Naḡşī
Olardur ḡaḡḡı bāṭıldan seçen ʿ aşıklar ey Naḡşī⁶⁶⁶
Ḥalīlī gibi özinden⁶⁶⁷ geḡen ʿ aşıklar ey Naḡşī⁶⁶⁸
*Seḡāhüm Rabbehüm*⁶⁶⁹ ḡamrın iḡen ʿ aşıklar ey Naḡşī
İrer maʿ şūḡına anlar mekāndan lā-mekān söyler

76⁶⁷⁰

Destūr

Hezec

Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün

1. Ḥaḡīḡat zāt-ı Mevlādan kamu eşyā⁶⁷¹ ʿ ayān söyler
İşit semʿ i başıretle şaḡın⁶⁷² şanma nihān söyler
Ḳıyāmın anḡlayup Ḥaḡ ile ene ʿ l-ḡaḡ⁶⁷³ hemān söyler
Eyā sen şanma kim senden bu ḡüftār-ı dehān söyler
Veyā terkīb olan ʿ unşur yaḡūd laḡm-ı zebān söyler
2. Saña irmek iḡün durmaz dün ü gün devr ider⁶⁷⁴ eşyā
Seni mir ʿāt idinmişdür mezhāhir⁶⁷⁵ esfel ü aʿ lā

659

Artık onu dizayn edip, iḡine ruhumdan üflediḡim zaman, hemen ona secde

ederek yere kapanın! (Hicr Sūresi 29. āyet)

660 sadāsı oldu cān zinde: izāfī oldu cān sende D.

661 yeter ʿ ibret: ʿ ibretdür görinen D.

662 Bu mısra bendde 4. mısradır.

663 Ne kim vardur yaradılmış: Yaradılmış ne kim varsa D.

664 Bu mısra bendde 3. mısradır.

665 şüret: şūrī D.

666 Bu mısra bendde 3. mısradır.

667 Özinden: varından D.

668 Bu mısra bendde 2. mısradır.

669

Üstlerinde ince ve kalın ipekten yeşil elbiseler

vardır. Gümüş bileziklerle süsleneceklerdir. Rableri onlara tertemiz bir iḡecek iḡirecektir. (İnsān Sūresi, 21. āyet)

670 42 Tahmis, Hāşim Baba Divanı, s. 89-90

671 zāt-ı Mevlādan kamu eşyā: cümle eşyā Ḥudā her dem D.

672 İşit semʿ i başıretle şaḡın: Ḳulaḡıñ dut kamu şavte işit D.

673 Ḳıyāmın anḡlayup Ḥaḡ ile ene ʿ l-ḡaḡ: Aḡa ālet olan diller ene ʿ l-Ḥaḡḡı D.

674 Saña irmek iḡün durmaz dün ü gün devr ider: Seni ol zātına mir ʿat idüp ṡarafıñdur D.

675 Seni mir ʿāt idinmişdür mezhāhir: Senin nūruḡla mücellādur merāyā D.

Vücūduñ mazharı tāmduñ cemālūñ āyet-i⁶⁷⁶ kübrā
Seni ol saña bildürmek murādın qaşd idüp Mevlā⁶⁷⁷
‘ Anāşırdan giyüp bir don yüzünden tercemān söyler

3. Mürekkebe cümle müfredāt nümüne sırr-ı ekbersin
Bugün nefh eyleyen rühı kamu ecsāda bil sersin
Eger bilmez iseñ kadriñ gezer meydānda bir harsın
Olar kim bildiler nefsin ‘ arefden almadı dersin
Degüldür Haqqa ‘ arifler özin bilmez yalan söyler⁶⁷⁸

4. Bütünüñ şāh-ı ‘ ālemdür zuhūruñ şüretā kemter⁶⁷⁹
Ziyā-bağş-ı cihān sensin cemālūñ sūdı dü defter⁶⁸⁰
Demünden var olur eşyā ideğör bu sözi ezber⁶⁸¹
Kimündür bunca cünbişler kimündür nuḡ iden gevher
Özüñden olmaduñ ‘ arif ki senden özge⁶⁸² kân söyler

5. Zuhūruñdan zuhūr itdi ‘ aceb seyrān bu eyvānda⁶⁸³
Zamān maḡfi şanur zāhir vücūd imkān bu bir anda⁶⁸⁴
Muḡabbet kenzini izhār iden insān bu ekvānda⁶⁸⁵
Yaratdı cümle eşyāyı özin pinhān idüp anda
Göründi⁶⁸⁶ nice biñ yüzden veli kendin nihān söyler

[31]

6. Selāmet bulmaḡ isterseñ ola gör mürşide bende
İrādet ver murādına göresin tā seni sende
Ki āḡır özge şüretle görünüp olma şermende

⁶⁷⁶ Vücūduñ mazharı tamdur cemālūñ āyet-i: Zuhūruñ mazhar-ı tamdur vücūduñ nüşā-i D.

⁶⁷⁷ Mevlā kelimesi divanda yer almamaktadır fakat İsmail Özmen’in eserinde yer almaktadır. (bkz. İsmail Özmen, Alevi Bektaşî Şiirleri Antolojisi, c. 3, KTB Yayınları, Ankara, 1998. s. 352)

⁶⁷⁸ Bu bend divanda yer almamaktadır.

⁶⁷⁹ Bütünüñ şāh-ı ‘ ālemdür zuhūruñ şüretā kemter: Vesāḡdan pāk ider cümle me‘ ādini dilin zerker D.

⁶⁸⁰ Ziyā-bağş-ı cihān sensin cemālūñ sūdı dü defter: Nebātın feyz-i ḡayvānıñ ḡayātudur demin ey er D.

⁶⁸¹ Demünden var olur eşyā ideğör bu sözi ezber : Seniñ emrūñle sārīdür hüviyet her işi işler D.

⁶⁸² özge: öziñe D.

⁶⁸³ Zuhūruñdan zuhūr itdi ‘ aceb seyrān bu eyvānda: Muḡabbet kenzini ‘ aşkı idüp i‘ lān-ı dil u canda D.

⁶⁸⁴ Zamān maḡfi şanur zāhir vücūd imkān bu bir anda: Biterdi bir seçer gūyā ola seyrān bu meydānda D.

⁶⁸⁵ Muḡabbet kenzini izhār iden insān bu ekvānda: Mezāhir-i cāmī‘ u esmā düzüp insān bu elvānda D.

⁶⁸⁶ Göründi: Görünür D.

Hayāl-i zill yeter 'ibret görinen hayme-i tende
Degüldür nuṭṭı iden şüret derünuṭṭa duran söyler⁶⁸⁷

7. Kelāmuṭṭandan alurlar feyz bugün⁶⁸⁸ 'āşıḳlar ey Naḳṣı
Senüṅ nuṭṭıḳııla ihyādur bugün⁶⁸⁹ 'āşıḳlar ey Naḳṣı
Zuhūruṅ sırr ile Hāşım bugün⁶⁹⁰ 'āşıḳlar ey Naḳṣı
*Seḳāhüm Rabbehüm*⁶⁹¹ ḥamrın iĉen 'āşıḳlar ey Naḳṣı
İrer ma' şüḳına anlar mekāndan lā-mekān söyler

77⁶⁹²

Destür

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. *Seḳāhüm Rabbehüm*⁶⁹³ ḥamrı dudaḳıḳı Kevşerındendür
Bu meyden iĉenüṅ nuḳlı ḥadışüṅ sükkerındendür⁶⁹⁴
2. Şabā müşḳın demünden kim mu' atṭar ḳıldı⁶⁹⁵ āfāḳı
Mu' anber zülf-i pür-ĉinüṅ 'abır ü 'anberındendür⁶⁹⁶
3. Egerĉi ehl-i tevḥıde şaĉıḳ ḥablü 'l-metın oldı
Sevādü 'l-veĉi fi 'd-dāreyn anuṅ sevdālarındandur
4. Dem-i 'ıśı gibi la' lüṅ dirıldür cümle eşbāhı⁶⁹⁷
Bu mu' ciz cān-fezā la' lüṅ müferriḳ cevherındendür

⁶⁸⁷ Bu bend Divan'da yoktur.

⁶⁸⁸ Kelāmuṭṭandan alurlar feyz bugün: Kelām-ı Hāşımı zevḳın duyan D.

⁶⁸⁹ Senüṅ nuṭṭıḳııla ihyādur bugün: Cemāl-i ḥüsnüḳüṅ seyrin iden D.

⁶⁹⁰ Zuhūruṅ sırr ile Hāşım bugün: Ḥaḳıḳāt bezminıḳ kāsın dutan D.

⁶⁹¹

vardır. Gümüş bileziklerle süsleneceklerdir. Rableri onlara tertemiz bir iĉecek iĉirecektir. (İnsân Sûresi, 21. âyet)

⁶⁹² 137 Gazel, Nesimî Divanı, s. 351

⁶⁹³

vardır. Gümüş bileziklerle süsleneceklerdir. Rableri onlara tertemiz bir iĉecek iĉirecektir. (İnsân Sûresi, 21. âyet)

⁶⁹⁴ sükkerındendür: şekkerındendür D.

⁶⁹⁵ ḳıldı: ḳılmış D.

⁶⁹⁶ 'anberındendür: 'abherındendür D.

⁶⁹⁷ gibi la' lüṅ dirıldür cümle eşbāhı: nuṭṭıḳıı dirıldür cānsuz eşbāhı D.

5. Kıyāmet kopdı hüsününden çalındı şūr u haşr oldı
Bu ğavġālar ki yayıldı⁶⁹⁸ anuġ şūr u şerindendür
6. Behiştün esvedü 'l-‘aynı ki hūru 'l-‘ayn durur adı
Yazılmış ħālqa bir āyet cemālūġ defterindendür
7. Faķīh ey aġsen-i şūret seni mescūd eger bilmez
Bu ‘āşī dīv-i mel‘ ūnuġ ħaķāsı rehberindendür
8. Yüzündür *ķul hüve 'r-raġmān*⁶⁹⁹ saçuġdur ‘alleme 'l-*ķur 'ān*⁷⁰⁰
‘Aceb şol cānlaruġ cānı ne kānuġ gevhherindendür
9. Nigāruġ nergis-i mesti ne fettān ‘aynmiş gör kim
Nice Rūġu 'l-Emīn esrük ħumāruġ ‘abherindendür
10. Gel ey cān ‘ıyde ķurbān ol ki ķurbān olmayan ‘ıyde
Ne oldı fiķra ‘ıydinden ne anuġ ekberindendür
11. Cihānuġ miġneti çoķdur anuġ derd-i serinden geķ
Ki Ĥaķdan düşdigūġ maġcūb anuġ derd-i serindendür
12. Nesīmī māsivā 'llāhdan kesildi dilberi buldı
Sivāyı⁷⁰¹ n 'eylesin n 'itsin ‘ināyet dilberündendür

---

⁶⁹⁸ yayıldı: yayılmış D.

⁶⁹⁹

De ki: “O, Raġmān’dır. O’na iman ettik, yalnızca O’na

tevekkül ettik. Siz, kimin apaķık bir sapıklık içinde olduġunu yakında öğreneceksiniz. (Mülk Sūresi, 29. āyet)

⁷⁰⁰

ķur ‘ān’ı, O öğretti. (Raġmān Sūresi, 2. āyet)

⁷⁰¹

Sivāyı: Nesīmī D.

78⁷⁰²

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey gönül şād ol Muḥammed Muştafā devrānıdur
Mürşidüm⁷⁰³ Şāh-ı velāyet Murtażā devrānıdur
2. Her tarafından ' ilm-i ḥikmet⁷⁰⁴ sırr-ı şāh oldı zuhūr
Şāh Ḥasan mīrüm Ḥüseyn-i Kerbelā⁷⁰⁵ devrānıdur
3. Tālibüm Zeyne'l- ' Abā vü⁷⁰⁶ Bākıra ihlāş ile
Ca' fer ü Kāzım ' Alī Mūsī Rızā devrānıdur
4. Şāh Taķī sultān-ı ' ālem şāh Naķī şāh ' Askerī
Mehdī-i şāhib-zamān āl-i ' abā⁷⁰⁷ devrānıdur
5. Şoḥbet-i ' irfāna ermez her ḥasīs-i bī-ḥaber
Bunda şıgmaz nāşiler bu āşinā devrānıdur
6. Zāhidün ref' oldı zūhdi ḳalmadı hergiz⁷⁰⁸ demi
Lā-cerem şıdḳ u şafā mihr ü vefā devrānıdur
7. Geçdi ḥükm-i devr-i Mervān geldi imām ' Askerī
Secde ḳıl gel ḥānedāna Şāh Ḥaṭā devrānıdur⁷⁰⁹

⁷⁰² Hataf'ye atfedilen bu şiir Ḳalender Çelebi'ye aittir. (bkz. İsmail ÖZMEN, Alevi Bektaşî Şiirleri Antolojisi, c. 2, KTB Yayınları, Ankara. 1998. s. 26)

⁷⁰³ Mürşidüm: Meşreb-i D.

⁷⁰⁴ ' ilm-i ḥikmet: ḥikmetu'llāh D.

⁷⁰⁵ Ḥasan mīrüm Ḥüseyn-i Kerbelā: Ḥasan u Ḥüseynim Kerbelā D.

⁷⁰⁶ Tālibüm Zeyne'l- ' Abā vü: Tālib ol Zeyne'l- ' Abāya D.

⁷⁰⁷ Mehdī-i şāhib-zamān āl-i ' abā: Mehdī hem dīn serveri āl-i ' abā D.

⁷⁰⁸ hergiz: ayruḳ D.

⁷⁰⁹ Secde ḳıl gel ḥānedāna Şāh Ḥaṭā devrānıdur: Ey Ḳalender secde ḳıl āl-i ' abā devrānıdur D.

79⁷¹⁰

Destür

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Görenler Hâk cemâlini cinân-i hürî neylerler
Bulanlar dost vişâlini bu dâr-ı devri neylerler

2. Hemîşe bezm-i dilde sâkî-i feyz-i ilâhîden
Şarâb-ı 'aşk içenler bâde-i engûrı neylerler

3. Bu çarh-ı dūna bakmazlar 'ulüvv-i himmet erbâbı
Süleymân-meşreb olanlar cihânda mûrı neylerler

4. Ser-â-pâ nûruñın diller cemâl-i şems-i vaḥdetden
Bu keşret 'âleminde şol şeb-i deycûrı neylerler

[32]

5. Bu bāzâr içre geçmez ḥabbeye şol kıl ü kâl ehli
Bu dergâh içre kendi ḥâline mağrûrı neylerler

6. Ne ḳahra incinürler ehl-i dil ne luḫfa şenlerdür
Kemâl ehli olanlar Ḥaḳḳî nâr u nûrı neylerler

---

⁷¹⁰ Şairin divanına ulaşılammıştır.

80⁷¹¹

Destür

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün

1. Dilümde tesbîhüm devrân⁷¹² olupdur
Sücüdüm sâcidüm insân olupdur
2. Vücüdüm şehrinüj⁷¹³ şâhı muḥakḳak
Bilüj ol fâzıl-ı Yezdân olupdur⁷¹⁴
3. Erenler meclisinde ey dil-ārām
Ġıdāmuz çeşme-i ḥayvân olupdur
4. Göñül didāra karşı ol sebepden
Ayılmaz vālih ü⁷¹⁵ ḥayrân olupdur
5. Vîrānî dervîşe luḫfedi Ḥayder
İrişdi üçlere Selmân olupdur

81⁷¹⁶

Destür

Hece Ölçüsü

6+5

I

1. Bâḫnumda baḫa didi⁷¹⁷ bir ' azîz
Muḫabbetden geḫen Ḥaḫdan da geḫer
Vermeḫ naşîbini kesüj Ġıdāsın
Muḫabbetden geḫen Ḥaḫdan da geḫer

⁷¹¹ Gazel, Vîrānî Divanı, s. 326

⁷¹² devrân: cânân D.

⁷¹³ şehrinüj: şehrine D.

⁷¹⁴ Bilüj ol fâzıl-ı yezdân olupdur: Bilüj kim fâzıl-ı Ḥaḫ yezdân olubdur D.

⁷¹⁵ vālih ü: vālehü D.

⁷¹⁶37 Nefes, Hatâyî Divanı, s. 364-365

⁷¹⁷ baḫa didi: didi baḫa D.

II

2. Muḥabbet ādemi Ḥaḳḳa yaradur
Muḥabbet itmeyen dil müdārādur
Yezīddür āḫiretde⁷¹⁸ yüzi qaradur
Muḥabbetden geḫen Ḥaḳdan da geḫer

III

3. Gerçek olan bir nefese inana
Cānumuz veririz ḫurbān cenāna
La‘ net olsun iḳrārundan dönene
Muḥabbetden geḫen Ḥaḳdan da geḫer

IV

4. Muḥabbetden ḫāşıl oldı⁷¹⁹ Muḥammed
‘Alīye verildi cümle velāyet
On iki imāma erkān-ı şefā‘ at⁷²⁰
Muḥabbetden geḫen Ḥaḳdan da geḫer

V

5. Muḥabbet didikleri bir⁷²¹ tecellī zāt⁷²²
Dört ḫapu kırḫ maḳām yetmiş iki ḫat⁷²³
Mü‘mine müslīme ḫayır naşīḫat⁷²⁴
Muḥabbetden geḫen Ḥaḳdan da geḫer

VI

6. Muḥabbet didigüm⁷²⁵ ḫaşlar ḫāşıdur
Muḥabbet olmayan Ḥaḳḫuḫ nesidür
Nuḫḳı Ḥaḫāyīnün Ḥaḫ nefesidür⁷²⁶
Muḥabbetden geḫen Ḥaḳdan da geḫer

⁷¹⁸ Yezīddür āḫiretde: Dünyā vü āḫiretde D.

⁷¹⁹ oldı: olan D.

⁷²⁰ On iki imāma erkān-ı şefā‘ at: On iki imāmin erkānı şefā‘ at D.

⁷²¹ didikleri bir: denilen D.

⁷²² Bu mısra Divan’da 2. mısradır.

⁷²³ Bu mısra Divan’da 1. mısradır.

⁷²⁴ naşīḫat: ḫasenāt D.

⁷²⁵ didigüm: didigün D.

⁷²⁶ Nuḫḳı Ḥaḫāyīnün Ḥaḫ nefesidür: Dost Ḥaḫāyīnün bu Ḥaḫ nefesidür D.

82⁷²⁷

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bā-i bismi 'llāhı Raḥmānī şıfāt ādemdedür
Kāffe-i kevn ü mekân sırr-ı zāt ādemdedür
Āyet-i seb' u 'l-meşān arz u semāvāt ādemdedür⁷²⁸
Heşt-i rüzī heft şeb vü şeş cihāt ādemdedür
Ḥaşr u mīzān u şırād u kā 'ināt ādemdedür
Kıble-i mihrāb ism-i külliyāt ādemdedür
Leyletü 'l-Mi' rāc hem Kıadr ü Berāt ādemdedür
Çār-deh āyet ḥarfı hem bu muḥkemāt ādemdedür
Nuḫ-ı ḥātem bist ü heşt-i müfredāt ādemdedür
Seyyid-i nuḫ-ı Ḥudā sırr-ı fekān⁷²⁹ ādemdedür
2. Münkir olma kesme secdeñ zāhidā kııl ādeme
Keşf olupdur ibtidā vü intihā bil ādeme
Şüret-i Raḥmān buyurdı şān-ı kāmīl ādeme
Cebrā 'il nāzil olupdur bil ki 'ākıl ādeme
Çār kitāb vü hem şuḫūf olmuşdı nāzil ādeme
On sekiz biñ 'ālem de eşyāca mā 'il ādeme
Sidre vü 'arş ile kürs hem levḥ menzil ādeme
Rāh-ı Ḥaḫḫı fehm idenler oldı vāşıl ādeme
Dūzaḥ-ı sū-i belālardan necāt ādemdedür
Kenz-i esrār-ı ḥakīki mübhemāt ādemdedür
3. Kaşd ile şābit kıilup şānında ekrem ādemi
Hem kıilupdur cümleden Allāh-ı a'zam ādemi
'Arzu eylerler cihānda cümle 'ālem ādemi

⁷²⁷ Şairin divanına ulaşılammıştır.

⁷²⁸ Bu mısradā vezin aksamaktadır.

⁷²⁹ "Allah ol dedi oldu/ Ol der olur" Yâsin Sûresi 82. âyetten iktibas edilmiştir.

Şāhid-i dīdār ile kıldı ki hurrem ādemi
Kenzi-ı esrār-ı hāķīķe itdi mahrem ādemi
Halk idüpdür ahsen-i şüretde ehem ādemi
Gör ne a'zam hilkat-i zībādur efhem ādemi
Vaşfına kābil midür güş ile bu dem ādemi
Nefh-i kudsiyle nişān-ı beyyināt ādemdedür
Bu vüzūhu 'l-ğaybda sırr-ı mecmu'āt ādemdedür

[33]

4. Rāh-ı Hāķķa kıl fedā gel cān ile baş ādem ol
Rāzuñı maħfī kıl itme kimseye fāş ādem ol
Ādemiyyet hāşıl eyle olma kallāş ādem ol
İki dīden den aķıt hem kan ile yaş ādem ol
Ez-dil ü cān rüyuñı kıl hāķe firāş ādem ol
Şem' -i Hāķķı gör hüveydā olma huffāş ādem ol
Dü cihān adımda ğāfil olma ķardaş ādem ol
La' l ü gevher kānıdur şanma ķara taş ādem ol
Rūze vü hacc u şalat ile zekāt ādemdedür
Hani zībā şüreti Lāt u Menāt ādemdedür
5. Hāşıl itdi şāh-ı Necefden Tāhirā ādemligi⁷³⁰
Āl-i Tāhā kıldı ey şāhım nümā ādemligi
Hoş beyān itdi Cenāb-ı Kibriyā ādemligi
Vaşf kıldı faħr-ı 'ālem Muştafā ādemligi
Eyleme dūr dīdeden bir dem dilā ādemligi
Rüz u şeb sa'y u niyāz eyle şehā ādemligi
Cümleden elzem durur bilmek saña ādemligi
Bil bilā-şek künh-i zāta intihā ādemligi
Cümleyi ihyā kılan āb-ı hayāt ādemdedür
Şun' -ı Hāķ ile vücūd-ı mümkināt ādemdedür

⁷³⁰ Bu mısradā vezin aksamaktadır.

83⁷³¹

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Leyletü 'l-Ḳadrün sevādı zülf-i pür-tābındadır
Ve 'd-*duḥā*⁷³²nuñ āftābı rüy-i⁷³³ mehtābındadır
2. Ey ḥumārī gözlerinde fitneyi uyur şanan
Gözleri şol fitnedür kim fitnesi ḥ'ābındadır⁷³⁴
3. Zü'l-ḥayāt oldı lebinden Ḥızr u 'īsī lā-yemüt
Gör bu ḳudret mu' cizi kim la' l-i sīr-ābındadır⁷³⁵
4. Şüretün yā Rabb ne Muşḥafdur ki⁷³⁶ ḥüsnün sūresi
Kim melāḥatdan ne kim derseñ⁷³⁷ anuñ bābındadır
5. Gerçi rencür oldı şir'in leblerün ' aşḳunda cān
Hem şifāsı şol dudağuş ḳand ü 'unnābındadır
6. Gözleri mey-ḥānedür anuñ yüzi Beytü 'l-ḥarām
Gör bu Beytu 'llāhı kim mey-ḥāne miḥrābındadır
7. Ey şoran ma' şūḳınuñ esrārını nā-maḥreme
Ger bu rāzuñ maḥremisün işte aḥbābındadır
8. Āb-ı ḥayātuñ⁷³⁸ mizācı Kevşerün ḥāşıyyeti
Selsebīlün zevḳi yārün la' l-i culābındadır

⁷³¹ 141 Gazel, Nesimî Divanı, s. 357-358

⁷³² Kuşluk vaktine andolsun. (Duhâ Süresi, 1. âyet)

⁷³³ Rüy-ı: yüzi D.

⁷³⁴ Bu beyit Divan'da 3. beyittir.

⁷³⁵ Bu beyit Divan'da 2. beyittir.

⁷³⁶ ki: bu D.

⁷³⁷ derseñ: dirsem D.

⁷³⁸ Āb-ı ḥayātuñ: Āb-ı ḥayvānuñ D.

9. Baħr-ı ‘aşkuñ⁷³⁹ sırrını ‘arif bilür şor ‘arife
Kim bu baħrı⁷⁴⁰ ol bilür kim cānı ğarğ ābındadır
10. Tırrasından zülfünüñ⁷⁴¹ āşufte göñlüm çekdiĝin
Şol perīşān-ħāle şor kim göñlü⁷⁴² kullābındadır
11. Gül-şeker bāzāra gelmez bal utanur khand erir
Şol ħalāvetden kim anuñ şekeri nābındadır
12. Çün Nesīmīnūñ Ebu ‘l-Fazl oldı Ħaħdan künyesi
Cümle esmānuñ ħurūfi ‘ayn-ı elķābındadır

84⁷⁴³

Destūr

Remel

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Neylerem ben bunda durup⁷⁴⁴ çünki dil-dār andadır
Şanma kim anda didiĝüm Bursa ya Lārendedür⁷⁴⁵
2. Neylerem gülzāra baķmaq⁷⁴⁶ çün bu yanmış göñlümüñ
Şol boyu serv-i ħıramān yüzi gülzār andadır
3. Fürķatüñ derdi beni topraķ iderse⁷⁴⁷ ey şabā
Yarı kıl topraĝum ilet anda kim yār andadır
4. Cān yañaĝuñ ħasretinden degme göz⁷⁴⁸ olmaz cüdā
Kanda kim görse gül-i ter bülbül-i zār andadır

⁷³⁹ ‘aşkuñ: zātüñ D.

⁷⁴⁰ baħrı: sırrı D.

⁷⁴¹ zülfünüñ: sünbülüñ D.

⁷⁴² göñlü: cānı D.

⁷⁴³ 45 Gazel, Nesīmī Divanı, s. 237

⁷⁴⁴ ben bunda durup: men munda tırup D.

⁷⁴⁵ Mecmuada bu bölüm okunamamaktadır. Divandaki şekli yazılmıştır.

⁷⁴⁶ baķmaq: baķmaĝ D.

⁷⁴⁷ beni topraķ iderse: meni topraĝ iderse D.

⁷⁴⁸ ħasretinden degme göz: çevresinden bir nefes D.

5. Şol Moğol Çin gözlerünle çünki kapduñ göñlümi⁷⁴⁹
Çün bilürsün kim ne gizli dürlü⁷⁵⁰ esrār andadur
6. Baş ile cān dīn ü dünyā ‘ aql u dāniş zülfüne
Virmişem şimdi bulardan her ne kim var andadur
7. Derdümi arturma luţfet şerbetünle ey hakīm
Çün beni şayru kılan şol çeşm-i bīmār andadur
8. Dişlerün ‘ aksi Nesīmīnün gözine düşeli
Baħr-ı Baħreyn oldı⁷⁵¹ ol lü’lü’-i şevvār andadur

[34]

85⁷⁵²

Destūr

Remel

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Ol ki ‘ unvān-ı melāhat kaş u tuğrāsındadur
Leyletü’l-esrārı ol zülf-i semen-sāsındadur
2. ‘ Anberīn-ħattı ‘ alev ‘ arşi ‘ stevā⁷⁵³ dan şerh ider
Kim kelāmu’llāh anuñ ruħsār-ı zībāsındadur
3. Kāmet-i ra‘ nāsı bir naħl-ı belādur kim anuñ
Bāğ-ı ħüsnün nergis-i fettānı bālāsındadur
4. Ğamze-i gammāzınuñ siħrin görenler didi kim
Fitnesi āħir zamānuñ ‘ ayn-ı şehlāsındadur

⁷⁴⁹ çünki kapduñ göñlümi: göñlümi yağmalama D.

⁷⁵⁰ gizli dürlü: dürlü gizlü D.

⁷⁵¹ oldı: olmuş D.

⁷⁵² Şairin divanına ulaşılammıştır.

⁷⁵³ Rahmān arşın üzerine istiva etti. (Tāhā Sûresi, 5. âyet)

5. Başını meydān-ı ʿařk iinde op itmek gerek
Her kim ol ābūk-sūvāruŋ zūlf-i sevdāsındadır
6. Gōsterürler Kaʿ be-i erbāb-ı maʿ nīden niřān
Her ne bütler kim Mesihānuŋ kilīsāsındadır
7. Ey Sürürī ʿalleme ʾl- esmāyı tařsīl eyle kim
ün müsem mā ādem-i hākīnūŋ esmāsındadır

86⁷⁵⁴

Destūr

Remel

Fāʿ ilātūn Fāʿ ilātūn Fāʿ ilātūn Fāʿ ilūn

1. řāh Muḥammed nūr-ı vāḥid taḥt-ı levlākindedür
On sekiz biŋ ʿālemūŋ eřyāsı emlākindedür
2. Olmadan mevcūd bu ʿālem ādemūŋ keyfiyyeti
Kūn ḥiṭābı gelmeden esrār-ı idrākindedür
3. Külli řey ʾin yerciū⁷⁵⁵ ařlın temāřā eyleyen
Ḳahr u luṭfuŋ ey şanem gördükce ğamnākındadır
4. Sen teessüf çekme ey merdüm bī-āre rüz u şeb
Ḳuṭb-ı elṭāfuŋ göŋül menzil ferah-nākındadır
5. Çekdiler tütyā gibi ğubārı pāyuŋ ʿaynına
Zümre-i ehl-i ḥarābuŋ rüyı hep ḥākindedür
6. Ṭālī ʿ-ı nā-baḥta řanma ʿařıķ-ı řūrīdeyem
Bu eşed burcı ser-ā-pā genc-i eflākindedür

⁷⁵⁴ şairin divanına ulaşılamamıştır.

⁷⁵⁵ Külli řey ʾin yerciū: Her řey aslına rücu' edecek

7. Pek za' if itdi gözüm mâhı riyâzet bizleri
Hıfzîyâ ' aşk u niyâz itdükce imsâkindedir

87⁵⁶

Destür

Remel

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Hamduli 'llâh ey göñül tevhid-i Hağ cānuñdadur
Zāt-ı ef' âli şafānuñ ' âlem-i ' irfānuñdadur
2. *Leyse lil-insāni illā mā seā*⁷⁵⁷ didi Hudā
Şal bugün çevgān-ı himmet güy-i meydānuñdadur
3. Vüs' atinden şığmadı mizāna tevhidün senün
Gerçi kim yarın kamu a' māl mizānuñdadur
4. Duta gör mizānı hāli ehl-i kâle rāciğ ol
Âdem iseñ feyz-i ' aşk-ı Hağ senün şānuñdadur
5. Dildeki zıkr-i hafinün hālını bilmez melek
Rüz u şeb kātib egerçi kayd için yanuñdadur
6. Dersün alduñsa bugün *yevme yefirul mer'u*⁷⁵⁸ dan
Bildün ey dil ins ü tã' at vahşet ' işyānuñdadur
7. Hağkî hağ ile kıyām itdünse kılduñ hoş namāz
Şol şevābı dü cihān bildün ki dīvānuñdadur

⁷⁵⁶ Şairin divanına ulaşılammıştır.

⁷⁵⁷ İnsan için ancak çalıştığı vardır. (Necm Sûresi, 39. âyet)

⁷⁵⁸ O gün kişi kardeşinden kaçır. (Abese Sûresi, 34. âyet)

88⁷⁵⁹

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey gönül şol çatrede deryâ-yı 'ummân gizlidir
Zerre-i nâ-çizde mihr-i dirahşân gizlidir
2. 'Āşıkun deryâsı dildir cevheri 'ilm-i ledün
Ey bu deryâda hezârân dürr-i mercân gizlidir
3. Kılma dervîşe 'abâsı çün haķâretle nazar
Kim bile belki 'abâda şâh-ı sultân gizlidir
4. Ādem-i kâmil bilinmezse bu 'âlemde n'ola
Kimse bilmez bişezâr içinde arslan gizlidir
5. Sanki hârâ arasında kıymet-i gevher yaţur
Hâr-zâr içre gül-i şad-berg-i handân gizlidir
6. Ehl-i 'irfân didiler Haķ bilmek âsândur velî
Haķķi yetmiş bişer içinde insân gizlidir

89⁷⁶⁰

Destür

Müctes

Mefâ' ilün Fe' ilātün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Nedür bu deñlü kaçâlar ki ibtidâ yoķdur
Nedür bu deñlü belâlar ki intihâ yoķdur

⁷⁵⁹ Şairin divanına ulaşılammıştır.

⁷⁶⁰ Şairin divanına ulaşılammıştır.

[35]

2. Gönül gibi bulanıktur derünü gerdünü
Bu tîre âyîne-i çarhda şafâ yoğdur
3. Ne deňlü müstađak olsañ o deňlü mađrûmsuñ
Ki müstağak olunañ derdine devâ yoğdur
4. Şafâ vü zevk-i muğabbet kâmusı bîgâne
Kederden özge dil ehline âşinâ yoğdur
5. Kânı cihânda dilâ sâlim ‘illet-i ğamdan
Egerçi bu ‘alî olsañ saña şifâ yoğdur
6. Var imdi Hakkî hağikat bilürseñ ol hâmûş
Ki bunda çün ü çerâ bil saña baña yoğdur

90⁷⁶¹

Destür

Hezec

Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün

1. Mu‘ anber sünbülün şâha gül-i sîr-âba pür-çîndür
Ma‘ âza ’llâh hağâ kıldum ne pür-çîn nâfe-i Çîndür
2. Hađâdur çîne haml itmek mu‘ anber zülfüñi bi ’llâh
Ki her bir kılı saçuñdan hezârân⁷⁶² Çîn ü Mâçîndür
3. Dehânuñdan ğaber verdi revân-perver sözüñ ammâ
Bilinmez nesneden kimse inanmaz kim ğaber-çîndür
4. Sen ol sulđân-ı ğübânsın bu ğün ‘ âlemde ey dilber
Ki ğul tek cümle sulđânlar saña şâhin ü laçîndür

⁷⁶¹ 136 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 350

⁷⁶² hezârân: ğarâc-ı D.

5. Müdevvir nokta-i hālün gözümde bir nefes gitmez
Meger kim ol⁷⁶³ kara beñler gözümde naqş-ı pür-çindür
6. Ruḥuñ üzre beñüñ şāha ne Hindüdür ‘ aceb yā Rab
Yalancı uğrı mı yāḥūd yüzüñ⁷⁶⁴ bāğında gül-çindür
7. Gügercin tek şikār itdi beni ol⁷⁶⁵ nergis-i fettān
Yavız gözden ırağ olsun ki hoş-ter kāne laçindür
8. Meh-i tābāna ya mihre seni beñzetmezem niçün
Ki hüsnüñ ḥarmanında gün meh ile sünbüle-çindür
9. Gözümde gerçi dil-keşdür saçınuñ şivesi ammā
Nesimī ‘ aşk-ı sevdāya bırakan⁷⁶⁶ şol Moğol Çindür

91⁷⁶⁷

Destür

Hezec

Müfte‘ilün Mefā‘ilün Müfte‘ilün Mefā‘ilün

1. Vaşluñı kim ki bulmadı derd ü ‘ azāb⁷⁶⁸ içindedür
La‘ lüñi kim ki şormadı teşne serāb içindedür
2. Göñlüm içinde şüretüñ cān gibi kılmışım yirin
Cevher-i küntü kenzi gör kim ne ḥarāb içindedür⁷⁶⁹
3. Kim ki senüñle⁷⁷⁰ olmadı şubḥ-ı ezelde āşinā
Tā-ebed ol kara günüñ baḥtı seḥāb⁷⁷¹ içindedür⁷⁷²

⁷⁶³ ol: şol D.

⁷⁶⁴ yüzüñ: irem D.

⁷⁶⁵ beni ol: meni şol D.

⁷⁶⁶ ‘ aşk-ı sevdāya bırakan: bu sevdāya bırakan D.

⁷⁶⁷ 142 Gazel, Nesimī Divanı, s. 359

⁷⁶⁸ derd ü ‘ azāb: derd ‘ azāb D.

⁷⁶⁹ Bu beyit Divan’da 4. beyittir.

⁷⁷⁰ senüñle: saçuñla D.

⁷⁷¹ Tā-ebed ol kara günüñ baḥtı seḥāb: Tā-ebed evvel ol kara günüñ hicāb D.

4. Sırr-ı *seḳāhüm*⁷⁷³ ey gönül zāhide şorma kim anı
‘ Ārif-i rabbühüm bilür kim bu şarāb içindedür⁷⁷⁴
5. Zühde delālet eylerüm ‘ aşka ḫarīş olur gönül
Ben ne şümāra düşmişem ol ne ḫisāb içindedür⁷⁷⁵
6. Ğulgule düşdi ‘ āleme⁷⁷⁶ uyḫulu nergisinden uş
Fitneleri kenāra sen⁷⁷⁷ şanma ki ḫ̣āb içindedür⁷⁷⁸
7. Şems ü kamer eger yüzün tābına düşmedi neden
‘ Aşka esīr olan kimi āteş ü āb⁷⁷⁹ içindedür⁷⁸⁰
8. Şüretinün şifātına vālih ü ḫayrān olmuşum
Gözden egerçi şüretün ṭarf-ı niḳāb içindedür⁷⁸¹
9. Zülf ü ḳaşuḫ Nesīmīye vech-i ḫüsnündür ey şanem
Cīm ile nūn bu vech ile ḳanḳı⁷⁸² kitāb içindedür⁷⁸³

---

⁷⁷² Bu beyit Divan’da 2. beyittir.

⁷⁷³

Üzerlerinde yeşil ipekten ince ve kalın elbiseler

vardır. Gümüş bilezikler takınmışlardır. Rableri onlara tertemiz bir içki içirir. (İnsân Sûresi, 21. âyet)

⁷⁷⁴ Bu beyit Divan’da 7. beyittir.

⁷⁷⁵ Bu beyit Divan’da 8. beyittir.

⁷⁷⁶ Ğulgule düşdi ‘ āleme: Düşdi cihāna ğulgule D.

⁷⁷⁷ kenāra sen: gör anuḫ D.

⁷⁷⁸ Bu beyit Divan’da 3. beyittir.

⁷⁷⁹ āb: tāb D.

⁷⁸⁰ Bu beyit Divan’da 5. beyittir.

⁷⁸¹ Bu beyit Divan’da 10. beyittir.

⁷⁸² Cīm ile nūn bu vech ile ḳanḳı: Cīm ile nūr bu ḫüsn ile ḫansı D.

⁷⁸³ Bu beyit Divan’da 11. beyittir.

92⁷⁸⁴

Destür

Hezec

Müfte' ilün Mefâ' ilün Müfte' ilün Mefâ' ilün

1. Zülf-i siyâhı mâhımuḡ⁷⁸⁵ ḡalkası mâh içindedür
Şol kamerün menâzili ebr-i siyâh içindedür
2. Düşdi kemend-i zülfine ' aql revân kuşı⁷⁸⁶ velî
Zıll-i ilâha yapışan zıll-i ilâh içindedür
3. Ka' be-i ' aşka varanuḡ şıdḡ u niyâz mış⁷⁸⁷ yolu
Menzile ' âkıbet irür kim ki bu râh içindedür
4. Cānumı bir nigâh ilen aldı ḡarâmî gözlerün
Gör ki ne dürlü fitneler uş bu nigâh içindedür
5. ' Ālem içinde bî-gümân sensin⁷⁸⁸ emîr-i dilberân
Gör ki bu resme pâdişâh ḡanḡı⁷⁸⁹ sipeh içindedür⁷⁹⁰

[36]

6. Servi ḡabâyı⁷⁹¹ ya kamer kimse külâhda görmedi
Şol boyu servi gör nice mâh külâh içindedür⁷⁹²
7. Şüret-i ḡüba müdde' i baḡma dimiş Nesîmîye
Yüzi ḡarayı gör nice küfr ü günâh içindedür

⁷⁸⁴144 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 361

⁷⁸⁵Zülf-i siyâhı mâhımuḡ: Zülf-i düttâsı şâhumuḡ D.

⁷⁸⁶' aql revân kuşı: ' aql kuşı revân D.

⁷⁸⁷niyâz mış: niyâz dur D.

⁷⁸⁸sensin: sensen D.

⁷⁸⁹ḡanḡı: ḡansı D.

⁷⁹⁰Bu beyit Divan'da 6. beyittir.

⁷⁹¹ḡabâyı: ḡabâda D.

⁷⁹²Bu beyit Divan'da 5. beyittir.

93⁷⁹³

Destür

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Baña hicrân cefâsı hep bu çarḥ-ı bî-vefânundur
Şefâ' at merḥamet şefkat Resûl-i Kibriyânundur
‘Aṭâ vü luṭf-baḥş de Ḥâlîk-ı kevn ü mekânundur
Dilâ beyhüde sen şanma bu söz bir nüktedânundur
Erenlerden ümîdüñ kesme himmet evliyânundur
Tevekkül kıl vişâl-i yâre çün vermek Ḥudânundur
2. Firâkıñdan şafâ kesb eyle yârüñ olma bigâne
Derûnuñ dağını cânuñda şakla açma nâdâna
Çerâğ-ı sîneñi yandur götür şevḳ-ile meydâna
Gönül râh-ı muḥabbetde eger düşdükse hicrâna
Erenlerden ümîdüñ kesme himmet evliyânundur
Tevekkül kıl vişâl-i yâre çün vermek Ḥudânundur
3. Belâ vâdisinüñ Mecnûnı olduñ servi bî-bâlâ
Recâyı kesme hicrândan birine eyleme şekvâ
Olursañ cân ile ‘aşîk seni maḥrûm ide ḥâşâ
Eger başuñda ‘aḳluñ var ise ey ‘aşîk-ı şeydâ
Erenlerden ümîdüñ kesme himmet evliyânundur
Tevekkül kıl vişâl-i yâre çün vermek Ḥudânundur
4. Ğam-ı hicrân beni öldürdi gördüm ğayrı yok tedbîr
Didüm i‘ lām ideyim bir ‘azîze ḥâlümi takrîr
Firâḳ eyyâmınuñ hep ser-güzeştin söyledüm bir bir
Bu derde çâre olmaz mı didüm didi baña bir pîr
Erenlerden ümîdüñ kesme himmet evliyânundur
Tevekkül kıl vişâl-i yâre çün vermek Ḥudânundur

⁷⁹³ Şairin divanına ulaşılammıştır.

5. Yüri ālüde-dāmen ol muḥabbet ḥāk-i rāhında
Beḳā yoḳdur bilürsün ‘ākıbet devlet külāhında
Ḥuzūrī aldanup ḳalma cihānuḳ ‘izz ü cāhında
Murāda ırmek isterseḳ bu ‘ālem tekke-gāhında
Erenlerden ümīdüḳ kesme himmet evliyānuḳdur
Tevekkül ḳıl vişāl-i yāre çün vermek Ḥudānuḳdur

94⁷⁹⁴

Destür

Hezec

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün

1. Ḳırup biḳ pāre iden şışe-i ḳalbi celālünüdür
Yine her pāresinden görinen nūr-ı cemālünüdür
2. Anuḳçün tiğında çeşmüḳ dem-ā-dem eksik itmez kim⁷⁹⁵
Yorulup yolda ḳalmaya o kim ‘azm-i vişālünüdür
3. Nicesi baḳsun etrāfa ya aḥḳāba yāḥūd ḳāfa
Şu ‘anḳā kim anuḳ göḳül nazargāhı ḥayālünüdür
4. Bulunmaz lā-mekānīdür bilinmez bī-nişānīdür
Hemin ancaḳ saḳa ḳuldur senüḳ ehl-i ‘ıyālünüdür
5. Ṭağuldı cismi Şādirā bozuldı nisbet-i şofra
Benüm bu nisbetüm şimdi ne māḥuḳdur ne sālunuḳdur

⁷⁹⁴ Şairin divanına ulaşılammıştır.

⁷⁹⁵ Bu mısradaki vezin aksamaktadır.

95⁷⁹⁶

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Nüş iden şahbâ-yı⁷⁹⁷ aşkı tâ ezel mestânedür
Şem'-i aşka yanmağa ol tâ ebed pervânedür
2. Zâhidâ beyhüde şanma hây u hü-yı aşığı
Seyr ider her yüzde yârin dime kim⁷⁹⁸ dîvânedür
3. Yandurup⁷⁹⁹ şahrâ-yı vahdetde bırak sen⁸⁰⁰ nefsüñi
Refref-i aşka süvâr olmak ana şâyânedür
4. Terk-i Cebrâ'îl-i⁸⁰¹ aklı nüş idüp zehr-i celâl
Kâbe Kavseyn zemzeminden içmege atşânedür
5. Hâşimâ Manşür-veş oddan Ene'l-Hağ nâ' rasun
Yüz çevirse dâr-ı Hağdan belki ol biğânedür

96⁸⁰²

Destür

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Bugün meydân-ı aşk içre şu kim merd-i melâmetdür
Ta' alluğdan halâş oldı yeri anuñ selâmetdür
2. Kıyâmet arz idüp zâhid beni qorqutma bi'llâhi
Kişi yârundan ayrulsa hemân ol gün kıyâmetdür

⁷⁹⁶52 Gazel, Hâşim Baba Divanı, s. 101

⁷⁹⁷ şahbâ-yı: şöhbâ-yı D.

⁷⁹⁸ kim: kem D.

⁷⁹⁹ Yandurup: Evindirüp D.

⁸⁰⁰ bırak sen: bırak D.

⁸⁰¹ Terk-i Cebrâ'îl-i: Terk idüp Cebrîl D.

⁸⁰² Şairin divanına ulaşılammıştır.

3. Şalāh u zühd ü taqvānuñ riyāsından şaķınmazsuñ
Çürütdüñ ‘ömrüñi zāhid şoñı anuñ nedāmetdür
  4. Melāmet hırķasın zāhid anuñçün ihtiyār itmez
Degül her kişiye lāyık bu bir ‘āl-i ‘alāmetdür
- 803

[37]

5. Gözüñ yaşın görüp Ḥamdī senüñçün cümle ‘ālemdür
Ne hoş deryāya ğarķ olmuş meger şāhib-kerāmetdür

97⁸⁰⁴

Destūr

Hezec

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün

1. O bir güldür beķābi ’llāh boyasına boyanmışdur
Fenā gelmez vücūdına ḥayāt ābına ķanmışdur
2. O bir şem‘-i ilāhīdür yanar şüretde ma‘ nāda
Anı her kim şoyundu derse nār-ı hicre yanmışdur
3. O bir şāhdur ki ismine ķamu esmā durur dīvān
Beķā-ı kā ’ināt anuñ vücūdına ṭayanmışdur
4. O bir serv-i sehīdür kim ḥazān irmez vücūdına
Ki zīrā büstān-ı cāvidānı da uyanmışdur
5. Tecellī-i beķāya ķıl şefā‘ at yā Resūlu ’llāh
Dil-i Ḥaķķī fenādan ḥayli demdür kim uşanmışdur

⁸⁰³ Divan’da bir beyit daha vardır.

⁸⁰⁴ Şairin divanına ulaşılammıştır.

98⁸⁰⁵

Destür

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Nihâli kâmetün câna ezel dilkeşleründendür
O serv-i lâ-mekân bâğ-ı liķâ serkeşleründendür
2. Yüzün şüret-nümâyı zât-ı baht-ı vâhidiyetdür
Şîfâtuñ pertev-i nür-ı ehad mehveşleründendür
3. Zülâl-i bî-melâl-i la' l-i nâbuñ ey şafâ kânı
Bu devr-i bezm-i hâşuñ bâde-i bî-ğışlarındandur
4. O mihrün iştiyâkıyla hayâl-ender-hayâl olmuş
Muħakķak mâh-ı tâbânun hilâli kaçlarundandur
5. Gönül mey-hâne-i ' âlemde bir dem hüşyâr olmaz
Ayılmaz tâ-ebed bezm-i ezel ser-ħoşlarundandur
6. Sezâdur atlas-ı gerdün olursa cismüne meftün
Yüzüm toprağı âl-i Muştafâ mefreşleründendür
7. Rızâyî pür-şafâ hemvâre taklîde hilâfetde
Gürûhî evliyânun ħâliyâ Bekdâşlarundandur⁸⁰⁶

807

⁸⁰⁵32 Gazel, Neccarzâde Rızâ Divanı, s. 444-445

⁸⁰⁶ Bekdâşlarundandur: Begdişlerindendür D.

⁸⁰⁷ Divan'da bir beyit daha vardır.

99⁸⁰⁸

Destür

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Zamān aḥvālını cānā bilür ammā zamānsızdur
Aḡa maḥşüşdur kevn ü mekân kendi mekânsızdur
2. Kıyās u vehme gelmez 'aḡla şıḡmaz zātı bī-cevni
Müberrā oldıḡı çün ü çerādan ḡöd-gümānsızdur
3. 'Uluv-vi şān-ile nām u nişānı 'ālem-ārādur
Mezāhir sikke-i nām ile kâ'imdür nişānsızdur
4. Görür görmezlenür dā'im bilür bilmezlenür lġkin
Özin yaḡşı bilen yaḡşı kişilerdür yamansızdur
5. Zebān-ı ḡāl-i ehlu 'llāh inṡaḡdur lisānından
Efendim sırr-ı vaḡdet dād-ı ḡaḡdur tercemānsızdur
6. Gel imdi behre-mend ol sofre-i *naḡnu ḡasemnādur*⁸⁰⁹
Simāt-ı inbisāt-ı ḡān-ı ni' met imtinānsızdur
7. Göñül şem'-i cemāle cān atar sīt u şadā itmez
Bu bağuñ bülbüli pervāne-meşrebdür fiḡānsızdur
8. Mülāzım ol Rızāya Men 'aref⁸¹⁰ dersinde zīrā kim
Kitāb-ı müsteṡāb-ı fen-i ḡikmet imtiḡānsızdur

⁸⁰⁸ Gazel, Şeyh Rızā, Tuhye el-İrşād, s. 223-224 (Divan'ın matbu nishasından bakılmıştır. Erişim adresi: <https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/1075> Erişim Tarihi: 05.11.2017)

⁸⁰⁹

Rabbinin rahmetini onlar mı bölüşürüyorlar? Dünya hayatında onların geçimliklerini aralarında biz paylaştırdık. Birbirlerine iş gördürmeleri için, (çeşitli alanlarda) kimini kimine, derece derece üstün kıldık. Rabbinin rahmeti, onların biriktirdikleri (dünyalık) şeylerden daha hayırlıdır. (Zuhrûf Sûresi, 32. âyet)

⁸¹⁰ Men 'arefe nefsehü fekad 'arefe rabbehü: Kendini bilen Rabbini bilir. (el-Aclunî, Keşfu'l-Hafâ, 2)

100⁸¹¹

Destür

Hezec

Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün

1. 'Ummāna düşen⁸¹² 'aşk ile dūr-dāneye uğrar
Şükrāne veren cānını cānāneye uğrar
2. Manşürleyin cūşa gelür söyler Ene 'l-Ḥaḳ
Şu şūfi ki şāf ola bu mey-ḥāneye uğrar⁸¹³
3. Gıtmez nazarından dūn ü gün cām-ı şarābı
Her kimse kim ol nergis-i mestāneye uğrar⁸¹⁴
4. Yanmaḳdan eger ḳorḳar iseñ şem' e yapışma
Şol āteşi gör kim nice pervāneye uğrar⁸¹⁵
5. Zencir-i şaçun şöyle deli ḳıldı beni kim
'Aḳlın yitürür kim⁸¹⁶ ki bu dīvāneye uğrar⁸¹⁷
6. Efsāne şatar 'āşıḳa efsūn ile vā' iz
'Āşıḳ ḳaçan ol ḳışşa vü efsāneye uğrar⁸¹⁸
7. Girdi ḥarem-i Ka' be-i⁸¹⁹ taḥḳīḳe Nesīmī
Ḥannānı tavāf eyler o Mennāneye uğrar⁸²⁰

⁸¹¹79 Gazel, Nesīmī Divanı, s. 276

⁸¹² düşen: giren D.

⁸¹³ Şu şūfi ki şāf ola bu mey-ḥāneye uğrar: Her şūfi-i şāfi ki bu mey-ḥāneye uğrar D. / Bu beyit Divan'da 3. beyittir.

⁸¹⁴ Gıtmez nazarından dūn ü gün cām-ı şarābı/Her kimse kim ol nergis-i mestāneye uğrar: Gıtmez dūn ü gün cām-ı şarābı nazarından / Her kimse ki şol nergis-i mestāneye uğrar D. / Bu beyit Divan'da 4. beyittir.

⁸¹⁵ Bu beyit Divan'da 2. beyittir.

⁸¹⁶ kim: her D.

⁸¹⁷ Bu beyit Divan'da 6. beyittir.

⁸¹⁸ Bu beyit Divan'da 7. beyittir.

⁸¹⁹ Ka' be-i: Ka' be-yi D.

⁸²⁰ Bu beyit Divan'da 8. beyittir.

101⁸²¹

Destür

Remel

Fe' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dili zārıda olan derdüme āgāh ağlar
Çekdigüm hecre benüm āh-ı seḫergāh ağlar

[38]

2. Göricek ' aksine seyr itdügini kevkebün
Evc-i bālā-yı semāda mihr ile hem māh ağlar⁸²²
3. ' Ācizāne ne gelür dest-i fakīrānemden
Bir du' ādur iderüm vardığı dergāh ağlar
4. Nedür ol şive-i refṫarı ara tarz u reviş
Nāzikāne yürise gezdigi her rāh ağlar
5. Sāye-i feyz-i vişāl olsa bucağında ' Atā
Eyleyen gerdānını teslīm eyvāh ağlar⁸²³

102⁸²⁴

Destür

Hezec

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Sensiz yedigüm her ne yesem⁸²⁵ derd ile ḫandur
Gel gel dudağın⁸²⁶ şerbetine cānumı ḫandur
2. Vaşluḫdan ırağ eyleyeli cānumı taḫdīr
İşüm dün ü gün ' aşḫ⁸²⁷ ile feryād u fiğāndur

⁸²¹ Şairin divanına ulaşılammıştır

⁸²² Bu mısra da vezin aksamaktadır.

⁸²³ Bu mısra da vezin aksamaktadır.

⁸²⁴ 59 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 253-254

⁸²⁵ Sensiz yedigüm her ne yesem: Sensüz ne yisen guşşa vü gam D.

⁸²⁶ Gel gel dudağın: Gel gel ki tudağın D.

3. Ey serv-i revān başuma luṭf eyle ḳadem baş
Gör kim nice ʿaynumdan iki çeşme revāndur
4. Vaşluṅ dilerem cān u cihān olmasa ğam yok
ʿĀşıkḳaruṅa vaşl-ı rūḳuṅ cān u cihāndur
5. Burḳaʿ götür ey şems ü ḳamer çehrelü⁸²⁸ ḥalkı
Pervāne gibi⁸²⁹ şemʿ -i ruḳuṅ nūrına yandur
6. Ey ḥırḳa giyen yol urıcı zāhid-i zerāk⁸³⁰
Şirkinden arın ḥırḳanı⁸³¹ gel vaḥdete yandur
7. Zülfüṅle ruḳuṅ her nice kim Muşḥafa baḳdum
Gördüm ki anuṅ⁸³² sūreleri Nūr u Dūḥāndur
8. Taḥḳīḳe iren ṭāʿifeye hergiz ulaşmaz
Teşḳikle ḳılan işleri⁸³³ taḳlīd ü gümāndur
9. Yalancı münāfıḳdur anuṅ yokdur imānı
Ey ğāfil uyan göṅlini ğafletden uyandur
10. Ey ʿāşıkā ḳāfir diyen imāna gel utan
Ḳāfir dime ʿāşıklara niçün ki yalandur
11. ʿAşḳuṅda Nesīmī olalı ḥalkā melāmet
Meşḥūr-ı cihān oldu vü ʿālemde ʿayāndur

---

⁸²⁷ ʿaşḳ: āh D.

⁸²⁸ çehrelü: yüzlü vü D.

⁸²⁹ gibi: kimi D.

⁸³⁰ zāhid-i zerāk: Zāhid-i sālūsD.

⁸³¹ ḥırḳanı: ḥırḳayı D.

⁸³² Metinde okunamamaktadır. Divanda “ki anuṅ” şeklinde yazılmaktadır.

⁸³³ Teşḳikle ḳılan işleri: Teşḳik ile her kim yolu D.

103⁸³⁴

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey nesīm-i şubḥ-dem bi 'llāh şu yārum hoş mıdur
Şol ḥabībüm dilberüm ' ālemde vārum hoş mıdur
2. Şol mu' aṭṭar⁸³⁵ misk-i zülfinden şabā virgil ḥaber
Şol yüzi gül kām̄eti serv ü çınārum hoş mıdur
3. Şol lebi la' l ü gözi āhū-yı şehlā dil-firīb
Şol saçı zulmet gibi müşk-i Tātārum hoş mıdur
4. Ğonc içinde ğonca olup dürc olur dürr-i ' Aden
Şol çemen şahnında açılmış bahārum hoş mıdur
5. Yel elümde şu gözümde od içümde ḥāk olur
Tā kıyāmet⁸³⁶ ḥaşr olıcağ sebzēzārum hoş mıdur
6. Çün Nesīmī şaldı özin ' aşkuṇa pervāne tek
Ey yüzi gülşen saṇa bu āh u zārum hoş mıdur

104⁸³⁷

Destür

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Gül-i nāzik-mizāc-ı gülşen-i rāzı dikenden şor
Diken cevrin zebān-ı merdüm-i ḥāṭır-şikenden şor

⁸³⁴69 Gazel, Nesīmī Divanı, s. 265

⁸³⁵mu' aṭṭar: muṭarrā D.

⁸³⁶Tā kıyāmet: Dā'im anda D.

⁸³⁷37 Gazel, Neccarzāde Rızā Divanı, s. 447-448

2. Bataklıkdur bu rāh-ı pür-ḥaṭar şad el-ḥazer ʿāşık
Boğaz der-bendini dil-teşne-i cāh-ı zeḳandan şor
3. Semāvāt-ı kerāmetden ḥaber-dār olmaḳ istersen
Süheyl-i⁸³⁸ āsmān-ı himmeti burc-ı Yemenden şor
4. Lisān-ı ḥānedānı āl-i Aḥmedden rivāyetdür
Şebistān-ı risālet ḥizmetin⁸³⁹ Veysü 'l-Ḳarenden şor
5. Olur mı seng-i bed-gevher dūr ü cevherle hem kıymet
O māhuḡ dāne-i dendānını dürr-i ʿ Adenden şor
6. Dilā maḥşül-i nuṭḡuḡ cevzi bī-maḡz olmasun dırseḡ
Kelām-ı mīvedārı mālīk-i bāḡ-ı süḡandan şor
7. Rızāya yoḡ yere lü 'lü-yi lālādan su 'āl itme
Nihānı noḡṭa-i mevḥūmeyi dürc-i dehāndan şor

105⁸⁴⁰

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şüretüḡ ḥaṭṭ-ı ilāhī dürr-i nādān ne bilür
Dīv-i mel' ün-şıfat u ma' nī-i Ḳur 'ān ne bilür

[39]

2. Her ki da' vī ḳıla kim şüret ü ma' nī bilürem
Görmemiş yüzüḡi ol şüret-i ḥayvān⁸⁴¹ ne bilür

⁸³⁸ Süheyl-i: Sehīl-i D.

⁸³⁹ ḥizmetin: ḥıdmetün D.

⁸⁴⁰ 98 Gazel, Nesīmī Divanı, s. 300

⁸⁴¹ ḥayvān: raḥmān D.

3. Tevrāt ü İncil ü Furkân kamu hüsünüş şıfatı
Bu sözün şerhi nedür âyet-i şeytân ne bilür
4. İns ü cinnüş dilini gerçi Süleymân bildi
Sen bilen dili bu gün ya' ni Süleymân ne bilür
5. Ka' be-i ma' nıye her kim çü Nesîmî iremez
Miḥnet-i bî- aded ü ḥâr-ı muḡaylân ne bilür

106⁸⁴²

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Göñlü a' mā olanuḡ⁸⁴³ nūr-ı tecellâ ne bilür
Bu sözün şerhini bînāya şor a' mā ne bilür
2. Mü 'minüş gözgüsi çün mü 'min imiş gözünü aç⁸⁴⁴
Görmeyen gözgüde şol şüret-i ma' nâ ne bilür
3. Dâra çıkmak⁸⁴⁵ bu fenâ dârına⁸⁴⁶ Manşûra düşer
Bilmeyen sırr-ı Ene 'l-Ḥaḡḡı bu da' vâ ne bilür⁸⁴⁷
4. Leylânüş bildigini ger bile Mecnûn bile bes
' Ākilün ' aḡlı kaçan bildi ki Leylâ ne bilür⁸⁴⁸
5. Beñzedürler dudaḡuñ ḡatḡını reyḡâna velî
Şol zümüröd güherüş ḡadrini⁸⁴⁹ ef' â ne bilür⁸⁵⁰

⁸⁴²106 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 300

⁸⁴³ göñlü a' mā olanuḡ: gözleri a' mā olan D.

⁸⁴⁴ gözünü aç: aç gözünü D.

⁸⁴⁵ çıkmak: çıḡmak D.

⁸⁴⁶ dârına: dârda D.

⁸⁴⁷ Bilmeyen sırr-ı Ene 'l-Ḥaḡḡı da' vâ ne bilür: Ol Ene 'l-Ḥaḡḡ diyenüş sırrını da' vâ ne bilür D.

⁸⁴⁸ Bu beyit Divan'da 6. beyittir.

⁸⁴⁹ ḡadrini: kıymetin D.

⁸⁵⁰ Bu beyit Divan'da 4. beyittir.

6. Āhîret hālîni hāl ehli bilür hālünî bil⁸⁵¹
Bu seferde olanuñ yoldaşı dünyā ne bilür⁸⁵²
7. Cennet içinde olan hūr u liķānuñ zevķini⁸⁵³
Cennetüñ ehline şor cennet-i a' lā ne bilür⁸⁵⁴
8. Ey veren göñlüñi Çin naķşına şol şürete baķ
Ķudretüñ şun' ı yazan yazuyı⁸⁵⁵ ma' nā ne bilür⁸⁵⁶
9. Ey Nesîmî nefesüñ gerçi Mesîhā demidür
Mu' cizüñ remz ile⁸⁵⁷ Mûsî ile 'îsā ne bilür

107⁸⁵⁸

Destür

Muzāri'

Mef'ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Servüñ katında sidre vü Tübā-revān olur
La' lüñ şarābını⁸⁵⁹ [...] ⁸⁶⁰ içen revān olur
2. 'îsî lebüñ vişāline irdi [vü] buldı cān
Kimüñ ki⁸⁶¹ buldı lem-yezeli cāvidān olur
3. Müşkîn şaçunla cān ile sevdāya düşmeyen
Ser-māyesi hasāret ü sūdı ziyān olur
4. Yaşın niķāb içinde ki hüsñünden ey ķamer

⁸⁵¹ hāl ehli bilür hālünî bil: hāl ehline şor iy 'ākîl D.

⁸⁵² Bu beyit Divan'da 5. beyittir.

⁸⁵³ zevķini: zevķin D.

⁸⁵⁴ Bu beyit Divan'da 8. beyittir.

⁸⁵⁵ yazuyı: naķşını D.

⁸⁵⁶ Bu beyit Divan'da 7. beyittir.

⁸⁵⁷ remz ile: remzini D.

⁸⁵⁸ 7 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 299

⁸⁵⁹ La' lüñ şarābını: La' li lebin D.

⁸⁶⁰ Mecmuada karalandığı için okunamamıştır.

⁸⁶¹ Kimüñ ki: Her kimi D.

Çopdı figān ü fitne-i āhir zamān olur

5. Ey hūr-ı ʿayna beñzeden ol ʿīsevī demi
Hūrī kaçan bu luṭf ile şīrīn-dehān olur
6. Nuṭqın utandırur mülki⁸⁶² şol zamānda kim
Laʿ lūñ ḥadīse başlar u gevher-feşān olur
7. Yüzüñde gerçi āyeti oldı oṭuz iki
Her birisi müvahḥide yüz biñ nişān olur
8. ʿAşkuñ⁸⁶³ rumūzını ne melek bildi ne beşer
Her deyme canavarda kaçan bu beyān olur⁸⁶⁴
9. Her kim ki Ḥaḳkı aḥsen-i şūretde görmedi
Ḥaḳ tā-ebed anuñ nazarından nihān olur⁸⁶⁵
10. ʿAşkuñ ḥadīşini ne kadar cānda gözlerüm⁸⁶⁶
Sırr şaḳlamaz gönül bu sebebden ʿayān olur⁸⁶⁷
11. Vaşluñdan oldı zinde Nesīmī ile ʿl-ebed
Āb-ı ḥayāta vāşıl olan cān ne cān⁸⁶⁸ olur

---

⁸⁶² mülki: melīki D.

⁸⁶³ ʿAşkuñ: Ḥüsñüñ D.

⁸⁶⁴ Bu beyit Divan'da 9. beyittir.

⁸⁶⁵ Bu beyit Divan'da 10. beyittir.

⁸⁶⁶ gözlerüm: saḳlaram D.

⁸⁶⁷ Bu beyit Divan'da 8. beyittir.

⁸⁶⁸ cān ne cān: cāvidān D.

108⁸⁶⁹

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. 'İyd-i ekberdür cemālün 'ıyde cān kırbān olur
Āb-ı hayvāndur dudaguñ her kim ier cān olur
2. Geri 'aşıkuñ meskeni vırānesidür göñlümün⁸⁷⁰
Genc-i bī-pāyāna lāyık anda her vırān olur
3. Ey aşıuñ mihrāb u yüzün kıble imān ehline
'Āşıkuñ Beytü 'l-ħarāmı şūret-i Raħmān olur
4. Şūretün esrārını zāhid ne bilsin yā fakih
*Ķul kefi bi 'llāh*⁸⁷¹ a maħrem anda her hayvān olur
5. Ey aşıuñla kirpügün müşkīn sauñ Ümmü 'l-kitāb
Ehl-i tevħidün imām u mürşidi Ķur 'ān olur

[40]

6. Cān mısın ya Ādem oğlu ey güneş ruħsāra kim
Şūretün naķşında insān vālih ü hayrān olur
7. Şāni' ün⁸⁷² iħsānidur ħüsnün te' ālā şānehū
Ķudreti kāmil olanuñ 'ādeti iħsān olur
8. Yā Rab ol pākīze cevher kim beşerdür şūreti
Ķanķı⁸⁷³ 'ālemden gelür adı neden insān olur

⁸⁶⁹95 Gazel, Nesimi Divanı, s. 295-296

⁸⁷⁰ meskeni vırānesidür göñlümün: vırānesi göñlümün meskenidür D.

⁸⁷¹

Ve kâfirler: "Sen, resûl olarak gönderilmiş değilsin." derler. De ki: "Allah ve kitabın ilmi yanında olanlar, benimle sizin aranızda şahit olarak kâfidir." (Rad Sûresi, 43. âyet)

⁸⁷² Şāni' ün: Şun' inuñ D.

⁸⁷³ Ķanķı: Ķansı D.

9. Sünbülün çininde gönlüm eylese⁸⁷⁴ mesken n'ola
Ehl-i tevhidüñ⁸⁷⁵ maqâmı ravza-i Rıdvân olur
10. Şüretün her şeyde çünki vâzı⁸⁷⁶ olmuş ey güneş
Kim didi hürî görünmez ya perî pinhân olur
11. Gül ne çiçekdür ki anı beñzedem⁸⁷⁷ ruhsârıña
Kañğı⁸⁷⁸ gülzaruñ ruhuñ tek bir gül-i hândân olur⁸⁷⁹
12. Ey ki müşkildür diyesin vâşıl⁸⁸⁰ olmak yâr ile
Koy seni senden kesil kim müşkilün âsân olur⁸⁸¹
13. Nefsini her kimse kim bildi vü Haqqı tanıdı
‘Ârif-i Rab oldu adı ‘abd iken sultân olur
14. Düşdi sevdâya gönül âşufte zülfün dâmına
Düşmeyen şol ‘anberin zencire ser-gerdân olur⁸⁸²
15. Külli şey’in hâ[li]kün lâ-reybe illâ vechehü⁸⁸³
Gör bu vechi kim ne vechün vechine bürhân olur⁸⁸⁴
16. Şüret-i Raḥmāna inkār eyledi dīv-i racīm
Aḥsen-i taqvīme inkār eyleyen şeytân olur

⁸⁷⁴ Sünbülün çininde gönlüm eylese: Ger saçun çininde gönlüm eyledi D.

⁸⁷⁵ Ehl-i tevhidüñ: Ehl-i ‘irfānuñ D.

⁸⁷⁶ çünki vâzı⁸⁷⁶ olmuş: çün kim zâhir oldu D.

⁸⁷⁷ ki anı beñzedem: kim anı beñzeden D.

⁸⁷⁸ Kañğı: Hınsı D.

⁸⁷⁹ Bu beyit Divan’da 12. beyittir.

⁸⁸⁰ diyesin vâşıl: diye sen vâhid D.

⁸⁸¹ Bu beyit Divan’da 11. beyittir.

⁸⁸² Bu beyit Divan’da 15. beyittir.

⁸⁸³

Sen Allah ile beraber başka bir ilâha ibadet etme. O’ndan başka hiçbir ilâh yoktur. O’nun zatından başka her şey yok olacaktır. Hüküm yalnızca O’nundur ve kesinlikle O’na döndürüleceksiniz. (Kasas Sûresi, 88. âyetinden iktibas edilmiştir.)

⁸⁸⁴ Bu beyit Divan’da 14. beyittir.

17. Ey Nesimî āb-ı Kevşerdür⁸⁸⁵ meger nuṭkuṅda kim
Her kim ol şarābı ier mest-i cāvidān⁸⁸⁶ olur

109⁸⁸⁷

Destūr

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

1. Kim ki 'aşkuṅ dārına ber-dār olur
Cümle 'uşşāk ire ol serdār olur
2. Bunda 'uşşākı yaķan od 'ākıbet
Nār-ı İbrāhim gibi gūlzār olur
3. Bunda aġyār keşretinden ķurtulan
Vaḥdet illerinde vaşl-ı yār olur
4. Korkma ŧamudan eger 'āşık iseṅ
Būlbūl olanuṅ yeri gūlzār olur
5. Cennet-i 'irfāna dāḥil olanuṅ
Kānde baķsa gōrdiġi dīdār olur.
6. Gōzsüz olanlar o yūzi gōrmedi⁸⁸⁸
Anı gōren hep *ulū 'l-ebşār*⁸⁸⁹ olur
7. Dūnyenūṅ lezzātına aldanma kim
Bir gūn ola cümle zehr-i mār olur
8. Sen gerekse ol cihānda pādīşāh
Bir beş on gūnde o tārūmār olur

⁸⁸⁵ Kevşerdür: Ḥayvāndur D.

⁸⁸⁶ ol şarābı ier mest-i cāvidān: ier ol şerābı ḥayy-i cāvidān D.

⁸⁸⁷ 68 Gazel, Niyāzî Mısırî Divanı, s. 656

⁸⁸⁸ gōrmedi: gōremez D.

⁸⁸⁹

Allah, geceyi ve gūndüzü dōndürüp duruyor. Şüphesiz bunda basiret sahibi olanlar için bir ibret vardır. (Nūr Sūresi, 44. āyet)

9. Tâc u tahtı kulluğuna ol şehün
Verir isen devletün tekrâr olur
10. Ger kabûl olduñsa şâh olduñ ebed
Çande böyle aşşu bir⁸⁹⁰ bâzâr olur
11. İlla tâc u tahta olmaz vaşl-ı yâr
Âdet oldur aña cân işâr olur
12. Kim ki kendin yok iderse Mısrîyâ
Yokluğunun gâyetinde⁸⁹¹ var olur

110⁸⁹²

Destûr

Remel

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Gün gibi insân-ı kâmil mazhar-ı âyât olur
On sekiz biñ ' âlemün taşvîrine mir 'ât olur
2. Her ne yerde kim güneş bulunsa ' ayn-ı nûrdur
Zulmetün şanı velî gâh maḥv u gâh işbât olur
3. Şol vücûda âferîn olsun cihân mülkünde kim
İsm ü resmi terk idüp evşâfı maḥv-ı zât olur
4. Çatre kim müstağrağ-ı deryâ-yı vaḥdetdür aña
Ne nihâyet bulunur ne gâyetü 'l-gâyât olur
5. ' Aşıkun kim pîşesi cânı şatup derd almadur
Zâhidün endîşesi gâh şatḥı gâh⁸⁹³ tāmât olur

⁸⁹⁰ aşşu bir: aşşılı D.

⁸⁹¹ gâyetinde: tâ gâyetinde D.

⁸⁹²110 Gazel, Usûlî Divanı, s. 114

[41]

6. Nat' -ı ma' nide⁸⁹⁴ feres oynadımız her bü'l-heves
Ey nice luccac bu mansubdan düşer at⁸⁹⁵ mat olur
7. Da' viden geçmek durur ehl-i şühüd ey müdde' i
Şahid-i zor ile bu da' vi kaçan işbat olur
8. Ehl-i ikrarun sücudı vü niyazi Haqqadur
Münkirün ma' budı vü mescudı da'im Lat olur
9. Ey Uşulî 'aynuñı gayb eyledün a' yanda
Anuñ için saña gaybiyyata 'ayniyyat olur

111⁸⁹⁶

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Her kim ol yarı dilerse yoluna qurban olur
Ateş-i 'aşkında da'im yanuben büryan olur
2. Yüsuf-ı Ken' anı Mısrî dilde bulmak isteyen
Hazret-i Ya' kubveş ah eyleyüp giryân olur
3. Cân bahadur görmege didâr-ı pāk-i hazreti
Var midur gelsin şehid-i hançer-i cânân olur
4. Büy-ı gülzâr-ı ezelden pür-meşâm olan göñül
Bülbül-i şürideveş ağlar seher nālân olur

⁸⁹³ gāh şaḥı gāh: ki şaḥına D.

⁸⁹⁴ ma' nide: ma' nāda D.

⁸⁹⁵ mansubdan düşer at: mansubelerde D.

⁸⁹⁶ Şairin divanına ulaşılammıştır.

5. Kağı dilde açılır Hağdan tecellî gülleri
Görmez ol bād-ı hazānı dā'imā handān olur
6. Degme ādem 'āşık olmaz degme 'āşık vaşl-ı cū
Cān u ten bezl eylemek 'aşka bugün bürhān olur
7. İrmege bākī hayāta ölmeden ölmek gerek
Fānī fi 'llāh olan 'āşık ölmeden vīrān olur
8. Varlığıñ yok eyle Hağkī 'āşık-ı şādık isen
Sırr-ı Hağ ehl-i fenānuñ kalbine mihmān olur

112⁸⁹⁷

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Cennetü 'l-mevā yüzüñdür leblerüñ mā-i şahūr
Mūsī-i cāndur sözüñ nāzik vücūduñ kūh-ı Tūr
'Ālemü 'l-ğaybuñ vücūdı⁸⁹⁸ senden olmuşdur zühūr
Ey şaçuñ zıll-i ilāhī vey ruñuñ Allāhu nūr
Ravzanuñ servi boyuñdur *'indehā cennātü*⁸⁹⁹ hūr
2. Muşhaf-ı hüsnüñ çün olmuşdur cihāna vāzıha
Şerhine kâşır durur bi 'llāh⁹⁰⁰ zebān-ı şāriha
Oldı nūr-ı māh rüyüñ bu⁹⁰¹ burc-ı dilde rāyiha⁹⁰²
Ey şifātuñ *kul hüva 'llāh*⁹⁰³⁹⁰⁴ vey cemālüñ *Fātiḥā*⁹⁰⁵
İşte Tevrāt işte Furkān işte İncil ü Zebūr⁹⁰⁶

⁸⁹⁷1 Tahmīs, Kelāmī Divanı, (Şiir, Divan'da yer almamakta fakat farklı kaynaklarda yer almaktadır. Bkz. İsmail ÖZMEN, Alevi-Bektaşī Şairleri Antolojisi c. 2, KTB Yayınları, Ankara, 1998, s. 513)

⁸⁹⁸ 'Ālemü 'l-ğaybuñ vücūdı: Fazl-ı Yezdānuñ cemāli a.g.e.

⁸⁹⁹ Cennetül Me'va da onun yanındadır. (Necm Süresi, 15. âyet)

⁹⁰⁰ billāh: nuṭṭ-ı a.g.e.

⁹⁰¹ māh rüyüñ bu: mā-i rüyün a.g.e.

⁹⁰² rāyiha: lāyiḥā a.g.e.

⁹⁰³ Şifātuñ kul hüva 'llāh: Kul hüva 'llāh şifātuñ a.g.e.

⁹⁰⁴ De ki; O Allah birdir. (İhlās Süresi, 1. âyet)

⁹⁰⁵ Fātiḥa: Kur'ân-ı Kerīm'in ilk sûresidir. (Kur'ân 1)

3. Ey cemālün cümle eşyānuñ cemālünden cemil
 ‘Anber-efşān saçlarıñdan çün⁹⁰⁷ iki bölđi Ĥalil
 Biri kâfa mübrehemdür birisi⁹⁰⁸ nūna delil
 İstivāsıdur saçun *innā hedeynā hūs-sebīl*⁹⁰⁹
 Cennet anuñdur ki kıldı şol şırāt üzre ‘ubūr⁹¹⁰
4. Dest-i kudret ile çün oldı⁹¹¹ muħammer tıynetün
 Altı kerre pāyañ-ı būs eyleyüpdür⁹¹² ĥil‘ atün
 Cümle āfākda⁹¹³ hemān māhiyyetidür ĥilkatün⁹¹⁴
 On sekiz biñ ‘ālemün āyinesidür şüretün
 Kim ki şol mir’atı buldı oldı min ehlü’s-sürür
5. Rū-be-rū gel ādemün vech-i ĥatuna kıl ĥisāb
 Kim kelāmu’llāh-ı nāṭıkdur yaķin bī-irtisāb
 Şerĥ kıldum işbu ma‘nide saña ben bāb u bāb
 Ādemün vechidür Allāhuñ kitābı uş kitāb
 Ey Kelāmu’llāha münkir *ħavf mina’llāhü’l ġayūr*⁹¹⁵
6. Zāt-ı muṭlaķ ya‘ni Ĥaķ cümle şifātun ‘aynıdur
 Zātđan olmaz şifāt ma‘nī de zātun ‘aynıdur
 Rub‘ meskūn ile hep bu şeş cihātun ‘aynıdur
 ‘Ālemü’l-ġaybuñ vücūdı kā’inātun ‘aynıdur
 Ey şehādetden ĥabersiz cā-i nā yevmü’n-nüşūr⁹¹⁶

⁹⁰⁶ İşte Tevrāt işte Furkân işte İncil ü Zebūr: Uşta Fürkân uşta Tevrāt uşta İncil ü Zebūr D. / Bu bend a.g.e.’de 3. benddir.

⁹⁰⁷ saçlarıñdan çün: sünbülün kim a.g.e.

⁹⁰⁸ Biri kâfa mübrehemdür birisi: Birisidür kâf-ı mübhem biridür a.g.e.

⁹⁰⁹ İster şükretsin, ister nankör olsun, gerçekten de biz ona doğru yolu gösterdik. (İnsân

Sûresi, 3. âyet)

⁹¹⁰ Bu bend a.g.e.’de 2. benddir.

⁹¹¹ ile çün oldı: eyleyelden tā a.g.e.

⁹¹² pāyañ-ı būs eyleyüpdür: bist ü heş ü si vü dü‘dür a.g.e.

⁹¹³ āfākda: āfākuñ a.g.e.

⁹¹⁴ ĥilkatün: şüretün a.g.e.

⁹¹⁵ Allah kıskançtır, mü’min de kıskançtır. Allah’ın kıskanması, mü’minin Allah’ın haram ettiġi şeyi yapmasıdır, hadisinden iktibas edilmiştir. (Buhâri, Nikah 107) / Bu bend a.g.e.’de yer almamaktadır.

⁹¹⁶ Bu bend a.g.e.’de yer almamaktadır.

7. ‘ Ārif-i nefis olmayan bilmez ki kimdür Hâk velî⁹¹⁷
Şüret-i eşyâyı gör mir’ât-ı dilde müncelî
Baş ayak vaḥdet iline kes⁹¹⁸ bu keşretten eli
Kahr-ı luṭfuḡ ‘ illeti ma’ nîde vâḥiddür belî⁹¹⁹
Bilmedi şeyṭân bu tevḥîdi eḡadden düşdi dūr⁹²⁰

[42]

8. Sevse dil ol zât-ı pâkî⁹²¹ cümle-i ekvânda gör
Raṭbiyâ bes nîk ü bed her⁹²² defter ü dîvânda gör
Lîk ‘ ayn-ı ma’ nî ile gel şüret-i insânda gör
‘ Ayn u şîn⁹²³ u kâfa baḡ yârüḡ cemâlin anda gör
Kıl tebârek⁹²⁴ ya muşavver *leyse fîhâ min fütûr*⁹²⁵
9. Āy u ‘ aynunda ‘ aynu’ llâh⁹²⁶ kitâbın yaḡılan
Ġaflet-i ḡ’âba uyup mebdē’ mââdın⁹²⁷ yaḡılan⁹²⁸
Sâ’ il-i ma’ nî kâtında⁹²⁹ her cevâbın yaḡılan⁹³⁰
Kopdı ḡüsünüḡden kıyâmet ey ḡisâbın yaḡılan
Uyḡudan dūr kim irişdi va’ de-i *men fî’ l-ḡubûr*⁹³¹
10. Her ki ma’ şūḡuḡ cefâsın cânına kılmaz⁹³² ḡıdî
ḡayy-i fi’ d-dâreyn olup bulmadı ‘ ömr-i sermedi
Ol ‘ imâdü’ d-dîn-i sırr-ı Murtażâ böyle didi
Kim ki Eyyûbuḡ belâsın sevdiğinden çekmedi

⁹¹⁷ kimdür Hâk velî: Hâkı dedi ‘ Alî a.g.e.

⁹¹⁸ iline kes: yoluna çek a.g.e.

⁹¹⁹ belî: velî a.g.e.

⁹²⁰ Bu bend a.g.e.’de 5. benddir.

⁹²¹ Sevse dil ol zât-ı pâkî: Bist ü heşt ü si vü dü’dür a.g.e.

⁹²² Raṭbiyâ bes nîk ü bed her: Raṭb ü yâbis nîk ü bed ser a.g.e.

⁹²³ şîn: şun a.g.e.

⁹²⁴ Ne güzel yaratmış Allah, Mülk Sûresinin ilk kelimesidir.

⁹²⁵ Onun yaratışında bir çatlak yoktur. (Mülk Sûresi, 3. âyetten iktibas edilmiştir.) / Bu bend a.g.e.’de 6. benddir.

⁹²⁶ Ay u ‘ aynunda ‘ aynu’ llâh: Ey yemînîden yemînu’ llâh a.g.e.

⁹²⁷ Ġaflet-i ḡ’âba uyup mebdē’ mââdın: ḡ’âb-ı ḡafletde varup mebdē’ maâdın a.g.e.

⁹²⁸ Bu mısra a.g.e.’de 3. mısradır.

⁹²⁹ kâtında: yanunda a.g.e.

⁹³⁰ Bu mısra a.g.e.’de 3. mısradır.

⁹³¹

Kıyamet vakti de gelecektir. Bunda şüphe yoktur. Ve Allah ölüleri diriltip kaldıracaktır. (Hacc Sûresi, 7. âyet) / Bu bend a.g.e.’de 7. benddir.

⁹³² Her ki ma’ şūḡuḡ cefâsın cânına kılmaz: Kim ki ma’ şūḡuḡ ḡamuḡ cân ile kılmasa a.g.e.

Giymedi cānān⁹³³ elinden hil' at-ı 'abden şekür⁹³⁴

11. Ey özin hayvān şifāt kayd eyleyen emmārede
Olma ser-gerdān şağın bu gerdiş-i ğarārede
Zāhir ü bātında gör Hāğğı bu ağ u ğarede
Fā' il-i muṭlağdan özge nesne yoğdur⁹³⁵ arede
Ger sen idrāk itmez iseğ⁹³⁶ bil ki sendendür ğuşūr⁹³⁷

12. Nuṭğ-ı Hāğğdan ey fağih şeytān gibi gel çekme baş
Ķıl ana niyyet ħurūfin levha-i dilden tırāş
'Ārif-i Hāğğıñ ğatında nuṭğa geldi dāğ u taş
Küntü kenzün perdesinden ğāfiru 'z-zenb⁹³⁸ oldu fāş
Zāhid istiğfāra geldi her dem eydür yā Ğafūr⁹³⁹

13. Her ne kim vardur dü 'ālem içre şūr-ı ma'nevī
Āftāb-ı zātınuğ nūrından aldı pertevī
Cümle ħucetden velikin işbu ħucetden ğavī
Mü'minüğ ğalbidür ey şāhib-dil Allāhuğ evi
Leyse mağbūlü 'ş-şalātü 'l-'abdi illā bi 'l ħuzūr⁹⁴⁰

14. Ey Kelāmī fağl-ı Yezdān dergehine tevbe⁹⁴¹ ğıl
Olmayasın tā⁹⁴² nesimde Hāğ ğatında münfa' il
Ħayy-ı cāvidānı bilmek ister iseğ şöyle bil⁹⁴³
Rūğ-ı Ķudsīdür⁹⁴⁴ Nesīmīnūğ sözi ey zinde-dil

⁹³³ cānān: mağbūb a.g.e.

⁹³⁴

Nuh ile birlikte taşıdığımız kimselerin nesli! Şunu bilin ki Nuh, çok şükreden bir

kul idi. (İsrā Sûresi, 3. âyet)/ Bu bend a.g.e.'de 8. benddir.

⁹³⁵ özge nesne yoğdur: ayru kimse yoğdur (Nesīmî Divanı'da 39. gazelin 10. beyitidir.)

⁹³⁶ itmez iseğ: eylemezseğ (Nesīmî Divanı'da 39. gazelin 10. beyitidir.)

⁹³⁷ Bu bend a.g.e.'de yer almamaktadır.

⁹³⁸

Bu kitabın indirilmesi, mutlak güç sahibi, hakkıyla bilen,

ğünahı bağışlayan, tövbeyi kabul eden, azabı ağır olan, lütuf sahibi Allah tarafındandır. O'ndan başka ilāh yoktur.

Dönüş ancak O'nadır. (Mü'min Sûresi, 3. âyet)

⁹³⁹ Bu bend a.g.e.'de yer almamaktadır.

⁹⁴⁰ "Huzurlu bir kalp olmaksızın kulun kıldığı namaz kabul olmaz." / Bu bend a.g.e.'de yer almamaktadır.

⁹⁴¹ tevbe: secde D.

⁹⁴² Olmayasın tā: Olmayasın çün D.

⁹⁴³ Ħayy-ı cāvidānı bilmek ister iseğ şöyle bil: Rūğ-ı bağşi çün aña mişāğdan oldu sicil D.

⁹⁴⁴ Rūğ-ı Ķudsīdür: Rūğ-ı Ķuds oldu D.

Ger Mesîhâ tek diriysen yatma kim çalındı şûr

113⁹⁴⁵

Destûr

Remel

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Fûrkatûñ urdı beni uş⁹⁴⁶ cigerüm yana durur
Gelmedi cânuma vaşluñ mededi ya ne durur

2. Akıdan yaşumı dişün ' adedi incisidür
Bağ anuñ diğkâtine gör ki⁹⁴⁷ ne dūr-dâne durur
948

3. Töludur hûn-ı cigerden gözümün bādiyesi
Gel beni mest ideni gör ki ne peymāne durur

4. Kim ki hüsñüñ şıfatın söylemez anuñ sözini
Şaymazam⁹⁴⁹ hıçe ki bî-fā 'ide efsāne durur

5. İtmezem yüzünjı bedr ayına nisbet niçün
Ki yüzün şem' ine gün ay ile pervāne durur
950

6. Ey kaçan sünbülünñ silsilesinden gāfil
Kişi⁹⁵¹ ol silsileye düşmedi dīvāne durur

7. Beni āşufte diyen hālünü gör hālını şor⁹⁵²
Zülfi dāmında beni şayd iden ol dāne durur
953

⁹⁴⁵ 116 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 323-324

⁹⁴⁶ Fûrkatûñ urdı beni uş: Eridür fûrkat odı uş D.

⁹⁴⁷ diğkâtine gör ki: nazmına gör sen ki D.

⁹⁴⁸ Divan'da bir beyit daha vardır.

⁹⁴⁹ Şaymazam: Şayarım D.

⁹⁵⁰ Divan'da bir beyit daha vardır.

⁹⁵¹ Kişi: Kim ki.

⁹⁵² hālünü gör hālümü şor: hālümü gör hālüne şor D.

⁹⁵³ Divan'da bir beyit daha vardır.

8. Ey Ene ʾl-Ḥaḫdan ıraq oldı Nesīmīye diyen⁹⁵⁴
Yan bu ḫasretde ki ol dār ne merdāne durur

114⁹⁵⁵

Destūr

Remel

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

1. Ey yüzün sebʿ u ʾl-meşānī *nezzele ʾl-furḫān*⁹⁵⁶ budur
Vaḫy-i muṭlaḫ Ḥaḫ kelāmı *ḫāf u ve ʾl-Ḳurʾān*⁹⁵⁷ budur
2. Şol ḫayāt ābın ki buldı Ḥıẓr anı zulmette u[ş]
Bulmuşam laʿ lünđe yaʿ ni çeşme-i ḫayvān budur
3. Ey İrem gülzārı rüyüñ⁹⁵⁸ vey dudagüñ selsebīl
ʿ Āşıḫüñ Rıḫvānı sensin⁹⁵⁹ ravza-i Rıḫvān budur⁹⁶⁰
4. Söylemek vaḫtinde şirīn leblerünđden cān yaḫar
Āferīn ol⁹⁶¹ cāna ey cān-āferīn bürhān budur⁹⁶²
5. Zerḫ u tezvīrün zamānı geḫdi ey zāhid uyan
ʿ Aşḫa ṭāʿ at ḫıl ki oldı ḫükm anuñ fermān budur⁹⁶³

[43]

6. Ey ḫılan tevḫīd ü imān küfr ü şirkün adını
Gel bu zībā-şürete ḫıl secde kim imān budur

⁹⁵⁴ Nesīmīye diyen: Nesīmī Mañşūr D.

⁹⁵⁵ 138 Gazel, Nesīmī Divanı, s. 352-353

⁹⁵⁶

Ālemlere bir uyarıcı olsun diye kuluna Furḫān'ı indiren Allah'ın şanı

yücedir. (Furḫān Sûresi, 1. âyet)

⁹⁵⁷ Kāf. Şerefli Kurʾān'a andolsun. (Kaf Sûresi, 1. âyet)

⁹⁵⁸ rüyüñ: yüzün D.

⁹⁵⁹ sensin: sensen D.

⁹⁶⁰ Bu beyit Divan'da 4. beyittir.

⁹⁶¹ ol: şol D.

⁹⁶² Bu beyit Divan'da 3. beyittir.

⁹⁶³ Bu beyit Divan'da 11. beyittir.

7. Aḥsen-i takvîmi inkâr eyler imânsuz faḳîh
Şol ‘Azâzîlûñ ki adın Hâḳ didi şeyṭân budur⁹⁶⁴
8. Ger desem ḥaḳsın nigârâ ğuşşadan iblîs erir
Ver desem insân bu şıĝmaz ‘aḳla kim insân budur⁹⁶⁵
9. Gözlerüñ *Allâh u nûrun*⁹⁶⁶ âyetin tefsîr ider
Ey bu ma‘ nîden ḥabersiz şüret-i Raḥmân budur
10. Dilberüñ yolunda ḳurbân ol fedâ ḳıl cânuñı
Ey beḳâsuz cân-ı ‘âşîḳ câvidânı cân budur⁹⁶⁷
11. ‘Âşîḳuñ başıyla oynar şol nigârüñ zülfi uş
‘Âşîḳ ol meydâna gir⁹⁶⁸ kim top ile çevĝân budur⁹⁶⁹
12. ‘Aşḳa çün dermân bulunmaz geç emekten ey ḥakîm
Gel bilinmez⁹⁷⁰ nesneden geç epsem ol dermân budur⁹⁷¹
13. Ey diyen ḥandân aĝızlu bitmiş on ğünlük⁹⁷² ğüle
Gel bu ruḥsârüñ ğülin gör kim ğül-i ḥandân budur⁹⁷³
14. Gel Nesîmîñ elinden bâdeyi nûş eyle kim
Lâ-yezâlî ‘işret oldur ğuşşasız devrân budur

⁹⁶⁴ Bu beyit Divan’da 10. beyittir.

⁹⁶⁵ Bu beyit Divan’da 5. beyittir.

⁹⁶⁶

Allah, göklerin ve yerin nurudur. O’nun nurunun temsili şudur: Duvarı bir hücre; içinde bir kandil, kandil de bir cam fânûs içinde. Fânûs sanki inci gibi parlayan bir yıldız. Mübarek bir ağaçtan, ne doğuya, ne de batıya ait olan zeytin ağacından tutuşturulur. Bu ağacın yağı, ateş dokunmasa bile neredeyse aydınlatacak (kadar berrak)tır. Nur üstüne nur. Allah, dilediği kimseyi nuruna iletir. Allah, insanlar için misaller verir. Allah, her şeyi hakkıyla bilendir. (Nûr Sûresi, 35. âyet)

⁹⁶⁷ Bu beyit Divan’da 8. beyittir.

⁹⁶⁸ gir: gel D.

⁹⁶⁹ Bu beyit Divan’da 12. beyittir.

⁹⁷⁰ bilinmez: bulunmaz D.

⁹⁷¹ Bu beyit Divan’da 13. beyittir.

⁹⁷² on ğünlük: ol ğül-ĝün D.

⁹⁷³ Bu beyit Divan’da 7. beyittir.

115⁹⁷⁴

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. 'Āşık ol kurb-ı Muḥammed Muştafâdan olma dūr
*Laḥmüke laḥmi*⁹⁷⁵ ' Alīyye 'l-Murtażâdan olma dūr
2. Şebber ü Şübber Ḥasan imâm Ḥüseyn-i Kerbelâ
Ġāfil olma nūr-ı ' ayn-ı enbiyâdan olma dūr
3. Bende-i Zeyne 'l- ' Abâ kulu Muḥammed Bâkır ol
Şâh-ı Ca' fer ma' den-i şıdk u şafâdan olma dūr
4. Mūsî-i Kâzım ' Alî Mūsî Rızâ vü şâh Taķî
Şâhumuzdur bâ-Naķî nūr-ı Ḥudâdan olma dūr
5. İrgürür menzil-i maķşûda Ḥasan el- ' Askerî
Ey Yesârî Mehdî-i şâhib-livâdan olma dūr

116⁹⁷⁶

Destür

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Fe' ülün

1. Kara saçun ki zılmâtındadır nūr
Anuñ adı nedür *nūrun ' alâ nūr*⁹⁷⁷
2. Yañağundan ' ayân oldu Ene 'l-Ḥaķ
Kaçan gözgüde şüret kıala⁹⁷⁸ mestür

⁹⁷⁴ Şairin divanında bu şiire ulaşılammıştır.

⁹⁷⁵ "Laḥmüke laḥmî: Eti benim etimdir." Hadîs-i Şerîf'den iktibas edilmiştir.

⁹⁷⁶ 71 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 267

⁹⁷⁷ Nūr Süresi 35. âyetten iktibas edilmiştir.

⁹⁷⁸ Kaçan gözgüde şüret kıala: Ḥaçan şüret olur gözgüde D.

3. Nazīruŋ yoŋdur ey dilber Nazīrūŋ
Zehī ŧāhib-naŋar pākīze manzūr
979
4. Ne meyden esrimiŧ nergislerūŋ kim
Beni endīŧesinden kıldı maħmūr
5. Ne Muŧhafdur ki ħūsnūŋ āyetini
Beyān itdūkçe ‘ aŋl andan dūŧer dūr
980
6. Viŧālūŋ cāvidānı salŧanatdur
Bu devlet olmadı her ŧāha maŋdūr
7. Çıkar panbuŋ ŋulaŋundan gōzūŋ aŋ
Ki ħaŧır oldı vū çalındı bu gūn ŧūr
8. Eger nūŧ ister iseŋ nīŧe ŋatlan
Ki nūŧı nīŧsiz vermez bu zenbūr
9. Gel ey sultān-ı ‘ ālem ‘ ārif ol kim
Melik ma‘ nīde ‘ ārifdūr ne faŋfūr
10. Lebūŋ la‘ l-i Bedaħŧān eyledi māt
Ĥabeŧ mūlkinde ħālūŋ aŧdı menŧūr
11. Nesīmī Ĥaŋŋa vāŧıl oldı⁹⁸¹ cāvid
Gerek mātēm dut ey mūnkir gerek sūr

---

⁹⁷⁹ Divan’da bir beyit daha vardır.

⁹⁸⁰ Divan’da bir beyit daha vardır.

⁹⁸¹ Ĥaŋŋa vāŧıl oldı: Vāŧıl oldı Ĥaŋŋa D.

117⁹⁸²

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gel berü feth-i dil için eyle bir ferruḥ sefer
Kıl teveccüh Ḥaḳḳa tā ḥāşıl ola feth-i zafer
2. Cümle a' zāyı kurā eyle çalıṣ Ḥaḳ rāhına
Gör nice aşḫāb ile cehd eyledi ḥayrū 'l-beşer
3. Var ' avālimden ḳadem al tā irince ḥazrete
Menzil-i Ḥaḳḳa 'l-yaḳını sırrına eyle maḳar
4. Cānuḡa zād bu yolu zıkr-i hüyü dem-be-dem
Şol hüviyyet ' ālemünden zāhir olunca ⁹⁸³

[44]

5. Ḥaḳḳa vāşıl olmayınca ḡamdan olmaz dil ḥalāş
Dā 'imā nefsi-ı tabi' atdan çeker dürlü keder
6. Ehremenler taldurup işbu vücūduḡ şehrine
Düşmene verdüḡ Süleymān taḥtını ey bî-ḥaber
7. Gel ḡazā-yı ekber it kes ' arş-ı nefsi-ı zālimi
Māsivānuḡ ḳal' asın yıḳ eyleyüp zir ü zeber
8. Şād olup ḳalbün bu feth ile bahāristān ola
Gülşen-i cem' ün ise bād-ı şabāsı her seḫer

⁹⁸² Şairin divanına ulaşılammıştır.

⁹⁸³ Mecmuada bu kısım okunammıştır.

9. ‘ Ālem-i farḳa nüzūl idüp sefer-nümāyı bula
Cem‘ -i cem‘ ile olasın Ḥaḳ ḳatında mu‘ teber
10. Çün fenāfi ’llāh yolundan eyleye sālīk güzer
İrişüp Mısr-ı beḳābi ’llāha zevḳ ide şeker
11. Ḳaḅı dil kim maḫhar-ı feyz-i Ḥaḳ ola Ḥaḳḳıyā
Açılır bāğunda dā ’im şad hezārān verd-i ter

118⁹⁸⁴

Destūr

Remel

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Söyleme lāf eyleyüp hergiz kerāmetden ḫaber
Kim fenā ehlinde yoḳdur māsivā ’llāhdan eşer
2. Gir gönül ḫalvet evine dār ile diyārı ḳo
Bulasın tā soḫbet-i cānāna ḫalvetde zafer
3. Gel dilersen menzil-i ‘ āl-i ilāhiye vuşūl
Ḳīl u ḳālün berzahından eyle erkenden güzer
4. Bezm-i ‘ aşḳuḅ cāmını zevḳ u şafā ehline şor
Bilmedi ol nesneyi ‘ ālemde erbāb-ı keder
5. Māsivā deyrinde şol kim put-perest oldu bugün
Mescid-i dilde anuḅ olmaz namāzı mu‘ teber
6. Gūş-ı cāna Ḥaḳḳıyā irerse ger Ḥaḳdan şalā
Eyledün bī-şüphe şol vaḫdet maḳāmın ⁹⁸⁵

⁹⁸⁴Şairin divanına ulaşılammıştır.

⁹⁸⁵Mecmuada bu kısım okunammıştır.

119⁹⁸⁶

Destür

Rezec

Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün

1. Dil-dāra müştāk oldu cān anuñ cemālin arzular
Hicrāna çatlanmaz gönül yārün vişālin arzular
2. Yandurdı şevķuñ cānumı⁹⁸⁷ gör tābişinden kim nice
Cānum şuşamışdur lebüñ āb-ı zülālin arzular
988
3. Çarķuñ hilāl ü bedrine gönülüm dilemez baķmağa
Niçün ki yüzüñ bedr ile⁹⁸⁹ kaşuñ hilālin arzular
4. ‘Āşıkıların āzārına gör kim nice bil bağlamış
Şol bī-vefā ‘āşıkıların niçün vebālin arzular⁹⁹⁰
5. Çin nāfesinden bezdi cān ‘anberden uşandı gönül
Her birisi⁹⁹¹ şol dilberüñ zülfiyle ħālin arzular⁹⁹²
6. Yā Rab ne ħūrī-çehredür şol māh-ı tābān yüzlü kim
Gördükçe anuñ yüzini güneş zevālin arzular⁹⁹³
7. Şehdüñ ħadīşi şekerüñ⁹⁹⁴ hoş gelmez ol müştāka kim
Şol Rūĥ-ı Ķudsüñ mantıķı şirīn maķālin arzular
8. ‘Aşķunđa ķurbān olduđın⁹⁹⁵ ister Nesīmī şor neden
Şol ma‘niden kim dünyāda her şey kemālin arzular⁹⁹⁶

⁹⁸⁶93 Gazel, Nesīmī Divanı, s. 293

⁹⁸⁷ cānumı: bağrumı D.

⁹⁸⁸ Divan’da bir beyit daha vardır.

⁹⁸⁹ bedr ile: bedrini D.

⁹⁹⁰ Bu beyit Divan’da 6. beyittir.

⁹⁹¹ birisi: şubĥ-dem D.

⁹⁹² Bu beyit Divan’da 8. beyittir.

⁹⁹³ Bu beyit Divan’da 5. beyittir.

⁹⁹⁴ şekerüñ: hem şeker D.

⁹⁹⁵ olduğın: olduğum D.

120⁹⁹⁷

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Lebūne ehl-i nazar çeşme-i hayvān didiler
Gerçi uçmağ hūrīsi cümle aña cān didiler
2. Seni bu hūsn ü cemāl ile bu luṭf ile gören
Korqıldar Haq dimege döndiler insān didiler
3. Sünbülün ḥālī perīşān didiler ehl-i ḥāl⁹⁹⁸
Allāh Allāh ne⁹⁹⁹ için müşke perīşān didiler
4. Bir kıluḡ kıymetini her kime şordumsa didi¹⁰⁰⁰
Genc-i Kārūn ile biḡ mülk-i Süleymān didiler
1001
5. Düşmenün adını ' aşıklara şordum ki nedür
İşiden cümle ne kāfir ne müselmān didiler
6. Şek degül kim yüzünḡi görmemiş anlar ki seni
Hūrīye beñzedüben Yūsuf-ı Ken' ān didiler
7. Leblerün vaşlına irmek baña müşkil görünür
Gerçi şordılar¹⁰⁰² anı dil ile āsān didiler
1003

[45]

8. Ağzuḡ esrārına endīşe kaçan vākıf ola
Ki¹⁰⁰⁴ ' uḡül ehli aña noḡta-i pinhān didiler

⁹⁹⁶ Bu beyit Divan'da 9. beyittir.

⁹⁹⁷ 87 Gazel, Nesimî Divanı, s. 286

⁹⁹⁸ ehl-i ḥāl: ḥāl ehli D.

⁹⁹⁹ ne: ney D.

¹⁰⁰⁰ didi: anı D.

¹⁰⁰¹ Divan'da bir beyit daha vardır.

¹⁰⁰² şordılar: şoranlar D.

¹⁰⁰³ Divan'da bir beyit daha vardır.

¹⁰⁰⁴ Ki: Çün D.

9. Ey Nesimî dem-i 'îsî degül ise nefesün
Nefesi doğrılar aña ne için cân didiler

121¹⁰⁰⁵

Destür

Hafif

Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Leblerün kıandine sükker¹⁰⁰⁶ didiler
Cân-ı Şîrîne gör neler didiler

2. Didiler kim dehâni yoğdur anuğ
Bî-ħaberler ' aceb ħaber didiler

3. Cân dimişler dudadıña hey hey
Bu sözi gör ne muħtaşar didiler¹⁰⁰⁷

4. Şâma beñzer didiler¹⁰⁰⁸ kıara şadıñ¹⁰⁰⁹
' Ārızuđ nürına seħer didiler¹⁰¹⁰

5. Ehl-i ma' nî ħuceste şüretüñe
Ma' nî-i vâhibü 'ş-şuver didiler¹⁰¹¹

6. ' Anber-efşân şadıñla ' ārızıña
Yâsemîn üzre müşk-i ter didiler¹⁰¹²

7. Şeb-i yeldâ durur şadıñ gicesi
Şüretüñ bedrine kıamer didiler¹⁰¹³

¹⁰⁰⁵89 Gazel, Nesimî Divanı, s. 289 (Divan'da 13 beyittir.)

¹⁰⁰⁶ sükker: şeker D.

¹⁰⁰⁷ Bu beyit Divan'da 6. beyittir.

¹⁰⁰⁸ beñzer didiler: beñzeddiler D.

¹⁰⁰⁹ Bu Mısrada vezin aksamaktadır.

¹⁰¹⁰ Bu beyit Divan'da 8. beyittir.

¹⁰¹¹ Bu beyit Divan'da 3. beyittir.

¹⁰¹² Bu beyit Divan'da 4. beyittir.

¹⁰¹³ Bu beyit Divan'da 11. beyittir.

8. Kirpigün okuna kaşun yayına
‘Āşıkun sīnesi siper didiler¹⁰¹⁴
9. Baḡ anuḡ yüzine ilāhuḡa baḡ
Ehl-i diller budur naḡar didiler¹⁰¹⁵
10. Ḥaḡdan ıraḡ olurmuş¹⁰¹⁶ anlar kim
Seni ey nūr-ı Ḥaḡ beşer didiler¹⁰¹⁷
11. Ey Nesīmī muḡīḡ-i a‘ ḡamsın
Gerḡi elfāḡuḡa güher didiler¹⁰¹⁸

122¹⁰¹⁹

Destūr

Remel

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Sünbülün ebrinde yüzün māhını pinhān ider
Kāfirī islāma çekmiş ḡāret-i imān ider
2. Ey gözüm nūrī gözümünden gitme ıraḡ olma kim
Cānumı yaḡdı firāḡun gözümü¹⁰²⁰ giryān ider
3. ‘Anber-efşān zülfünḡi ḡaḡıtma nesrīn üzre kim
‘Āşıkun ḡönlin perīşān ḡālī ser-gerdān ider
4. Gerḡi la‘ lün cān verir ‘āşıklara ‘īsī gibi¹⁰²¹
Gözlerün sevdā meyinden esrimişdür ḡan ider

¹⁰¹⁴ Bu beyit Divan’da 10. beyittir.

¹⁰¹⁵ Bu beyit Divan’da 12. beyittir.

¹⁰¹⁶ olurmuş: imiş D.

¹⁰¹⁷ Bu beyit Divan’da 7. beyittir.

¹⁰¹⁸ Bu beyit Divan’da 13. beyittir.

¹⁰¹⁹ 84 Gazel, Nesīmī Divanı, s. 281-282

¹⁰²⁰ yaḡdı firāḡun gözümü: yaḡar ḡamuḡ şevḡun meni D.

¹⁰²¹ ‘āşıklara ‘īsī gibi: cānsuzlara ‘īsā kimi D.

5. Gerçi güneşden durur tábende māhuñ rūyları¹⁰²²
Ey kamer hūrşīd ü māhı tál[˘] atuñ tábān¹⁰²³ ider
6. Gel beni kırtar firākuñdan ki kāfir cānına
Tamu itmez şol ğazābı¹⁰²⁴ kim baña hicrān ider
7. Cān ile iki cihānuñ¹⁰²⁵ ver nigāruñ vaşlın āl
Kim bu bey[˘] ı kılmadı ser-māyesi¹⁰²⁶ hūsran ider
8. La[˘] l ü mercānuñ gözümdeñ ağıdur dür-dāneler¹⁰²⁷
Gör bu in[˘] āmı baña kim la[˘] l ile mercān ider
9. Gül¹⁰²⁸ yanağıñ hāsretinde ağlasam [˘] ayb itme kim
Bülbülü şevķinde giryān şol gül-i ħandān ider
10. Şorma [˘] aşkuñ derdine¹⁰²⁹ dermān tabīb-i [˘] āmme kim
Yāre şor anı ki [˘] aşık derdine dermān ider
11. Zülf ü ħālūñden Nesīmī ebcedi kıldı tamām
Şimdi yüzūñden beyān-ı şūret-i Raħmān ider

123¹⁰³⁰

Destūr

Remel

Fā[˘] ilātün Fā[˘] ilātün Fā[˘] ilātün Fā[˘] ilün

1. Ħaṭṭ-ı [˘] anber-būlaruñ şol dem ki reyħānlık ider
Sünbül-i zülfüñ ara yerde perişānlık ider

¹⁰²² rūyları: tál[˘] atı D.

¹⁰²³ tábān: pinhān D.

¹⁰²⁴ ğazābı: [˘] azābı D.

¹⁰²⁵ cihānuñ: cihānı D.

¹⁰²⁶ kılmadı ser-māyesi: kılmayan ser-māyesin D.

¹⁰²⁷ dür-dāneler: dür-dāneyi D.

¹⁰²⁸ Gül: Ger D.

¹⁰²⁹ derdine: derdini D.

¹⁰³⁰ 67 Gazel, Neccarzāde Rızā Divanı, s. 275

2. Tekke-i¹⁰³¹ aşkuında abdāl olmuş ey kân-ı kerem
Hayli demlerdür dil-i dīvāne mihmānlık ider
3. Ka'be-i zülf-i siyāhuından hurūc itmiş şehā
Hāşimī hālūñ Habeş mülküñde sulţānlık ider
4. Olsa da hicrān ile tebhāle-riz-i iştiyāk
Hātır-ı mecrūhuma çeşmüm nemekdānlık ider
5. Olmasun cāh-ı fenāda ehl-i dil lağzide-pā
Yoħsa aħbāb-ı zevi'l-elbāb-ı ihvānlık ider
6. Bü'l-acebdür bülbül-i tab'-ı Rızā şeb-tā-seher
Gülşen-i na't-ı şerifüñde ğazel-hānlık ider

124¹⁰³²

Destür

Hezec

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Hudāvendā şeb-i tārik-i hicrāna seher gönder
Diyār-ı iştiyāka peyk-i vuşlatla haber gönder

[46]

2. Şehā dil-mürdegān-ı bāğ-ı cūduñ muntazırlardur
Kerem kıl şebnem-i nīsān-ı feyzüñden eşer gönder
3. Temāşā-yı cemāle dīde-i terde liyākat yok
Ĝubār-ı reh-güzerüñden¹⁰³³ baña kuhl-ı başar gönder

¹⁰³¹ Tekke-i: Tekye-i D.

¹⁰³²33 Gazel, Neccarzāde Rızā Divanı, s. 445

¹⁰³³ reh-güzerüñden: reh-güzerüñde D.

4. Gülistān-ı dil-i serdī-i ğam pejmürde hāl itdi
Leṭāfet bāġına bir bāġbān-ı mu‘ teber gönder
5. Şehā revnaḳ-nümā-yı kūşe-i destār-ı ʿirfāna
Nihāl-i gül-sitān-ı ma‘ rifetden verd-i ter gönder
6. Nice demdür ki eṭfāl-i ḥıred rencide-ḥāṭırdur
Bu mekteb-ḥāne-i iz‘ āna bir ehl-i hüner gönder
7. Cebīn-i tāb-nākuḡ maṭla‘ -ı nūr-ı hidāyetdür
Cemālūḡ āftābından Rızāya nūr-ı fer gönder

125¹⁰³⁴

Destūr

Hezec

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Ey ādem-i ma‘ nī bize Raḥmān ḥaberin ver
Derd ehli olan dillere dermān ḥaberin ver
2. ʿĀşık cigerüm pāreledi ḥaṅçer-i hicrān
Luṭf ile bize vuşlat-ı cānān ḥaberin ver
3. Bu ʿilme duḡul eyleyemez bu ʿalī Buḡrat
Sen gizli bize ḥikmet-i Loḡmān ḥaberin ver
4. Şeyṭān bu yolu bilmedi cüb düşdi o āḥir
Ḳo anı feriştehlere insān ḥaberin ver
5. Ādem nice yıl ağladı cūy-ı ğama düşdi
Aġlatma ilāhī ḳulı sultān ḥaberin ver

---

¹⁰³⁴ Şairin divanına ulaşılammıştır.

6. Bir mürçeyüm yollara düşmiş gezerüm āh
Ey bād-ı şabā sen baña cānān ḥaberin ver

7. Ey Ḥaḳḳī Muḥammed ḥaḳḳı ʿirfān güherin şaç
Muḥtāc olan ʿāşıqlara ol kān ḥaberin ver

126¹⁰³⁵

Destür

Hezec

Mefāʿilün Mefāʿilün Feʿülün

1. Yüzün Muşhafdur ey rūḥ-ı muşavver
Teʿālā şānehü Allāhu ekber

2. Sekiz ḳapusıdur¹⁰³⁶ cennāt-ı ʿadnün
Ḳaşuñla kirpigün zülfün muʿanber

3. *Elem neşrah*¹⁰³⁷ şaçuñ *ve ş-şems*¹⁰³⁸ alnuñ¹⁰³⁹
Boyuñ Tübā lebündür āb-ı Kevşer

4. ʿAyān oldı lebün ʿaynında şol şu
Ki ğarḳ oldı cihān baırına yek-ser

5. Tenün tıninden oldı ḥalk ervāḥ
Teʿālā ʿllāh zehī pākize-gevher

6. Sücüd eyler ruḥ u zülfün ḳatında
Ay ile encüm ü ḥurşid-i ḥāver

¹⁰³⁵72 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 268

¹⁰³⁶ ḳapusıdur: ḳapısu var D.

¹⁰³⁷ Göğsünü senin için şerh etmedik mi? (İnşirah Süresi, 1. âyet)

¹⁰³⁸ Ve onu takip ettiği zaman aya. (Şems Süresi, 1. âyet)

¹⁰³⁹ alnuñ: yüzün D.

7. Rumūzın bilmeyen Beytü 'l-ḥarāmuḡ
Ne bilsin kim nedür miḥrāb u minber¹⁰⁴⁰
8. Felek ḥüsnüñde ḥayrāndur melek māt
Ne deryāsın ne ma' densin ne cevher¹⁰⁴¹
9. Ser-ā-ser nūr-ı vaḥdetdür¹⁰⁴² vücūduḡ
Ne māhiyyetsin ey zāt-ı muṭahher
10. Meger şem' -i tecellīdür cemālūḡ
Ki nūrından cihān oldı münevver
11. Nesīmīnūḡ sözi Ḥaḫdur Ḥaḫı bil
Ki Ḥaḫdur kim anuḡ dilinde söyler

127¹⁰⁴³

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şol göñül kim eyledi Ḥaḫdan bugün nūr iḫtibās
Ḳalması şirk ü riyānuḡ zülmetinden anda pas
2. Sırr-ı vuşlat isteyen dillerde neyler ğıll u ğış
Cevherin pāk itmeyince olmadı altun nuḥās
3. Girmege maḥrem sarāy-ı ' aşḫ-ı pāke zāhidā
İ' tiḫād ister muḫaddem ol durur zirā esās
4. Bulmaġa imān-ı kāmil rütbesin eyle sülük
' Ālem-i ' ayne ' l-yaḫıne irişüp dol Ḥaḫ-şinās

¹⁰⁴⁰ Bu beyit Divan'da 8. beyittir.

¹⁰⁴¹ Bu beyit Divan'da 7. beyittir.

¹⁰⁴² vaḥdetdür: muṭlaḫdur D.

¹⁰⁴³ Şairin divanına ulaşılammıştır.

[47]

5. Ey ʿaceb cām-ı muḥabbet kim iĉen bir cürʿ asın
Tā ebed alur dimāġ-ı cāmı zevġ-i bī-ķıyās
6. Eyleyen ālāyiş-i şirk ü riyādan ħalbi pāk
Ḥaġķiyā iġlāş u taġvādan ġiyer fāġir libās

128¹⁰⁴⁴

Destūr

Müctes

Mefāʿ ilün Feʿ ilātün Mefāʿ ilün Feʿ ilün

1. Ne sidredür ki boyuñdan ħıyāmet oldu fāş
Gören ħıyām ile ħaddin bu sidrenüñ sābāş
2. Zehī türāb ile ʿ aġd eyleyen yel ile odı
Zehī şu üstüne yazan bu şüreti naġķāş
3. Kimüñ ki ʿ aşġ ile başı ezelde olmadı¹⁰⁴⁵ ħoş
Ĥoş olmasun iki ʿ ālemde ol beġāsuz baş
4. Kimüñ ki ʿ aşġ-ı ħaġķīķiden¹⁰⁴⁶ olmadı cāmı
Sen ādemī dime aña anuñ adıdur¹⁰⁴⁷ taş
5. Sücūda gelmedi illā bu maʿ niden şeytān
Ki tā faġīh-i ħaġā-bīnle olısar¹⁰⁴⁸ dindaş
6. Murāda irmeyiser kimse Ḥaġsuz ey ġāfil
Gerekse şāh-ı cihān ol gerekse¹⁰⁴⁹ ol biñ yaş

1050

¹⁰⁴⁴206 Gazel, Nesimî Divanı, s. 435-436

¹⁰⁴⁵ ʿ aşġ ile başı ezelde olmadı: olmadı başı ezelde ʿ işġ ile D.

¹⁰⁴⁶ ħaġķīķiden: ħaġķīķatden D.

¹⁰⁴⁷ aña anuñ adıdur: aña ki ħoydum adımı D.

¹⁰⁴⁸ olısar: ola D.

¹⁰⁴⁹ Gerekse şāh-ı cihān ol gerekse: Gerek şāh-ı cihān ol cihānda D.

7. Kimünj ki oldı naşibi ezelde Hâkdan ‘ aşk
Aña ne şerbet ü ma‘ cün gerek ne etmek ü aş
8. Firâş ü mefrişe fahr itme ‘ aşık ol ‘ aşık
Ki ‘ aşıkun eşigine melik durur ferrâş
9. Kaçan dutaş olısar âhîretde ol Hâkka
Kim olmadı bu cihânda Hâk¹⁰⁵¹ anuñla tutaş
10. Kalendarün şıfatıdur fenâ ile tecrîd
Kalendar ol ikilikden mücerred ü kallâş
11. Şarâb u şâhide şüfi kaçan harîf olısar
Bu resme âla¹⁰⁵² boyanmış bu âli çok kalmaş
12. Yüzündür ey şanem ol Muşhaf-ı ilâhî kim
Bulundı haţ u siyâhında¹⁰⁵³ hem kuru ile yaş
13. Nesîmînüñ sözi çünkim¹⁰⁵⁴ bahâlu gevherdür
Bu resm ile¹⁰⁵⁵ ne içündür ki şatar anı belâş

129¹⁰⁵⁶

Destür

Remel

Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün

1. ‘ Āşıkun maşşüdu ol maşbüb-ı bî-hemtâ imiş
Himmeti gâyet bülend ü maşlabı a‘ lā¹⁰⁵⁷ imiş

---

¹⁰⁵⁰ Divan’da bir beyit daha vardır.

¹⁰⁵¹ Hâk: bu gün D.

¹⁰⁵² âla: k’alâ D.

¹⁰⁵³ haţ u siyâhında: âyet ü harfinde D.

¹⁰⁵⁴ çünkim: çünki D.

¹⁰⁵⁵ resm ile: nev‘ ile D.

¹⁰⁵⁶ 155 Gazel, Aziz Mahmud Hüdâyî Divanı, s. 343-344-345

¹⁰⁵⁷ a‘ lā: bālâ D.

2. Kāf u nūn iklīm-i ‘Ankāsın şikār itse n’ola
Rūh-ı ‘ārif şāh-bāz-ı Kāf-ı istiğnā imiş
3. Nūr-ı pāk-ı Hākkı Hāğ ile şühūd it ey göñül
Bunda yārin görmeyen yarın dağı a‘ mā imiş
4. Ğayra bağmaz dā’imā sırr-ı sarāyın pāk ider
‘Āşıkun¹⁰⁵⁸ zīrā murādı Hāzret-i Mevlā imiş
5. *Kābe kavseyri*¹⁰⁵⁹ geçüp irmiş sarāy-ı vağdete
Ey Hüdāyī mağşaduğ bildi ki *ev-ednā*¹⁰⁶⁰ imiş¹⁰⁶¹

130¹⁰⁶²

Destūr

Rezec

Müstef’ ilün Müstef’ ilün Müstef’ ilün Müstef’ ilün

1. Ey cennetün ħandān güli acı firākuğ ħār imiş
Müştağa dirlik sensizin va’llāhi¹⁰⁶³ key düşvār imiş
2. Sensiz gerekmez kün fekān ey şūret-i Raḥmān bağa
‘Aşğ ehlinüğ mağşūdı çün kevn ü mekāndan yār imiş
3. Mūsī tecellī nūrını görmek temennā eyledi
Mağşūdı ma‘ lūm oldı ki¹⁰⁶⁴ Hāğdan anuğ dīdār imiş
4. Hāğ ile¹⁰⁶⁵ yār ol yārı bil yād olma Hāğdan ‘ārif ol
Şol müdde‘ī kim Hāğ ile yār olmadı ağıyār imiş

¹⁰⁵⁸ ‘Āşıkun: Şādıkun D.

¹⁰⁵⁹ Böylece iki yay mesafesi kadar, (hatta) daha yakın oldu. (Necm Sûresi, 9. âyet)

¹⁰⁶⁰ Böylece iki yay mesafesi kadar, (hatta) daha yakın oldu. (Necm Sûresi, 9. âyet)

¹⁰⁶¹ Ey Hüdāyī mağşaduğ bildi ki ev ednā imiş: Sırr-ı ev-ednā Hüdāyī cümleden a‘lā imiş D.

¹⁰⁶² 202 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 429-430

¹⁰⁶³ va’llāhi: bi’llāhi D.

¹⁰⁶⁴ ki: kim D.

¹⁰⁶⁵ Hāğ ile: Nefsünle D.

5. Ger tanıdıysan nefsiñi gerçek bilürsen Rabbüñi
Hağdur seniñle ğam yime niçün ki Hağğun yār imiş
6. Mañşür Ene 'l-Hağ söyledi Hağdur sözi Hağ söyledi
Anuñ cezāsı ğam degül biġāneden ger-dār imiş
7. *Ķālū belā*¹⁰⁶⁶ nuñ ' ahdini unutmazam unutma kim
İmān-ı tevḥid ehlinüñ şol ' ahd ü şol ikrār imiş

[48]

8. Münkir inanmaz Hağğa ger ' ayb itme anı fāriġ ol
Şol ma' niden kim münkirün dā'im işi inkār imiş
9. Tevḥide gelmez müşrikün ħalbi vü ' aynı aḥvālün
Sen şol müvaḥhidlerden ol ħādī ulü 'l-ebşār imiş
10. Gül-ġün yanaġundan baña keşf oldı ey bedrū 'd-düca
Ehl-i vefānuñ cenneti şol bāġ u şol ġülzār imiş
11. Her zāhidün kim tesbīḥi şol zülf-i pür-çin olmadı
Zikri hebā vü herzedür seccādesi zünnār imiş
12. Hağ şüretinden ġöz yumar zāhid nedendür bilmezem
Şol mekri çok şeytān gibi Hağdan meger bīzār imiş
13. ' Ārif ħatında dūnyānuñ miğdārı yokdur zerrece
Mīzāna çek miğdārını ġör kim ne bī-miğdār imiş
14. Nuḫḫı Nesīmīnün yaḫīn *Allāhu nūruñ*¹⁰⁶⁷ şerḫidür
Her kim bu nūrı bilmedi bil kim naşibi nār imiş

¹⁰⁶⁶ Evet dediler (Kur'ānda 7 sürede geçmektedir. En'am Sûresi, 30. âyet; A'raf Sûresi, 172. âyet; Zümer Sûresi, 71. âyet; Mu'min Sûresi, 50. âyet; Ahkaf Sûresi, 34. âyet; Hadid Sûresi, 14. âyet; Mülk Sûresi, 9. âyet)
¹⁰⁶⁷ Nur Sûresi, 35. âyetten iktibas edilmiştir.

131¹⁰⁶⁸

Destür

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün

1. Hārāmī gözlerüñ yağmaya düşmiş
Zehī cādū ne hoş sevdāya düşmiş
2. Neden düşmiş mu' anber zülfüñe táb
Meger şol vech ile kim aya düşmiş
3. Qarār itmez göñül zülfünden ayru
Bu ser-gerdān uzun ğavġāya¹⁰⁶⁹ düşmiş¹⁰⁷⁰
4. Gözümde inci dişlerüñ hayāli¹⁰⁷¹
Görin kim ne derin¹⁰⁷² deryāya düşmiş¹⁰⁷³
5. Mey ü şāhid bu gün şeksiz hārāmdur
Aña ki kışsa-i¹⁰⁷⁴ ferdāya düşmiş¹⁰⁷⁵
6. Ene 'l-Hağ çağırur çeng ü def ü ney
Yalancı Lā ilāhe illāya düşmiş¹⁰⁷⁶
7. Ne şirīn noqtadur ol kim kalem-den
Tamıp şol la' l-i rūḥ-efzāya düşmiş¹⁰⁷⁷

¹⁰⁶⁸204-2010 Gazel, Nesimî Divanı, s.432-440 (Şiir iki farklı gazelin birleşmesinden oluşturulmuştur. 1, 2, 3, 4, 6, 10. beyitler 204 numaralı şiirden alınmıştır; 5, 7, 8, 9, 11. beyitler 210 numaralı şiirden alınmıştır.)

¹⁰⁶⁹ġavġāya: sevdāya D.

¹⁰⁷⁰Bu beyit Divan'da 6. beyittir.

¹⁰⁷¹hayāli: hayālūñ D.

¹⁰⁷²Görin kim ne derin: Gören aydur güher D.

¹⁰⁷³Bu beyit Divan'da 3. beyittir.

¹⁰⁷⁴Kışsa-i: kuşsa D.

¹⁰⁷⁵Bu beyit Divan'da 12. beyittir.

¹⁰⁷⁶Bu beyit Divan'da 5. beyittir.

¹⁰⁷⁷Bu beyit Divan'da 13. beyittir.

8. Ayağunđda řaçuñ başuñ getürmez
Cenābı gör ne ʿālī pāye düřmiř¹⁰⁷⁸
9. Görüñ kim sünbül-i Hindü-řıfāt řol¹⁰⁷⁹
Nice ĥurřid ile hem-sāye düřmiř¹⁰⁸⁰
10. Ne fettānsuñ ki cümle senden ötürü¹⁰⁸¹
Cihān uçdan uca¹⁰⁸² ġavġāya düřmiř¹⁰⁸³
11. Nesimī ħurbān oldı ħaşlaruña¹⁰⁸⁴
Ne ħurbān kim anuñ¹⁰⁸⁵ tek yaya düřmiř¹⁰⁸⁶

132¹⁰⁸⁷

Destür

Hezec

Mefāʿilün Mefāʿilün Feʿülün

I

1. Göñül verme şağın dünyāda cāha
Ola gör ibn-i Edhem-vār derviş
Düşersin cāhdan sonra dacāha
Yürü var ʿāğil iseñ olma dil-riş

II

2. Hüva ʿllāğ u Hüve ʿl-bāği Hüve ʿl-ğak
Ğalamı fānī-i muğlakdur el-ğak
Olagör var fenā ehline müllğak
Göñülde ħalmasın bir zerre teşvış

¹⁰⁷⁸ Bu beyit Divan'da 10. beyittir.

¹⁰⁷⁹ Görüñ kim sünbül-i Hindü-řıfāt şol: Görüñ şol sünbül-i Hindü-řıfāt kim D.

¹⁰⁸⁰ Bu beyit Divan'da 9. beyittir.

¹⁰⁸¹ Ne fettānsuñ ki cümle senden ötürü: Ne fettāndur ʿaceb nergislerüñ kim D.

¹⁰⁸² uçdan uca: sıhrinden uş D.

¹⁰⁸³ Bu beyit Divan'da 4. beyittir.

¹⁰⁸⁴ Nesimī ħurbān oldı ħaşlaruña: Nesimī oldı ħurbān ħařuñ için D.

¹⁰⁸⁵ anuñ: ħařuñ D.

¹⁰⁸⁶ Bu beyit Divan'da 14. beyittir.

¹⁰⁸⁷ şairin divanına ulaşılamamıştır.

III

3. Hārāb-ender-hārāb oldu gülenler
Türāb-ender-türāb oldu gülenler
Çün āhīr āgladı evvel gülenler
Bugün feryādı eyle kendüğe iş

IV

4. Şu kim hāk-i fenāyı mesken ide
Fenādan bākīye ‘izzetle gide
Sivā-yı ‘aqlı olan kişi n’ide
Ki vardur māsivāda cāna çok nīş

V

5. Geçegör şüretün cānā serābın
İçe gör ‘aşk ile ma‘nī şarābın
İ‘mārın kıl bu cān u dil hārābın
Şeb ü rüz eyle hālün durma tefiş

VI

6. ‘Aṭā Hākdan durur ğayruñ nesi var
Meded Hākdan durur var Hākka yalvar
Degüldür māsivānuñ hāli hemvār
Seni irşād ider bu yaz ile kış

VII

7. Uyan ğafletden ey Hākki gözüñ aç
Gözün den dürr-i mercāndan güher şaç
Gönül den māsivāyı eyle ihraç
اولومه صب Hākki eyle tenkīş

133¹⁰⁸⁸

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bu tabî' at zulmetinden bulmak istersen halâş
Gel riyâzetle arıd bu cism ü cānı çün raşâş
2. Nice mecrūh eylediyse rūhuñı emmāre nefis
Sen de zıkr-i gürz ile ur başına eyle kışâş
3. Her ne vaqtin ğālîp olsa kes ğıdāsın kāfirūñ
Gice gündüz cinne-i tevḥîdi kıl saña menâş
4. 'Uzlet-i halk ihtiyār it sen saña gel ey gönül
Tā bulasın 'uzlet ile Hâk katında iktişâş
5. Ey Niyâzî bu riyâzet yoluna kim gittise
Buldılar şol zevki kim buldı anı ancak ḥavâş

134¹⁰⁸⁹

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Sen seni bilmekdür ancak pîre ülfetden ğarâz
Noқта-i fehm eylemekdür 'ilm ü ḥikmetden¹⁰⁹⁰ ğarâz
2. Halka bunca enbiyā kim geldi da' vet eyledi
Vaḥdetüñ sırrı bilinmekdür o da' vetden ğarâz

¹⁰⁸⁸93 Gazel, Niyâzî Mısırî Divanı, s. 760

¹⁰⁸⁹94 Gazel, Niyâzî Mısırî Divanı, s. 764

¹⁰⁹⁰ 'ilm ü ḥikmetden: 'ilm ü 'irfāndan D.

3. Şāni' i gör günde yüz biñ dürlü şan' at gösterür
Kendini göstermek içündür o şan' atdan ğaraž
4. Hep celālün perdesidür küfr ü ' işyāndan murād
Baħr-ı cūduğ¹⁰⁹¹ kaçresidür fażl u raħmetden ğaraž
5. Nefsini bilen irermiş bir dükenmez devlete
Faħru faħrī¹⁰⁹²dür Niyāzī bil o devletden ğaraž

135¹⁰⁹³

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Faħr ile faħr eylemekdür cāh u devletden ğaraž
Zull-i nefsi anlamağdur ' izz ü rif' atden ğaraž
2. ' İlm ile maқşūd olan Hāğ bilmek oldı ey kişi
Bir qurı ceng ü cidāl şanma bu ħikmetden ğaraž
3. Pāk ü tāhir eyle çirkāb-ı hevādan nefşünj
Yalunız el yüz yumak şanma tahāretten ğaraž
4. Hālvet ile Lime' a 'llāh sırrı ile bir nefes
Mürşid-i kāmil ile bu oldı şöhetden ğaraž
5. Sende açlık sende perhiz çille yoğdur sālīkā
Bu mıdur bu yolda fikr ile tarīkatdan ğaraž
6. Zıkr ü fikrün dā' imā sen eyle dilden ħalkı sür
Hāğğ ile Hāğğ olmadur Hāğğī ħağğīkatden ğaraž

¹⁰⁹¹ Baħr-ı cūduğ: Baħr-ı vücūduğ D.

¹⁰⁹² El-fakru faħri: Fakirlik övüncümdür (*Ac'lünî*, Keşfü'l-hafā, 2/87hadisinden iktibas edilmiştir.)

¹⁰⁹³ Şairin divanına ulaşılammıştır.

136¹⁰⁹⁴

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. *Len terāni*¹⁰⁹⁵ peykeründen rüy-ı ālündür ğaraž
Tür-ı dīdār-ı tecellīden mişālündür ğaraž
2. Hāğ budur mülk-i melāhatda nazīr olmaz sağa
Ahsen-i taqvīmden cānā cemālündür ğaraž
3. Āftāb-ı iştiyākuñla seher-ħiz olmadan
Rü'yet-i nūr-ı cemāl-i bā-kemālündür ğaraž
4. Rüz-ı evvel vaşl ile iftārdur niyyetleri
Rūze-dārān-ı ğama'ıyd-i vişālündür ğaraž
5. Māh-tāb āyīne-dār olmuş gezer mehtābda¹⁰⁹⁶
Ay başında resm-i ebrū-yı hilālündür ğaraž
6. Sır be-ceyb-i intizār olmuş Rızā şām u seher
Ġālibā teşrif-i mihmān-ı hayālündür ğaraž

137¹⁰⁹⁷

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Feyz-i irşād ile olsun hāne-i dil pür-neşāt
Zevk-i vicdān ile gelsin ehl-i şevke inbisāt

¹⁰⁹⁴42 Gazel, Neccarzāde Rızā Divanı, s. 138

¹⁰⁹⁵

Mūsā, belirlediğimiz yere (Tür'a) gelip Rabbi de ona konuşunca, "Rabbim! Bana (kendini) göster, sana bakayım" dedi. Allah da, "Beni (dünyada) katiyen göremezsin. (A'râf Sûresi 143. âyetten iktibas edilmiştir.)

¹⁰⁹⁶ mehtābda: dergāhda D.

¹⁰⁹⁷140 Gazel, Neccarzāde Rızā Divanı, s. 314-315

2. Mürşid-i ‘aşkuñ teşebbüs eyleyen dāmānına
Olmadı pā-beste-i bend-i ribāṭ-ı irtibāṭ
3. Lā vü illādan sebūkbār eyle dūş-ı himmeti
İhtimālāt ile kaç‘ olmaz güzer-gāhı şırāṭ
4. Ehl-i tecrīd ol olup varlık libāsından ḥalāş
Geç bu fānī şıķletin çekme yeter bār-ı bisāṭ
5. Sūdına baķma fenā dükkānını der-beste kıł
Cāy-gāh-ı pür-ḥaṭardur cār-ı sū-yı ihtilāṭ
6. Hücre-i ‘ālemde dā’im ehl-i derde hem-dem ol
‘Āşıķa meydān-ı vāsi‘ dūr Rızā *semmü’l-ḥıyāṭ*¹⁰⁹⁸

138¹⁰⁹⁹

Destūr

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Her denīnün şözine aldanup itme ihtilāṭ
Her le’imi sırra maḥrem şanma eyle ihtiyāṭ

[50]

2. Şol ki şöz ķadriñ bilür cānuñ aña eyle nişār¹¹⁰⁰
Ayağınuñ altına dōşe yüzüñi çün bisāṭ
3. ‘Ārifün ķadriñ yine ol ‘ārif olanlar bilür
Ehl-i ‘ulvün rütbesini bilmez ehl-i inḥiṭāt

¹⁰⁹⁸

Bizim âyetlerimizi yalanlayıp da onlara karşı kibirlenmek isteyenler var ya, işte onlara gök kapıları açılmayacak ve onlar deve iğne deliğine girinceye kadar cennete giremeyeceklerdir. Suçluları işte böyle cezalandırırız. (A’râf Sûresi, 40. âyet)

¹⁰⁹⁹95 Gazel, Niyâzî Mısırî Divanı, s. 767

¹¹⁰⁰aña eyle nişār: nişār eyler aña D.

4. Güç getürme kendüñe geldükçe ağyār¹¹⁰¹ ta' nesi
Sükkeri ḥalvādur andan zāhir olur inbisāt
5. Ey Niyāzī fāriğ u āzāde ol var çekme ğam
Qahr u luṭfu bir bilürseñ ğam olur saña neşāt

139¹⁰²

Destūr

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Zehī kudret yaratmış Ādemi ol vāhid-i muṭlağ
Ayān itmiş anuñla kenz-i maḥfisin şehā el-ḥağ
Bu maẓmūna ne bilür hem veliler didiler şıdğ
Eger ādem iseñ fehm eyle gör seni saña bırağ
Cemālün muşḥaf-ı nāṭığ ne bilsin zāhid-i aḥmağ
Yazılmış ism-i a' zam anda ol faẓl-ı ilāh ancağ
2. Denildi şānuña çün şüret-i Raḥmān yā ādem
Yaradılmış ne kim var dersen olduñ cümledeñ a' zam
Yazılmış vechün üzre ḥaṭṭ-ı ilāhī muḥkem
Çü dirseñ ādemī oldın mı ādem sırrına maḥrem
Cemālün muşḥaf-ı nāṭığ ne bilsin zāhid-i aḥmağ
Yazılmış ism-i a' zam anda ol faẓl-ı ilāh ancağ
3. Ki ser-çeşme-i ḳudsün hem rumūzundan bu el-Furḳān
Eger ism-i müsem mādan ḥaber-dār iseñ ey cānān
Vücūduñda olan sırrı tabī' i eyle ey ' irfān
Yed-i kudretle yazmış *rağğ-ı menşūra*¹¹⁰³ anı Raḥmān
Cemālün muşḥaf-ı nāṭığ ne bilsin zāhid-i aḥmağ
Yazılmış ism-i a' zam anda ol faẓl-ı ilāh ancağ

¹¹⁰¹ ağyār: a' dā D.

¹¹⁰² Şairin divanına ulaşılammıştır.

¹¹⁰³ Yayılmış ince derilere, yazılmış kitaplara andolsun! (Tür Süresi, 3. âyet)

4. Şular kim eylemez idrāk rumūz-ı ‘āleme‘l-esmā¹¹⁰⁴

Denilmez aña ibn-i Ādemī hīç olmadı aşlā
Olur bī-behre mīrās-ı Bedirden nā-ħalef kaç‘ā
Görür mi Ādemi inkār iden ol zāhid-i a‘ mā
Cemālūñ muşhaf-ı nāṭık ne bilsin zāhid-i aħmağ
Yazılmış ism-i a‘ zām anda ol fażl-ı ilāh ancağ

5. Ĥurūf-ı noğṭanuñ sırrın vücūdında iden işbāt
Olupdur ‘ Askerī Mehdī gürüh-ı nācīdür elbet
Olar çün bildiler nūr-ı ‘ Alī nūrındadır ĥikmet
Kelām-ı nāṭıka Ṭāhir dil ü cān ile kıl diğğat
Cemālūñ muşhaf-ı nāṭık ne bilsin zāhid-i aħmağ
Yazılmış ism-i a‘ zām anda ol fażl-ı ilāh ancağ

140¹¹⁰⁵

Destūr

Remel

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Ĥāzır ol her demde *yevme yunfehu fı ‘ş-şūra*¹¹⁰⁶ bağ
Var fenā ehinden ol cān vermedi Maşūra bağ
2. Fevc-i Ĥağdan olmağa nefy ile bu dünyāda sen
Dār-ı ‘ uğbāda ne ġilmān ehline ne ĥūra bağ
3. Şoy libāsı müste‘ārı şoymadan dest-i ecel
‘ İbret istersen çihānda meyyit-i mağbūra bağ
4. Her kişi a‘ mālīnūñ dīdārına ĥayrānīken
Sen başiret çeşmin aç mağşerde Allāh nūra bağ

¹¹⁰⁴ Allah, Ādem’e bütün varlıkların isimlerini öğretti. (Bakara Sûresi, 31. âyetten iktibas edilmiştir.)

¹¹⁰⁵ Şairin divanına ulaşılammıştır.

¹¹⁰⁶

O gökleri ve yeri hak ile yaratandır. O’nun ol diyeceği gün her şey oluverir, hak O’nun dediğidir. Sur üfürüleceği günde mülk onundur. Görünmeyeni ve görüneni bilen de O’dur. O, yegane hikmet sahibidir. Her şeyden hakkı ile haberdar olandır. (En’am Sûresi, 73. âyet)

5. Tâc-ı zerrîn gibi sekre ur ʿ aşkla zer-bâf u tâc ¹¹⁰⁷
Gözle vech-i sırrı mir ʿât-ı dil-i maʿ mûra baq
6. Şûret-i dil bir degül maʿ nâda şekl-i nefis ile
Rûz rûz senle berâber mi şeb-i deycûra baq
7. Kimde kim hüsni-i ʿ amel var ise yarın hûb olur
Haqdan ihsân olunan şol ecr-i nâ-mağşûra baq
8. Kibr ü kîni ʿ aceb ihmâl ehli yarın hor olur
Gör n ʿ olur hâli kıyâmetde nice mağrûra baq
9. Haqqîyâ lezzet dilersen ʿ aşk zehrin nûş kıl
Nice bir cām-ı Cemi şol kâse-i Fağfûra baq

141¹¹⁰⁸

Destûr

Hezec

Mefâʿ ilün Mefâʿ ilün Mefâʿ ilün Mefâʿ ilün

1. Sezâ mı ey gönül çirk-i¹¹⁰⁹ cihâna iʿ tîbâr itmek
Gönül murğın o şâhuñ dergehinde şerm-sâr¹¹¹⁰ itmek
Gerekmez her cehûle kenz-i mağfi¹¹¹¹ âşikâr itmek
Gerekdür sâlike mürşide kendini¹¹¹² ʿ ayâr itmek
Degül her kula vergi *fakr u fahrî*¹¹¹³ ihtiyâr itmek
Geçüp nefis-i hevâdan kendine ağıyarı yâr itmek

¹¹⁰⁷ Bu mısradaki vezin aksamaktadır.

¹¹⁰⁸ 141 Müseddes, Yesari Baba (Ali ERTAN, Yesari Baba, Sinop Muharrem Matbaası, Sinop, 1941. s.31); (Şiirin 4. bendi bu kitaptaki şiirin içinde yer almamaktadır.)

¹¹⁰⁹ Sezâ mı ey gönül çirk-i: Sezâyı ey gönül çarhı a.g.e.

¹¹¹⁰ şerm-sâr: şer mesâr a.g.e.

¹¹¹¹ cehûle kenz-i mağfi: cühûle ger mağfi a.g.e.

¹¹¹² sâlike mürşide kendini: sâlike mürşid kendi özü a.g.e.

¹¹¹³ El-fakru fahrî: Fakirlik övüncüdür. (*Acûnî*, Keşfü'l-hafâ, 2/87 hadisinden iktibas edilmiştir.)

2. Didiler el ele el-Haqqadur tā devr-i¹¹¹⁴ ādemden
 Baḡa böyle buyurdu şāhibü 'l-erkān¹¹¹⁵ muḡaddemden¹¹¹⁶
 Degül mümkün irişmek menzil-i maḡşūda pür ḡamdan¹¹¹⁷
 'İnāyet olmayınca ḡazret-i Rezzāḡ-ı 'ālemden
 Degül her ḡula vergi *faḡr u faḡrī* iḡtiyār itmek
 Geḡüp nefsi-i hevādan kendine aḡyārı yār itmek

[51]

3. Muḡammed Muştafā vü Murtaẓānuḡ ḡaḡḡıçün 'āşıḡ
 Ḥadīce Fāḡıma ḡayrū 'l-ananuḡ¹¹¹⁸ ḡaḡḡıçün 'āşıḡ¹¹¹⁹
 Ḥasan şāḡ-ı Ḥüseyn-i Kerbelānuḡ ḡaḡḡıçün 'āşıḡ¹¹²⁰
 Ḥaḡıḡat¹¹²¹ meḡḡarı Zeyne 'l-'Abānuḡ ḡaḡḡıçün 'āşıḡ
 Degül her ḡula vergi *faḡr u faḡrī* iḡtiyār itmek
 Geḡüp nefsi-i hevādan kendine aḡyārı yār itmek
4. Muḡammed Bāḡrī Ca' fer daḡı Kāẓım Rızā ḡaḡḡı
 Taḡı vü bā-Naḡı vü 'Askerī şāhib-livā ḡaḡḡı
 Muḡammed Meḡdī-i āḡır zamān müşkil-ḡüşā ḡaḡḡı
 Bizi var eyleyüp yoḡdan Cenāb-ı Kibriyā ḡaḡḡı
 Degül her ḡula vergi *faḡr u faḡrī* iḡtiyār itmek
 Geḡüp nefsi-i hevādan kendine aḡyārı yār itmek¹¹²²
5. Yesārī bulmayınca bir kişi mürşid-i ḡaḡanı
 Ne bilsin söyleyen kim söyleden¹¹²³ kim bunca insānı¹¹²⁴
 Özin fehm¹¹²⁵ itmeyen bilmez nedür şeyḡān u raḡmānı¹¹²⁶

¹¹¹⁴ el-Haqqadur tā-devr-i: Haḡḡa budur tā rūḡu a.g.e

¹¹¹⁵ şāhibü 'l-erkān: şāhib illa kārđan a.g.e.

¹¹¹⁶ Bu mısra a.g.e.'de 3. mısradır.

¹¹¹⁷ Bu mısra a.g.e.'de 2. mısradır.

¹¹¹⁸ ḡayrū 'l-ananuḡ: ḡayrū 'l-nisā 'nıḡ a.g.e.

¹¹¹⁹ Bu mısra a.g.e.'de 3. mısradır.

¹¹²⁰ Bu mısra a.g.e.'de 2. mısradır.

¹¹²¹ Ḥaḡıḡat: Ḥıffet a.g.e.

¹¹²² Bu bend a.g.e.'de yoktur.

¹¹²³ söyleden: söyledi a.g.e.

¹¹²⁴ Bu mısra a.g.e.'de 3. mısradır.

¹¹²⁵ fehm: farḡ a.g.e.

¹¹²⁶ Raḡmānı: rüçḡan a.g.e. / Bu mısra a.g.e.'de 2. mısradır.

Bu böyle¹¹²⁷ ırmeyince ādeme ilhām-ı Rabbānı¹¹²⁸
Degül her kıula vergi *fākr u fahrī* ihtiyār itmek
Geçüp nefsi-i hevādan kendine ağıyārı yār itmek

142¹¹²⁹

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. 'Ārifün muṭlaḳ kelāmın duymağa 'irfān gerek
Sırr-ı muḡlaḳdur gönülde zevḳ ile vicdān gerek
2. Bir ḥazīnedür taşavvuf mālīk olmaz her ḥasīs
Bulmağa anı dü 'ālemde begüm sultān gerek
3. Dürr-i yektā kānını 'ālemde bulmaḳ isteyen
Bulmaz anı nehr içinde baḥr-ı bī-pāyān gerek
4. Ma' rifet da' vāsın iden müdde' ī bilmez mi kim
Dildeki da' vāya elde ḥüccet ü bürhān gerek
5. 'Ārif oldur ḥalkı başına üşürmeḳ istemez¹¹³⁰
Gönlü cümle ḥalk içinde ḥāk ile yeksān gerek
6. Kibr ü 'ucbuḡ illetinden ḳurtulup saḡ olmağa
Bil ṭabībün ma' nīde şeyḫün senün Loḳmān gerek
7. Şöhret ıssı ma' rifet kenzini bulmaḳdur muḡal
Varlıḡun şehri senün başdan başa vīrān [gerek]

¹¹²⁷ böyle: yolda a.g.e.

¹¹²⁸ Rabbānı: reyānı a.g.e.

¹¹²⁹ 112 Gazel, Niyāzī Mısrī Divanı, s. 835

¹¹³⁰ ḥalkı başına üşürmeḳ istemez: Başına ḥalkı dirüp cem eylemez D.

8. Ölmeden evvel ölüp kabre girüp haşre çıkup
Mālikü 'l-mülküñ şuhūdunda göñül hayrān gerek
9. Nefs şamusın şırāt-ı şer' ilen bunda geçüp
Kālb evi hep hūr u ğilmān cennet-i rıdvān gerek
10. Söyleyüp işitdigi dağı görüp fikrettiği¹¹³¹
İstivā-yı ' arş-ı sırda Hāzret-i Raḥmān gerek
11. Her kaçan tūṭilere feth-i dehān itdük ol
Lezzetinden tūṭiler sözlerine nedmān gerek
12. Gāh ḥamūş olup dilinden almaya kimse¹¹³² cevap
Gāh açılıp şād olup güller gibi ḥandān gerek
13. Gāhi üns gāh ḥaşyet gāh rü 'yet gāh sücūd¹¹³³
Gāhi şahv ü gāhi maḥv gāhi vücūd gāh cān gerek
14. Terk idüp cümle kuyūdātı irişe şırfa ol
Şırfa irse bir göñül içi anuñ ' ummān gerek
15. Aradan işkāt idüp cümle izāfātı hemān
Ḥaḫ vücūdı āşikāra ğayrısı pinhān gerek
16. Çünkü āridür izāfātıdan vücūdı dilberün
Zevḫ-i küllī isteyen ' aşık dağı ' üryān gerek
17. Mışrīyā terk-i izāfāt itmege lāyık olan
Kāmil-i insān¹¹³⁴ içinde biñdebir insān gerek

¹¹³¹ fikrettiği: zikrettiği D.

¹¹³² almaya kimse: kimse almaya D.

¹¹³³ sücūd: cemāl D.

¹¹³⁴ Kāmil-i insān: Kümmel-i insān D.

143¹¹³⁵

Destür

Rezec

Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün

1. Dost yolına gidenlere idem aña n'etmek¹¹³⁶ gerek
Kimler ile¹¹³⁷ yoldaş olup kimleri terk itmek gerek
2. Evvel mürşid elin duta almaya dünyā āhrete
Hiç demeye hālüm nite bildüğün unutmak gerek
3. Çeke bu yoluş zametin rāat bile hep¹¹³⁸ minetin
İki cihān sa' ādetin cümle hiçe şatmak gerek
4. Nefsine renc¹¹³⁹ ide atı hiç amaya ' āibeti
Dostı bulmaa zameti¹¹⁴⁰ dün ü gün¹¹⁴¹ atlanmaq¹¹⁴² gerek
5. Meşgöl ola riyāzete bel balaya ' āibete¹¹⁴³
Müştā olan ol hāzrete ne uzanup yatmaq gerek
6. [...] terk ide kendin amaya cān hād
Cānsız gider diye hemin daı diyem nitmek gerek¹¹⁴⁴
7. Cān ile varamaz yola¹¹⁴⁵ cānum diyen yolda ala
Cān terk iden dostu bula cāndan sefer itmek [gerek]

¹¹³⁵51 Gazel, Eşrefoğlu Rümî Divanı, s. 122-123

¹¹³⁶aña n'etmek: niçe gitmek D.

¹¹³⁷Kimler ile: Kimüñ ile D.

¹¹³⁸hep: her D.

¹¹³⁹renc: zerc D.

¹¹⁴⁰zameti: vuşlatı D.

¹¹⁴¹gün: güne D.

¹¹⁴²atlanmaq: atmak D.

¹¹⁴³' āibete: ' ibādetete D.

¹¹⁴⁴6 [...] terk ide kendin amaya cān hād/Cānsız gider diye hemin daı diyem nitmek gerek: Şol kimi geçe kendüzinden ne cānın aña ne hōd-ten / Cānsuz gider dosta giden daı diyem nitmek gerek D.

¹¹⁴⁵Cān ile varamaz yola: Cānlular varmaz bu yola D.

8. Eşrefođlu Rūmī yārı sevenlerüñ budur kārı
Ol dost için ağuları sükker gibi yutmağ gerek

[52]

144¹¹⁴⁶

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey gönül dillerde sen efsāne olduñ bilmedüñ
Baş açık eğer ' aceb dīvāne olduñ bilmedüñ
2. Anmaduñ bezm-i elestüñ ' ahdini peymānını
Āşinā-yı Hāđ iken bigāne olduñ bilmedüñ
3. Rabbüne nefsün seni ğaflet ile ' āşī kılar
Kul iken Mevlā ile hāşmāne olduñ bilmedüñ
4. Māsivā şüretlerin pür eyleyüp için dışuñ
' Ayn-ı Beytu 'llāh iken büthāne olduñ bilmedüñ
5. Nūriyā irmez isen Hāđkuñ vişāl-i ' ıydine
Dutalum ' ilm ile sen bir dāne olduñ bilmedüñ

---

¹¹⁴⁶ Şairin divanına ulaşılammıştır.

145¹⁴⁷

Destür

Hece Ölçüsü

6+5

I

1. Muḥammed ʿAlīnūḡ ḡurdıḡı yoldur
Aḡı aḡ üstünde¹¹⁴⁸ görebilürseḡ
Ṭanıyan iʿ tiḡād eyleyen¹¹⁴⁹ dildür
Ḥaḡīḡat sırrına irebilürseḡ¹¹⁵⁰

II

2. Gel derler de seni cemʿ e çekerler
Evvel bildüklerün¹¹⁵¹ yabana atarlar
Andan şonra yularuḡdan dutarlar
Yetdükleri yere varabilürseḡ

III

3. Özi Mervān olan ʿummāna dalmaz
Özi Ḥaḡḡa vāşıl olan cān ölmez
Müʾminūḡ ḡisābı yarına ḡalmaz
Bunda suʾālünḡi virebilürseḡ

IV¹¹⁵²

4. Ḥaḡ erenler seni cemʿ e götürür
Cümle işlerünḡi tamām yetürür
Gördüm Ḥaḡ evinde miḡmān oturur
Miḡmānuḡ gözüyle görebilürseḡ¹¹⁵³

¹¹⁴⁷30 Nefes, Şāḡ İsmail Hatāyī Divanı, s. 65

¹¹⁴⁸ Aḡı aḡ üstünde: A üstünde aḡı D.

¹¹⁴⁹ eyleyen: söyleyen D.

¹¹⁵⁰ sırrına irebilürseḡ: baḡrına dalabilürseḡ D.

¹¹⁵¹ bildüklerünḡ: bildiḡünḡ D.

¹¹⁵² Ḥaḡ erenler seni cemʿ e götürür/Cümle işlerünḡi tamām yetürür /Gördüm Ḥaḡ evinde miḡmān oturur/Miḡmānuḡ gözüyle görebilürsen: Teslimiyet seni yola getirür/Eksük olan işleriḡi bitürür/Bir ḡardaşım olub Ḥaḡḡa götürür/Özüḡden Mervānı sürebilürseḡ D.

¹¹⁵³ Bu dörtlik Divan'da 5. dörtlüktür.

V

5. Eyva ʿllāh Hū diyen cān ulu olur
Bir gün [...] ¹¹⁵⁴ dört kapudan el olur ¹¹⁵⁵
Dünyādan āḥrete doğrı yol olur
Verdigün ikrāra durabilürseñ ¹¹⁵⁶

VI

6. Teslīm ol mürşide ¹¹⁵⁷ yola yetürür
Eksik olan işlerünjı bitürür
Ḳardaş seni alup Ḥaḳḳa ¹¹⁵⁸ götürür
Özüñden Mervānı sürebilürseñ

VII

7. Öñi ¹¹⁵⁹ ibtidādan muşāḥib bulup
Mürşidi ¹¹⁶⁰ yanında pişüp ḥāl olup
Üstād nazarında yanup kül olup
Cümle ¹¹⁶¹ varlıgıñı verebilürseñ

VIII

8. Şāh Ḥaḫāyım eydür yola getüren
Yerini bekleyüp posta oturan
Ṭālibi rehberdür yola ¹¹⁶² getüren
Cennetde Rıḍvānı görebilürseñ

¹¹⁵⁴ Mecmuada karalandığı için okunamamıştır.

¹¹⁵⁵ Eyva ʿllāh Hū diyen cān ulu olur/Bir gün [...] dört kapudan el olur: Yola belı diyen cān ulu olur/ Ḳaynar ḳudret küresinden eli olur D.

¹¹⁵⁶ Bu dörtlik Divan'da 4. dörtlüktür.

¹¹⁵⁷ Teslīm ol mürşide: Teslimiyet seni D.

¹¹⁵⁸ Ḳardaş seni alup: Bir ḳardaşın olup D.

¹¹⁵⁹ Öñi: Evvel D

¹¹⁶⁰ Mürşidi: Mürebbi D.

¹¹⁶¹ Cümle: Külli D

¹¹⁶² yola: Ḥaḳḳa D.

146¹¹⁶³

Destür

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Yitürdüg¹¹⁶⁴ cām-ı Cemşīdi uyan uyğudan ey gāfil
Ne bulduñ uyğudan göster ne kılduñ uyğudan hāşıl
2. Meger Hāğdan ziyān gördüñ ki bāṭıl kavle yapışduñ
Çevirdüñ yüzüñi Hāğdan şağın kim Hāğ degül bāṭıl
3. ʿAzāzīlūñ sözin tıtma anuñ vesvāsına gitme
Ki iblīse uyan olmaz göñül maqşūdına vāşıl
4. Vefāsuz dünyānuñ mihrin gider göñüldeñ inanma¹¹⁶⁵
Ki dünyā kimseye hergiz muṭīʿ olmaz didüm uş bil¹¹⁶⁶
5. Bu ṭāğ-ı ṭumṭurāķı koy ki devrānı bu dünyānuñ
Geçer her nevʿ ile dutsağ gerek āsān gerek müşkil¹¹⁶⁷
6. Yalancı nefse uymuşsuñ ḳovarsıñ¹¹⁶⁸ dünyāyı niçün
Meger Hāğķı unutmuşsan ki olduñ dünyāya māʿil¹¹⁶⁹
7. Mesīhī zāt iken biʿllāh niçün dīv olmağ istersüñ
Meger cinni durur aşluñ degülseñ raḫmete ḳābil
8. Şadef hās olmaz incisüz bu remzi aḡla fikreyle¹¹⁷⁰
Bu sırrı bilmeyen bil kim ne hāriç olduñ ne dāḡil

¹¹⁶³ 226 Gazel, Nesimî Divanı, s. 460-461

¹¹⁶⁴ Yitürdüg: İtürdüg D.

¹¹⁶⁵ inanma: aldanma D.

¹¹⁶⁶ Bu beyit Divan'da 6. beyittir.

¹¹⁶⁷ Bu beyit Divan'da 4. beyittir.

¹¹⁶⁸ ḳovarsıñ: ḳuçarsan D.

¹¹⁶⁹ Bu beyit Divan'da 5. beyittir.

¹¹⁷⁰ fikreyle: fehm eyle D.

9. Bu güftāruñ işārātı derindür ‘aql aña irmez
Ne bilsin olmayan Mecnūn ki Leylā kimdür ey ‘āqıl

10. Nice mef‘ ūl ü fā‘ ilden nice mes’ ūl ü sā’ ilden
Eger dānāsen anı bil ki sensen muṭlaqā fā‘ il

11. Eger gözlü iseñ¹¹⁷¹ gözlü vücūduñ şehrine gir gör
Ne ma‘ densin ne gevhersin ne deryāsın ne hoş sāḫil¹¹⁷²

[53]

12. Vücūduñ şirkini maḥv it vücūd-ı vāḫid-i ferd ol¹¹⁷³
Ki zāt-ı ferd ü vāḫidden bu mes’ ūl oldı ol sā’ il

13. Ne āḫir sensin ol gevher ki aduñ gizli genc oldı
Nedür ḫālūñ ki olmazsın özüñden vāḫıf ey zā’ il

14. Hevā cāmından esrüksen heves ardına düşmişseñ
Bu aḡulu şarābı koy ki oldur şerbet-i kātıl

15. Nesīmī sırr-ı evḫā¹¹⁷⁴-yı kemāhī gerçi şerḫ eyler
Kaçan idrāk ider anı özini bilmeyen cāhil

¹¹⁷¹ gözlü iseñ: gözlüseñ iy D.

¹¹⁷² Ne ma‘ densin ne gevhersin ne deryāsın ne hoş sāḫil: Ne deryāsan ne gevhersin ne ma‘ densin ne hoş sāḫil D.

¹¹⁷³ vāḫid-i ferd ol: ferd-i vāḫid ol D.

¹¹⁷⁴ Böylece O’nun kuluna vahyedeceği şeyi vahyetti. (Necm Sûresi, 10. âyet)

147¹⁷⁵

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey gönül gel dinle nuṭkum Muştafâyîlerden ol
Añla bismi 'llāh-ı bā-i Murtaẓâyîlerden ol
2. Cān u başuñ¹¹⁷⁶ ver Ḥasan ḥulḳ-ı Rızānuñ 'aşkına
'Aşq içinde şādīkâne¹¹⁷⁷ Kerbelâyîlerden ol
3. Kıl tevellā Şāh-ı Zeyne 'l-'Ābidîn-i¹¹⁷⁸ Bākıra
Sen¹¹⁷⁹ bularuñ düşmenine teberrâyîlerden ol
4. Fehm idüp *min 'indehüm ümmü 'l-kitāb'*¹¹⁸⁰uñ remzini
Ca' fer-i Kāzım ' Alī Mūsī Rızâyîlerden ol
5. Kıl ü kälinden cihānuñ kırtarırlar¹¹⁸¹ kendini
Ne Taķī taķvā ezelden¹¹⁸² reh-nümâyîlerden ol
6. Bendini gūş eyle ey dil bu nihānuñ¹¹⁸³ sırrını
Nūn Naķī ' Asker dilā¹¹⁸⁴ 'āl-i ' abâyîlerden ol
7. Ey Virānī cümlesi bir nūr-ı Ḥaḳdur lem yezel
Evvel āḫir Mehdī-i şāhib-livâyîlerden ol

¹¹⁷⁵ Gazel, Virānī Divanı, s. 213

¹¹⁷⁶ başuñ: başı D.

¹¹⁷⁷ 'Aşq içinde şādīkâne: Şādīkâne 'aşq içinde D.

¹¹⁷⁸ Şāh-ı Zeyne 'l-'Ābidîn-i: Şāh ' Alī Zeyne 'l-' Abā vü D.

¹¹⁷⁹ Sen: Hem D.

¹¹⁸⁰

Allah, dilediğini bozar, dilediğini yazar ve kitabın aslı, esası, onun katındadır.

(Ra'd Sûresi, 39. âyet)

¹¹⁸¹ kırtarırlar: kırtarasın D.

¹¹⁸² Ne Taķī taķvā ezelden: Taķī-i tekvā ezeldir D.

¹¹⁸³ Bendini gūş eyle ey dil bu nihānuñ: Pendi gūş eyle gönül sen bu nihānī D.

¹¹⁸⁴ ' Asker dilā: ' Askerī D.

148¹⁸⁵

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. 'Āşık ol bār-ı Hudānuñ kulu ol kurbānı ol
Hem Muḥammed Muştafānuñ kulu ol kurbānı ol
2. Beri ol cümle ḥalāyıkdan dilegün Ḥaḳ ise
Ol 'Alīyye'l-Murtaẓānuñ kulu ol kurbānı ol
3. Cān u başuñ ver Ḥasan ḥulḳ-ı Rızānuñ rāhına
Hem Hüseyin-i Kerbelānuñ kulu ol kurbānı ol
4. Pişvā kıl şāh imām Zeyne'l-'Abā vü Bāḳırın
Ca' fer-i şıdk u şafānuñ kulu ol kurbānı ol
5. Mūsī-i Kāzım 'Ali Mūsī Rızā vü şāh Taḳī
Bā- Naḳī nūr-ı Hudānuñ kulu ol kurbānı ol
6. Ey Yesārī bendesi olḡil imām-ı 'Askerün
Mehdī-i şāhib-livānuñ kulu ol kurbānı ol

149¹⁸⁶

Destūr

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Muḥabbet tekke-gāhında ilen sen ehli 'irfān ol
Maḳām-ı ünsi tekmil it ḥaḳıḳat kāmil insān ol
Fenā mülkini terk idüp beḳā iḳlīmüne ḥān ol
Ḳabā vü tāca aldanma yüri var çāk ü 'üryān ol
Zebün olma zen-i dünyāya ey dil pāk-dāmān ol

¹¹⁸⁵ Şairin divanında bu şiire ulaşılammıştır.

¹¹⁸⁶ Şairin divanına ulaşılammıştır.

Erenler yolını dut er gibi ol Şāh-ı Merdān ol

2. Baŗa sen var iken cānā görünmez gözüme  ālem
Ġnā-yı  albe irdüm devletüñe ben gedā her dem
Bi amdi  llāh ma ārif gevher ile doludur sīnem
Na im-i ten hevāsı  ün kim itme  atırur pür-ġam
Bulunma degme yerlerde belādan fāriġ ol epsem
Tenāvül it cihānuġ cevriñi heftümle  ummān ol
3. Oġu bil Men  aref¹¹⁸⁷ sırrın ma āl-i evliyādan sen
 a ı at remzini fehm it  adı -i Mu tafādan sen
 arıkın rāhını ar la kelām-ı Murta ādan sen
Rızā dersin oġu teslim olup āl-i  abādan sen
Belā tiri yaġarsa ba u a  avs-ı  azādan sen
Siper kıl cev en-i  abru  hemi e merd-i meydān ol
4. Yine va t-i bahār oldu bezendi bāġla bostān
Yine g l  o betinde b lb l eyler  ad hezār efgān
Yine her g  eden bir bir bel rdi na re-i mestān
Kimisi va la   rremd r kimisi hicr ile nālān
 ri  r nice giryān eyled m ey āfet-i devrān
A ıl  ām u se er sen dā'imā g l gibi  andān ol

[54]

5.  a ın d nyā-yı zen i  n ġam ile olma āl de
Y ri ol cedd-i  udretten  anā  at eyle mevc da
 Ub diyyet ma āmında  ibādet eyle ma b da
Sinān  kesme  m d n  irersen va l-ı ma   da
El m ersin dir ise  ey  lāh  genc-i end da
 o yı sın g n l ñi al ġonca var gel durma v rān ol

¹¹⁸⁷ Men  arefe nefseh  fekad  arefe rabbeh : Kendini bilen Rabbini bilir. (el-Aclun , Ke fu'l-Haf , 2)

150¹⁸⁸

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ger cemāl-i Aḥmedi şerḥ itmese evrāk-ı gül
Olmaz idi ' andelīb-i ḥoş-nevāda müştāk-ı gül
2. Gülde ol hüsn-i ezel sırrı ki olmuşdur nihān
Tā ebed çıkmaz dilinden bülbülün eşvāk-ı gül
3. Oldı çün tāb-ı tecelliden ' araḳ-rīz ol ḥabīb
Çatresinden bitdi ol kim itdiler ' itlāk-ı gül
4. Şunlaruñ kim tutmadı reng-i ta' alluḳ dilleri
Aldılar gülden ' aceb büyü oldılar ' uşşāk-ı gül
5. Halk-ı ' ālem hep ḳalurdı zulmet-i nā-büdda
Olmasaydı Muştafā vechindeki işrāk-ı gül
6. Şevḳ-i Aḥmeddür derün-ı ' āşıḳa veren ziyā
Nev-bahāra nitekim şol çehre-i berrāk-ı gül
7. Gül cemālin ister iseñ kıl taḥammül cevre kim
Bunca zaḥm-ı ḥār ile şābit-ḳademdür sāk-ı gül
8. Bāğ-ı vaşlından ḥabībün gül ḳoparmaz degme kes
' Andelīb-i ' aşḳadur ey Hakkī istiḥḳāk-ı gül

¹⁸⁸ Şairin divanına ulaşılammıştır.

151¹¹⁸⁹

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dürr-i meknün ister iseñ dildeki deryāda bul
Sırr-ı maḥzūn ister iseñ ādem-i ma' nāda bul
2. Cennet-i a' lādatur zevk u şafāsı zāhidüñ
Zevk-i güli ister iseñ vuşlat-ı Mevlāda bul
3. Hūrī zevk-i vuşlat u ğilmān tecellī remzidür
Ölmeden evvel ölüp bu zevki gel dünyāda bul
4. 'Āşık olduñsa Cemālu 'llāha bakma şürete
Yerde pertev gözleme ħurşidi var a' lāda bul
5. Var durur cām-ı mecāzīnün ħumārı 'ākıbet
İr ħaķıķat bezmine anda bir özge bāde bul
6. Ne' am ' uķbā aldar erbāb-ı sülūka doldurur
Tālib-i Ħudām iseñ bu dārda esmāda bul
7. Cennet ' ācil şorar iseñ şoĥbet-i ' uşşāķdur
Ara işbu şoĥbeti var ' ālem-i kübrāda bul
8. Ħaķķiyā Ħaķķ ister iseñ Muştafā vechin gözet
Ol yüzün mi' rācını var leyle-i İsrāda bul

¹¹⁸⁹ Şairin divanına ulaşılammıştır.

152¹¹⁹⁰

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey cemāl-i āftāb-ı maṭla' -i şubḥ-ı ezel
Muşḥaf-ı ḥüsnüñ beyānidur Kitāb-ı Lem-yezel
2. Āşiyān-ı ' arş-ı¹¹⁹¹ zülfüñ şehridür¹¹⁹² rūḥu 'l-Ḳudüs
Gülşen-i firdevs-i¹¹⁹³ la' lüñ çeşme-i şîr ü ' asel
3. ' Anber-efşān sünbülün devrinde ey ' İsi-nefes
Devr-i Mehdidür kamu bir oldı edyān-ı milel¹¹⁹⁴
4. Şüret-i Ḥaḳdur cemālün her ki ikrār eylemez
Dünyā vü ' uḳbāda ol a' mā durur hem bil eḳel¹¹⁹⁵
5. Yüzüñi gör kim¹¹⁹⁶ anuñçün Ka' beden döndi göñül
Kim degüldür mu' teber taḳlîd ile olan ' amel
6. Zāhidā zülf ü ruḥuñdan yüz çevirme der senün
Kim kelāmu 'llāh Beytu 'llāhda olmaz cedel¹¹⁹⁷
7. Ey Sürürî Ḥaḳḳ-ı¹¹⁹⁸ Rabbü 'l-' ālemînün raḥmeti
Kā'ināti şüret-i Raḥmāna ḳılmışdur bedel

¹¹⁹⁰3 Gazel, Sürürî, (İsmail ÖZMEN, Alevi-Bektaşî Şiirleri Antolojisi cilt 1, KTB Yayınları, Ankara, 1998, s.410)

¹¹⁹¹ ' arş-ı: ' arşa (a.g.e.)

¹¹⁹² şehridür: şehper-i a.g.e.

¹¹⁹³ firdevs-i: firdevse

¹¹⁹⁴ Bu beyit a.g.e.'de 4. beyittir.

¹¹⁹⁵ hem bil eḳel: belhüm eḳel a.g.e. / Bu beyit a.g.e.'de 3. beyittir.

¹¹⁹⁶ gör kim: gördü a.g.e.

¹¹⁹⁷ İsmail ÖZMEN'nin Alevi Bektaşî Şairleri Antolojisi adlı eserinde bu beyit yer almamaktadır.

¹¹⁹⁸ Ḥaḳḳ-ı: Fazl-ı (a.g.e.)

153¹⁹⁹

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Āşinā-yı 'aşk olandan āh u zār eksik degül
Keşti-i bahrı dem-ā-dem rüzgār eksik degül
2. Ol cemāl-i muṭlaḳuñ 'aşkunda artduḳça niyāz
Ol ḳadar nāz arturır bir gül-'izār eksik degül
3. Yeri cennet baḳdıḡı dīdār olursa 'āşıḳuñ
Vech-i nūrından anı yakmaḡa nār eksik degül
4. Bu nişān-ı 'āşıḳuñ rāḡat olur ḡam dirilür
Ḥayret-ender-ḡayreti leyl ü nehār eksik degül
5. Şem'-i 'aşḡa Mısrīyā yandur özün yoḡ ol müdām
'Āşıḡa her yoḡluḡuñ üstünde var eksik degül

[55]

154²⁰⁰

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gerçi 'aynumdan nigārā şüretün pinhān degül
Fürḳatünden yanarum kim vaşl ile āsān¹²⁰¹ degül
2. Ey göñül nādān ḡatında rāzuñı fāş eyleme
Ehl-i 'irfāndur bu rāzuñ maḡremi nādān degül

¹¹⁹⁹116 Gazel, Niyāzī Mısrī Divanı, s. 860

¹²⁰⁰231 Gazel, Nesīmī Divanı, s. 467-468

¹²⁰¹āsān: hem-sān D.

3. Cehlüni ref^e eyle ey cāhil¹²⁰² ilāhı tanı kim
Cehl imiş cehl ol marāz kim kâbil-i dermān degül
4. Nefsini öldürmeyen ger Bījen ü Sührāb ise
Pehlevān olmaz adı hem Rüstem-i destān degül
5. Ey göñül Dārü 's-Selāmı dünyānuñ lezzetine
Şanma¹²⁰³ kim şol bī-şebātuñ devri cāvidān degül
6. Hızr ile 'İsī nigārā buldı vaşluñdan hayāt
La^c lüñe¹²⁰⁴ kimdür diyen kim çeşme-i hayvān degül
7. Hāq sever hūbı ne ma^c nīden ben anı sevmeyem
Sevmeyem şol nesneyi kim Hāq didi¹²⁰⁵ insān degül
8. Şüretüñ 'aşkı kimüñ kim kılmadı cānında kār
Şol gezen cismündeki ma^c nīde cindür cān degül
9. Gerçi āsān söyler ey cān 'aşkuñı her bī-ħaber
Kim ki şol sevdāya düşdi bildi kim āsān degül
10. Ārzū-mend oldı göñlüm vaşlına yārüñ velī
Buyruğı taqdīre geçmez hükmine fermān degül
11. 'Aşq ile meydāna¹²⁰⁶ muhkem er gerekdür kim gire
Her hünersüz himmeti süstüñ yeri meydān degül
12. Ey ki sulţān olmağ istersen faķır ol kim faķır¹²⁰⁷
Kim ki sulţān oldı dervīş olmadı sulţān degül

---

¹²⁰² cāhil: zāhid D.

¹²⁰³ Şanma: Şatma D.

¹²⁰⁴ La^c lüñe: Vaşluña D.

¹²⁰⁵ Hāq didi: Sevdī Hāq D.

¹²⁰⁶ meydāna: meydān D.

¹²⁰⁷ faķır: yaķın D.

13. Gerçi yegrekdür vefâdan senden ey dilber cefâ
Sen vefâlusan vefâ kııl kim cefâ çendân degül
14. Ey baña her dem diyen¹²⁰⁸ kim bakma hūbuñ yüzine
‘Āşıkun ahar gözi var ol kıadar nādân degül
15. Tutma şeytânü ’l-racīmüñ kavlini Raḥmāna uy
Kim uyan şeytāna cindür tābi‘ -i Raḥmān degül
1209
16. ‘Aşk¹²¹⁰ ile cān yoқdur ol bī-mā‘ rīfet ḥayvānda kim
Sūretüñ naқşında dā’im vālih ü ḥayrān degül
17. Ey Nesīmī çün yaқın imānmış imān-ı yaқın¹²¹¹
Her şehādet kim yaқından taşradur imān degül

155¹²¹²

Destür

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Şuşadum vaşluña ey çeşme-i ḥayvān beri gel
Yaқma hecrüñde beni nice¹²¹³ gel ey cān beri gel
2. Fürkatüñ şerbeti acıdur anı içemezem
Ey lebüñ gül şekeri derdüme dermān beri gel
3. ‘Āşıkun ṭamusı yārinden ırağ oldığıdur
Ey cemālün iremi ravza-i Rıdvān beri gel

¹²⁰⁸ Ey baña her dem diyen: Ey diyen her dem baña D.

¹²⁰⁹ Divan’da bir beyit daha vardır.

¹²¹⁰ ‘Aşk: ‘Akl D.

¹²¹¹ çün yaқın imānmış imān-ı yaқın: Hāq kıatında çün yaқın imān imiş D.

¹²¹² 233 Gazel, Nesimi Divanı, s. 470

¹²¹³ nice: munca D.

4. ‘ Anberīn sūnbül-i zūlfün düşeli benden ırak
K̄atı āşufteyüm ey zūlf-i perīşān beri gel
5. Göñlümün ḥasreti göz yaşına ğarķ itdi beni
Nice¹²¹⁴ ağlatma beni ey gül-i ḥandān beri gel
6. Gözümün¹²¹⁵ yaşı aķar başuma T̄ūfān getirür
Ey perī-ķehre boyu serv-i ḥirāmān beri gel
7. Kirpigün şevķ-i oķuñ¹²¹⁶ baĝruma ey cān uralı
Yüregümden gözüme her dem aķar¹²¹⁷ ķan beri gel
8. Fūrķatün ķahrı¹²¹⁸ beni yaķdı vü incitdi ‘ aźīm
Merdün ķandadur ey raḥmet-i raḥmān¹²¹⁹ beri gel
9. ‘ Ālemi t̄utdu bu ğün ḥūsn-i ruḥuñ destānı
Āferīn ḥūsnüñe ey fitne-i devrān beri gel
10. Zūlf ü ruḥsāruñı görmeklik için leyl ü nehār
Oķurum Seb‘ul-Meşānī ile K̄ur‘ān beri gel
11. Eyledi¹²²⁰ cānını ķün ‘ aşķa Nesīmī teslim
Ne ziyān eyler aña ķayd ile zindān beri gel

---

¹²¹⁴ Nice: Munca D.

¹²¹⁵ Gözümün: Gözlerüm D.

¹²¹⁶ şevķ-i oķuñ: şevķ oķuñı D.

¹²¹⁷ aķar: iner D.

¹²¹⁸ ķahrı: nārı D.

¹²¹⁹ Merdün ķandadur ey raḥmet-i raḥmān: Raḥmetün ķandadur ey fitne-i devran D.

¹²²⁰ Eyledi: Eylemiş D.

156¹²²¹

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Varlığıñ maḥveyleyüp meydāna gel
Lā vü illādan geçüp merdāne gel
2. Gel ḥaḳīḳat ' ilmini sen de oḳu
Bir ḳadem baş mekteb-i ' irfāna gel
1222
3. Künt ü kenzün sırrını bildünse¹²²³ ger
Şaḳla sırruñ verme¹²²⁴ her nādāna gel¹²²⁵
4. Şer' i başa tāc idüp İskender ol
Geç otur taḥt-ı dile şāhāne gel
5. Ey Niyāzī baş aḳıḳ dīvānesin
Nice bir dīvānesin uşlana gel¹²²⁶

[56]

157¹²²⁷

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey gönül gel ḳo fenā mülkini beḳāyı gözle gel
Geç bu miḥnet ḥāneden dārü 'ş-şafāyı gözle gel

¹²²¹ 119 Gazel, Niyāzī Mısrī Divanı, s. 868

¹²²² Divan'da bir beyit daha vardır.

¹²²³ bildünse: duyduḡsa D.

¹²²⁴ sırruñ verme: sırrı deme D.

¹²²⁵ Bu beyit Divan'da 5. beyittir.

¹²²⁶ Bu beyit Divan'da 7. beyittir.

¹²²⁷ Şairin divanına ulaşılammıştır.

2. Kal' a-i Kāf-ı kanā' atden uçup ' ankā gibi
Aşınā-yı ' arşa çık evc-i hümāyı gözle gel
3. Kurretü 'l-' ayn eyleyüp fenden nübüvvet noktasın
Kanda bakşaḡ anda nūr-ı Muştafāyı gözle gel
4. Zāhid-i hōd-bīne uyma hōd-nümāluḡdan şaşın
' Ārif-i bi 'llāha yüz tut gel Hudāyı gözle gel
5. Çok enāniyyet tonundan meskenet şālın giyüp
Fırқа-i nācīden ol āl-i ' abāyı gözle gel
6. Mey zülāl-i Hızr ile mir 'āt-ı İskender sözün
Bāde-i sākīyle cām-ı Cem-nümāyı gözle gel
7. Ey Sürūrī bulmaḡ istersen şırātü 'l-müstakīm
Ādemüḡ vechinde ḡaḡ-ı istivāyı gözle gel

158¹²²⁸

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Fürkatün yandurdı¹²²⁹ baḡrum yüregüm kan oldu gel
Gel ki didāruḡ bu şayru cāna dermān oldu gel
2. Dünyenüḡ nāz u na' imi bāḡ u bostānı baḡa
Sensiz ey ḡūblar emīri¹²³⁰ bend ü zindān oldu gel
3. İstedi la' lüḡ firāḡı cānumı yakmaḡ velī
Şevḡe yanmış cāna vaşluḡ¹²³¹ āb-ı ḡayvān oldu gel

¹²²⁸236 Gazel, Nesīmī Divanı, s. 473

¹²²⁹Fürkatün yandurdı: Fürkatün den yandı D.

¹²³⁰ḡūblar emīri: sulḡān-ı ḡūbān D.

4. Cānumuñ cānı vişālüñdür vişālüñden anı
Tā kim ayurdı felek bī-çāre bī-cān oldı gel¹²³²
5. Mu´ cizātından yañağuş muhkemātından şaçuş
Hār u hāşāk-i cihānuş vird ü reyhān oldı gel¹²³³
6. Baħr-ı bī-pāyāna şevkuş cānumı ğarķ eyledi
Gör ne bī-dād eyledi hecrüñ ne Tūfān oldı gel¹²³⁴
7. Cennetüñ şahnında Tūbā vālih ü ğayrān u deng¹²³⁵
Kāmetüñ hüsñünden ey serv-i ğırāmān oldı [gel]
8. Çün Nesīmī senden ayru bildi kim yokdur vücūd
Küfr ü imān vaşl u hicrān cümle yeksān oldı gel¹²³⁶

159¹²³⁷

Destūr

Remel

Fā´ ilātün Fā´ ilātün Fā´ ilātün Fā´ ilün

1. Ey güzel derd-i firākuñdan ciger kıan oldı gel
Nār-ı hicrānuş görelden çeşm giryān oldı gel
2. Zülfünüñ her ğalkası ´ uşşāķa zencir-i cünün
Ol ki bu sırrı bilüpdür mest ü ğayrān oldı gel
3. ´ Ārızuñ imāna çeşmüñ küfre da´ vet eylemiş
Ba´ zı kāfir ehl-i ´ aşķ ekşer müselmān oldı gel

¹²³¹ vaşluş: la´ lün D.

¹²³² Bu beyit Divan’da 5. beyittir.

¹²³³ Bu beyit Divan’da 8. beyittir.

¹²³⁴ Bu beyit Divan’da 9. beyittir.

¹²³⁵ ğayrān u deng: āşufte-ğāl D.

¹²³⁶ Bu beyit Divan’da 11. beyittir.

¹²³⁷ Şairin divanına ulaşılammıştır.

4. Zülf-i ruhsârûn bilen îmānı bilmişdür yakīn
*Veç-duhâ ve 'l-leyl*¹²³⁸dür bu remze bürhân oldı gel
5. Kâmetün den i' tidâli aldı çün harf-i elif
 Cümle harfün mebd'e 'i hem bir Qur'ân oldı gel
6. Gözlerün *Allâh u nûru*¹²³⁹ âyetin tefsîr ider
 Şûretün 'arşistevâ¹²⁴⁰ mir'ât-i Rahmân oldı gel
7. Mümkînât u ma' lûmâtuñdan cemâlün gösterüp
 Bülbül-i gülzâr-ı vechün Nakşî nâlân oldı gel

160¹²⁴¹

Destür

Remel

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Rüyunu¹²⁴² benden nihân itmek dilersen itmegil
 Gözlerüm yaşın revân itmek dilersen itmegil
2. Berķ-i nesrîn üzre müşkîn zülfüñi sen dağıdup¹²⁴³
 'Âşık-ı bî-hânümân itmek dilersen itmegil
3. Cānumı la' lüñ¹²⁴⁴ şarābından ayırdı ey gözüm¹²⁴⁵
 'Aynumı gevher-feşân itmek dilersen itmegil

¹²³⁸ Duhâ Sûresinin 1. ve 2. âyetinden iktibas edilmiştir.

¹²³⁹ Nur Sûresi, 35. âyetten iktibas edilmiştir.

¹²⁴⁰ Rahmân arşın üzerine istiva etti. (Tâhâ Sûresi, 5. âyet)

¹²⁴¹ 227-228 Gazel, Nesimî Divanı, s.462-463-464 (Bu gazel Nesimî Divanında yer alan 227. ve 228.gazellerin birleşiminden oluşmuştur. İlk on beyit ve son beyit 227 nolu gazelde; 11, 12, 13 ve 14. beyit 228 nolu gazelde yer almaktadır.)

¹²⁴² Rüyunu: Yüzüñi D.

¹²⁴³ dağıdup: tağduban D.

¹²⁴⁴ la' lüñ: vaşluñ D.

¹²⁴⁵ gözüm: şanem D.

4. Kaşların kavsinde müjgānuñ hadengi gizlidir¹²⁴⁶
Gözleri¹²⁴⁷ mestāne kan itmek dilersen itmegil
5. Koymuşum ‘aşkuñ için¹²⁴⁸ kevn ü mekānuñ varını
Cān nedür ki kaşd-ı cān itmek dilersen itmegil
6. Yandurursan gönlümi ‘aşkuñda ma‘ lüm oldı kim
Anı rüsvā-yı cihān itmek dilersen itmegil¹²⁴⁹
7. Her kazānuñ tīrine kılduñ nişāne gönlümi¹²⁵⁰
Ol nişānı bī-nişān itmek dilersen itmegil
8. Çünkü ‘aşkuñ meskenidür gönlümün vīrānesi
Hātıruñ anı vīrān¹²⁵¹ itmek dilersen itmegil¹²⁵²
9. Doğrıyum ‘aşkuñda oğ tek kirpigün tanıqlarum
Kaddümi niçün kemān itmek dilersen itmegil¹²⁵³

[57]

10. Burğa‘ı rüyundan¹²⁵⁴ açarsan veli¹²⁵⁵ nā-maħreme
Gizli esrārı ‘ayān itmek dilersen itmegil¹²⁵⁶
11. Hāl ü haṭṭuñ¹²⁵⁷ manṭıku ‘t-ṭayrıdur¹²⁵⁸ ehl-i vaħdete
Kuş dilin sen tercemān itmek dilersen itmegil¹²⁵⁹

¹²⁴⁶ hadengi gizlidir: hadengin gizledün D.

¹²⁴⁷ Gözleri: İy gözi D.

¹²⁴⁸ ‘aşkuñ için: ‘ışkuñda men D.

¹²⁴⁹ Bu beyit Divan’da 227. şiirin 8. beyitidir.

¹²⁵⁰ Her kazānuñ tīrine kılduñ nişāne gönlümi: Murtażānuñ oħına kılduñ nişāne sen meni D.

¹²⁵¹ vīrān: mekān D.

¹²⁵² Bu beyit Divan’da 227. şiirin 10. beyitidir.

¹²⁵³ Doğrıyum ‘aşkuñda oğ tek kirpigün tanıqlarum/Kaddümi niçün kemān itmek dilersen itmegil: Toğrıyan ‘ışkuñda oğ tek kirpigün tanuğ durur/Kaddümi kaş tek kemān itmek dilersen itmegil D.

¹²⁵⁴ rüyundan: yüzünden D.

¹²⁵⁵ veli: eger D.

¹²⁵⁶ Bu beyit Divan’da 228. şiirin 3. beyitidir.

¹²⁵⁷ Hāl ü haṭṭuñ: Haṭṭ u hālün D.

¹²⁵⁸ manṭıku ‘t-ṭayrıdur: manṭıku ‘t-ṭayr oldı D.

¹²⁵⁹

12. Gitmek istersen gözümde dem-be-dem yaşum gibi¹²⁶⁰
Cānumı tenden revān itmek dilersen itmegil¹²⁶¹

13. Kirpigünden cān-şikār oklar düzetmişse bu kez¹²⁶²
Çaşlaruñ ħarfin¹²⁶³ kemān itmek dilersen itmegil¹²⁶⁴

14. Lā tüharrik¹²⁶⁵ āyeti geldi¹²⁶⁶ beyānuñ şānına
Ol beyānı sen nihān¹²⁶⁷ itmek dilersen itmegil¹²⁶⁸

15. Ey Nesīmī çün yakīn imān imiş Ħağdan yakīn¹²⁶⁹
Ol yakīni sen gümān itmek dilersen itmegil¹²⁷⁰

161¹²⁷¹

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Zülfünü ' anber-feşān itmek dilersen itmegil
Ġāret-i dīn kaçd-ı cān itmek dilersen itmegil

2. Burça' ı tarħ eylemişsin ey kamer yüzünden uş
Fitne-i āħir zamān itmek dilersen itmegil

3. Çün Ene' l-Ħağdan götürdi şüretüñ māhı niğāb
Sen Ħağı niçün nihān itmek dilersen itmegil¹²⁷²

¹²⁶⁰ gibi: kimi D.

¹²⁶¹ Bu beyit Divan'da 228. şiirin 12. beyitidir.

¹²⁶² düzetmişse bu kez: düzermişsen meger D.

¹²⁶³ ħarfin: yayın D.

¹²⁶⁴ Bu beyit Divan'da 228. şiirin 9. beyitidir.

¹²⁶⁵ O'na, acele ederek, O'nunla (Cebrail (A.S) ile beraber) dilini hareket ettirme. (Kıyâme Sûresi, 16. âyet)

¹²⁶⁶ geldi: indi D.

¹²⁶⁷ nihān: beyān D.

¹²⁶⁸ Bu beyit Divan'da 228. şiirin 13. beyitidir.

¹²⁶⁹ Ey Nesīmī çün yakīn imān imiş Ħağdan yakīn: Çün yakīn bildi Nesīmī ağzınun var olduğun D.

¹²⁷⁰ Bu beyit Divan'da 227 numaralı şiirinden alınmıştır.

¹²⁷¹ 228 Gazel, Nesīmī Divanı, s. 463-464

¹²⁷² Bu beyit Divan'da 4. beyittir.

4. Şüretün genc-i hafîdür gösterürsen gözgüye¹²⁷³
‘Älem-i ‘aynı¹²⁷⁴ ‘ayân itmek dilersen itmegil¹²⁷⁵
5. Ğamzedden Mısrı kılıç vermişsen esrük Türke kim¹²⁷⁶
Çan bahâsuz bunca çan itmek dilersen itmegil¹²⁷⁷
6. Bâde vermişsen perîşân zülfüni sen tağıdup¹²⁷⁸
Cânları bî-hânümân itmek dilersen itmegil¹²⁷⁹
7. Ey Nesîmî Hağdan istersen götürmek perdeyi
Büt-peresti bî-gümân itmek dilersen itmegil¹²⁸⁰

162¹²⁸¹

Destür

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Es-selâm ey Şâh-ı Merdân Es-selâm
Es-selâm ey nür-ı bürhân¹²⁸² es-selâm
2. Es-selâm ey kâşif-i sırr-ı¹²⁸³ ezel
Es-selâm ey sırr-ı¹²⁸⁴ bürhân es-selâm
3. Es-selâm ey dürr-i deryâ-yı elest
Es-selâm ey gevher-i kân es-selâm

¹²⁷³ gözgüye: gözgüde D.

¹²⁷⁴ ‘aynı: ‘ayb-ı D.

¹²⁷⁵ Bu beyit Divan’da 6. beyittir.

¹²⁷⁶ Türke kim: Türküğe D.

¹²⁷⁷ Bu beyit Divan’da 7. beyittir.

¹²⁷⁸ sen tağıdup: tağıtmağa D.

¹²⁷⁹ Bu beyit Divan’da 10. beyittir.

¹²⁸⁰ Bu beyit Divan’da 14. beyittir.

¹²⁸¹ 50 Nefes, Kul Nesîmî Divanı, s. 60-61

¹²⁸² nür-ı bürhân: Sırr-ı pinhân D.

¹²⁸³ sırr-ı: ‘ilm-i D.

¹²⁸⁴ sırr-ı cümle D

4. Es-selām ey pāk-i zāt-ı¹²⁸⁵ Muştafā
Es-selām ey nūr-ı imān es-selām
5. Es-selām ey sākī-i kevşer imām
Es-selām ey kıble-i cān es-selām
6. Es-selām ey Hayder-i Düldül-süvār
Es-selām ey nuṭṭ-ı¹²⁸⁶ Raḥmān es-selām
7. Es-selām ey zāhir ü bāṭın imām¹²⁸⁷
Es-selām ey kenz-i¹²⁸⁸ pinhān es-selām
8. Es-selām ey şāhib-i luṭf u kerem
Es-selām ey kân-ı iḥsān es-selām
9. Es-selām ey pişvā-yı evliyā
Es-selām ey āl-i ‘imrān es-selām
10. Es-selām ey şāh-ı cümle evliyā¹²⁸⁹
Es-selām ey cism ile cān¹²⁹⁰ es-selām
11. Es-selām ey ḥall iden her müşkili
Es-selām ey nuṭṭ-ı Raḥmān es-selām¹²⁹¹
12. Ey Nesīmī şāha ver¹²⁹² yüz biḡ selām
Es-selām ey şīr-i Yezdān¹²⁹³ es-selām

---

¹²⁸⁵ pāk-i zāt-ı: zāt-ı pāk-i D.

¹²⁸⁶ nuṭṭ-ı: ḥalk-ı D.

¹²⁸⁷ imām: ‘ayān D.

¹²⁸⁸ kenz-i: Genc-i D.

¹²⁸⁹ şāh-ı cümle evliyā: cümle iāh-ı kâ’ināt D.

¹²⁹⁰ cism ile cān: cümleye cān D.

¹²⁹¹ Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

¹²⁹² ver: der D.

¹²⁹³ Şīr-i Yezdān: Şāh-ı Merdān D.

163¹²⁹⁴

Destür

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Nigārum dilberüm yārum nedīmüm¹²⁹⁵ mūnisüm cānum
Refiķum hem-demüm 'ömrüm revānum derde dermānum
2. Şehüm māhum dil-ārāmum hayātum dirliğüm rūhum
Penāhum maķşadum meylüm medārum fikretüm¹²⁹⁶ cānum
3. Kāmer-çehre¹²⁹⁷ perī-rüyum zārīfüm şūhum u şengüm
Semen-büyum gül-endāmum zehī serv-i gülistānum
4. Laţīfüm nāziküm hūbum¹²⁹⁸ habībüm turfe-maĥbūbum
Hicāzum Ka' be vü Tūrum behiştüm hūr u Rıdvanum
5. Gülüm reyĥānum eşcārum 'abīrüm 'anberüm 'ūdum
Dürüm mervāridüm kānum¹²⁹⁹ 'aķiķüm la' l ü mercānum
6. Dil-efrūzum vefā-dārum ciġer-sūzum cefākārum
Ĥudāvendüm cihān-dārum emīrüm şāh u sulţānum
7. Çerāġum şem'üm u nūrum ziyā'üm yıldızum şemsüm
Hezārum bülbülüm gülüm¹³⁰⁰ Nesīmī ĥoş¹³⁰¹ elĥānum

¹²⁹⁴243 Gazel, Nesimî Divanı, s. 484

¹²⁹⁵nedīmüm: enisim D.

¹²⁹⁶fikretüm: fikrüm ü D.

¹²⁹⁷çehre: çehrem D.

¹²⁹⁸hūbum: Bu kelime divanda yoktur.

¹²⁹⁹kānum: kāhum D.

¹³⁰⁰gülüm: kebküm D.

¹³⁰¹ĥoş: yaĥşı D.

164¹³⁰²

Destür

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Yüzüñdür maqşadum kıblem lebüñdür āb-ı hayvānum
Ayā serv-i ser-efrāzum fedā olsun saña cānum

[58]

2. Ki sensin derdüme dermān yüzüñ Furkān haıuñ reyhān
Fedā olsun saña biñ cān ki sensin şāh u sulţānum
3. Enīsüm rehberüm yārum güler yüzlü gül-endāmum
‘ Abīrüm ‘ anberüm müşküm boyu serv-i hırāmānum
4. Kelāmum Qur ‘ānum zikrüm kitābum tevḥīdüm fikrüm
Namāzum rāzum u secdem¹³⁰³ bi-küllī cümle erkānum
1304
5. Fāzılum kāmīlüm meylüm murādum maqşūdum göñlüm
Cevābum mes ‘elem sözüm dilümde cümle destānum
6. Ḥayātum rāḥatum mihrüm necātum ülfetüm¹³⁰⁵ zātum
Ṭabībüm şerbetüm Ḥızrum vücūdum sā‘ atüm cānum
7. Ezeldendür benüm derdüm sözi gerçek kamer bedrüm
Muḥibbüm sevdigüm mihrüm siyāh zülf-i perişānum
8. Zārīfüm genc ü mālum Nesīmīyüm¹³⁰⁶ ‘ aşıkum¹³⁰⁷ ‘ aşkum
Ḥabībüm ‘ izzetüm ‘ izzüm ezelden kāmīl insānum

¹³⁰²245 Gazel, Nesimî Divanı, s. 486

¹³⁰³ rāzum u secdem: secdem ü şükürüm D.

¹³⁰⁴ Divan’da bir beyit daha vardır.

¹³⁰⁵ ülfetüm: varlığum D.

¹³⁰⁶ Nesimîyüm: Nesimî D.

¹³⁰⁷ ‘ aşıkum: ‘ ışkum D.

165¹³⁰⁸

Destür

Hezec

Mef'ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe'ülün

1. Sulţân-ı Resûl şâh-ı mümeccedsin efendim
Bî-çârelere¹³⁰⁹ devlet-i sermedsin efendim
Dîvân-ı ilâhîde ser-âmedsin efendim
Menşür-ı *le' amrük*¹³¹⁰le müeyyedsin efendim
Sen Aḥmed u Maḥmûd u Muḥammedsin efendim
Haḫdan bize sulţân-ı müeyyedsin efendim
2. Tâbiş-dih-i ervâḫ-ı mücerred güheriñdir
Mâliş-geh-i ruḫsâr-ı melek ḫâk-i derûñdır
Âyîne-i dîdâr-ı tecellî nâzarıñdır
Bü Bekri 'Ömer 'Oşmân u 'Alî yârlarıñdır
Sen Aḥmed u Maḥmûd u Muḥammedsin efendim
Haḫdan bize sulţân-ı müeyyedsin efendim
3. Ḥuṭbeñ okunur minber-i iḫlîm-i beḫâda
Ḥükmüñ dutılır maḫkeme-i rûz-ı cezâda
Gülbank-ı ḫudûmüñ çekilir 'arş-ı Ḥudâda
Esmâ-i şerîfüñ açılır 'arż u semâda
Sen Aḥmed u Maḥmûd u Muḥammedsin efendim
Haḫdan bize sulţân-ı müeyyedsin efendim
4. Ol dem ki velîlerle nebîler ḫala ḫayrân
Nefsi diyü dehşetle ḫopa cümleden efġân
Ye's ile 'uşâtıñ ola aḫvâli perîşân
Destür-ı şefâ' atle seniñdir yine meydân
Sen Aḥmed u Maḥmûd u Muḥammedsin efendim

¹³⁰⁸1 Müseddes, Şeyh Gâlib Divanı, s. 139

¹³⁰⁹Bî-çârelere: Bî-çârelerle D.

¹³¹⁰Ömrüne andolsun ki; muhakkak ki, onlar sarhoşlukları içinde bocalıyorlardı. (Hicr Sûresi, 72. âyet)

Haḫdan bize sulṭān-ı müeyyedsin efendim

5. Bir günki ṭalup baḫr-ı ğama fikrete¹³¹¹ gitdim
İlden yitürüp kendümi bî-ḫödluĝa yitdim
‘İşyānım aḫup ‘āḫıbetimden ḫazer itdim
Bu maṭla‘ı yād eyledi bir seyyid işitdim
Sen Aḫmed u Maḫmūd u Muḫammedsin efendim
Haḫdan bize sulṭān-ı müeyyedsin efendim

6. Ümmīdeyiz¹³¹² ye’s ile āḫ eylemeziz biz
Ser-māye-i imānı tebāḫ eylemeziz biz
Bābuḫ ḫoyup aĝyāra penāḫ eylemeziz biz
Bir kimseye sāyeḫde nigāḫ eylemeziz biz
Sen Aḫmed u Maḫmūd u Muḫammedsin efendim
Haḫdan bize sulṭān-ı müeyyedsin efendim

7. Bî-çāredür ümmetlerüḫ ‘işyānına baḫma
Dest-i red urup ḫasret ile dūzaḫa yaḫma
Raḫm eyle amān āteş-i hicrānıḫa yaḫma
Ez-cümle ḫuluḫ Ğālib-i pür-cürmü bıraḫma
Sen Aḫmed u Maḫmūd u Muḫammedsin efendim
Haḫdan bize sulṭān-ı müeyyedsin efendim

166¹³¹³

Destür

Hezec

Mef’ülü Mefā’ülü Mefā’ülü Fe’ülün

1. Ey Bārī Ḫudā menba‘ı raḫmetsün efendim
Özin biline sen ulu devletsün efendim

¹³¹¹ fikrete: firkete D.

¹³¹² Ümmīdeyiz: Ümmīdeyiz D.

¹³¹³ Şairin divanında bu şiire ulaşılamamıştır.

2. Kün lafzı ile ʿ arz u semā berr ile baħrı
Şun ʿ eyleyeyip ʿ ālem-i ħazretsün efendim
3. Deh heft kemer-beste-i şāh taħt-ı şehirde
Selmāna veren destūr-ı biʿ atsun efendim
4. Dür eyleme ʿ uşşāķı cemālünje ħarīb ħıl
Deryā-yı ʿ ilim miftāħ-ı cennetsün efendim
5. ʿ Aşķunla döner nüh felek ü seb ʿ a-i seyyār
Ĥaķ re ʿs-i resül şāh-ı şerīʿ atsun efendim
6. Bī-çārelere kimden ola mā-ʿ ādā senden
Raħm ile meded kān-ı şefāʿ atsun efendim
7. Pür oldı cihān nūr-ı cemālünje ser-ā-pā
Sen nūr-ı Ĥudā mühr-i nübüvetsün efendim
8. Ĥal eyleye hep müşkil-i ʿ ālemlerün ey şāh
Memdüh-ı dil-i pīr-i ħarīķatsun efendim
9. İķrār verene raħmet ola münkire laʿ net
Bir sırr-ı ilāh baħr-ı ħaķīķatsun efendim
10. Feth ile bu meydān-ı mezelletde muħabbet
Taşnif-i ulü ʿl-ʿ azm-i fütüvetsün efendim
11. Ey nesl-i nebī fevķi muħibbāne muħaķķaķ
Bī-sübħa şalāt sāye-i devletsün efendim

[59]

12. Sāyen gibi hīç ölmeye bir bāğ-ı başatsın
Mü'minlere bir 'āl-i 'ināyetsün efendim

13. 'Uşşāka nişān dervīşe bürhān sen idersin
Ey kuṭb-ı cihān şöyle şecā' atsun efendim

14. Geldi saña yüz kara kabūl eyle Yesārī
Ey şāhib-i seyf şāh-ı vilāyetsün efendim

167³¹⁴

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gelberü ey kavm-i a' dā ben Hudādan dönmezem
Çün şehādet eylemişem¹³¹⁵ Muşafādan dönmezem
2. Pāre pāre bu vücūdum şad hezārān itseler
Ben gulām-ı hānedānem Murtażādan dönmezem
3. Zehrini nūş eyledüm verdüm Hasan rāhında baş
Şeh-i Hüseyñüm¹³¹⁶ Hüseyñ-i Kerbelādan dönmezem
4. Şāh 'Alī Zeyne'l-'Abā¹³¹⁷ Bāķır Hāķ için zāhidā
Sīnemi kalkan edindüm her belādan dönmezem
5. Çün baña keşf eyledi Ca' fer Ene'l-Hāķ¹³¹⁸ sırrını
Mūsī-i Kāzım 'Alī Mūsī Rızādan dönmezem

¹³¹⁴ Gazel, Vîrânî Divanı, s. 216-217

¹³¹⁵ eylemişem: etmişem D.

¹³¹⁶ Şeh-i Hüseyñüm: Uş Hüseyñem ben D.

¹³¹⁷ 'Alī Zeyne'l-'Abā: Zeyne'l-'Ābidîn D.

¹³¹⁸ Ene'l-Hāķ: bu Ene'l-Hāķ D.

6. Tā muḳaddemden¹³¹⁹ Taḳī urdı binā-yı cismüme
Şol sebebden ḥāk-i pā-yı reh-nümādan dönmezem
7. Mesken itdi şāh¹³²⁰ Naḳī dil mülkinüñ sulṫānıdur
‘Askerī ol Mehdī-i sāhib-livādan dönmezem
8. Ḥāriciler zümresinden çün¹³²¹ teberrā kılmışım
Āl ü evlāda bugün medḥ ü şenādan dönmezem
9. Çün Virān ‘Abdāl didi ismüm ‘Alīyye’l-Murtażā
Cümle vārum bezl eyledüm¹³²² evliyādan dönmezem¹³²³

168¹³²⁴

Destūr

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Çün¹³²⁵ cefā-keş ‘āşıkam ey yār senden dönmezem
Ḥançer ile bu sīnemi yar¹³²⁶ senden dönmezem
2. Dönmezem cevı-i cefādan ḥasta göñlüm merhemi
Biñ cefā kılsañ baña dil-dār senden dönmezem¹³²⁷
3. Ka‘bede arar iken bütḥānede buldum seni
Bağlanursañ beline zünnār senden dönmezem¹³²⁸

¹³¹⁹ Tā muḳaddemden: Dört tebāyiden D.

¹³²⁰ şāh: çün D.

¹³²¹ zümresinden çün: zümresinde çok D.

¹³²² bezl eyledüm: Ḥayderindir D.

¹³²³ Bu mısradā vezin aksamaktadır.

¹³²⁴ 290 Gazel, Nesīmi Divanı, s. 543

¹³²⁵ Çün: Bir D.

¹³²⁶ bu sīnemi yar: yüregümi yār D.

¹³²⁷ Dönmezem cevı-i cefādan ḥasta göñlüm merhemi/Biñ cefā kılsañ baña dil-dār senden dönmezem: ‘Āşıkam

‘İşkuñ yolında ḥasta göñlüm sırrını/Eylesen miñ kez cefā dil-dār senden dönmezem D. / Bu beyit Divan’da 6. beyittir.

¹³²⁸ Divanda bu beyit yoktur

4. Hâk bilür ‘aşkuñ yolunda kâmetinüñ doğrıyum
Çekseler Mañşür tek ber-dâr senden dönmezem¹³²⁹
5. Dönderürse beni senden belki ecel dönderür
Nice kim bu tende cânım vār senden dönmezem¹³³⁰
6. Muşhaf-ı hüsñüñ haķıçün ey dil ārāmum benüm
Terk iderüm bu nāmı bu ‘ār senden dönmezem¹³³¹
7. Günde biñ kez it raķibüñ ta‘ nesini gūş idüp
Ben Nesimī ey perī ruḡsār senden dönmezem¹³³²

169¹³³³

Destür

Remel

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Cān u dilden ben muḡıbb-i ḡanedānuñ¹³³⁴ āliyem
Hem erenler çākerinüñ ḡāk-i pā pāmāliyem
Şeh-süvār-ı sırr-ı sulṡān¹³³⁵ Muştafa vişāliyem
Cümleden geçdüm velī ancaķ ‘Alī meyyāliyem
‘Āşıķum ser-pā¹³³⁶ bürehne şāh Ḥüseyn ‘abdāliyem
2. Ḳayd u ‘uķbādan¹³³⁷ fenādan olmuşum ġamdan beri
Baña teslim u rızādur taḡta-ġāh-ı ḡāveri
Olmuşum düvāzdeh imāmıñ bende-i fermān-beri¹³³⁸

¹³²⁹ Hâk bilür ‘aşkuñ yolunda kâmetinüñ doğrıyum/ Çekseler Mañşür tek ber-dâr senden dönmezem: ‘İşkuñ yolunda iy meh kâmetüñ tek doğrıyum/Oluram Mañşür-veş ber-dâr senden dönmezem D. / Bu beyit Divan’da 2. beyittir

¹³³⁰ Divanda bu beyit yoktur.

¹³³¹ Terk iderüm bu nāmı bu ‘ār senden dönmezem: Ança kim bu tende cânım var senden dönmezem D. (Bu mısradaki vezin aksamaktadır.) / Bu beyit Divan’da 3. beyittir

¹³³² Günde biñ kez ise raķibüñ ta‘ nesini gūş idüp/Ben Nesimī ey perī ruḡsār senden dönmezem: Günde miñ kez ta‘ nesin nūş eylerem nā-keslerüñ/Çün Nesimiyem belī zinhār senden dönmezem D.

¹³³³ Muhammes, Azbî Baba Divanı, s. 226-227

¹³³⁴ ḡanedānuñ: ḡandān D.

¹³³⁵ Şeh-süvār-ı sırr-ı sulṡān: Şāriḡ-i sulṡān-ı ‘ālem D.

¹³³⁶ Mütেকerrir dizelerdeki ser-pā kelimesi Divanda ser olarak yer almaktadır.

¹³³⁷ ‘uķbādan: ‘uķbā u D.

Degülüm ta' n-ı ' adūdan Ca' ferīyem Ca' ferī¹³³⁹
' Aşıkum ser-pā bürehne şāh Hüseyn ' abdāliyem

3. Kim ider terk-i ta' alluğ anı ' İsi öz ider
Cān-ı İsmā' il fedā itdükse çoç kırbān gider¹³⁴⁰
Zecr-i kıhrından ħabībünj āteş içre gül biter
Şerħa şerħa eylesem cismüm libāsuğ cān yeter¹³⁴¹
' Aşıkum ser-pā bürehne şāh Hüseyn ' abdāliyem¹³⁴²
4. Tālibe¹³⁴³ feyz-i keremdür nuḡ-ı piri beklemeğ
' Aşığa¹³⁴⁴ cāndur emānet cān u baş terk eylemek
Neylerem tāc u kıbāyı bağa sen şāhum¹³⁴⁵ gerek
Söz degül vaşlum ' alāmet¹³⁴⁶ şāhidüm ins ü melek
' Aşıkum ser-pā bürehne şāh Hüseyn ' abdāliyem¹³⁴⁷
5. Hādi-i rāh-ı Hūdāyum mażhar-ı nūr-ı Celī
Yā pīrüm şāhum¹³⁴⁸ erenler Hacı Bektāş-ı Velī
Gıtdiğüm rāh-ı velīdür dutdığım dāmen velī
Çağıruram şad kıla¹³⁴⁹ Allāh Muħammed yā ' Alī
' Aşıkum ser-pā bürehne şāh Hüseyn ' abdāliyem¹³⁵⁰

[60]

¹³³⁸ Bu mısra da vezin aksamaktadır. / Bu mısra Divan'da 4. mısradır.

¹³³⁹ Degülüm ta' n-ı ' adūdan Ca' ferīyem Ca' ferī: Dinlemen ta' n-ı ' adūyı Hāyderiyem Ca' ferī D. / Bu mısra Divan'da 3. mısradır.

¹³⁴⁰ itdükse çoç kırbān gider: etdikde kırbān kaç yeter D.

¹³⁴¹ yeter: keser D.

¹³⁴² Bu bend Divan'da 4. benddir.

¹³⁴³ Tālibe: ' Aşığa D.

¹³⁴⁴ ' Aşığa: Tālibe D.

¹³⁴⁵ sen şāhum: sultānum D.

¹³⁴⁶ ' alāmet: emānet D.

¹³⁴⁷ Bu bend Divan'da 5. benddir.

¹³⁴⁸ şāhum: şāhı D.

¹³⁴⁹ şad kıla: ' Azbīyüm D.

¹³⁵⁰ Bu bend Divan'da 6. benddir.

6. Baña zemmünden gelür ferah¹³⁵¹ degül gönüm melül
Zâhid-i hõd-râyi¹³⁵² gör kim her edâsı biñ fuzül
‘Azbî pîrinden havâlât istedi aldı uşul
Sen baña dîrsen Kızılbâş ben dirüm şıdık-ı Resül
‘Âşıkum ser-pâ bürehne şâh Hüseyn ‘abdâliyem¹³⁵³

170¹³⁵⁴

Destür

Remel

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ben ki dervîş-i fakîrüm pâdişâh-ı ‘âlemüm
Terk ü tecrîdem kanâ‘ at köşesinde bî-ğamum
Mazhar-ı sırr-ı Hudâyım küntü kenze maḥremüm
Ḥaddi yok pâyânı yok ben bir muḥîṭ-i a‘zamum
Rûḥ-ı bî-rengüm egerçi renge geldüm âdemüm
2. ‘Âlemü’l-ğaybuñ vücûdı benden oldı âşikâr
Bendedür levḥ ü qalem varlık kamu hep bende var
Mün‘akis olmuş durur âyîne-i didâr-ı yâr
Ref kıllı ğaflet hicâbın aç gözün çânun o yâr
Ey başiretsiz beni gör ki ne zât-ı ekremüm
3. Söyleyen Ḥaḫdur benüm dilümde her dem yoḫsa ben
Nuḫka kâdir mi olurdum yine oldur söyleden
Arada âlet durur ancak zebân ile dehân
Ben kimüm benden zuhûr ide bu güftâr u süḫân
Çâr ‘anâşırdan mürekkeb bî-lisânüm ebkemüm

¹³⁵¹ ferah: zemzem D.

¹³⁵² hõd-râyi: hõd-bîn D.

¹³⁵³ Bu bend Divan’da 3. benddir.

¹³⁵⁴ Şairin divanına ulaşılammıştır.

4. Cennet-i Firdevs için bir lahza gâmgîn olmazam
Yāduma gelmez benüm sencileyin bāğ-ı İrem
Bāğdur kırtulmuşum ey şūfi bāğı neylerem
Bülbül-i güyā gibi gülzār için ğam çekmezem
Tālib-i dīdār-ı yārum şādmānum ħurremüm
5. Ey Ḥalīlī çünkü her iş işlenür taqdīrden
Geçdi anuñçün belīğ-i rāy ile tedbīrden
Kim irādet cāmını nūş eyledüm bir pīrden
İki ‘ālem ğuşşasın ref’ eyledüm ben birden
Fārīğüm dünyā vü ‘uqbānuñ ğamından bī-ğamum

171¹³⁵⁵

Destūr

Remel

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Men dilā anı qādīm-i dān¹³⁵⁶ içinde bülbülüm
Olmasun¹³⁵⁷ bezmindeki mestān içinde bülbülüm
Āşiyān-ı tende cānum kan¹³⁵⁸ içinde bülbülüm
Hem müsellim nāra mevz-i şān¹³⁵⁹ içinde bülbülüm¹³⁶⁰
Der dimezem dertliyem dermān¹³⁶¹ içinde bülbülüm¹³⁶²
2. Men ‘aref¹³⁶³ esrārımı gerçi nihān itmez bilen¹³⁶⁴
Kāl ile hāl ehli çünkü¹³⁶⁵ imtiḥān itmez bilen
Kelimünnas iktizāsınca¹³⁶⁶ zebān itmez bilen
İhtiyār-ı kenz-i maḥfisin¹³⁶⁷ ‘ayān itmez bilen

¹³⁵⁵3 Muhammes, Şîrî (İsmail ÖZMEN, Alevi-Bektaşî Şiirleri Antolojisi, c. 3, KTB Yayınları, Ankara, 1998. s. 191)

¹³⁵⁶ anı qādīm-i dān: nūru qādīmim cān a.g.e.

¹³⁵⁷ Olmasun: Ol elest a.g.e.

¹³⁵⁸ kan: cān a.g.e.

¹³⁵⁹ Hem müsellim nāra mevz-i şān: Dermedim dertliyim devrān a.g.e

¹³⁶⁰ Bu mısra a.g.e.’de 5. mısradır.

¹³⁶¹ Der dimezem dertliyem dermān: Her gürühu nāci-i zīşān a.g.e.

¹³⁶² u mısra a.g.e.’de 4. mısradır.

¹³⁶³ Men ‘arefe nefsehü fekad ‘arefe rabbehü: Kendini bilen Rabbini bilir. (el-Aclunî, Keşfu'l-Hafâ, 2)

¹³⁶⁴ Mütেকerrir dizelerde “itmez bilen” kelimesi “etmez miyim” olarak kullanılmaktadır.

¹³⁶⁵ çünkü: amma a.g.e.

¹³⁶⁶ iktizāsınca: muḳtezāsınca a.g.e.

Ꞣuş dilin fehmi eyleyen ʿ irfān içinde bülbülüm

3. Kufl-ı ʿ ibretle açarum ʿ ayn-ı dil bīnāyı ben
Başmışum *innā hedeynāhū ʿs-sebīlā*¹³⁶⁸ pāyı ben
Şeş cihet çār ʿ anāşırdan görüp illāyı ben¹³⁶⁹
Seyyidüm taʿ lim idüp fehmi eyledüm esmāyı ben
Murtażānuş sırrıyım pīrān içinde bülbülüm¹³⁷⁰
4. Faḫr-ı Qurʿān bā-i bismi ʿllāh men¹³⁷¹ gūş eyledüm
Fażl-ı bāb-ı maʿ nā-yı miftāhını cūş¹³⁷² eyledüm
Seyr idüp sebʿ u ʿl-meşānī bezminde gūş¹³⁷³ eyledüm
Bāde-i ʿ aşkı¹³⁷⁴ naşīb oldu şükür nūş eyledüm
ʿ *Āleme ʿl-esmā*¹³⁷⁵ benüm Qurʿān içinde bülbülüm¹³⁷⁶
5. Çünkü Şirī rāh-ı Ḥaḫka eyleyüp ʿ avnü ʿl-ʿ azīm
Ḥaḫka tevfiż eyleyüp bī- şerr-i¹³⁷⁷ şeyṭānī ʿr-racīm
Fātiḫ içre okuyup bul¹³⁷⁸ kenz-i Raḫmānū ʿr-Racīm¹³⁷⁹
Cennet içre menzilüm hāzā şırātü ʿl-müstakīm¹³⁸⁰
Zāhidā inkārı koy vildān içinde bülbülüm¹³⁸¹

¹³⁶⁷ maḫfisin: maḫfiyi a.g.e

¹³⁶⁸

Şüphesiz biz ona (doğru) yolu gösterdik. İster şükredici olsun ister nankör. (İnsān

Sûresi, 3. âyet)

¹³⁶⁹ Şeş cihet çār ʿ anāşırdan görüp illāyı ben: Semme vechullāh giri uteyledim sevdāi ben a.g.e.

¹³⁷⁰ Bu bend a.g.e.’de 4. benddir.

¹³⁷¹ Faḫr-ı Qurʿān bā-i bismi ʿllāh men: Magz-ı Qurʿān bā-i bismi ʿllāh imiş a.g.e.

¹³⁷² Fażl-ı bāb-ı maʿ nā-yı miftāhını cūş: Kufl-ı bābı maʿ ni-i miftāhını hūş (a.g.e.)

¹³⁷³ bezminde gūş: bezmini hoş (a.g.e.)

¹³⁷⁴ ʿ aşkı: ʿ aşkı a.g.e.

¹³⁷⁵ Allah, Âdem’e bütün varlıkların isimlerini öğretti. (Bakara Sûresi, 31. âyetten iktibas edilmiştir.)

¹³⁷⁶ Bu bend a.g.e.’de 3. benddir.

¹³⁷⁷ bī şerr-i: min şerr-i a.g.e.

¹³⁷⁸ “bul” kelimesi şiirde yer almamaktadır.

¹³⁷⁹ Raḫmān’dır, Raḫīm’dır. (Fātiha Sûresi, 3. âyet)

¹³⁸⁰ Bizleri doğru yola ilet. (Fātiha Sûresi, 6. âyet)

¹³⁸¹ Bu bend a.g.e.’de 6. benddir.

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Faḥr-ı 'ālemdür Muḥammed Muştafâ kenzü'l-ḥikem
 Hâmil-i mühr-i nübüvvet şâhib-i tâcü'l-'alem
 Maṭla'ı şems-i ḥaḳîḳat nûrı yâḳutu'l-zulem
 Rû-siyâhum kıl şefâ'at yâ Nebîyy-i muḥterem
 Ey 'Alî-sîret Ḥasan-şüret Ḥüseyn-mezhebem
 Kaḅı cāmuḅ cür'asın nüş eylesem hem-meşrebem
2. Şâh-ı Merdânum 'Alîdür Muştafâ nûru'l-ümem
 Hem Ḥasan ile Ḥüseyn gonca-i bâğ-ı İrem
 Cân fedâ olsun bu 'âşık kemteridür zü'l-kerem
 Levḥ-i dilde naḳş olunmuşdur bu beyti söylerem
 Ey 'Alî-sîret Ḥasan-şüret Ḥüseyn-mezhebem
 Kaḅı cāmuḅ cür'asın nüş eylesem hem-meşrebem

[61]

3. Ḥazret-i Zeyne'l-'Ābidîn menba'ı kân-ı vefâ
 Ḥazret-i Bâkırdan itme bendeḅı yâ Rabb cüdâ
 Ca'fer ü Mûsî-i Kâzım bu 'Alî Mûsî Rızâ
 Olmayan bu sâlik üzre oldı merdûd-ı Ḥudâ
 Ey 'Alî-sîret Ḥasan-şüret Ḥüseyn-mezhebem
 Kaḅı cāmuḅ cür'asın nüş eylesem hem-meşrebüm
4. 'Ālemün şâhı Taḳîdür maḅzar-ı nûr-ı ilâh
 Şems-i ḳudretten Naḳî bu dîne oldı pâdişâh
 Ol imâm-ı 'Askerîye uymayan rû-siyâh
 Ḳahr-ı düzaḅ içre dâ'im işleri feryâd u âh
 Ey 'Alî-sîret Ḥasan-şüret Ḥüseyn-mezhebem

¹³⁸² Şairin divanına ulaşılammıştır.

Kağı cāmuḡ cūr' asın nūṣ eylesem hem-meşrebüm

5. Gele bir gün 'āleme ol Mehdī-i şāhib-zamān
Zu'l-feḡār-ı Ḥayderīdür ḡāricī bulmaz amān
Muḡibb-i āl-i 'abādur 'aşḡ-ı dār-ı el-amān
Kıl şefā' at dīnüm imānum Nizāmī el-amān
Ey 'Alī-sīret Ḥasan-şüret Ḥüseyn-mezhebem
Kağı cāmuḡ cūr' asın nūṣ eylesem hem-meşrebüm

173¹³⁸³

Destür

Rezec

Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün

1. Ḥaḡ tā ki yār oldı baḡa ser-tā-ḡadem yār olmuşum
Tā görmüşem dīdārını müştāḡ-ı dīdār olmuşum
2. *Ānestü nāra*¹³⁸⁴ sırrını¹³⁸⁵ Mūsī ne bilsin ya şecer
Anı baḡa şor sen ki ben ol nūrı ol nār olmuşum
3. Zıkrüm Ene'l-Ḥaḡdur benüm Ḥaḡ söylerüm Ḥaḡdur benüm
Dāruḡ içinde *ḡayrehü*¹³⁸⁶ hem leyse fi'd-dār olmuşum
4. 'Ārif ḡatında medḡ u zem bir aşl imiş sen 'ārif ol
Gör kim nice her nāḡıḡuḡ dilinde ḡüftār olmuşum
5. Mā'ü'l-'inebdendür eger her ser-ḡoşuḡ ser-ḡoşlıḡı
Ben içmişem 'aşḡuḡ meyın ser-mest ü ḡammār olmuşum

¹³⁸³251 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 492-493

¹³⁸⁴

Hani Mūsâ, ailesine, "Ben bir ateş gördüm, ondan size bir haber, yahut ısınasınız diye bir kor ateş getireceğim" demişti. (Neml Sûresi, 7. âyet)

¹³⁸⁵ sırrını: şerhine D.

¹³⁸⁶

Onlar, sana vahyettiğimizden başkasını bize karşı uydurman için az kalsın seni ondan şaşırtacaklardı. (Eğer böyle yapabilselerdi) işte o zaman seni dost edinirlerdi. (İsrâ Sûresi, 73. âyet)

6. Huldūñ gül-i ḥandānidur gül-gūn yanağūñ ey güneş
Bülbül gibi¹³⁸⁷ mestem anuñ ‘ aşkunda uş¹³⁸⁸ zār olmuşum
7. Gülşen gibi¹³⁸⁹ açılmışam bŷy-ı gülinden ‘ arızuñ
Gör kim cemālūñden nice ferḥunde gülzār olmuşum¹³⁹⁰
8. Müşkīn şaçūñdan bulmuşam şol bŷy-ı cān-efzāyı¹³⁹¹ kim
Tıybından anuñ şanasın tıyb-ı ‘ atṭār olmuşum¹³⁹²
9. Şīrīn dudağūñ vaşfını tā söyler oldı mantıķum
Ey Mışr-ı ḥüsnūñ Yūsufi kand ü şeker-bār olmuşum
10. Yā Rab ne fettān¹³⁹³ ay imiş tābende yüzūñ bedri¹³⁹⁴ kim
Envār-ı tābından anuñ tābende envār olmuşum
11. Sevdā meyinden ser-ḥoşem mestāne ‘ aynuñ tek velī
Ėaflet meyinden tā ’ibem niçün ki hūşyār olmuşum
12. Zülŷ ü ruḥūñ esrārını tā Ḥaķ baña keşf eyledi
Yüzūñdeem genc-i ḥafī zülŷüñde ber-dār olmuşum
13. Serv-i gül-endāmuñ gibi¹³⁹⁵ ‘ ālemde āzādum velī
Zencīr-i zülŷüñ kaydına muḥkem giriftār olmuşum
1396
14. Lü ’lü-yi nābuñ vaşfına tā söyler oldı mantıķum
Sem‘ inde her sīmīn-berin lü ’lü-yi şehvār olmuşum

¹³⁸⁷ gibi: kimi D.

¹³⁸⁸ uş: gör D.

¹³⁸⁹ gibi: kimi D.

¹³⁹⁰ Bu beyit Divan’da 8. beyittir.

¹³⁹¹ cān-efzāyı: rŷḥ-efzāyı D.

¹³⁹² Bu beyit Divan’da 7. beyittir.

¹³⁹³ fettān: tābān D.

¹³⁹⁴ bedri: ayı D.

¹³⁹⁵ gül-endāmuñ gibi: gül-endāmum kimi D.

¹³⁹⁶ Divan’da bir beyit daha vardır.

15. Buldı Nesīmī tā seni zātında şeksiz şüphesüz
Olmuş Nesīmīden beri ya' ni ki bīzār olmuşum

174¹³⁹⁷

Destūr

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Beni senden bu benlikden cihān içre cüdā gördüm
Çiger kan oldu derdüñle gözüm baħr-āşinā gördüm
2. Gözümde nūr-ı zātuñ perdedür çün zātuña baқdum
Seni bir hoş verā'-ı bürdeden ben mübtelā gördüm
3. Cemālün bir gülistān-ı gönül bir 'andelibüñdür
Olunca sen güle bu bülbülün zārın revā gördüm
4. Ĥayāt-ı nev bulunmaz yanmayınca āteş-i ģamda
Nazar kıldum bu yanmağı bugün derde devā gördüm
5. Şaқın ey cān incinme celālünden o cānānuñ
Ki ben anuñ cefāsın cānuma cümle vefā gördüm
6. Gözüñ bend eyle ağıyār-ı cihāna uğrasuñ Ĥaқķī
Dilün zabt it dime yārün cemālını aña gördüm

¹³⁹⁷ Şairin divanına ulaşılammıştır.

175¹³⁹⁸

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Hüb-ı ' âlem ben cihâni Muştafâsuz neyelerem
Cân ile başı ' Aliyye 'l-Murtazásuz neyelerem
2. Maħrem-i şâh-ı velâyet nür-ı ' ayn-ı enbiyâ
Mâl u mülki Fâtıma Ĥayrü 'n-nisâsuz neyelerem
3. Câm-ı zehrin nüş idüp kıldum fenâyı ihtiyâr
Tâc u tahtı şâh Ĥasan ĥulķ-ı Rızâsuz neyelerem
4. Teşne-i şâh-ı şehidân eşref-i serdâr-ı dîn
Kevşer ü âbı Ĥüseyn-i Kerbelâsuz neyelerem

[62]

5. Revnaķ-ı nürü bütün dünyâyı âbâd eyleyen
Ĥudsiyân-ı cenneti Zeyne 'l- ' Abâsuz neyelerem
6. Gül cemâli Ka' betü 'llâhdur Muħammed Bâķıruñ
Ravza-i Rıdvânı ol Ĥayrü 'l-verâsuz neyelerem
7. Pişvâ-yı mü 'minin oldur ki oldur pâk zât
Ĥamu cüz 'i Ca' fer-i şıdk u şafâsuz neyelerem
8. Zübde-i erkânı ' ârif Mûsî-i Kâzım Rızâ
Tekke-i ' irfânı ben kân-ı ' aţâsuz neyelerem
9. Ma' den-i eltâf-ı gevherdür Taķı vü bâ Naķı
Gevher-i dînâri ey münkir devâsuz neyelerem

¹³⁹⁸ Şairin divanına ulaşılammıştır.

10. Zümre-i ‘āşıklara andan olur feyz-i nazar
‘Askerîyem ‘askeri ceş-i Hudāsuz neyelerem
11. İsm-i pāki zıkr ü fikrüm rûz u şeb gönlümdedir
‘Aql u fikrüm Mehdî-i şāhib-livāsuz neyelerem
12. Hıfzîyem cānum fedādur enbiyānun āline
Hāk-sārüm Hākka bu gönlüm ricāsuz neyelerem

176¹³⁹⁹

Destūr

Remel

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Bî-kesem ben mücrim-i Hākdan hidāyet isterüm
Aḥmed ü Maḥmūd Muḥammedden şefā‘ at isterüm
2. Kim odur dāmād-ı peygāmbere ‘Alīyye’l-Murtazā
Ben anuḡ kurbānyum andan muḥabbet isterüm
3. Kalmışım bî-çāre bir laḡza baḡa yoḡ raḡm iden
Şāh Ḥasan mīrüm Ḥüseyn den mürüvvet isterüm
4. Şāh Zeyne’l-‘Ābidīn ü Şāh Muḥammed Bākırūḡ
Çākerīnūḡ çākeri benüm bu ḡālin isterüm
5. Pişvā-yı ehl-i dīndür Ca‘ fer-i şıdk u şafā
Mezhebüm ol şāhidan luḡf u ‘ināyet isterüm
6. Mūsī-i Kāzım vü ferzendi ‘Alī Mūsī Rızā
Şāhimuzdur menzil-i maḡşūdum elbet isterüm

¹³⁹⁹ Şairin divanında bu şiire ulaşılamamıştır.

7. Şāh Takī vü bā Naķīdür menba' ı cevri kerem
Men fakīrüm serverā senden itmeden seĥāvet isterüm
8. ' Askerünĥ hem Meĥdī-i āl-i Resūlünĥ bendesi
Ben Yesārī olmuşum anlardan himmet isterüm

177⁴⁰⁰

Destūr

Hafif

Fe' ilātün Meĥā' ilün Fe' ilün

1. Kim ki buldı dilinde ' aķl-ı ķadīm
Sūĥanı kec ü mec ider taķdīm
2. Anı kim diñleyen aĥmaķ bilmez
Bilür ' aķil anı bile ta' līm
3. Yek bilür bilmeyi bugün gör seĥ
Bile bilmez anı yek-pāre vü nīm
4. Rūĥ yoķdur sūĥan-ı aĥmaķda
Ķurı ķalıp dinülür arĥa ķadīm
5. Ķıl te' accüp ki ĥāme-i ezeli
İşbu levĥe neler itmiş terķīm
6. Kimine vaz' -ı noķtaya yoķ tāb
Kimi taşĥih ider bu deñlü saķīm
7. Kimisi istimā' idüp bilmez
Kimi gūş eylemeden oldu fehīm

---

¹⁴⁰⁰ Şairin divanına ulaşılammıştır.

8. Hakkîyâ gûş idüp bu Hakk pendî
Ola gör menzil-i ' irfânda mukîm

178¹⁴⁰¹

Destür

Remel

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Şüretünün şafhasında gör ne yazmış ol kadîm
Oğudum ħarfîni¹⁴⁰² *Bismi 'llâhi 'r-raĥmâni 'r-raĥîm*¹⁴⁰³
2. Alnuña *elĥamdüli 'llâh*¹⁴⁰⁴ yazdı *rabbü 'l- 'âlemîn*¹⁴⁰⁵
Koydı ' aşkuñ yolu çün *ĥâzâ sıratü 'l-müstakîm*¹⁴⁰⁶
3. Mü 'mine cennât-ı ' adn olmuş cemâlün tâ ebed
Kim görenler oldı cümle ehl-i *cennâtü 'n-na 'îm*¹⁴⁰⁷
4. Zülfüne seyr eyledi bād-ı şabâ vaqt-i seĥer
Şol sebebden tıldu ' âlem ez-ruĥed ' anber-şemîm¹⁴⁰⁸
5. Şüretün mâhiyyetin tefsîr ider *innâ fetih*¹⁴⁰⁹
Ĥüsnünün keyfiyyetidür bes ' *âl-i ĥulku 'l- 'azîm*¹⁴¹⁰
6. Kaşlarındur *Ĥâbe kavseyn*¹⁴¹¹ hem¹⁴¹² saçun leyl-i tavîl
Resmidür ve 'ş-şems üzere şol mübârek ĥatt-ı cîm¹⁴¹³

¹⁴⁰¹278 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 530

¹⁴⁰² ĥarfîni: ol ĥattı D.

¹⁴⁰³ Rahmân ve rahîm olan Allah'ın ismi ile. (Fâtiha Sûresi, 1. âyet)

¹⁴⁰⁴ Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'adır. (Fâtiha Sûresi, 2. âyet)

¹⁴⁰⁵ Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'adır. (Fâtiha Sûresi, 2. âyet)

¹⁴⁰⁶ Bizî sırat-ı müstakime hidâyet et. (Fâtiha Sûresi, 6. âyet)

¹⁴⁰⁷ Onlar, Naîm cennetlerindedirler. (Vâkıa Sûresi, 12. âyet) 3. beyit Nesîmî Divanı'nda yoktur.

¹⁴⁰⁸ Zülfüne seyr eyledi bād-ı şabâ vaqt-i seĥer/Şol sebebden tıldu ' âlem ez-ruĥed ' anber-şemîm: Zülfüne çün seyr kıldı şubĥ-dem bād-ı şabâ/Ol sebebden oldı ' âlem dâ 'imâ ' anber-şemîm D. / Bu beyit Divan'da 6. beyittir.

¹⁴⁰⁹ Muhakkak ki Biz, sana apaçık bir fetih verdik. (Fetih Sûresi, 1. âyet)

¹⁴¹⁰ Ve muhakkak ki sen, mutlaka çok büyük bir ahlâk üzeresin. (Kalem Sûresi, 4. âyet) / Bu beyit Divan'da 3. beyittir.

¹⁴¹¹ O kadar ki iki yay arası kadar, hatta daha yakın oldu. (Necm Sûresi, 4. âyet)

¹⁴¹² Hem: ü D.

¹⁴¹³ Bu beyit Divan'da 4. beyittir.

7. Raḥm kılığıl sen Nesīmīye ey yüzi bedr-i münir¹⁴¹⁴
Ger ḥatā kıldum ise estağfiru ʾllāhü ʾl-ʿazim

179⁴¹⁵

Destür

Hezec

Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün

1. Yüzün Muşḥafdur ey ḥūrī yañağuş Kāf u ve ʾl-Ḳurʾān¹⁴¹⁶
Budur Ḥaḳdan gelen Ṭāhā budur Yāsīn ü er-raḥmān
2. Ay ile güneşi¹⁴¹⁷ gökden getürdi¹⁴¹⁸ secdeye ḥüsnün
Zehī kuvvet zehī kudret zehī muʿciz zehī bürhān

[63]

3. Didiler¹⁴¹⁹ Ḥaḳ ne maʿniden buyurdı secde şeyṭāna
Sen anı bil¹⁴²⁰ ne şeydensin kim anı bilmedi şeyṭān
4. Dudağuş āb-ı ḥayvāndur ben anı şormuşam Ḥızra
Velākin āb-ı ḥayvānı kaçan idrāk ider ḥayvān
5. Kaşuşla kirpigün zülfün ne nişān¹⁴²¹ yay u oğdur kim
Felekdür tırine tır-keş melekdür yayına ḳurbān
6. Ruḥuş *innā fetāḥnādur*¹⁴²² saçuş *ve ʾl-leyl*¹⁴²³ ü *ḳad eflaḥ*¹⁴²⁴
Bu levḥuş ebcedin gör kim ḳomuşdur adını Furḳān¹⁴²⁵

¹⁴¹⁴ Bu mısradā vezin bozuktur.

¹⁴¹⁵ 337 Gazel, Nesīmī Divanı, s. 606-607

¹⁴¹⁶ Kaf. Şereflī Kurʾānʾa andolsun. (Kaf Sûresi, 1. âyet)

¹⁴¹⁷ Ay ile güneşi: Gün ile ayı D.

¹⁴¹⁸ getürdi: çün getürdi D.

¹⁴¹⁹ Didiler: Yidi kez D.

¹⁴²⁰ Sen anı bil: Mumı bil gör D.

¹⁴²¹ zülfün ne nişān: yā Rab ne fettān D.

¹⁴²² Muhakkak ki biz sana apaçık bir fetih verdik. (Fetih Sûresi, 1. âyet)

¹⁴²³ Karanlığı çöktüğü vakit geceye andolsun ki. (Duhâ Sûresi 2. âyet)

¹⁴²⁴ Müʾminler felāha ermiştir. (Muʾminün Sûresi, 1. âyet)

¹⁴²⁵ ḳomuşdur adını Furḳān: oḥıdı adını Ḳurʾān D. / Bu beyit Divanʾda 9. beyittir.

7. Sen ol pākīze cevheren bu gün ‘ālemde ey dilber
Dudağun āb-ı Kevşerdür cemālün ravza-i Rıdvan¹⁴²⁶
8. *Seḳāhüm rabbühüm*¹⁴²⁷ ḥamrı leb-i la‘ lün şarābıdur
Bu meyden mest olan bildi ki ḥaḳdur *men ‘aleyhā fān*¹⁴²⁸
9. Utanur ‘ārifün ‘aḳlı saḡa¹⁴²⁹ insān dimek için
Kim insāndur dimez her kez seni¹⁴³⁰ yā ḥāliḳu ‘l-insān¹⁴³¹
10. Ḥaḳa egri baḳan gözden cemālün yaşaran¹⁴³² dilber
Getürdi perde aḡladı¹⁴³³ gel ey zāhid getür imān
1434
11. Ne deryādur ‘aceb ‘aşḳun ki yoḳdur ḥadd ü pāyānı
Zehī ‘aşḳı nihāyetsüz zehī deryā-yı bī-pāyān¹⁴³⁵
12. Duruldu¹⁴³⁶ ḳıṣṣa-i Şirīn dükendi şekkerün devri
Lebün devrānidur gelgil ki sensen Ḥusrev-i devrān
13. Nesimī çün kelāmuḡdan¹⁴³⁷ ḥayāt-ı cāvidān buldı
Yaḳındür ger disem ḥaḳdur kim oldı ḥayy-i cāvidān

¹⁴²⁶ Bu beyit Divan’da 6. beyittir.

¹⁴²⁷

Üstlerinde ince ve kalın ipekten yeşil elbiseler

vardır. Gümüş bileziklerle süsleneceklerdir. Rableri onlara tertemiz bir içecek içirecektir. (İnsan Sûresi, 21. âyet)

¹⁴²⁸

Yer üzerinde bulunan her canlı yok olacaktır. (Rahmân Sûresi, 26. âyet) / Bu beyit Divan’da 7.

beyittir.

¹⁴²⁹ saḡa: seni D.

¹⁴³⁰ her kez seni: kimse saḡa D.

¹⁴³¹ Bu beyit Divan’da 8. beyittir.

¹⁴³² yaşaran: yaşurur D.

¹⁴³³ aḡladı: ḥüsninden D.

¹⁴³⁴ Divan’da bir beyit daha vardır.

¹⁴³⁵ Bu beyit Divan’da 13. beyittir.

¹⁴³⁶ Duruldu: Dirildi D.

¹⁴³⁷ kelāmuḡdan: vişālūḡden D.

180¹⁴³⁸

Destür

Muzâri'

Mef'ülü Fā' ilātün Mef'ülü Fā' ilātün

1. Ey gâfletün meyinden mest ü harâb ü hayrân
Ger Hâkķı tanı mışsan kanı delil ü bürhân
2. Nefs-i hasîse¹⁴³⁹ uymaķ nādānlaruñ işidür
İşüñ nedür gör âhîr fikr eyle olma nādān
3. Çün her ne kim ekersin anı biçersin yarın¹⁴⁴⁰
Dünyāda anı ekme kim adı ola¹⁴⁴¹ ' işyān
4. Terk eyle seyyi 'āti şālih ' amel kâzān kim
Anuñ cezāsı Hâkķdan¹⁴⁴² hem luţf imiş hem ihsān
5. Eyyāmını hayātuñ bād-ı hevāya virme
Kim itüren hayāti ' aķābıdur¹⁴⁴³ peşimān
6. Müflis ticāret eyler ser-māyesüz velākin
Sa' yi ' abeşdür anuñ sevdāsı cümle hüsran¹⁴⁴⁴
7. Nāķış vücūda çün kim noķşān gelür hemîşe
Cehd eyle kāmil ol kim gelmez kemāle noķşān¹⁴⁴⁵
8. Dünyā-yı dūn ğamından şararma şayru olma
' Ālemde kimse çün kim bulmaz bu derde dermān¹⁴⁴⁶

¹⁴³⁸326 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 591-592

¹⁴³⁹ hasîse: harîse D.

¹⁴⁴⁰ yarın: âhîr D.

¹⁴⁴¹ anı ekme kim adı ola: ekme anı kim adı oldu D.

¹⁴⁴² Anuñ cezāsı Hâkķdan: Hâkķdan cezāsı anuñ D.

¹⁴⁴³ ' aķābıdur: ' uķbādudur D.

¹⁴⁴⁴ Bu beyit Divan'da 7. beyittir.

¹⁴⁴⁵ Bu beyit Divan'da 8. beyittir.

¹⁴⁴⁶ Bu beyit Divan'da 9. beyittir.

9. Hırş u hased şifâtın terk eyle ayrıl andan
Niçün ki şol şifâtda¹⁴⁴⁷ nâcîdür ayrılan cân¹⁴⁴⁸
10. Ger yoksa mülk ü mâluğ andan ne ğam ne ğuşşa
Evlâd-ı tayyibinsin hem âdem ü hem insân¹⁴⁴⁹
11. Çün *escüdü*¹⁴⁵⁰ buyurdu Âdem katında secde
Haqqun ħiṭâbına uy¹⁴⁵¹ kıl secde olma şeyṭân¹⁴⁵²
12. Dîvün libâsını koy Hızır ile yoldaş ol kim
Zulmete¹⁴⁵³ zâhir olmaz hayvâna âb-ı hayvân¹⁴⁵⁴
13. ‘ Abd olma ey Nesîmî fânî cihâna çün kim
Îmân ü dîn içinde sensen emîr ü sulṭân¹⁴⁵⁵

181¹⁴⁵⁶

Destür

Mef’ülü Fâ’ ilâti Mefâ’ ilü Fâ’ ilün

1. Ey pâdişâh-ı zümre-i Merdân yâ Hüseyn
Vey server-i gürûh-ı şehîdân yâ Hüseyn
2. Ey cân-ı pâk-i Aḥmed ü Maḥmûd u Muştafâ
Vey nûr-ı dîde-i Şeh-i Merdân yâ Hüseyn

¹⁴⁴⁷ şifâtda: şifâtdan D.

¹⁴⁴⁸ Bu beyit Divan’da 10. beyittir.

¹⁴⁴⁹ Bu beyit Divan’da 6. beyittir.

¹⁴⁵⁰

Hani meleklerle, “Âdem için saygı ile eğilin” demiştik de, İblis’ten başka

melekler hemen saygı ile eğilmişler; İblis bundan kaçınmıştı. (Tahâ Sûresi, 116. âyet)

¹⁴⁵¹ ħiṭâbına uy: ħiṭâbın işit D.

¹⁴⁵² Divan’da bir beyit daha vardır.

¹⁴⁵³ Zulmete: Zulmetde D.

¹⁴⁵⁴ Bu beyit Divan’da 11. beyittir.

¹⁴⁵⁵ Bu beyit Divan’da 14. beyittir.

¹⁴⁵⁶ 4 Kasîde, Hayretî Divanı, s. 5-6-7-8

3. Ey ma' den-i fütüvvet ü ey kân-ı nuḡk-ı¹⁴⁵⁷ cūd
Vey maḡzen-i mürüvvet ü iḡsân yâ Ḥüseyn
4. Ey cevher-i ma' ârife bir kân-ı bî-gümân¹⁴⁵⁸
Vey gevher-i ḡaḡâyıḡa 'ummân yâ Ḥüseyn
5. Ḳoç [gibi] yine cân ḡuzusın eyledüñ revân
'İyd-i cihād-ı ekbere ḡurbân yâ Ḥüseyn
6. Ol ser ki kân-ı cevher-i sırr-ı ilâh idi¹⁴⁵⁹
Meydânda anı eyledi¹⁴⁶⁰ ḡaḡtân yâ Ḥüseyn
7. Gerdân ki bûse-gâh-ı Resûl-i Ḥudâ idi
Çaldılar anḡa ḡançer-i perrân yâ Ḥüseyn

[64]

8. Mâh-ı Muḡarrem irdi Ya' ḡub dâḡ-ı ḡam göñül
Ḳan aḡıdur bu dîde-i giryân yâ Ḥüseyn
1461
9. Yir ü gök ehli cümle ḡara yaşludur bu gün
Olup saçuñ mişâli perişân yâ Ḥüseyn
10. Urdı yüzine derd dilinde¹⁴⁶² keḡ acıdı saḡa
Çün gördi bu muşîbeti 'ummân yâ Ḥüseyn
11. Çaḡlayuban aḡan şü degül göz yaşı durur
Oldı zamâne derd ile giryân yâ Ḥüseyn

¹⁴⁵⁷ kân-ı nuḡk-ı: baḡr ü kân-ı D.

¹⁴⁵⁸ gümân: kerân D.

¹⁴⁵⁹ ilâh idi: ḡâh idi D.

¹⁴⁶⁰ anı eyledi: eyledüñ anı D.

¹⁴⁶¹ Divan'da bir beyit daha vardır.

¹⁴⁶² derd dilinde: derd ile D.

12. Vādiler itdi yağaların dest-i ğamla çāk
Yüz yire urdı cümle beyābān yā Hüseyn
13. Taşlarla dögünüp gice gündüz aqar şular
Sürer yüzini yirlere her ān yā Hüseyn
14. Berq oldu [yine] bir çağum āteş bu ğuşşadan
Ağlar seḫāb u ra' d ider efgān yā Hüseyn
15. Dāğ eyledi vücūdını 'aşkuñla her¹⁴⁶³ nücūm
Dökdi şafaq bu mātem için qan yā Hüseyn
16. Şeb¹⁴⁶⁴ girdi qara çullara mātem dutup seḫer
Çāk itdi dest-i ğamla giribān yā Hüseyn
17. Döküp gözi nemin¹⁴⁶⁵ durup ağlar yaşın yaşın
Tā şubḫ olunca şem' -i şebistān yā Hüseyn
18. Müşkūñ kurıdı qanı [vü] yandı [ya]kıldı 'ūd
Pür-āteş oldu micmer-i gerdān yā Hüseyn
19. Yağup vücūd-ı nāziğine tāze tāze dāğ
Qana boyandı lāle-i nu' mān yā Hüseyn
20. Nāz ile şive ile kesildi şalınmadan
Bāğ-ı cinānda¹⁴⁶⁶ serv-i hırāmān yā Hüseyn
1467
21. ' Abdāl-ı fānī gibi nemed-püş olup durur
Ḥār-ı belāda bülbül-i nālān yā Hüseyn

¹⁴⁶³ vücūdını 'aşkuñla her: vücūdun ışıklar gibi D.

¹⁴⁶⁴ Şeb: Hep D.

¹⁴⁶⁵ nemin: yaşın D.

¹⁴⁶⁶ cinān: cihān D.

¹⁴⁶⁷ Divan'da bir beyit daha vardır.

22. Şunlar ki hānedānına kaşd itdi Aḥmedüñ
Dimesek olur¹⁴⁶⁸ anlara insān yā Ḥüseyn
23. Ḥaḳdan saña vü ceddüñe olduḳça çok selām
Olsun Yezīde la‘ net-i Yezdān yā Ḥüseyn
1469
24. Tā rüz-ı ḥaşr olunca teberrādayuz müdām
Ol iki ḳavm şūme¹⁴⁷⁰ ḥāşılı yeksān yā Ḥüseyn
25. Başuma tāc u gözüme kuḥl-ı cilā yeter
Ḥāk-i reh-i gürüh-ı muḥibbān yā Ḥüseyn
26. Budur ümīdimiz ḳamu aḥbāb-ı hānedān
Maḥşer güninde ḳalmaya ‘ atşān yā Ḥüseyn¹⁴⁷¹
27. Sākī-i bezm-i rüz-ı cezā oluncaḳ anuñ¹⁴⁷²
Unutma cür‘ adan anı olan yā Ḥüseyn¹⁴⁷³
28. Bu şerbet-i muḥabbet-i evlād ola meger
Olursa derdine yine dermān yā Ḥüseyn¹⁴⁷⁴
29. Olmazsa em şefā‘ at-i ceddüñ Ḥudā bilür
Dutdı vücūdı ‘ illet-i ‘ işyān yā Ḥüseyn¹⁴⁷⁵
30. ‘ İyd-i vişāle¹⁴⁷⁶ şol kişi irer cihānda kim
Yoluñda ḳıldı cānımı ḳurbān yā Ḥüseyn¹⁴⁷⁷

¹⁴⁶⁸ Dimesek olur: Dimek olur mı D.

¹⁴⁶⁹ Divan’da bir beyit daha vardır.

¹⁴⁷⁰ Ol iki ḳavm şūme: Ol şūm ḳavme D.

¹⁴⁷¹ Bu beyit Divan’da 35. beyittir.

¹⁴⁷² oluncaḳ anuñ: olacak atan D.

¹⁴⁷³ Bu beyit Divan’da 34. beyittir.

¹⁴⁷⁴ Bu beyit Divan’da 33. beyittir.

¹⁴⁷⁵ Bu beyit Divan’da 32. beyittir.

¹⁴⁷⁶ vişāle: murāda D.

¹⁴⁷⁷ Bu beyit Divan’da 29. beyittir.

31. Lāyık degül ki red oluna rüz-ı rustahîz
Cân ü dil ile bende-i fermân yâ Hüseyn

32. Bir kelb-i bā-vefâdur eşigünjde Hayretî
Sürme қаpuңdan eyleme nālân yâ Hüseyn¹⁴⁷⁸

182¹⁴⁷⁹

Destür

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Gözüñden¹⁴⁸⁰ ehl-i inkaruñ nihân-ender-nihân sensin¹⁴⁸¹
Muvahhîd gözüñe gerçi¹⁴⁸² ' ayân-ender-' ayân sensin
2. Çü sensin evvel ü âhir dağı hem bāğın u zāhir¹⁴⁸³
Mekānuğ lā-mekān bî-şek kamu kevn ü mekān sensin
3. ' Acebdür yay-ı vağdetsin dü ' âlem oldu emvācuğ¹⁴⁸⁴
Kenār u қа' rı yoğ bağr-ı muğîğ-i¹⁴⁸⁵ bî-kerān sensin¹⁴⁸⁶
4. Gözümdeki gören¹⁴⁸⁷ sensin dilimde söyleyen cümle¹⁴⁸⁸
Semi' im sen semā' ım sen benüm cismümde¹⁴⁸⁹ cān sensin¹⁴⁹⁰
5. Boyanmağdan yağıлмаğdan murāduğ Hağ ise şüfî
Vücūduğ aradan қaldur¹⁴⁹¹ nağar қıl gör ne cānsın sen¹⁴⁹²

¹⁴⁷⁸ Bu beyit Divan'da 30. beyittir.

¹⁴⁷⁹ 150 Gazel, Seyyid Nizamoğlu Divanı, s. 144

¹⁴⁸⁰ Gözüñden: Gözüğ D.

¹⁴⁸¹ nihân sensin: nihānsın sen D.

¹⁴⁸² gözüñe gerçi: қande kim bağsa D.

¹⁴⁸³ bāğın u: bāğın D.

¹⁴⁸⁴ ' Acebdür yay-ı vağdetsin dü ' âlem oldu emvācuğ: ' Acāyip bağr-ı vağdetin ki her du' alim elü açla D.

¹⁴⁸⁵ muğîğ: ' āmik D.

¹⁴⁸⁶ Bu beyit Divan'da 5. beyittir.

¹⁴⁸⁷ Gözümdeki gören: Gözüm ki görmesi D.

¹⁴⁸⁸ cümle: sensin D.

¹⁴⁸⁹ cismümde: cānıma D.

¹⁴⁹⁰ Bu beyit Divan'da 3. beyittir.

¹⁴⁹¹ қaldur: mahvit D.

¹⁴⁹² Cānsın sen: kansın sen D. / Bu beyit Divan'da 4. beyittir.

6. Vücudı varlığın Seyyid Nizāmoğlunun al gitsin
İrişdür¹⁴⁹⁴ aşlına anı hayāt-ı cāvidān sensin¹⁴⁹⁵

[65]

183¹⁴⁹⁶

Destūr

Muzāri'

Mef' ūlū Fā' ilātū Mef' ūlū Fā' ilātūn

1. Ey bergüzide şüret cānsın velī ne cānsın
Hem ism ile müsem mā hem cism ile revānsın
2. Hüs n ü ruḥuṅ şıfātı kevn ü mekāna şıgmaz
Ey gevher-i yegāne sen genc-i lā-mekānsın
3. Ābā-i ummehāt dan sensin ḥulāşa şeksiz
Ey kā'ināta maḳşad maḳşad-ı *kün fekānsın*¹⁴⁹⁷
4. Leyl ü nehār içinde şems ü ḳamer gibi¹⁴⁹⁸ uş
Her yaṅa baḳsam anda 'ayne'l-yaḳīn 'ayānsın
5. Yüzüṅ kitāb-ı münzel zülf ü rüḥuṅdur āyet
Ey Taḥrınuṅ şıfātı 'ālemde cāvidānsın¹⁴⁹⁹
6. Cān u cihānı sensiz neyler muḥıbb-i şādıḳ
Ey 'aşıḳuṅ ḥayātı hem cān u hem cihānsın¹⁵⁰⁰

¹⁴⁹³ Divan'da bir beyit daha vardır.

¹⁴⁹⁴ İrişdür: Ulaşdır D.

¹⁴⁹⁵ Bu beyit Divan'da 7. beyittir.

¹⁴⁹⁶ 320 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 582-583

¹⁴⁹⁷

O, gökleri ve yeri örneksiz yaratandır. Bir işe hükmetti mi ona sadece "ol" der, o da hemen olur. (Bakara Sûresi, 117. âyet)

¹⁴⁹⁸ gibi: kimi D.

¹⁴⁹⁹ Ey Taḥrınuṅ şıfātı 'ālemde cāvidānsın: İy Ḥālîḳuṅ kelāmı dilümde tercemānsan D. / Bu beyit Divan'da 8. beyittir.

¹⁵⁰⁰ Bu beyit Divan'da 9. beyittir.

7. Sevdā-yı¹⁵⁰¹ nergisün den düşdi cihāna ğavġā
Ey hüsn içinde fettān¹⁵⁰² ser-fitne-i zamānsın¹⁵⁰³
8. Kāndurdu¹⁵⁰⁴ kā'ınātı khand ü nebāta la' lūñ
Ey Hüsrev-i melāḫat şīrīn-şeker-dehānsın¹⁵⁰⁵
9. Hāḫ şūretinde insān sensen gelen cihāna
Ey Hālīkuñ kelāmı dilūme tercemānsın¹⁵⁰⁶
10. Ğarḫ eyledi cemālūñ nūrında kā'ınātı¹⁵⁰⁷
Ey gevher-i ḫaḫīkat şerḫ eyle kim ne kānsın¹⁵⁰⁸
11. Arz u semāda yoḫdur bir zerre senden ayru
Ey cümleñ vüçüdü bā-cümle der-miyānsın¹⁵⁰⁹
12. Her şeyde çünki sensen ey cān güneşden izḫār
A' mā şanur ki gözden lā şey gibi¹⁵¹⁰ nihānsın¹⁵¹¹
13. Hüsñüñ kitābetinde¹⁵¹² geldi vüçüda 'ālem
Ey vā' iz epsem ol kim yalancı kışşa-ḫ'ānsın
14. Hāḫdan gelen¹⁵¹³ kelāmıñ mu' cizdür ey Nesīmī
Sensin ki küntü kenzüñ¹⁵¹⁴ esrārına beyānsın

¹⁵⁰¹ Sevdā-yı: Sevdālī D.

¹⁵⁰² fettān: fitne D.

¹⁵⁰³ Bu beyit Divan'da 10. beyittir.

¹⁵⁰⁴ Kāndurdu: Bandurdu D.

¹⁵⁰⁵ Bu beyit Divan'da 11. beyittir.

¹⁵⁰⁶ Ey Hālīkuñ kelāmı dilūme tercemānsın: İy Taḫrınuñ şıfātı 'ālemde cāvidānsın D.

¹⁵⁰⁷ kā'ınātı: kün fekānı D.

¹⁵⁰⁸ Bu beyit Divan'da 5. beyittir.

¹⁵⁰⁹ Bu beyit Divan'da 6. beyittir.

¹⁵¹⁰ gibi: kimi D.

¹⁵¹¹ Bu beyit Divan'da 7. beyittir.

¹⁵¹² kitābetinde: kitābetinden D.

¹⁵¹³ Hāḫdan gelen: Hāḫdan D.

¹⁵¹⁴ Künt ü kenzen mahfiyyen fe halaktü'l halka liya'rifün Ben gizli bir hazine idim, bilinmek istedim, âlemi yarattım. (Hadîs-i Kudsî Süyûti, ed-Dürerü'l-Müntesire, s. 125)

184¹⁵¹⁵

Destür

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün

1. Gel ey gönlümde vü cānda bedensen
Ne cānda sen¹⁵¹⁶ 'aceb kim cān u tensin
2. Seni dil nice şerh itsin a¹⁵¹⁷ cān kim
Ne bilsünler seni kim cān nedensin
3. Yüzün cān *kul hüva 'llāh u eḥadḍur*¹⁵¹⁸
Ḥaḳīḳat mu' ciz-i Ḥaḳdan gelensin
4. Vücūdı zāt-ı muṭlaḳdur meger kim
Neye kim bakar isem anda sensin
5. Ne yerdensin seni hiç kimse bilmez
Meger cennetdeki ḥubbü 'l-vaṭansın
6. 'Ale 'l-'arşı 'stevā¹⁵¹⁹ dan dem urursan
Bu ma' niden ki senden oldu sensin
1520
7. Nesīmī çünki buldı hoş melāḥat
Şīrindür her sözi şīrīn-dehānsın¹⁵²¹

¹⁵¹⁵303 Gazel, Nesīmī Divanı, s. 557

¹⁵¹⁶ cānda sen: cāndansan D.

¹⁵¹⁷ a: ey D.

¹⁵¹⁸ De ki; O Allah birdir. (İhlās Sûresi, 1. âyet)

¹⁵¹⁹ Rahmân arşın üzerine istiva etti. (Tâhâ Sûresi, 5. âyet)

¹⁵²⁰ Divan'da 4 beyit daha vardır.

¹⁵²¹ Bu beyit Divan'da 11. beyittir.

185¹⁵²²

Destür

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Düşmişem bî-yār ilāhî kimse bî-yār olmasun
Kimsenüñ hâli bu resme müşkil ü zâr olmasun
2. Cennetüñ nâz u na' îmi bâğ u bostânı baña¹⁵²³
Hürî Rıdvânı baña¹⁵²⁴ bî-vaşl-ı dil-dâr olmasun¹⁵²⁵
3. Tamunuñ odından acıdur firâkuñ¹⁵²⁶ 'âşıkâ
Kimsenüñ cânında yâ Rab senden ol nâr olmasun¹⁵²⁷
4. Her kimüñ maşşüdü senden ğayrı dîdâr olmadı
Tâ ebed Hâkdan naşîbi ğayrı dîdâr olmasun
5. 'Âşıkun bâğ u gül-i gülzârı yârüñ rüyıdur¹⁵²⁸
Var iken yârüñ cemâli özge gülzâr olmasun
6. Olmuşum şol çeşm-i bîmâruñ firâkıñdan saķım
Kimse şol bîmâra benden özge¹⁵²⁹ bîmâr olmasun
7. 'Âşıkun müşk-i Tâtârı zülf-i yârüñ büyıdur
Oda yansın nâfe-i Çîn müşk-i Tâtâr olmasun¹⁵³⁰
8. Kim ki bâzâr itmedi zülfünle yüz biñ cân ile
Tâ-ebed vaşl ile anda hiç¹⁵³¹ bâzâr olmasun¹⁵³²

¹⁵²²329 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 596-597

¹⁵²³ bâğ u bostânı baña: dilberüñ dîdârıdur D.

¹⁵²⁴ Hürî Rıdvânı baña: Cennetüñ bâğı mana D.

¹⁵²⁵ Bu beyit Divan'da 3. beyittir.

¹⁵²⁶ acıdur firâkuñ: acı fûrkatüñdür D.

¹⁵²⁷ Bu beyit Divan'da 2. beyittir.

¹⁵²⁸ rüyıdur: yûzıdır D.

¹⁵²⁹ şol bîmâra benden özge: menden özge şol bîmâra D.

¹⁵³⁰ Bu beyit Divan'da 8. beyittir.

9. Keşf-i esrārından anuñ yanarum şabr eylerüm
İderem ağıyāra tā ki¹⁵³³ keşf-i esrār olmasun¹⁵³⁴
10. Bağrumı yandurdı hicrūñ hārı ey huldūñ¹⁵³⁵ güli
Bülbülūñ cānında senden hergiz¹⁵³⁶ ol hār olmasun¹⁵³⁷
11. Kim ki bīdār olmadı ‘aşkuñda her şeb tā-seher
Ol yalancı müdde‘inūñ bahtı bīdār olmasun

[66]

12. Cān-fezā la‘lūñ¹⁵³⁸ meyinden fūrkat ayırdı beni
Yā Rab ol pākīze meyden özge¹⁵³⁹ hūşyār olmasun¹⁵⁴⁰
13. Dutmuşum mihrūñle peymān itmişüm hūsnūñle¹⁵⁴¹ ‘ahd
Mihr-i ‘aşkuñ lem-yezel bī-‘ahd ü ikrār olmasun
14. Ey Nesīmī kim ki şāf olmaz zer-i hālīş gibi¹⁵⁴²
Dilberūñ ‘aşkuñda şāfī hem çü dīnār olmasun

186¹⁵⁴³

Destūr

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Ağardı mūy-ı riş u ser gönül dünyāya kanmazsın
Şabāh oldu dañı sen h̄āb-ı gāfletten uyanmazsın

¹⁵³¹ vaşl ile anda hiç: vaşluñla anuñ hiç D.

¹⁵³² Bu beyit Divan’da 12. beyittir.

¹⁵³³ İderem ağıyāra tā ki: Dimezem ağıyāra tā kim D.

¹⁵³⁴ Bu beyit Divan’da 7. beyittir.

¹⁵³⁵ huldūñ: cennet D.

¹⁵³⁶ Bülbülūñ cānında senden hergiz: Bülbülūñ bağrında hergiz gülden D.

¹⁵³⁷ Bu beyit Divan’da 9. beyittir.

¹⁵³⁸ la‘lūñ: vaşluñ D.

¹⁵³⁹ özge: kimse D.

¹⁵⁴⁰ Bu beyit Divan’da 10. beyittir.

¹⁵⁴¹ itmişüm hūsnūñle: kılmışam ‘ışkuñla D.

¹⁵⁴² gibi: kimi D.

¹⁵⁴³ 387 Gazel, Nahfī Süleymān Efendi Divanı, s. 390

2. anı ā' at-ı Rabbānī hevāya meyl idüp aldu
Hudādan ayet itmezsin Resūlden ōd¹⁵⁴⁴ utanmazsın
3. Miāl-i ıfl-ı nev-res meyl idersin gōrdigū naa
' Acebdūr bu temāā-gāh-ı fānīden uanmazsın
4. Ne fikr-i zād-ı rılet var ne ōd ayd-ı sefer tende¹⁵⁴⁵
Meger kim irtiāl-i mūlk-i ' ubāya inanmazsın
5. Degūldūr ābil-i abr u taammūl āte-i dūza
Hūūa¹⁵⁴⁶ sen cihānda tāb-ı uride dayanmazsın
6. Olursun yo yere dil-beste err-i nefis ū eytāna
Ne gāfilsin dirīgā kendūe hi ayra¹⁵⁴⁷ anmazsın
7. Naīfī itdigū cūrm ū gūnāhlar yāda gelmez mi
Niūn yanmazdan evvel āte-i levmin ile yanmazsın

187⁵⁴⁸

Destūr

Remel

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

1. Tene-i bar-ı muit olan dile re neylesin
Tūi-i eker¹⁵⁴⁹-feān ūftādeye ke neylesin
2. Cūr' a-i ahbā-i zāt-ı nū idüp temkīn bulan
Āftāb olan gōul telvīn-i mehve neylesin

¹⁵⁴⁴ Resūlden ōd: Resūlinden D.

¹⁵⁴⁵ tende: sende D.

¹⁵⁴⁶ Hūūa: Hūūan D.

¹⁵⁴⁷ ayra: ayr D.

¹⁵⁴⁸ 160 Gazel, Niyāzī Mısırī Divanı, s. 1087

¹⁵⁴⁹ eker: sūkker D.

3. ‘ Ārifün esrār-ı settār oldığın itme ‘ aceb
Tā‘ n ider zāhid denilen dīv-i serkeş neylesin
4. Ādemün vechinde Hakkı görmedi iblīs la‘ in
Şüretā gördüğü bir şekl-i munağkaş neylesin
5. Cān Niyāzī ehl-i ‘ aşka nāzikāne vaz‘ ider
Ehl-i nefis olan işitmez dil müşevveş neylesin

188¹⁵⁵⁰

Destūr

Remel

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

1. Kim ki cāndan geçmez ise diñ¹⁵⁵¹ bize yār olmasun
‘ Ār u ‘ ırz ile gelüp ‘ aşıklara bār olmasun
2. Ğam yükün ‘ aşık olan dā‘ im çeke gelmiş durur
Duymayan dost derdine ‘ aşka giriftār olmasun
3. Derd uyutmaz rāhat itmez gice gündüz ‘ aşığı
Şol ki bülbüldür güle karşı nice zār olmasun
4. Zevk-i tāt ile kimse¹⁵⁵² hāl-i ‘ aşkı anlamaz
Tālib-i şādık iseñ belünde zünnār olmasun
5. Remz-i Hakkā maḥrem olmak herkesün¹⁵⁵³ kārı degül
Kim dilerse ‘ aşk ile yār olsun ağıyār olmasun

¹⁵⁵⁰157 Gazel, Niyāzī Mısrī Divanı, s. 1075

¹⁵⁵¹ diñ: deyin D.

¹⁵⁵² tāt ile kimse: tāt atle kimesne D.

¹⁵⁵³ herkesün: degmenün D.

6. Zerrece ‘aşk odı kimde olsa yağa¹⁵⁵⁴ varlığın
‘Aşk odı ister ki Hâkdan ğayrı hîç var olmasun
7. Cümle efkârıñ hurûfın cem‘ idüp tevḥîd ile
Nokṭa-i vahdetde ḥaşr ol ğayrı efkâr olmasun
8. Ey Niyâzî ḥâl-i ‘aşkı degmeye¹⁵⁵⁵ fâş eyleme
Sırr-ı Hâkdur aña bîġâne ḥaber-dâr olmasun

189¹⁵⁵⁶

Destûr

Remel

Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün

1. Sen baña dilber yetersen özgeler yâr olmasun
Bir olur yâr iki olmaz iki zinhâr olmasun
2. Baġrumı toġrar firâkuñ ḥârı ey cennet güli
Nev-bahâr olsun gül olsun arada ḥâr olmasun¹⁵⁵⁷
3. Doğrudur yârüñ yolu doğru kıyıma yaradan¹⁵⁵⁸
Kim ki doğru yolu yer anuñ¹⁵⁵⁹ yeri dâr olmasun¹⁵⁶⁰
4. Ey sekiz¹⁵⁶¹ cennât-ı ‘adnüñ bāġ u bustânı yüzüñ
Gülден anuñ gülşeni bî-berk ü bî-bâr olmasun
5. Kim ki didâruñdan özge nesne ister ya diler
Yetmesün Hâkdan naşîbi¹⁵⁶² ehl-i didâr olmasun¹⁵⁶³

¹⁵⁵⁴ yağa: yağar D.

¹⁵⁵⁵ degmeye: herkese D.

¹⁵⁵⁶ 328 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 594-595

¹⁵⁵⁷ Bu beyit Divan’da 3. beyittir.

¹⁵⁵⁸ kıyıma yaradan: kıyurmaz yârdan D.

¹⁵⁵⁹ yolu yer anuñ: yol varur anuñ D.

¹⁵⁶⁰ Bu beyit Divan’da 2. beyittir.

¹⁵⁶¹ sekiz: maña D.

¹⁵⁶² Hâkdan naşîbi: anuñ murâdı D.

[67]

6. Firqatün derdi beni bî-h`āb u giryān eyledi
Düşmenün Ğ ömri dükensün bahtı bîdār olmasun¹⁵⁶⁴
7. Tutmuşum Ğ aşkuyla peymān kılmışım hüsnuñle¹⁵⁶⁵ Ğ ahd
Andan özge Ğ ahd ü peymān qavl ü ikrār olmasun¹⁵⁶⁶
8. Zülfünüñ dārında şāha¹⁵⁶⁷ aşılan Manşūr idi
Her ki¹⁵⁶⁸ Manşūr olmadı zülfüñde ber-dār olmasun¹⁵⁶⁹
1570
9. Ey Nesīmī kıлма yārüñ sırrını ağıyāra fāş
Tā ki yār olsun bu sırma maħrem ağıyār olmasun¹⁵⁷¹

190¹⁵⁷²

Destūr

Remel

Fā`ilātün Fā`ilātün Fā`ilātün Fā`ilün

1. Vāşıl olmaz Hāqqa kimse¹⁵⁷³ cümleden dūr olmadan
Genc¹⁵⁷⁴ açılmaz şol¹⁵⁷⁵ göñülden tā ki pür-nūr olmadan
2. Sür çıkar Ğayrı¹⁵⁷⁶ göñülden tā tecellî ide Hāq
Pādişāh qonmaz sarāya şūr hāne ma`mūr olmadan

---

¹⁵⁶³ Bu beyit Divan'da 7. beyittir.

¹⁵⁶⁴ Bu beyit Divan'da 8. beyittir.

¹⁵⁶⁵ hüsnuñle: zülfüñle D.

¹⁵⁶⁶ Bu beyit Divan'da 5. beyittir.

¹⁵⁶⁷ şāha: iy cān D.

¹⁵⁶⁸ Her ki: Kim ki D.

¹⁵⁶⁹ Bu beyit Divan'da 9. beyittir.

¹⁵⁷⁰ Divan'da 3 beyit daha vardır.

¹⁵⁷¹ Bu beyit Divan'da 12. beyittir.

¹⁵⁷² Gazel, Konyalı Âşık Şem'i Divanı s. 49-50 (Divanın yazmasından bakılmıştır.

<https://archive.org/details/DivanEShamiTurki> Erişim Tarihi: 30.11.2017)

¹⁵⁷³ Hāqqa kimse: kimse Hāqqa D.

¹⁵⁷⁴ Genc: Kenz D

¹⁵⁷⁵ şol: bir D.

¹⁵⁷⁶ Ğayrı: ağıyārı D.

3. Mūtu қable ente mūtu¹⁵⁷⁷ sırrına mazhar olan¹⁵⁷⁸
Haşr u neşri gördi anlar¹⁵⁷⁹ nefha-i şūr olmadan
4. Dost¹⁵⁸⁰ cemāli Ka^c besini kıldı¹⁵⁸¹ ‘āşıklar tavāf
Yerde Ka^c be gökyüzünde Beyt-i Ma^c mūr olmadan
5. Mest¹⁵⁸² olanların kelāmı kendiden¹⁵⁸³ gelmez velī
Bes nice derler Ene ‘l-Haḫ¹⁵⁸⁴ kişi Manşūr olmadan
6. Mest olan mestāne geldi¹⁵⁸⁵ tā ezelden tā ebed
İçdiler ‘aşkuñ şarābın āb-ı engūr olmadan
7. Bir ‘acāyip derde düşdi bu dil-i¹⁵⁸⁶ Şem^c ī müdām
Haḫḫa maḫbūl¹⁵⁸⁷ olmaḫ ister ḫalk-ı menfūr olmadan

191¹⁵⁸⁸

Destūr

Remel

Fā^c ilātün Fā^c ilātün Fā^c ilātün Fā^c ilün

1. Cānumı yandurdu şevkuñ ey nigārum ḫandasın
Gözlerüm nūrı iki ‘ālemde vārum¹⁵⁸⁹ ḫandasın
2. Baḡrumı ḫan eyledi acı firākuñ gel iriş
Ey lebin vuşlat¹⁵⁹⁰ şarābı ḫoş-güvārum ḫandasın

¹⁵⁷⁷ Kable ente mūtu: Ölmeden evvel ölünüz. (Hadis-i Şerif, Aclūnī, Keşfu’l Hafā II, s. 260)

¹⁵⁷⁸ olan: olmadan D.

¹⁵⁷⁹ anlar: bunda D.

¹⁵⁸⁰ Dost: Haḫ D.

¹⁵⁸¹ Ka^c besini kıldı: Ka^c besin kıldılar D.

¹⁵⁸² Mest: ‘Ārif D.

¹⁵⁸³ kendiden: ḡayrıdan D.

¹⁵⁸⁴ Bes nice derler Ene ‘l-Haḫ: Pes Ene ‘l-Haḫ nice desin D.

¹⁵⁸⁵ geldi: gelmiş D.

¹⁵⁸⁶ Bir ‘acāyip derde düşdi bu dil-i: Bir muḫal sevdāya düşmiş rüz u şeb D.

¹⁵⁸⁷ maḫbūl: vāşıl D.

¹⁵⁸⁸ 312 Gazel, Nesimī Divanı, s. 570-571

¹⁵⁸⁹ vārum: yārum D.

¹⁵⁹⁰ vuşlat: vaşlı D.

3. Fürkatün ħārı beni gör kim ne mecrūĥ eyledi
Ey gözi nergis ħabīb-i gül-‘ izārum ħandasın
4. Şabrumı yağmaladı şevķun ħarārum ħalmadı
Ey benüm ārāmum ey şabr u ħarārum ħandasın
5. Eyledi ‘aşķun beni ħalķan melāmet tīrine
Ey ħaşı gözi bölüklü şehr-i yārum ħandasın
6. Tā yüzün şem‘ inden ırak düşmişem¹⁵⁹¹ pervāne tek
Yanarum leyl ü nehār ey nūr-ı nārum ħandasın
7. Senden ayru göñlümün yokdur vefālu yāri dost
Ey cefāsız ħüsn-i kāmil yādīgārum ħandasın¹⁵⁹²
8. Deldi hicrānuñ oķı ‘aşķunda yanan bağrumı
Şüret ü ma‘ nīde ey çābük-süvārum ħandasın¹⁵⁹³
9. Zülfünje vermiş ezelde Ħaķ emānet sırrını
Ey emānet-dār emīn-i kird-i kārūm ħandasın¹⁵⁹⁴
10. Ħatı müştāk olmuşum zülf ü ‘ izāruñ būyına
Ey yüzi gülşen şacı müşk-i Tātārum ħandasın¹⁵⁹⁵
11. Bād ilen gönder şaçun būyın baña her şubĥ-dem
Hangi yandı¹⁵⁹⁶ geçdi ħatdan intizārum ħandasın

---

¹⁵⁹¹ düşmişem: olmuşam D.

¹⁵⁹² Bu beyit Divan’da 8. beyittir.

¹⁵⁹³ Bu beyit Divan’da 9. beyittir.

¹⁵⁹⁴ Bu beyit Divan’da 13. beyittir.

¹⁵⁹⁵ Bu beyit Divan’da 7 . beyittir.

¹⁵⁹⁶ Hangi yandı: Gel ki yandum D.

12. ʿ Āşıkun cennāt-ı ʿ adni şol¹⁵⁹⁷ cemālün vaşlıdur
Ey şarāb-ı Kevşerüm gitmez humārum kıandasın¹⁵⁹⁸

13. Yār için her gūşede biñ dīv olur düşmen baña
Ey sevād-ı aʿ zam u muhkem hişārüm kıandasın¹⁵⁹⁹

14. Çün Nesīmīdür bu gün eyyām-ı ʿ aşkun serveri¹⁶⁰⁰
Ey şeker-leb yār-ı Şirīn huşkvārum¹⁶⁰¹ kıandasın

192¹⁶⁰²

Destūr

Remel

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

1. Şol perīden vaşl umarsan ey gönül dīvānesin
Şemʿ e yaqılmaq¹⁶⁰³ dilersen ne ʿ aceb pervānesin
2. Küntü kenzün gevherinden harc idersen ʿ ārife
Ey bu gencün naqdi ile hep¹⁶⁰⁴ bü ʿl-ʿ aceb vīrānesin¹⁶⁰⁵
3. Zülfi çevgān yār ile dutmaq¹⁶⁰⁶ nihān ʿ aşk oynamak
Başunı top eylegil meydāna gir merdāne sen¹⁶⁰⁷
4. Ger Hālil olmak dilersen yār ile gerçekleyin
Dilberün yolunda şart evvel budur kim yanasın

[68]

¹⁵⁹⁷ şol: çün D.

¹⁵⁹⁸ Bu beyit Divan'da 10. beyittir.

¹⁵⁹⁹ Bu beyit Divan'da 12. beyittir.

¹⁶⁰⁰ serveri: Husrevi D.

¹⁶⁰¹ huşkvārum: rüzigārum D.

¹⁶⁰² 314 Gazel, Nesimi Divanı, s. 573

¹⁶⁰³ yaqılmaq: yaşımaq D.

¹⁶⁰⁴ gencün naqdi ile hep: naqdün gencün hey hey D.

¹⁶⁰⁵ Bu beyit Divan'da 3. beyittir.

¹⁶⁰⁶ dutmaq: düşmez D.

¹⁶⁰⁷ Bu beyit Divan'da 8. beyittir.

5. Āşināyı bilmemişsen ey bilişten yād olan
Maʿ rifetden dem urursun neyleyem bīgānesin¹⁶⁰⁸
6. Cānlaruñ cānānı sensin¹⁶⁰⁹ ey cihānuñ serveri¹⁶¹⁰
Ṭoğrısı pākīze-cevher¹⁶¹¹ nāzenin cānānesin¹⁶¹²
7. Ğamzesinden fitneler düzdi uyandı uyğudan
Sen bu uyğudan kaçan ey bī-ğaber uyanasın¹⁶¹³
8. Ey Süleymān mantıkından kuş dilin öğrenmeyen
Dīve uymuşsun anuñçün tābiʿ -i efsānesin¹⁶¹⁴
9. Gel Ene ʿl-Ḥaḳ sırrını mey-ğāne vü meyden işit
Ey düşen inkāra niçün münkir-i mey-ğānesin¹⁶¹⁵
10. Ey Nesīmī şol ħumārı gözleri fettān gibi¹⁶¹⁶
Dāʿim esriksin meger kim nergis-i mestānesin

193¹⁶¹⁷

Destūr

Hezec

Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün

1. Gel ey dilber ki ḳan oldı göñül ʿ aşḳuñ belāsından
Kerem ḳıl vaşl ile ḳurtar beni hecrüñ cefāsından
2. Teʿ āla ʿllāh ne şüretsin bu ħüsn ile bu luṭf ile
Ki dīdāruñ nice görsem göñül ṭoymaz liḳāsından

¹⁶⁰⁸ Bu beyit Divan'da 2. beyittir.

¹⁶⁰⁹ cānānı sensin: cānānesisin D.

¹⁶¹⁰ serveri: fitnesi D.

¹⁶¹¹ pākīze -cevher: pāk ise gevher D.

¹⁶¹² Bu beyit Divan'da 5. beyittir.

¹⁶¹³ Bu beyit Divan'da 6. beyittir.

¹⁶¹⁴ Bu beyit Divan'da 9. beyittir.

¹⁶¹⁵ Bu beyit Divan'da 7. beyittir.

¹⁶¹⁶ gözleri fettān gibi: ğamze-i fettān kimi D.

¹⁶¹⁷ 325 Gazel, Nesīmî Divanı, s. 590

3. Bağa sürme gibi¹⁶¹⁸ gözden ayagañ tozu yaraşur
Ki yegrekdür anuñ tozu ĥakīmüñ tütüyāsından¹⁶¹⁹
4. Bu gönölüm derdine yā Rab ne dermān eyleyem çünkim
Çatı ĥayrān olur her dem řabīb anuñ devāsından¹⁶²⁰
1621
5. Leb-i la^ç lüñ firāķından benüm ĥālüm bilene¹⁶²²
Nażar kıl yüzine baķ kim ^ç ayān olmuş simāsından¹⁶²³
6. Beni ^ç aşķ odına atan gönöldür ey nigār ammā
Yanar bağrum aķar yaşum gözümünğ mācerāsından¹⁶²⁴
7. Cefādan her ne kim gönölünğ rızāsıdur şehā¹⁶²⁵ eyle
Ki ^ç aşķ cevri ile dönmez dil-ārāmuñ cefāsından¹⁶²⁶
8. Nesīmīnünğ teni¹⁶²⁷ şol gün ki topraķ ola¹⁶²⁸ ^ç aşķuñla
Sīnīnden geç niyāz işit hezārān merĥabāsından¹⁶²⁹

194¹⁶³⁰

Destūr

Remel

Fā^ç ilātün Fā^ç ilātün Fā^ç ilātün Fā^ç ilün

1. Görmüşem nūr-ı tecellī rūy-ı zībāsında ben
Oķurum Seb^ç u ^çl-Meşānī kaş u tuğrāsında ben

¹⁶¹⁸ gibi: kimi D.

¹⁶¹⁹ Bu beyit Divan'da 7. beyittir.

¹⁶²⁰ Bu beyit Divan'da 6. beyittir.

¹⁶²¹ Divan'da iki beyit daha vardır.

¹⁶²² bilene: gören aydur D.

¹⁶²³ baķ kim ^ç ayān olmuş simāsından: gör kim ^ç iyāndur keh-rubāsından D. / Bu beyit Divan'da 8. beyittir.

¹⁶²⁴ Bu beyit Divan'da 3. beyittir.

¹⁶²⁵ şehā: maķa D.

¹⁶²⁶ Bu beyit Divan'da 9. beyittir.

¹⁶²⁷ teni: tenin D.

¹⁶²⁸ ola ^ç aşķuñla: eyleye ^ç işķuñ D.

¹⁶²⁹ Bu beyit Divan'da 10. beyittir.

¹⁶³⁰ 346 Gazel, Nesīmî Divanı, s. 616

2. Āyet-i ve 'l-leyl buldum oğurum Ümmü 'l-Kitāb
Cāna biğ bend atmışım zülf-i şanem-nāsında¹⁶³¹ ben
3. Biz kelām idik ezelden nuṭk ile bulduğ vücūd
Neylerem da' vā idüp zāhid bes esmāsında ben
4. ' Ālem-i tecrīde ḫayrān cümle-i ehl-i fūnūn¹⁶³²
Dürr-i meknūn bulmuşam çün fakır¹⁶³³ u deryāsında ben
5. ' Aklı fānūs itmişem pervānedür Rūḫu 'l-Ḳudūs
Cān ile baş oynaram hem ' aşk sevdāsında ben
6. Āteş-i Nemrūda girsem çünki¹⁶³⁴ İbrāhim-şıfāt
Bunca putlar şaymışam kibrüñ¹⁶³⁵ kilīsāsında ben
7. Ben Nesīmīyem ne ğam ğamgīn olur isem zāhidā
Şād u ḫurrem yürürem göñlüm tesellāsında ben

195¹⁶³⁶

Destūr

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ol benüm kim yüz dutup āyīne-i insāna ben
Fazl-ı Raḫmāndan irişdüm şüret-i Raḫmāna ben
2. Secde idüp Rūḫ-ı Ḳudsīnūñ öñünde Ādeme¹⁶³⁷
Oğurum Esmā-i Ḥüsnā uymazam şeytāna ben

¹⁶³¹ şanem-nāsında: semen-sāsında D.

¹⁶³² ' Ālem-i tecrīde ḫayrān cümle-i ehl-i fūnūn: ' Ālemüñ baḫrında ḫayrān oldı cümle ehl-i fen D.

¹⁶³³ fakır: ka' r D.

¹⁶³⁴ çünki: ṭāñ mı D.

¹⁶³⁵ kibrüñ: gebrüñ D.

¹⁶³⁶ 2 Gazel, Sürürü (İsmail ÖZMEN, Alevi-Bektaşî Şairleri Antolojisi cilt 1, KTB Yayınları, Ankara, 1998. s.410)

¹⁶³⁷ Rūḫ-ı Ḳudsīnūñ öñünde Ādeme: Rūḫ-ı Ḳudsī Tek önüñde ādemin a.g.e.

3. Genc-i Tāhānuḡ Tāsım keşf eyleyelden¹⁶³⁸ dest-i ğayb
‘Ālem-i ta‘līm-i ‘ilm-i ‘allemel Ḳur’āna ben
4. Sāķī-i bākī baḡa bir bāde nūş itdürdi kim
Hızr-ı vaķt oldum irişdüm çeşme-i ḡayvāna ben
5. Zülfünüḡ küfrini her ‘İsī nefeslü dilberüḡ
Nūr-ı imān bilmeyince gelmedüm imāna ben
6. Şol kamer devrinde baġlar ‘anberin çevgān için
Başımı top eyledüm girdüm bugün meydāna ben
7. Ey Sürürī ‘ālemü’l-ġaybuḡ cemālin görmüşüm
Cān göziyle baķmışım tā şüret-i Raḡmāna ben

196¹⁶³⁹

Destür

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Vaṡandan dūr düşdüm şimdi ġurbet-āşināyum ben
Fırāķumdan inüldüm tutdı bezmi şanki nāyum ben

[69]

2. Vücüdüm mübtelā-yı zaḡm-ı hicrān oldı ser-tā-pā
Baḡa aġlaḡ ki yārüḡ āsitānından cüdāyum ben
3. ‘Aceb mi gelse çeşmümden sirişkümden böyle ḡün-ālūd
Cigerde bir oḡulmaz özge derde mübtelāyum ben
4. Benüm şol nā-şekīb-i bezm derd ü miḡneti ġamġin
Dilümden āḡ düşmez şöhret-i bay u gedāyum ben

¹⁶³⁸ Tāsım keşf eyleyelden: tılsımı keşf edelden a.g.e.

¹⁶³⁹ Şairin divanına ulaşılammıştır.

5. A ʿ rāf-ı gāmdayum şimdi şifāhāndan haber bilmem
Be-ḥaḫḫ-ı Merve sensiz rāst bu kim bī-şafāyum ben
6. Ne dervīşüm ne sulṭānum gelelden ʿ ālem-i mülke
Bilinmez ḥāl ü şānum gūşe-gīr-i ihtifāyum ben
7. Müyesser olmadı derd-i dil-i biçāreye dermān
Egerçi nice yıldan Ḥaḫḫī çü pā-yı devāyum ben

197¹⁶⁴⁰

Destūr

Remel

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

1. ʿ Aşḫla yandı yaḫıldı yār dīdārın gören
Āteş-i sevdāya düşdi şemʿ -i ruḫsārın gören
2. Cezb ider gözden muḫabbet al yaḫaḫun gül-femün
Vālih ü ḫayrān olur nāz ile güftārın gören
3. Sendedür māh-ı muḫabbet sendedür şems ü ziyā
Neylesin şevḫ-i cihānda rüy-ı envārın gören
4. Rüz-ı evvel secde kıldı kaşlarun miḫrābına
Levḫa-i vechinde ḫaḫḫ-ı remz-i esrārın gören
5. Vaşla erdi derd ile ḫasret çeküp ʿ aşık olan
Der ki Cehdī terk-i dünyā eyledi yārın gören

---

¹⁶⁴⁰ Şairin divanına ulaşılammıştır.

198¹⁶⁴¹

Destür

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Tecellî tıtdı āfāķı cemālün şem^ç -i tābından
Meger kim ƫal^ç atuñ ayı ^ç ayān oldı niķābından
2. Ne hūrī-çehresin sāķī muṫahher cism-i rūhānī
Ki cān ser-mest ü reng¹⁶⁴² oldı leb-i la^ç lün şarābından
3. Meger eşrāt-ı sā^ç atdür ƫaşuñla kirpigün zülfün
Ki hayrān oldı ḫasībler bu ƫur^ç ānuñ ḫisābından
1643
4. Cemālün Muşḫafı yā Rab ne gökden nāzil olmuşdur¹⁶⁴⁴
İki ḫarf oldı kāf u nūn anuñ ḫüsn-i kitābından
5. Gözüñ devrān-ı ^ç ālemden götürdi zühd ü taķvāyı
Meger āḫir zamān oldı uyandı fitne ḫ^ç ābından
6. *Hüva 'llāhu 'ş-şamed*¹⁶⁴⁵ söyler ḫaṫuñ el-ḫamduli 'llāh kim
Yüzünden perde ref^ç oldı güneş ƫıķdı ḫicābından
7. *Ce^ç alnā*¹⁶⁴⁶ sābit oldı kim lebün şānına der menzil¹⁶⁴⁷
Ki oldı *küllī şey^ç ün ḫayy*¹⁶⁴⁸ dudaguñ ^ç ayn-ı ābından

¹⁶⁴¹321 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 584

¹⁶⁴² teng: ƫāñ D.

¹⁶⁴³ Divan'da bir beyit daha vardır.

¹⁶⁴⁴ nāzil olmuşdur: münzel oldu kim D.

¹⁶⁴⁵ Allah sameddir. (İhlās Sûresi, 2. âyet)

¹⁶⁴⁶

İnkâr edenler, göklerle yer bitişikken, bizim onları ayırdığımızı ve diri olan her şeyi sudan meydana getirdiğimizi görmediler mi? Hâlâ inanmayacaklar mı? (Enbiyâ Sûresi, 30. âyet)

¹⁶⁴⁷ lebün şānına der menzil: ƫudaguñ ^ç ayn-ı ābından D.

¹⁶⁴⁸

İnkâr edenler, göklerle yer bitişikken, bizim onları ayırdığımızı ve diri olan her şeyi sudan meydana getirdiğimizi görmediler mi? Hâlâ inanmayacaklar mı? (Enbiyâ Sûresi, 30. âyet)

8. Açıldı zülf ü hālünden baḡa imān ü dīn bābı
Bu ḡarf ü noḡtayı ḡör kim neler fetḡ oldu bābından
9. Eḡerçi zıkr ü tesbīḡüḡ ṡevābı çoḡdur ey zāhid
Ben anı ‘ aṡṡa deḡiṡdim geḡdüm anuḡ ¹⁶⁴⁹ ṡevābından
10. Nesīmī çün viṡālinden iriṡdi cennet ü ḡūra
Ne maḡşerde ¹⁶⁵⁰ ḡisāb eyler ne ṡamunuḡ ‘ azābından

199¹⁶⁵¹

Destūr

Hezec

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün

1. ḡönül ṡād ol melül olma cihānuḡ yoḡ u vārundan
Demi ḡoş ḡör çü ḡāfilsin ¹⁶⁵² ne ḡāşıl intizārundan
2. Bilürsen iki köprüdür bu dehr-i dūnye ey ḡāfil ¹⁶⁵³
Nice ṡāh u gedālar kim gelüp geḡdi ¹⁶⁵⁴ kenārundan
¹⁶⁵⁵
3. Ne var yer ḡökde ‘ ayān örtülüdür ḡalḡdan nihān
Bilürsen kim ne vaḡ‘ adur nihānuḡ āşikārundan ¹⁶⁵⁶
4. ḡaḡīḡat ‘ ilminüḡ sırrın ¹⁶⁵⁷ ne bilsin her ṡahāretsüz
Ki Cebrā‘ il-emīn uçmaz bu deryānuḡ kenārundan

¹⁶⁴⁹ deḡiṡdim geḡdüm anuḡ: deḡşürdüm anuḡ geḡdüm D.

¹⁶⁵⁰ maḡşerde: maḡşerden D.

¹⁶⁵¹ 66 Gazel, Kul Nesīmī Divanı, s. 69 (Bu şiir 17. yy şairlerinden Haliloḡlu’na da ait olarak ḡösterilmektedir. Bk. Sadettin Nüzhet Ergun, Bektaşî- Kızılbāş-Alevî Şairleri ve Nefesleri, s. 114)

¹⁶⁵² ḡāfilsin ‘ āḡilsen D.

¹⁶⁵³ dehr-i dūnye ey ḡāfil: dūnyā baḡrı ey ‘ āḡil D.

¹⁶⁵⁴ kim gelüp geḡdi: geldi geḡdi hep D.

¹⁶⁵⁵ Divan’da bir beyit daha vardır.

¹⁶⁵⁶ Ne var yer ḡökde ‘ ayān örtülüdür ḡalḡdan nihān /Bilürsen kim ne vaḡ‘ adur nihānuḡ āşikārundan: Ne vardır yerde ḡökte cümlesi örtülüdür ḡalḡdan /Bilürsen kim zuḡūr etti ḡudānuḡ Kün ḡiṡabuḡdan D. / Bu beyit Divan’da 5. beyittir.

¹⁶⁵⁷ sırrın: baḡrın D.

5. Nesīmīnün sözün ey cān işit gel cān gulāgundan¹⁶⁵⁸
Ki Hāḡ sırrın ʿayān itmiş ʿAlīnün Zū¹l-feḡārundan¹⁶⁵⁹

200¹⁶⁶⁰

Destūr

Remel

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

1. İçmişem ʿaşḡun şarābın nergis-i mestāneden
Gör nice mest olmuşum ben yek ḡadeḡ peymāneden

2. Özümi odlara yaḡdum şūʿle-i dīdār için
Ey gönül ögrene gör ʿāşıklığı pervāneden

3. Özini şarf itmeyenler bulmadılar gevheri
Dünye seni terk idenler çıḡdılar vīrāneden

[70]

4. Gerḡi mescidden gelür zıkr ü şadā-yı lā ilāh
Ġāfil olma yek nefes yā hū gelür mey-ḡāneden

5. Ey Nesīmī on sekiz biḡ ʿālemün maʿbūdı Hāḡ
Kim bu sırra āşinā olmaz ḡoḡ anı ḡāneden

201¹⁶⁶¹

Destūr

Remel

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

1. ʿAşḡ u şevḡundur dil-i şeydāyı bī-huş eyleyen
Maḡv idüp şabr u ḡarārüm mest ü medhüş eyleyen

¹⁶⁵⁸ ey cān işit gel cān gulāgundan: ey dil işit gel cān ḡulaḡuyla D.

¹⁶⁵⁹ Bu beyit Divan'da 6. beyittir.

¹⁶⁶⁰ Şairin şiirine ulaşlamamıştır.

¹⁶⁶¹ 386 Gazel, Nahīfī Süleymān Efendi Divanı, s. 389

2. İştîyāk-ı gevher-i yektā-yı ʿ aşkuṅdur beni
Gāh ğarḳ-ı baḫr-ı ḫayret gāh pūr-cūş eyleyen
3. Ṭālib-i ḫuld-ı berīnem dirse itmem iʿ timād
Rūz u şeb fikr-i ser-i kūyuṅ ferāmūş eyleyen
4. Olmasun āsūde-i tīr-i ḳazā tā ḫaşre dek
Būlbūlān-ı na tuṅı cevır ile ḫāmūş eyleyen
5. Ḥırḳa-i ʿ aşḳ u muḫabbet ḫāletın fehm eylemez
Ey Naḫīfī atlas u dībāyı per-dūş eyleyen

202¹⁶⁶²

Destūr

Hezec

Mefʿ ūlū Mefāʿ ilū Mefāʿ ilū Feʿ ūlūn

1. Aldı der-i dergāhına ol yār kereminden
Biṅ dürlü vefā eyledi ḫünkār¹⁶⁶³ kereminden
2. Meydān-ı ḫaḳīḳatde ʿ azīm bāde-i ʿ aşḳı
Şundı bize ol sākī-i ebrār kereminden
3. Maḫrūm ḳomaz ol kān-ı şefāʿ atden¹⁶⁶⁴ efendim
Maḫbūb-ı Ḥudā Aḫmed-i Muḫtar kereminden
4. On iki imām çār-deh-i maʿ şūm ḳaṭarından
Dūr eylemez ol Ḥayder-i Kerrār kereminden

¹⁶⁶² Gazel, Yesārī (Sadeddin Nüzhet ERGUN, 17. Asırdan Beri Bektaşî-Kızılbaş Alevî Şairleri ve Nefesleri, Maarif Kıtaphanesi, İstanbul, 1956 s. 218; Ali ERTAN, Yesari Baba, Sinop Muharrem Matbaası, Sinop, 1941. s. 18)

¹⁶⁶³ ḫünkār: ol yār a.g.e.

¹⁶⁶⁴ şefāʿ atden: şefāʿ attir a.g.e.

5. Hāllāk-ı cihān dünyede¹⁶⁶⁵ c uqbāda Yesārī
Sabr eyle ider vāşıl-ı dīdār kereminden

203¹⁶⁶⁶

Destūr

Hezec

Mef'ülü Mefā' ilün Mef'ülü Mefā' ilün

1. *Ḳālū*¹⁶⁶⁷ da sākī beni¹⁶⁶⁸ esritdi şarābından
İçirdi leb-i la' li baña Hızruş ābından¹⁶⁶⁹
2. Yüzündeki heft āyet kim Fātiḥādur adı
Te 'vīl-i kelāmu 'llāh açıldı kitābından¹⁶⁷⁰
3. Tābende yüzün nūri¹⁶⁷¹ yā Rab ne güneşdür kim
Ser-geşte gezer yanar gün ay ile tābından¹⁶⁷²
4. Yüzi ne kızıl güldür zülfi ne kara sünbül
Ki oldı¹⁶⁷³ iki c ālem ḥayy reyḥān ü gül-ābından
5. Gör *fā' teberū*¹⁶⁷⁴ dan sen göz aç nazar¹⁶⁷⁵ ehli gör
Ne ḥüsn ile çıkdı gör ma' şūka niḳābından¹⁶⁷⁶

¹⁶⁶⁵ Dünyede: dünya vü a.g.e

¹⁶⁶⁶322 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 585-586

¹⁶⁶⁷

Kıyamet gününde, biz bundan habersiziz demeyesiniz diye Âdemoğullarından zuhur edecek zürriyetlerini kendilerine şahit tuttu ve dedi ki: Ben sizin Rabbinizim. (Onlar da) evet (buna) şahit olduk dediler. (A'raf Sûresi, 172. âyet)

¹⁶⁶⁸ sākī beni: meni sākī D.

¹⁶⁶⁹ leb-i la' li baña Hızruş ābından: la' li Hızruş şuyı ābından D.

¹⁶⁷⁰ Bu beyit Divan'da 3. beyittir.

¹⁶⁷¹ nūri: bedri D.

¹⁶⁷² Bu beyit Divan'da 5. beyittir.

¹⁶⁷³ Ki oldı: K'oldı D.

¹⁶⁷⁴

O, kitap ehlinden inkâr edenleri ilk toplu sürgünde yurtlarından çıkarandır. Siz onların çıkacaklarını sanmamıştınız. Onlar da kalelerinin, kendilerini Allah'tan koruyacağını sanmışlardı. Ama Allah'ın emri onlara ummadıkları yerden geldi. O, yüreklerine korku düşürdü. Öyle ki, evlerini hem kendi elleriyle, hem de mü'minlerin elleriyle yıkıyorlardı. Ey basiret sahipleri, ibret alın. (Haşr Sûresi, 2. âyet)

¹⁶⁷⁵ sen göz aç nazar: sen aç iy başar D.

¹⁶⁷⁶ Bu beyit Divan'da 6. beyittir.

6. Hâk hırkaya ey sâlik¹⁶⁷⁷ bakmaz içünî arıt
Gir ʿ âlem-i tevhîde çık hırka hicâbından¹⁶⁷⁸
7. Şol¹⁶⁷⁹ fitnessi çok ʿ aynuñ¹⁶⁸⁰ uyhuda şanan yârî¹⁶⁸¹
Şol¹⁶⁸² fitne kıanı ki ol uyanmadı ħ ʿ âbından¹⁶⁸³
8. Hâşrñ güneşi doğdı şâmında anuñ zülfi
Gel vâkıf ol ey şûfi mîzân ü ħisâbından¹⁶⁸⁴
9. Tesbîh ile tāmâtı¹⁶⁸⁵ bāzâr-ı kesâd oldı
Dükkânını yık anuñ göç eyle ħarâbından¹⁶⁸⁶
10. Hızruñ âb-ı ħayvânı nuţkıdur anı gūş it¹⁶⁸⁷
Gör kim ne ħayât aķar mercân-ı ħoş-âbından¹⁶⁸⁸
11. Yâ Rab nice mâ ʿildür ʿ âlemde Nesîmî kim
Rūhu ʿl-Ķudüsñ nuţkı bağlandı cevâbından

204¹⁶⁸⁹

Destür

Hezec

Mefâ ʿ ilün Mefâ ʿ ilün Fe ʿ ülün

1. Cānı tarħ eyledüm bezdüm¹⁶⁹⁰ cihāndan
Cihān oldum cihān oldum cihāndan

¹⁶⁷⁷ sâlik: şûfi D.

¹⁶⁷⁸ Bu beyit Divan'da 9. beyittir.

¹⁶⁷⁹ Şol: İy D.

¹⁶⁸⁰ ʿ aynuñ: ʿ aynı D.

¹⁶⁸¹ yârî: yârñ D.

¹⁶⁸² Şol: Ol D.

¹⁶⁸³ Bu beyit Divan'da 2. beyittir.

¹⁶⁸⁴ Bu beyit Divan'da 7. beyittir.

¹⁶⁸⁵ tāmâtı: tāmātuñ D.

¹⁶⁸⁶ Bu beyit Divan'da 10. beyittir.

¹⁶⁸⁷ âb-ı ħayvânı nuţkıdur anı gūş it: ħayevân-ı âbı nuţkıdur anuñ iç uş D.

¹⁶⁸⁸ Bu beyit Divan'da 8. beyittir.

¹⁶⁸⁹ 336 Gazel, Nesîmî Divanı, s. 604-605

¹⁶⁹⁰ Cānı tarħ eyledüm bezdüm: Bu cānı Tarħ idüp geçdüm D.

2. Eger maḥbūba istersen ş ulaşmak
Gelüp geçmek gerekdür *kün-fekāndan*¹⁶⁹¹
3. Cihānuş sehl imiş sūd u ziyānı¹⁶⁹²
Ḳo anuş sūdını ḳurtul cihāndan
4. Eger cinni degülseş ādemi bil
Anuş¹⁶⁹³ aşlı nedendür söyle andan
5. Gümāndan bulmamışdur kimse¹⁶⁹⁴ Ḥaḳḳı
Yaḳīndür kim yaḳīn bitmez gümāndan
¹⁶⁹⁵
6. Güli bitmez dikensüz dünyenüş çün
Güli terk eyle geç serv-i revāndan
7. Dudağı cāndur ol şīrīn-dehānuş
Meger ḡāfildür¹⁶⁹⁶ ol şīrīn-dehāndan
8. ‘Ayān oldı yüzi yā Rab şaḳınsun
Cemālüş fitne-i āḫir zamāndan

[71]

9. Ḳamudan geçmişüm li’llāhı fi’llāh
Meger şol ṫurra-i ‘anber-feşāndan
10. ‘Aleynā cem‘e hū¹⁶⁹⁷ bes lā-tühārrik¹⁶⁹⁸
Güneş müstaḡnīdür şerḫ u beyāndan

¹⁶⁹¹ Allah ol dedi oldı/ Ol der olur. Yâsin Sûresi 82. âyetten iktibas edilmiştir.

¹⁶⁹² ziyānı: siyānı D.

¹⁶⁹³ Anuş: K’anuş D.

¹⁶⁹⁴ bulmamışdur kimse: bulmadı hîç kimse D.

¹⁶⁹⁵ Divan’da bir beyit daha vardır.

¹⁶⁹⁶ ḡāfildür: ḡāfilsen D.

¹⁶⁹⁷ Şüphesiz onu toplamak ve okumak bize aittir. (Kıyâme Sûresi, 17. âyet)

¹⁶⁹⁸ Vahyi, acele edip okumak için dilini oynatıp durma. (Kıyâme Sûresi, 16. âyet)

11. Nesim̄inüñ murādı çün sen olduñ
Nazar kaç eyledi kevn ü mekāndan

SONUÇ

Mecmualar, şiir çalışmaları için önemli kaynaklardır. Mecmualarda, şairlerin o zamana kadar ortaya çıkmamış şiirleri bulunabilmektedir. Bunlar da edebiyat tarihine önemli katkılar sunmaktadır.

Yapılan bu mecmua çalışmasında, çalışmaya başlarken; giriş kısmında çalışmanın amacı, önemi, yöntemi ve konusuna değinerek mecmua hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra üzerinde çalışma yapılan Süleymâniye Kütüphanesi Galata Mevlevîhânesi'nde 170 numara ile kayıtlı olan Mecmu'âtü'l- Eş'âr hakkında ve mecmuanın kuruluşunda, imlasında izlenen yöntem hakkında bilgi verilmiştir. Bu mecmua girişte de değinildiği gibi toplam 217 sayfadan oluşmakta olup bu çalışmaya konu olan kısım 1-71 sayfaları arasındır. Bu sayfalar arasında 15. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar bir dizi şairlerin şiirleri yer almıştır.

Mecmuada Kul ve Seyyid Nesîmî divanlarında yer almayan Nesîmî mahlaslı bir şairle birlikte toplam 47 şair vardır. Bu şairlerin; mahlası, şiirin tamamı yazılmadığı için belli olmayan 4 şiirle birlikte toplam 204 şiiri bulunmaktadır.

Mecmuada bulunan 47 şairden 27 tanesinin hayatları hakkında kaynaklarda bilgiye ulaşılmış ve şairlerin yaşam öyküsü ile eserleri hakkında kısaca bilgi mecmuanın birinci kısmında verilmiştir.

Mecmuadaki şiirlerin nazım biçimlerine bakıldığında, gazel ağırlıklı olduğu görülmektedir. Mecmuada toplam 157 gazel, 15 müseddes, 8 nefes, 5 kaside, 4 murabba, 4 muhammes, 4 tahmis, 1 müsebba, 1 müsemmen, 1 muaşşer nazım biçimi kullanılmıştır. Mecmuada mahlası belli olmayan ve tamamlanmamış 4 şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerden üçünün nazım biçimi belirlenemez iken bir tanesinin nazım biçimi müseddestir.

Mecmuanın çalışılan kısmındaki şiirlerde kullanılan nazım şekilleri ve nazım şekillerinin sayıları dair bilgileri ihtiva eden ve şairlerin isimlerini alfabetik şekilde gösteren bir tablo hazırlanmıştır. Daha sonra *Mecmuaların Sistemik Tasnifi Projesi* esasları dikkate alınarak mecmuadaki şiirlerin varak numarası, şairlerin adı, şiirlerin matla ve mahlas beyitler/bendleri/dörtlüğü, nazım şekilleri, vezin bilgileri bir tablo halinde gösterilmiştir. Mecmuanın incelenen şiirlerinde kullanılan aruz kalıpları,

bahirlerine göre sıralanarak; hece ölçüleri, hece sayısına göre sıralanarak araştırmacıların dikkatine sunulmuştur. Bunu yaparken de hangi kalıbın hangi şiirlerde kullanıldığı parantez içinde gösterilerek sıralanmıştır. Toplam 204 şiir bu şekilde incelenmiştir.

Mecmuadaki şiirlere bakıldığında incelenen kısımdaki şiirlerin birçoğu Alevî-Bektâşî geleneğine ait şiirlerdir. Bu şiirlerde Allah aşkı, peygamber sevgisi, Hz. Ali, Hz. Hasan, Hz. Hüseyin sevgisi, On İki İman gibi konulara sıklıkla rastlanılmaktadır. Genelde bu konuların gazel nazım şekli ile işlendiği görölmektedir. Mecmuanın incelenen kısmında az da olsa hece ölçüsü ile (8 adet) Alevî geleneğinin ve Alevî inancının önemli kişilerinin anlatıldığı nefesler yer almaktadır.

Alevî şairleri arasında Seyyid Nesîmî'nin özel bir yeri vardır. Nesîmî düşüncelerini geniş kitlelere ulaştırmakta çok başarı göstermiş ve geniş bir taraftar kitlesi toplamış, taraftarları ve sevenleri her çağda gitgide çoğalmıştır. Alevî ya da Bektâşî olmamış Seyyid Nesîmî'nin, Alevîler üzerinde etkili olduğu; Bektâşilikte de bu etkilerin süregeldiği bilinmektedir. Türk edebiyatında bazı şairler bu etki sebebiyle ve Seyyid Nesîmî'ye hayranlığı nedeniyle Nesîmî mahlası kullanmıştır. Bunlardan biri Kul Nesîmî'dir. Mecmuaya bakıldığında Kul Nesîmî ve Seyyid Nesîmî'ye ait şiirler bulunmaktadır. Bu şiirler bulunarak divandaki yerleri dipnot ile gösterilmiştir. Bunun yanında bazı şiirlerde mahlas olarak Nesîmî yazmaktadır fakat bu şiirler Kul Nesîmî ve Seyyid Nesîmî divanlarında yer almamaktadır. Bu şiirler dipnot ile belirtilmiştir. Ayrıca müstensih ya farklı bir renk katmak amacıyla ya da karıştırdığı için Kul Nesîmî ve Seyyid Nesîmî'ye ait aynı kafiyeli şiiri tek bir şiir olarak ele almıştır (bkz. 131 numaralı şiir, 160 numaralı şiir). Bu şiirin hangi beyitlerinin Kul Nesîmî, hangi beyitlerinin Seyyid Nesîmî'ye ait olduğu şiirin altında dipnot ile verilmiştir.

Mecmuanın içeriğindeki bazı şiirlerin müstensih tarafından değiştirildiği görölmektedir. Müstensih bazı şiirlerin içeriğini kendince yazmış, sadece redif ve kafiyelerine dokunmamıştır. Bir nevi şiiri yeniden kendi kelimeleri ile yazmıştır. Bu farklar dipnot ile şiirin altında belirtilmiştir.

Mecmuada bulunun şiirlerin hepsi tek tek kontrol edilmiş ve divanlarda bulunan ya da akademik çalışmalarda karşılaşılan şiirler mecmuadaki şiirler ile karşılaştırılmış, şiirlerin farkları dipnot ile ortaya konulmuştur.

Mecmualar, isimleri tezkirelerde bile geçmeyen pek çok şairi ya da şairin eseri olmasına rağmen eserinde olmayan şiirleri ortaya çıkarmada çok önemli bir rol üstlenir. Hatta mecmualardan hareketle bazı şairlerin divanları bile oluşturulmaktadır. Bu yüzden mecmualar, şairlerin şiirlerinin gün yüzüne çıkarılmasıyla edebiyat tarihine önemli katkılar sunmaktadır. Bu çalışma ile temenni edilen; adı duyulmamış şairlerin gün yüzüne çıkarılarak ilim âlemine tanıtılması, adı duyulmasına rağmen eserlerinde olmayan farklı şiirleri de ortaya çıkan şairlerin şiirlerinin ortaya çıkarılması ve yapılacak çalışmalara bir katre de olsa katkıda bulunulmasıdır.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- ALBAYRAK, Nurettin (2002), “Kul Nesîmî”, **DİA**, c. 26, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- ALBAYRAK, Nurettin (2010), “Şem’i, Konyalı”, **DİA**, c. 38, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- ALBAYRAK, Nurettin (2013), “Virânî”, **DİA**, c. 43, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- ALICI, Lütfi (2010), **Halîfî-i Mar’aşî Divançe ve Etvâr-ı Seb’a**, Ukde Kitaplığı, Kahramanmaraş.
- ALTUNTAŞ, Hacı İsmail Hakkı, (2009), **Divan-ı İlahiyat ve Açıklaması**, Gözde Matbaacılık, İstanbul.
- ARDIMCI, Mehmet (1983), **Zileli Fedâî Divanı**, Ayyıldız Matbaası, Ankara.
- ASLANOĞLU, İbrahim (1995), **Kul Himmet Üstadım**, Can Yayınları, İstanbul.
- AŞKAR, Mustafa (2007), “Niyâzî-i Mısrî”, **DİA**, c. 33, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- AYAN, Hüseyin (2014), **Nesîmî Hayatı-Edebi Kişiliği-Eserleri ve Türkçe Divanının Tenkitli Metni**, TDK Yayınları, Ankara.
- AYVERDİ, İlhan (2005), **Misalli Büyük Türkçe Sözlük**, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul.
- BAYRI, M.Hâlid (1959), **Âşık Virânî Dîvânı**, İstanbul Maarif Kitaphanesi ve Matbaası, İstanbul.
- BİLGİN, A. Azmi (2007), “Nesîmî” **DİA**, c. 33, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.

- CAVANŞİR, Babek, NECEF, Ekber N. (2006), **Şah İsmail Külliyyatı**, Kaknüs Yayınları, İstanbul.
- ÇAVUŞOĞLU, Mehmed, TANYERİ, M.Ali (1981), **Hayretî Dîvan -Tenkidli Basım-**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul.
- DEMİRLİ, Ekrem (2007), “Niyâzî-i Mısırî”, **DİA**, c. 33, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- DEVELLİOĞLU, Ferit (2006), **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara.
- DÜZGÜN, Dilaver (2011), **Dertli Divanı**, Fenomen Yayınları, Erzurum 2011.
- ERGUN, Sadeddin Nüzhet (1956), **17. Asırdan Beri Bektâşi-Kızılbaş Alevi Şairleri ve Nefesleri**, Maarif Kitaphanesi, İstanbul.
- ERGUN, Sadeddin Nüzhet (1956, **Şah İsmail Safevî Divanı Edebi Hayatı ve Nefesleri**, İstanbul Maarif Kitaphanesi, İstanbul.
- GÖLPINARLI, Abdülbâki (1963), **Alevî-Bektâşî Nefesleri**, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- İSEN, Mustafa (1990), **Usûlî Divanı**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- KAÇALIN, Mustafa S. (1996), “Gül Baba”, **DİA**, c. 14, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- KALKIŞIM, Mustafa (2010), “Şeyh Galib”, **DİA**, c. 39, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- KALKIŞIM, Mustafa (2013), **Şeyh Gâlib Dîvânı**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- KAYA, Bayram Ali (2012), “Usûlî”, **DİA**, c. 42, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- KESİK, Beyhan, ŞENÖDEYİCİ, Özer (2015), **Aruz Teori ve Uygulama**, Kesit Yayınları, İstanbul.

- ÖZMEN, İsmail (1998), **Alevî-Bektâşi Şiirleri Antolojisi**, c.1, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- ÖZMEN, İsmail (1998), **Alevî-Bektâşi Şiirleri Antolojisi**, c.2, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- ÖZMEN, İsmail (1998), **Alevî-Bektâşi Şiirleri Antolojisi**, c.3, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- ÖZMEN, İsmail (1998), **Alevî-Bektâşi Şiirleri Antolojisi**, c.4, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- ÖZMEN, İsmail (1998), **Alevî-Bektâşi Şiirleri Antolojisi**, c.5, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- ÖZTELLİ, Cahit (1969), **On Yedinci Yüzyıl Tekke Şairi Kul Nesîmî**, Türk Etnografya, Folklor ve Turizm Derneği Yayını:3, Ankara.
- PEKOLCAY, A. Necla, UÇMAN, Abdullah (1995), “Eşrefoğlu Rûmî”, **DİA**, c. 11, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- SAMİ, Şemsettin (2007), **Kamus-i Türkî**, Çağrı Yayınları, İstanbul.
- SARAÇ, M. A. Yekta (2007), **Klasik Edebiyat Bilgisi Biçim-Ölçü-Kafiye**, 3F Yayınevi, İstanbul.
- SARI, Mehmet (2013), **Mevlevî Âşık ve Şair Konyalı Şem’i Divanı**, Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayın No: 228, Konya.
- ŞAHİN, Şah Hüseyin (2011), **Şah İsmail Hatâyî Divanı ve Diğer Hatâyî Şiirleri**, Pir Sultan Abdal 2 Temmuz Kültür ve Eğitim Vakfı Yayınları, Ankara.
- ŞİMŞEK, Halil İbrahim (2006), “Neccârzâde Rızâ Efendi”, **DİA**, c. 32, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- TATCI, Mustafa (1998), “Hâyretî”, **DİA**, c. 17, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.

- TATÇI, Mustafa, YILDIZ, Musa (2005), **Divan-ı İlahiyat (Tıpkıbasım ve Çeviri)**, Üsküdar Araştırmaları Merkezi Yayınları, İstanbul.
- TOSUN, Necdet (2009), “Seyyid Nizamoğlu”, **DİA**, c. 37, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- ULUDAĞ, Süleyman (2012), **Tasavvuf Terimleri Sözlüğü**, Kabalcı Yayınları, İstanbul.
- UZUN, Mustafa (2003), “Mecmua”, **DİA**, c. 28, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- UZUN, Mustafa (2006), “Nahîfî ”, **DİA**, c. 32, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- ÜZÜM, İlyas (2007), “Nesîmî”, **DİA**, c. 33, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- VAKTİDOLU, Adil Ali Atalay (1998), **Viranî Divanı ve Risalesi (Buyruğu)**, Can Yayınları, İstanbul.
- YAMAN, Mehmet (1976), **Seyyid Nizamoğlu Hayatı-Eserleri Divanı**, Can Yayınları, İstanbul.
- YAMAN, Mehmet (2007), **Seyyid Nizamoğlu Hayatı ve Divanı’ndan Seçmeler**, Can Yayınları, İstanbul.
- YILMAZ, Hasan Kamil (1991), “Aziz Mahmûd Hudâyî”, **DİA**, c. 4, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- YILMAZ, Hasan Kamil (1997), “Hâşim Baba”, **DİA**, c. 16, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- YILMAZ, Mehmet (2013), **Kültürümüzde Âyet ve Hadisler (Ansiklopedik Sözlük)**, Kesit Yayınları, İstanbul.
- YÜCE, Nuri (1994), “Dertli”, **DİA**, c. 9, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.

Sürelî Yayınlar

- AYPAY, A. İrfan (1992), **Nahîfî Süleyman Efendi Divanı (Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Divanı'nın Tenkitli Metni)**, DT, Konya.
- BAYRAM, Sibel (2006), **Azbî Baba Hayatı-Eserleri-Sanatı ve Divanı (İnceleme-Tenkitli Metin)**, DT, Edirne.
- DERELİ, Üzeyr (2003), **Ca'ferî'nin Hayatı, Eseri, Edebi Kişiliği ve Divanının Tenkitli Metni**, DT, Denizli.
- ERDOĞAN, Kenan (1993), **Niyâzî-i Mısırî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Divanının Tenkitli Metni**, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, DT, Erzurum
- EROL, Mehmet (2002), **Azbî Baba Divanı (İnceleme-Metin)**, DT, Çanakkale.
- GÜNEŞ, Deva (2011), **Misâlî Divanı (İnceleme-Metin)**, Deva Güneş, YLT, Kütahya, 2011.
- GÜNEŞ, Mustafa (1994), **Eşrefoğlu Rûmi ve Divanı (İnceleme-Metin)**, DT, Malatya.
- KALYON, Filiz (2015), **Nesîmî'nin Divanında ve Diğer Kaynaklarda Rastlanmayan Şiirleri**, Turkish Studies, Volume 10/16 Fall 2015, s. 793-794
- KARLITEPE, Mustafa (2007), **Kelâmî Divanı**, YLT, Ankara.
- KAVAKLIYAZI, Ahmet (2015), **15. Yüzyıl Şairlerinden Diyarbakırlı Halîfî'nin Şiirleri**, Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi Yıl 2015, S. 34 s. 1-88
- KAYACAN, Mehmet (2002), **Hâşim Baba ve Divanı (İnceleme- Metin)**, YLT, Isparta.
- KÖKSAL, M. Fatih, **“Şiir Mecmûalarının Önemi ve Mecmûaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)”**, Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı, haz: Hatice AYNUR, Müjgân ÇAKIR vd., Turkuaz Yayınları, İstanbul 2012b.

- MENTEŞE, Merve (2016), **Mecmûatü'l Eş'ar, Süleymâniye Kütüphanesi Galata Mevlevîhânesi**, Numara: 171, YLT, Zonguldak.
- ÖZCAN, Selay (2011), **Kul Himmet'in Şiir Dünyası, Şiirlerinde Gelenek, Etkileşim ve Eğitim**, YLT, İzmir.
- ÖZDEMİR, Canan (1996), **Seyyid Nizamoğlu Divanı**, YLT, Ankara.
- ÖZDEMİR, Mehmet, (1999), **Neccarzade Rızâ Divanının Edisyon Kritiği**, YLT, Afyon.
- TARLAN, Ali Nihad, **Eski Mecmualar Arasında**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, C.1, İstanbul 1946.
- TEK, Recep (2011), **Türk Edebiyatında Dertli Olgusu Âşık Dertli ve Eserleri**, DT, Kayseri.
- YALÇINKAYA, Mehmet Akif, (2008), **Bandırmalızâde Hâşim Baba Dîvânı (Metin-İnceleme)**, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YLT, Bursa.
- YALÇINKAYA, Mehmet Akif, **Bandırmalızâde Hâşim Baba Dîvânı'nda Tasavvufî Unsurlar**, Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, S:17, 2009.

Diğer Yayınlar

ARSLAN, Mehmet, “Müştak Baba”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=64>

99 01.01.2015 (Erişim Tarihi: 12.11.2017)

ÇAKIR, Emine, “Sürûrî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=54>

51 02.12.2014 (Erişim Tarihi: 21.11.2017)

EREN, Hulusi, “Aziz Mahmud Hüdâyî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=72>

17 20.02.2015 (Erişim Tarihi: 14.11.2017)

GÜVENÇ, Özgür, “Fedâyî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=54>

8 13.09.2013 (Erişim Tarihi: 15.11.2017)

KABAK, Tugay, “Yerâsî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=12>

13 21.12.2013 (Erişim Tarihi: 20.11.2017)

PEHLİVAN, Gürol, “Kul Nesîmî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=49>

76 14.11.2017 (Erişim Tarihi: 12.11.2017)

Şeyh Rızâ, Tuhye el-İrşâd, s. 213

www.tbmm.gov.tr/develop/owa/e_yayin.eser_bilgi_q?ptip=EHT&pdemirbas=197307934 (Erişim Tarihi: 23.10.2017)

Müştak Baba Divanı, s. 6

<https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/2367> (Erişim Tarihi: 30.11.2017)

Konyalı Âşık Şem'î Divanı s. 49-50

<https://archive.org/details/DivanEShamiTurki> (Erişim Tarihi: 30.11.2017)

ایده اسمی شریفه بقره سه اشهد
حفظه قبل مجروحین منکره ای با زینا

در نسخ
محمی زانی خط سه با محمد
مقتدی انبیا سه با محمد
نوری و صوفیه بر زانی مقتدی شاه
اول جمله آئین سه با محمد مصطفی
کفر لرم یا شینه صلیب یا نبی اده در
- هفتای انقیاسه با محمد مصطفی
قل شفاعت طالبی در باره سه المکرم
سه دلای اصفا سه با محمد مصطفی
بصره آخری مدی سر اولیم علی افتبار
استم مولا رضاسه با محمد مصطفی
موضع مراتب هفتد بر کمال آئین سه
نوله کدر صفتی سه با محمد مصطفی
جسم جانی سه فد قلمم کا صلیب یا
سه شریه ملک فاسه با محمد مصطفی
صا رتی بر عاتق پیچاره بر ایله عطا
کوشن اولور جوی صبا سه با محمد مصطفی

در نسخ
سینه اوله ایان زانه مطهر با محمد مصطفی
سینه ووشا که و بلایه با علی المرتضی
اول سه طغی رضاده سروری رشاکر کشا
که صینی کر بلاد نوری عینی انبیا

شاهن زیمه امانه ندر مصطفی شریفه
که محمد با قریه اهلای فقه بیستون
صفیق صا دعه کبر اوله اهلای صفا
موسس کاظم قضیفت را کفته در رهنا
شاهن سلطان دوویان که و بلایه صفیق
اول نقی و یا نقیبر قله کاهن او لیا
اول سه الکتریدر قله دین امانه
و صا صا سه با محمد مصطفی
هفته نسیم صفیقته بنق رضای خدا
در شکریم شاهن مردانه رهبر میده اولیا

در نسخ
عنه صبح اول اومنی زانی شریفی مصطفی
که بر ماه فریاد ادر هفتت سینه زنده الیما
لریزه دوشسته بقره که با ایله کیم فایده تا
اعلمقده کدر لریک قانه بر پیسینه بی با
آه در مانع شریف اوله صفتی انبیا
نوری عینی مصطفی شاهن شریفین سز بلا
که در شاهن شریفی هفتت صینی آسمانه
اوقدیالم لغتی قوس ندر بر هفتت صینه
نفس اعدا سه شریف اوله کتبت میری صیران
قانه در ندر کدر با شریف اغله کرده تا صبا
ایضا
ذالفقار بکته ندر قوسیه کدر دولول سلا
در سه بر طیفه امانه ایله کوه لقمه تا سما
واجب اوله اوقصه لغتی ندر صفتی صفا
ما که شریفه سینه سنار ایله فریاد زینا
ایضا

409
D.F. 11

نه مال منحصه و نیا ملک نه عمال استر
نه خود زینده خود عزه نبر غیر ضیال استر
نه صفتی در شادی نه دنیایه مبدل استر
کیک کیم روز کشته و صبری و هله آل استر
بهر سه اصدور محمد
در خانه کاهنه عاصمه

نجه آینه که بر ندر انقور بر ای اخه بر وجه
علا فعه بر وجه آیات دینیه اصدور بر وجه
کدر نه فاکه با طه کهه عفا صحن بر وجه
عجب نجه سجده استر بر نیا بله فقی بر وجه
ایضا

کل ای عاصمه اگر عقده او کون وارینه زنده
صا ما محض و لاریک منقله بارینه زنده
فوا لدره غیری سواد کدر لریک میلار ایله زنده
سعادیه اول که کدر کیم طریض و یبار ایله زنده
ایضا

او تیز زنجی کاغذ یا زینا غزلان نقضان
چندوی نصیکه
آ لاری صرض که نصیکه غزایه شو
بره اوصلا آو کل بر سیر لغتی شو
اهل اول کل سینه کوه سینه لغتی شو
منصل عقلیک با شکر و بر فکر ایوبه انما
عناقل اوله کدر کن

هر کس که بخواهد در این کتاب نوشته باشد
سختی نکریم ایوبه ایلدو که عزه باسه
اول کرمیک کرم مصطفی که رکته باسه
عناقل اینک بر کل ساکه اولدو دولته باسه

İstanbul İsmailiye Kütüphanesi
Bölüm: Balota Mevlevihanesi
Demirbaş No: 190
Tarih: 190

مردمان کاظم علی موسی الرضا شری ائمه
الهدی و با فضیلت کاظم موسی کاظم ماه
معمربند و انتقال آینه کاظم دروغ راه
مردمی دوری ز ما بسبب صدری دینی بادشاه
عاشق بینه طایر بود صندک ذله آه
ناری نمودی فصل و سن ابله بلک اولدیم سماه
ایضا

مهرت مقدر طرقتان دله ره کهر بل
اونسک بلک هائی دولدردی آینه آکری بل
فضله مقدره او با اوله کهر صلی مشرک
جای انزاف صفائک نمودی نرافت منبر بل
جای دلدرت نقتش اولدله بو دیوانی و قدر بل
سکن عیله ضعیف مقدر بو قراب کش بل

دستور
سه اولکد لوز لر عنبر بو ملک فخرت بیسته جان
فدیگر منبر بیبرل کعبه بیسته جان
سرتن جاری صلیف نامن نافی منیفکله
قرس لوهه اشبا کعبه کعبه بیسته جان
عجب ولا صب عالی نسیه نرافت کفر صیه
کهرک مشرفه کله آیکه مشربیه جان
ملا من صبا صنیع مخالف عوه کرم کاف
کفر اولدیم کوز لوبه صلعت مشرفیه جان
تول کهری عالم جلوه جشم آینه آکری
لکته طالبانی وصلته و طهر بیسته جان
صافی عفری دقتر فاقه کهر کله کهر
ضاری باصواب اومته کعبه بیسته جان
تا شای جمال ایا آینه عشا که کهر م
بضا کشف دیار آینه کعبه بیسته جان
دستور

کهر برای طالبی معلا اولدیه
صعه بولنج جانی شای کله فدا
کهر برای راغبی اعلی اولدیه
ایله اردانه شفا لویه نا

کهر کول منزل کربن اولضی
عشقه اوی بود صراطی مستقیم
صحتن جانول پیر دور بل سقیم
ایچ شای معرفیه اولدیر دروا
نفسماک بیل شین بلک بدر
جملعت وار فانی اول اولک بدر
قان آینه کوز دونه کاک اولک بدر
نقشه عمری اومه اسرا فنا
عالم لاسانک شا کعبه
صنعت اعلانک ما کعبه
بودنک هدرم بلک کعبه
کوز لوبک وایسه آیف کعبه
فار لفلک بندیه آیا کعبه جنوب
عشق نقتش کوشه کوشه کعبه جنوب
اونسک بلک عالم صفر کعبه
قبح در قار آینه کعبه

دستور
دور بخا ره مقدره سالکای آرزو دونه دنیا
بود کله عریله نقتش العرف آرزو دونه دنیا
بوزرینه خفایت کائناتک بر ایه کعبه کولوبه آفر
جاری کعبه کانه ما تله آیف عزم دولا دونه دنیا
قرینه لبت ابدی اهان هفت آینه آینه
دوای کوشه کوشه غفلت کوز دونه دنیا
بود کله کعبه کعبه انظارین نینت عزم ابدی کعبه
دوای نادانه کعبه کعبه تازه شوز دونه دنیا
سکا دور دیکه کعبه کعبه کعبه کعبه
بو هلاک بو نرینه جان کعبه کعبه کعبه دنیا

کهر شمدی زیدو کوره مروانی
صراطیان و قدر نینه به کعبه النجا
فانزاف و طوطی سر صیه مقدره آوش
اوقدرم فی حد انک جاننه لغت لا تا

ای نسیم شری نسر بلک ما مقصیه جامع
انبیا بلک شری کعبه ذولیا و انبیا

دستور
قدر بلک بزم عا شکر محبت و اقتدر هلال
کل ای ساقی نیشتر نیشتر اولسیه با شکر
محبت ایچ بلک سر بیست صه ایچ کعبه دو شکر
چرا اولسیه بجای سینه شرفی عشق بلک کل ایچ نا
بس ابلک دله کبریا کعبه کعبه کعبه
بودم باش آندرو و بر بلک دونه کعبه کعبه
نظر ابلک هاله صاف ایرو کعبه آینه کعبه
عبان اولسونه عالی شری و موزی عالم لاسا
نظر نریا ازوتی و صری صیه صیه رسته قدر کله
صیه کب بلا کعبه اوقدرم کعبه کعبه
عالی نریه العبا کعبه او با نسیه شرف کعبه
همای با قدر کعبه غافل او ملک کعبه علیا
و موزی صادیه القوله اولدیم کعبه کعبه
دین کاطمیر رضا ابله اولدیم کعبه کعبه
نفسیک عشقه ساقی محبت ما نین کعبه
نقش کعبه صبا سله بل کعبه کعبه کعبه
سی لده بل کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
بل کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
دستور

ای دله بر جن هلاک ساره صبح صا
ظلمت کوری مقدر کعبه کعبه کعبه کعبه

کعبه علیا به قره کعبه کعبه کعبه کعبه
قوری اعدای قنانه بول کعبه کعبه کعبه
ناظر روح القدس و صری کعبه کعبه کعبه
و بیله معلا شا کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
اسلام ای کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
اسلام ای کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه

وظیفی شری الرحمن و صری شری انزل
زاینه میزانه ابد کعبه کعبه کعبه کعبه
مفع فی عالم لوبک باف کعبه کعبه کعبه
وا نقتش انا آینه کعبه کعبه کعبه کعبه
بارن آینه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
اسرا بول کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه

نقشه بلک کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
نازل اولک شا کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
صا نعلک صومعه اصلا کعبه کعبه کعبه کعبه
صه عالم العشره اوستلا آینه اوقدر کعبه کعبه
بو و موزه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
دوبه مقدره طوطی کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
ایضا
بو و موزه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
ناری عشقه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
اشک کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
بلک کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
بلک کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه

اصح کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
صه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
بوشه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
ساقی کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
هه ایچم نریه العبا کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
باقری صا کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه کعبه
ایضا

۱۰
نور زلف کس در شوکر رخ جانک سناک
قبل تحمل رودی باره و صلعت جانانه کوزت
مقبا بر لعل در برشک کس بپوشا چه کمال
ابر از بار صحنه کمالی انسانه کوزت

دستور
امری مقدسه طشه بفرستیم اکلای کوزت
کفرالیه طوره بچون دینی ابرای کوزت
ای صقده بچون بر بجای طرسه اکیس
کوکلیک اولش طرت جانله فرمای کوزت
نخسه شیطانه قتل اول ضرر اولدسه عاقبت
سزه و از انسانیک اول رفی - هرانی کوزت
هر کوزک بر روی وار هر طاعتک بر زلفی
بلبل اسب صبح کل اول کاستاف کوزت
هری فاری جکله آرمی عاقبت ابر روی کوزت
آرم ایسک سنه صفی جان جانای کوزت

دستور
دگرگی عاصبانیه با عا کوزت
باریشا لهن درو صانیه با عا کوزت
قوی عالم حکمه لحن بیور روی شاکه
عاشقک صحنه جانیه با عا کوزت
نوری عینی عاشقانیه نامی اربای بقیه
چشم دوشمانیه لایسیه با عا کوزت
لا قنا الله عا و سپوم اولدنه هر کوزت
ننه با قسه عیانییه با عا کوزت
شاه صبه اید صحنه نخسه موله قلنه
سروانک خانیه لایسیه با عا کوزت
اصلا زبه العانیسیه لهن بکوزت با قزق
مفطری صادقیه نشانیه با عا کوزت

دستور
مورخ کاکظم بر ریضا در نوری چشم نما نوزت
شاه تقصیرت فخرت بیسیه با عا کوزت
با نقه و حکرتی مصفیه بندیه آلف
مورخ صاحب زه ما نیسیه با عا کوزت
ظاهری با نیسیه بجه صلاک آ کاهیه
مورخ جریه کانیسیه با عا کوزت
انبارک فرفیه کوزت سناک بیچاره کم
سنگ دشمن اول کانیسیه با عا کوزت
اشه کوزت زنه بنی مورخ سناک عاقبت
ما قی کوزت کانیسیه با عا کوزت
عالمی هر شک فخرت اولدنه زبانی
چاره سازه بنی کانیسیه با عا کوزت
کوزت سناک کوزت همایلیک قازق لهن
هره نطیه لهن نیسیه با عا کوزت
بای رحمت سوزت آله کوزت رطقنه
فولکاف فاضله نیسیه با عا کوزت
انبارک کوزت بیلک و طغانک پارک
عناجه نیسیه با عا کوزت

دستور
قبله مورخ شاه و ولایت با عا کوزت
صاحب عدک عدالت با عا کوزت
لمزل بزم السقنه بلع مورخ کوزت
لا قناشای سجاعت با عا کوزت
باش اکره قالدیه نظرته اصبه
ساکرم قدام فرغش با عا کوزت
ننه آتش و بلبل آلهک ایلیه جانم کوزت
کل پیش روی ولایت با عا کوزت

۱۱
نه شرم و نه غم نه شرم و نه غم
نه لذت و نه آفتی سطا تمدیک اسما
امانت سزی سجاه الذی کوزت روی آرم
ضبار اولدیک کلا اولدیکه اشبه عالم

دستور
کلا بقیه کوزت مژدت فلین اولدیکه
تجو کوزت نازک ارواحیه اول اولدیکه
قوه عالم اولدیکه نظرته سناک
مفلک بقدمین لهن بر کسینه اجه من شویب
نعمت لهن بویونه اولدیکه بر صبه نامل
سینه لهن بر ما سینه اولدیکه مائل
نخسه لهن لحن سینه اولدیکه مائل
بارک سنی بلدیک اولدیکه مائل

دستور
تا قالولونه حوریک سوزدیک
بز جمله ان لهن با - در محبت
اوستاد نظرته افتر و سینه
فروخته قوسم افتر در محبت
حقه لاله الله الله
محبت محمد رسول الله
محبت علی شاه ولی الله
اولح اسمی محبت بر محبت
الله محبت علی اورطسینه
بیت الله ایتحه صعه فخرینه
قدسه قدرین عقه صحنه
صبر بلبل کوزت کوزت
قوسم کلله من سوزدیکه
ریضا لهن صغارا میکا نامل
جانه جانته اولدیکه سوزدیکه
اسر قبل اغزین صوره کوزت

دستور
محبت اجه نام نیسیه بولور
محبت ایدر سه نیسیه آلف
سرفیه کوزت کلور
طله لهن کوزت کوزت
محبت بر سناک کوزت
محبت ایدر سناک کوزت
عاشقک بیت الله اولدیکه کوزت
صعه نظرته ایدر کوزت
محبت فخره انسانه ایتحه
سزایک جانه صغارا مکنه
قدر قدرین عقه صحنه ایتحه
نور سناک بولور کوزت
فعلی لهن در عوکل بیانه کوزت
عقلک نظرته کلا کوزت
کلور کل ایتحه ایمانه کوزت
سزایک صعه اجه کوزت

دستور
امری مقدسه طشه صعب کوزت
صعب قبله فعلی اول ریضا نظرته کوزت
نضیه شیطانه کلا کوزت
خاق اولدیکه صوره قبل نظرته کوزت
طوره بار اولدیکه کوزت
صفر و صلعت ایتحه کوزت
قله خدای مقدس ایله کوزت
وار بر عرق رشمه اولدیکه کوزت
زوالد لاله کوزت کوزت
زوالد لاله کوزت کوزت
نیجه بر سناک کوزت
مجلس کوزت کوزت

تایید در و چون باکی احمدان
بن کتفه مصطفی با مانر
بزه عقیقه احمدان زهریم
بزه صیبه که بلائی جانم

جانم زبه العماران عبدعزیز
ماصی آبی عیافی ما مانر
فای ز لهره مختر آثار
مصغری مذهب صفای جانم

شاهزده مصغری کاظم نریم
لهره عیالی مصغری الی جانم
شاه تقیه متقی سلطان
لهره متقی مصغری جانم

عسکر نیک عسکر عسکر
مصغری صاصه لوی جانم
کلیه در کاه آبی صغری
بزه بودم کدای جانم

قبیل زده هر که بکانه وار
بزه بی قی آستان جانم

بیل کتفه مصطفی در فخری فخری
لهره عیالی مصغری در با سیر الملوت
بزه عقیقه احمدان زهریم
بزه روسی ایز لهره تقیه الی جانم

شاه صاصه رضای در بیل زکری الملوت
شاه صیبه که بلائی جانم
لهره عیالی مصغری عیالی جانم

اوسه متقی باقرت جعفر امامیر لهره
کاظمی شاه تقیه در الی الملوت
لهره تقیه باسن تقیه در الی الملوت
بزه روسی ایز لهره تقیه الی جانم

عسکر مصغری زلفی تقیه کلام والوت
مصغری صاصه ز ما نر او ای جانم
کیش تقیه آبی کوه صفای الملوت

الموتی دو غنچه هر که که کین اول لهره
آشکاره اول لهره که کین صغری الی الملوت
دور شب نور جانم شاه تقیه لهره

فخری عالم مصغری نیک قولی در بانم
لهره عیالی مصغری نیک قولی در بانم
شاه صاصه هلقی رضای نیک قولی در بانم
بزه صیبه که بلائی جانم قولی در بانم

صغری زبه العماران صغری محمد بانم
مصغری صغری صفای نیک قولی در بانم
مصغری کاظم عیالی مصغری شاه تقیه
بانم شمس رضای نیک قولی در بانم

دور زمین در آسمان لهره بانم عسکر
مصغری صغری بانم قولی در بانم
ای ساری آبی اولادان محبتی فاضله
مصغری بانم قولی در بانم

صورت بانم که فاش کتفه تا شانه بود
بزه عقیقه احمدان زهریم
بزه عیالی مصغری صغری الی جانم
بزه عیالی مصغری صغری الی جانم
کفیله امان کتفه بانم لهره بانم
کاهن صغری کتفه کتفه بانم کتفه بانم

الرحم و اسم سیده الی او که مقصود است در
هنا یا بی عاده یا عالی سفینه مرد
رشدی عاصم غلام الی بانم بانم
لطیفی فلسک غنایت یا عالی نرود

صغری کوشی جانم اشیت ای طالع سعید
بزه نیک هر که نیک آملی بانم لهره کتفه بود
آک سیر کل اسلک به عتقا تقیه کل بود
لهره اول لهره لهره بانم کتفه بانم
بزه مصغری کتفه بانم بزه کتفه بانم
بزه نیک کتفه عاصم لهره جانم لهره بانم

نظر نیک جانم بانم کتفه بانم بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم

طلمی نرودی طلمی در بانم بانم بانم
آنگ بانم بانم بانم بانم بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم

بیل نیک اول لهره بانم بانم بانم
لهره بانم بانم بانم بانم بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم

مصغری بانم بانم بانم بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم

بزه کتفه بانم بانم بانم بانم بانم
صغری صیبه مصغری در بانم بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم

بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم

بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم

بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم
بزه عیالی مصغری بانم کتفه بانم بانم

دستور
اولی و بیادینه صریح برین اوشا اهل اولیا پزین
که بعد هر منفی ضای سیمیه کس بلای پزین
نخند مطرفین تک قره انمینه صریح جاننده
غلامی آستاف شاعری مرتضی پزین
غیاری خاکبای اولادیه کس ندر انبیاک
کوندر کین کجوه آینه عالم نما پزین
علینک قنبر بیک قنبره پزین شاه فقیر
او مبدیه غیر بدنه قطع ایجه کتر کلا پزین
تورن دولد سطران ذالفا صریح در مباله اندک
ضلعیخ فانی پره دوکده مردی خدا پزین
دوشقه در پای مهری انکیزی دورای فلک آسا
صافی جسمت بر باد ایده اهل هلا پزین
کون مطرفین کون صلوح کون مقفوی مرتضی
کون مطرفین کون سیمین تک فانی پزین
صه و سه زهری ندر شاه صبه آسویه پزین
سزایا قانه منفره اولاد آلی عیال پزین
عانه زیه انصا ایله محمد باقری شصت
دم مکتوب کا ظفره عان مری الرضا پزین
مخده هم سخن ایله سخن و عسکری صفت
مخده مری پزین صاحب زمانده موقد پزین
دم نضول ابله صریح انس صبر و صبره اولادیه
مخده و حدوت **نظم** فد مری خدا پزین

دستور
بیت ضایات اهل هلا هجانه جانانه اولشور
طن اطراف ابله هلا پزین مرجانه اولشور

ظاهرا دیده نه پزین مسکه پزین میخانه ک
کجی مقرر قلمی صورت و پزین اولشور
نسخه تکبیل او تورن تقصیریه نظم اندک
نقلی بلای عین انسانه اولشور
قلبه کامل فدای صبر در نغمه تقوی روح
ها شیه طبع صلح طری فرقا ه اولشور
الطرد مری قیامه قبولی کردن جنه
و جیه صف ناظر پزین بن اهان و هلا ه اولشور
جام و هدیه صبریه ندر اولاد کزله پزین
آفی دایم تقاضی در صفت صبر نه اولشور
شیر و هلا ه بزکده صبره پزین و در
صه قده سدر و طای عسکه رحمانه اولشور
ها ایضا دنیا و عقیبا عاشقه مری صباب
ظاهری جلوه بر اولی عرفی امکانه اولشور

دستور
برایه بر مای مانده کلاه دنیا پزین شاد اولن
بعشیره فانه دنه هکرست مستفاد اولن
عروس کینه در آسینه باقه دنیا پزین
به ایانه سکنه کول کین آکا اعتماد اولن
قدیم بر زنی مکاره در پس صله پزین
بلورنه بوه فادر بجه قایه اعتماد اولن
شونصر کیم قریحه اول صوا و سینه بنای
دوامینه نیا نینه آنک هیچ اعتماد اولن
به عالم کشن زنی حقیقه کدر ماله کس
که ندره ندر سدر آن قریحه و صه کس اولن
عسک بر پزین شول تورن آفتاب پزین
که نظره قطع دایم اکسبلر هکرست باد اولن

توجه دنیا به اولشور کیم کیم بدنه کیم پزین
روز بکار یک پزین نه انجمن نه هلا سنه پزین
مستن مری کیم کیم پزین خدا با نبلر
عالمک کیم نه صاحبانه نه غوغا سنه پزین
ای بر در اجه و نظیر کچین غزله کیم
بیت نه امر و نه بعد ده بیک نه فردا سنه پزین
کچین دین کچین ملک غله ملا مال ایجه
بینه لر صا تک منای مالی هلا سنه پزین
اولیا لم شش دوری غیره کز کز کز
نادر اولام ننه کیم کیم شبع ظلمک طاسه پزین
هکر کیم بر صبه آسویه پزین دنیا و نه وطن
سپهرم اعلا پزین در قدسیک مقلوبه پزین
نزه پزین کیم مطرفین تک مری سرگردان پزین
ظفره پزین کیم مرتضی تک عالم دریا سنه پزین
بز صه تقصیریه قلم تک زهری محنت انصا
بیت صبریه هلا ه قانه انجمله ایسنه پزین
جانایله دلره کیم زیه انصا تک عیال پزین
جو بهای تک نه وز پزین نه با شاشه پزین
اشحنه العز اولادیه هلا کیم صبره هلا نفس
کیم باقی هلا پزین باقی تقنا سنه پزین
صبح کیم رو پزین آه اوله طکیم پزین
صدا تک صد قله صبره دایم تو اولادیه پزین
مکتوب کا ظم عان مری الرضا پزین جانایله
نه مباله یاد نبلر یک دایم شبا سنه پزین
او فوری مری صبره سخن ایله نطق هلا ماله
عسکر تک دایم او صافی ایلا سنه پزین

کونکیم صاهنه نه ماله با شیه ایله طلع
انظاری بر نوری نوری انجلا سنه پزین
مطرفین تک اولشور مرتضی تک سنه
جا کز آه عیال پزین **مهر** نازنه پزین
دستور
اندلره نشسته یابی نظیر قری انبیا پزین
هلا پزین نخل کلاری عان المرتضی پزین
کدای شاه صبریه ایله نیت مجتبا پزین
مخده فانی پزین نخل ایکی مطرفین پزین
شبه اقام عاشق پزین نیک آبی عیال پزین
کدر ناله لطف زیه انصا صبره مشق سرده
او یاندر دی صلح قله نوری سخن او فوری
کیمبر تک صبح صلا حقا صابانه ایله مطرفین
ایضا
ایله پزین بر و صبره مخم عقین کاظم
مقامی روضه صبره قری رضا اولشور فانی
نه بلایه شبنم پزین کز جاهل ایضا
تغنیک فانی پزین جامی ذولای آبی نظیر
اولادیه سنه کدر کز دنیا عقیبا صابانه
تغنیک قری ایله عقیبه بانه بولدریه صابانه
ایضا
غلامی عسکر پزین صبره عقده کزنی عیال پزین
مروزی کوهی مری ایله ایسنه کزنی برکات
سولای سله ای **مهر** طریق عقده قربان پزین
ایضا
ح

ای آفریده نیک دارنده عاشق بر خندان
کلنج کی خیمه عرضی شعله دار الکرمن
الفاظی ششم بگفته اول سخن در کیم
بگردد اکابر لفظی شعور الکرمن

دستور
بکاسه صوفی وانه کرکن
ورعیانک وایر بیکه لجه کرکن
بوی فلک زدن آینه آید
شزای چشمه صعبانه کرکن

نمکدر که کلک تخم سلطه
بر اقلیمه این سلطه کرکن
بیت درون روا عاقله تیجه
که در دلک بیلنه در ماله کرکن
کاستا نیک کان سبز دیکفر
بکاسه کلک - جان کرکن
کل ای عاشق نیک صوفی صلیک
کر سبز عاشق - صوفی کرکن

این عالم دیر بگردد او ز که
بکای صورتی رفاه کرکن
ورعیانک شریعه اجمه خیمه
فراق آغوش بفرمانه کرکن
بکاسه کلک سبز نکلار
آنگه شکل آنگه آساره کرکن
از رخ قیام شکله بیماه
بنفشه بیماه صنبه بیماه کرکن

کامن کوه وصله کیم
کونه اوله نیک شریعه کرکن
دستور
شعشع عقیق زاهد بزرگه سید کرکن
مردی لاف صوفی سینه لانه سید کرکن

او تنه هارم لفظی عقیق با شک صفت
اجل کلک کرکن جزا داغ معنه غنا اولن
بگفته سرمایه عرق طرفین صفه بزل اولن
بارزه معده ابرویک نزل بکیم کیم زدا اولن

الکدره صوفی نفسی صفای وقته مفضل امله
به بازاری قاف عاشق وقته کاد اولن
توجه قبل صلیبه قاضی افا جان اولن
قدونیا کی دنیا الهه هرگز بر مدار اولن

دستور
فراق بکلیه عاشق وریانک قدسین بمان
صیقله اولمانه واصل همانک قدسین بمان
شبه اسن قدسین این نصفه اولن آید
بمخزن دین اولن غافل لعلک قدسین بمان
دولتک سلیمانته ضربدر اولمانه غافل
آنگه ماهیت اولن زولایک قدسین بمان
سینه سفینه دیر کولیم نه دنیا نیک زری کیمجه
که اول مال سینه فاس بر مالک قدسین بمان

مردوب نقطه خالی نیک بلک عینه فخر دم
بلک سز فلسفه اولکدره کیم بر خالی نیک قدسین بمان
ضیا بگفته نظر بکیم بر خاله او ز که نظره
به مضمین ندر ای جانک ضیا نیک قدسین بمان
لذت لعلک سز فخره حل اولن اولن اولن
بر زوفی بیماه صوفی بر با نیک قدسین بمان
زیا نیک اعتدالنده او ناخود سوره طربا
بودن بگردد سوره زیا نیک قدسین بمان

نسخه
که اول صوفی صا قیصر در بر مالک قدسین بمان

مانه شکره اور معنه هاناه الکرمن
نزار بیک قمره ایماه الکرمن
ای لای او بری نامد آلهه دو کله بری کرمن
اولمته اسپر دور در ماله الکرمن

صوفی آرمه سوره سوره
دا شماره دو کله سیم عماله الکرمن
ناز اوله او شکره شکره صوفی کرمن
صا بر ماله لفظی نکلون آساره الکرمن

سه بیوی بگفته آداب ارکان الکرمن
صه قبله نقل اولن عطله الکرمن
لقدوم معانده در سن اوقی الکرمن
سود کیم تر آتی سه عرفانه الکرمن

عالم بگفته عظمی بگفته بار الکرمن
باندر دی دیکه بگفته کلار الکرمن
ای صسته کولک کدر نه دیم بگفته
دلداره هر طرف اولن دلداره الکرمن

ناقص محال اولن قدسین قلبی زغله
بر سیکه در سیم آریجه دینار الکرمن
بیماره کولک در ماله کل ای صبر و کیم کل
در فانیگار در اولی شمار الکرمن

کل بگفته سینه شمعنه بر وانه بیماه
آنگه کیم جانه باندر سیم ناز الکرمن
سیاره کیم سیر اچرم نام الکرمن
شکل سیر اید کیم سیر الکرمن
مردس کیم کر عاشق اسلک کولک کل آرمه
صافه اولیجه آینه دیار الکرمن

اشهر - تجریدین ایماه طفله روهر دانا
بر نفس بلک خیمه خانه سید کرکن
مکتب نیت و فاق صوفی سینه در آله
فی معانته در سیک دستخانه سید کرکن

صوفی هم کاسه فخر کلدرن عاشق
بزم صوفی صوفی صیغانه سید کرکن
چکای تویله لجه بندر آنگه بر نظری
سزی زیا نیک هاشما در دانه سید کرکن

در د الهه اوله صانری در ماله اشمن
عنه الهه اوله صانری در ماله اشمن
در دی طلبه در شبانه آرمه هر دو صانع
دنیا طلبه لغانه ایسه لغانه اشمن

اوج شریعه اشراوی بگفته صمد الکرمن
بشر شریعه لغانه اشمن
بسیار بلورده لاسه کلک سولله طوطی
وای او کیمینه کلان انسانه اشمن

جانی شه ایکن بر ز فیدر سالک اولن
بر زرفن قلانه منن بایمانه اشمن
صبر بوی وطلو بلک آتی صانه سیر آساره
قرنه یل پدرو صیغه دگرسن پابانه اشمن

فدیمت بگفته کیم کلک فصور ایسه بار سیه
دو طرف تجلیه او سلطانه اشمن
لکیمت قدیم اولیه هفت هوشمن
صفی بر آساره پابنه صمد لانه اشمن
دستور
سه بکای بار اولن کولکیم بر دش باه اشمن
کولک دلداره سیه او ز که دلدار اشمن

با تندر آياغ صاكي نوری در حضور بزه
اسین یار ابلک دولت سما دندر بزه
له بر اش رهبری عیبی هنا بتر بزه
صفه منت لهر طرف اربابی رفعتور بزه
آله قول اوله منه آمدنه سخاوتور بزه
دوین بر سلک باشمن بولنه لغتور بزه
لا قنا الاعلی لا سیفین الا لافقار

دستور
فتنی بر عیوی بیانی بنوه بار
فتنی بر قوق کس جک دوقی اوله
فتنی دورانج بر قلبن ز غلبن
فتنی عالم بر آریجه دنیا

فتنی صفی بیه بر کس جک اکبریم
اول آملک دینج دوعری کفکار
فتنی دلنه اقرار ایلانه کیم
مقا یه قدر آنک قلبتیک اکلان
فتنی بر ایلولا آری صم قلمیم
فتنی بر اولون تروار
فتنی دینا وایتی شول امه کیم
کرتس کنلنه بیک دورلوا سز

فتنی مظهر کبر برا هانی همه کیم
او لینه عتقه اوجج با تها بر بار
فتنی صاد قلنک رازینه کیم
فتنی عاشقنک رازینه کیم
فتنی کس کلکانه بر صفه عا شمه
فتنی بر صفه کورشی اهان دیلر
فتنی غفلت کس بندت بر آینه
فتنی اسیرکار بر منج نقیبا

فتنی عیوی شول سابت قدیمیم
قویام آدیه آنک دوعری وفا دار
نصیبی یاریله بار اولک صم کیم
قه عالم نه غار اوله انیار

دستور

یاری دهر سندنه آبرو کیم دیکه عالم دار
قانی سندنه اوزک دهر قانی سندنه اوزک بار
صورتی بنی عشق طر بقدر صراط المستقیم
دوغریده صفه من طر بیخیم نهدر انیار آتج بار

ای کل کور کورنه بنا غلک عشقک صندنه لای
کل کیم آنک صبه نندنه حاتم یا ندر دیکه بار
صدقی مفریته کوشن عتقه اولک کوشن حجاب
بر اولک باره صفتور دهر اولک آتیکار
زاغله بر سر طوطی کورنه بار اشمن وی
آله من شوقس الله کسه ای بار افتنار
دینله ایما نهدر عیوی امانت عاشقک
کیم کیم بوقدر امانت بیک اولدر اهان بار

عاشقک مغاری صفتور باس آنک باطنیه
ای اوی صفتور با بخت سینه اهان اعتبار
دولتی دیلار بیله اوغرا ای کوریلک حبت
کونلره آینه کور کور عاشقک لایه نزار
کرمیه آغور و فاق شریعت عالمه صفتوره
ایله من وصلک شل بره اچنه شول آغور کار
کاشن کس ایله لهن لوه شوقس اولم کیم
کورنه صورت کورنره هدم او بیخ روز بکار

صورت خا سز در صولک مالی ملکی حبتی
دولتی دیکوره با بختی اشته عتقا با بیلر
عتقه الفتی کل شریکی سینه کورنره ایخ
کچر صبه نکیتم کورنه ارسته شربنده ضار
کل قن قدرتی کل ای بیل صفتور اول آغله
قوس کچر خندان اولدر کوشه کورنره فضلی کار
دوغریده دوعری و غلک صفتور بندن تعال عشق
کازره اولی تمیملک کلامی زوا لفقار

دستور

شاه صبه شاکهن شهیدیه بوز لدر بو شمن ماه
دوقی کوره ابر نجان آکله بیل کیمه ابلک
عاجور باض روبر مفر مندر بعشته بناه
کس دمار سلک اولیه سبه دو حیا کس روساه
دیمم اشیت دوست قولانک بنه کاس دوقی راه

ایضا
صفه کایظم ریضانه استانه ایمانی دیمه
ظفر ایدر مضمودین قانی فریادنه اولیقیه
شاه شفتن بانقصر عسکری روح الامیه
روسله اولک حجت قدیم ایچام المنقیه
اوقر علامن دیر سلک اوله سبه اهان بیه

ایضا
ای ویرانی جارتی مضمون روانه ایچام
دولت عالم امی بر ل شتر بولم نظام
کس او میدون دنیا بیک سوزلن قطع ایچام
صده سلام اولسنه عینک آله و صد سلام
له رفک زکری فکرک بر کلیم اولسنه کلیم
لا قنا الاعلی لا سیفین الا زانفقار

دستور

ایر دی ایام بر یار بر عالم اولک کلکنار
غفلت دورلور آدی صافی صافی کورنه اولدر
بز مه کلک لار زرتیه هامی دوقی شاهیلر
ساقا صوته اغری من کورنه بو بند بزار
شاکه مردانه تحفته هامی اچله کی لایه نزار
اولدر اولدر کورن دوش بیک انبیا بیه نا جیلر
لا قنا الاعلی لا سیفین الا زانفقار

زاندنه کلک نجان تیلک صورت باغلیک
فتنی بر سنه مظهری جانور کور اولقن باغلیک

جاویدلی بر بر بله بیک حقیقت باغلیک
عینی دهری آدیه صفک کتابت باغلیک
هتیم ابر بولک با کیم نه رطقت باغلیک
بیک بر اسمیله ظهور انک و غنن باغلیک

ایضا
صبر صبه سبه اوله ابد رانک اهل کورنره
کیم کوش کیم صبرج اولدر قهر اضملا سندنه
صه شناس اولک کلکلیک بان ایله کلن و زاندنه
کوی عیرک دوجردک سز صفاقت زاندنه
واقف اولعه استریلک اوقد کورن آندنه
قلک کاه اینت و جریکای دوندن بر سزین لاندنه

ایضا
عینی لایم بیج در کور سز قس آتی کیم
شنتن هفتی فارسه هس بلم او کورن صقب
اکلر کیمب آندنه نجان انک صفات النعبیم
مع شفایه صیه اولدر اولدره فیه سیم
آی ادراک این مندر افسان هس بر لیم
مظهوری زانی اولدر صقب معلوم انعالیم

ایضا
اولی آقر علیمه باطنی ظاهر عالی
با دشا هدر بنی کیم دیکور با عالی
بی بدینتی فی نوا سدر کورنره اولی
هانه عیدر صفتن صعبیه باندته دولتی
کسه باشن اکدنیز آکرم یان دیرل یان
سز عالی عقیله با بنی آهعه وی اولدره وی
ایضا
صبر عرق شین اکلک لفظ بیک بیل لایه
اکلک ابلک دیر سلک لا طابه شاه با بخت
ایر کورنره اونسز بیک عالمه بر طریق
لهر کاهن شلک لهره دیکله شاه آواز شین
واقف اول نهدر و فاق کورنره انبا شین
اول علیمه کیم قانی شلک جا لک کاز شین

او طهر او بکن و طهر ندر بر عالم
له مافی اشمعش العلو در
نسخه صفتی صفی واصل اولی
لهادباقی لغه اینه البقا در

دستور

توین کیم در در دمان محمد و طهری داندر
دلیله دینی ایمانی علی المرتضی داندر
نه تفسیر کیم همه موسسه کماله ایله حکم
شفا عفت آکه محشر و صفت کیم کماله داندر
ایمام عابدیه با قدر طوع کیم ظاهر
نه بسیمه بدین کافه کیم بدین هفتاد و نه
ایمام صفی صاده تفسیر اولی الکلی ای مایه
دلیان الهان ایمان کیم اول بیضا داندر
طوع کاظمی کیم ایمان کفایتیه بلایه
هفته اگا طهر علی موسس الرضا داندر
نقش و نقش عکس بر کوره لایه کیم
محمد رسول اولی در وی نوری صفی داندر
نه غم پس **صفتی** استه طوع کیم شایسته
کیم آنک همدو عالم زمین عباد داندر

دستور

نقش شاه همدو صفتی صفتی کیم مقلاد
کی الرضیه علی المرتضی استه اول صفتی مولاد
به صفتی اشتر کفایتی مثال لاشیر ای اولی
بی آتنا و صفتی کیم عفتی اشتر اولی
صرف عفتی القابل به ما هفت دور کیم
صفتی نازک کاشتن به استه کیم مقلاد
اول بر مندر رضا کیم نه شی کیم کور کیم
کیم می در که انجمن کفایتی اول صفتی
کیم کیم کیم کیم کیم کیم کیم کیم
و طوع کیم شایسته کیم کیم کیم کیم
و کیم کیم کیم کیم کیم کیم کیم
نه ای مکتوبین اشیا بر نه وضعی نه انشاد

جمال کعبه الهان صفاد
و طوع کعبه کعبه کعبه صفاد
سنگ بر فراغ ذلک اوضه
این عالم اکا یا رسم برادر
ایضاً تفسیریه ای روح رواه کیم
و طوع کعبه کعبه کعبه صفاد
و طوع کعبه کعبه کعبه صفاد
صفتی و طوع کعبه کعبه صفاد

دستور

نقش بر لانه قول اولی کعبه
کیم اول سلطان ایمان بیضا در
علیه با همه نصبتی ایمان
لعنید شریک و تان ایمان
ایمان است صفتی کیم کیم
کی هفت مدعی آنک انشاد
و طوع کعبه کعبه کعبه صفاد
آنی صفتی کیم کیم کیم

دستور

صفتی و طوع کعبه کعبه صفاد
صفتی شاه کعبه کعبه کعبه صفاد
به ذمه العابدین صفتی کیم کیم
انکجه آرمی آبی عبار
نقش باقی صفتی صفتی
صفتی کیم کیم کیم کیم
نقش باقی صفتی صفتی
و کیم کیم کیم کیم

دستور

نقش بر لانه قول اولی کعبه
کیم اول سلطان ایمان بیضا در
علیه با همه نصبتی ایمان
لعنید شریک و تان ایمان
ایمان است صفتی کیم کیم
کی هفت مدعی آنک انشاد
و طوع کعبه کعبه کعبه صفاد
آنی صفتی کیم کیم کیم

صفتی صفتی کیم کیم کیم کیم
نه صفتی کیم کیم کیم کیم
صفا کعبه کعبه کعبه صفاد
جمال کعبه کعبه کعبه صفاد
صفتی کیم کیم کیم کیم

دستور

صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
کیم کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم

دستور

صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم

دستور

صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم

دستور

صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم

دستور

جمال کعبه کعبه کعبه صفاد
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم

دستور

صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم

دستور

صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم

دستور

صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم

دستور

صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم
صفتی کیم کیم کیم کیم کیم

باصدق بفرستد کشته کبری نفس طمان اولیه در
باش آهوه مبدان ایدی بولوا له ابدان
اسر دبار تحقیقه تعلیمش بقدر بنیادینت
جود بفرستد و بزبان هم کجی زبان ابدان

دو ششمنه اهل بیت اهل اولاد ابدان
اولد بر جانده بخت خاندان ابدان
کر بلاه جانده روانه ازینار کجی شفته لب
اند بفرستد یا شریه آبی روانه ابدان
اومدم اولاد اوست ایدی سرخ لکیر
ایچ لرا همه لولاسه سا جانده ابدان
ماند بر تاب هفتا به جوش بارسه اولد
اند بفرستد بفرستد بفرستد خاندان ابدان

دو طایف کجی غلام اولد بفرستد بولور
کوهی انقوری قی بدنه نشانه ابدان
ایمان و سلاطین سرباز ابدان
اند بفرستد شاهک اسیریه خاندان ابدان
جوش اول مضمون رفته دریه شاه ابدان
اند بفرستد بفرستد بفرستد جانده ابدان
بزم بفرستد او همه اولد که بارسه ابدان
ساقه کوش انقوری بفرستد جانده ابدان

کوهی کوهی کوهی کوهی کوهی کوهی
انقوری کوهی کوهی کوهی کوهی کوهی
اومدم خدای خدای کوهی کوهی کوهی
ایچ لری کوهی کوهی کوهی کوهی کوهی
اولد بر زبیه العیالک همه عمار اولد
جانی دین ملک شاه کوهی کوهی کوهی
باز ایدی س تا ایدی بفرستد باغن طبر ابدان
ایشیه آق کوهی ابدان بفرستد ابدان
بفرستد اولد بفرستد و ابدان بفرستد بفرستد
مفرستد مفرستد ابدان بفرستد ابدان

معدنی کاظم اسکیه ابدینک بکار ویدار
جود بفرستد همدونده امانه ابدان
اند بفرستد شاه فضا سناک ای اغن تفرست
جان دین بفرستد کوهی اصفوانه ابدان
شاه تقی ایله بفرستد مفرستد بفرستد
صبح شام ابدان بفرستد درون زبان ابدان

اولد بر بفرستد عسکر نیک عسکر کجی بفرستد
عالم سیر ایله نهر شا درانه ابدان
دار او بفرستد کجی دوغول بفرستد بفرستد
ایره دوزی بفرستد صاحب زمانه ابدان
ظلمت غلغله آفرینیه بفرستد ابدان
اسیریه بفرستد بفرستد بفرستد ابدان
بر کوهی بفرستد بفرستد بفرستد ابدان
مفرستد بفرستد بفرستد بفرستد ابدان

سزانه بفرستد زبان اولد که در اولد
ابدان بفرستد بفرستد بفرستد ابدان
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد ابدان
اولد بر بفرستد بفرستد بفرستد ابدان

نظمه اندک کوهی بفرستد بفرستد
اولد بفرستد بفرستد بفرستد ابدان
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد ابدان
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد ابدان
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد ابدان

تو با عاقل اولد بفرستد اولد بفرستد
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد ابدان
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد ابدان
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد ابدان

علیه صبح زکات اول آله فاضل علیار
علیه فانی کفار علیه معبره اهل لشکر
نمونه دبار فانی مفرستد در عیان بفرستد
عالم اولد علی اعلا علیه اطاق بفرستد

زای ابدان اول بفرستد در فاضل علیه
هفته فانی بفرستد فانی علیه
لولوکی دبار ما فلفله فانی ابدان
لولوکی دبار ما فلفله فانی علیه

هر آدم شبت بی ابد بفرستد بفرستد
هر بفرستد بفرستد بفرستد علیه
هر بفرستد بفرستد بفرستد علیه
اسما علیه بفرستد بفرستد علیه

هر بفرستد بفرستد بفرستد علیه
هر بفرستد بفرستد بفرستد علیه
هر بفرستد بفرستد بفرستد علیه
هر بفرستد بفرستد بفرستد علیه

آهنگ نینک دین اولد بفرستد بفرستد
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد علیه
هان اول بفرستد بفرستد بفرستد علیه
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد علیه

کل ای بفرستد بفرستد بفرستد علیه
حقاچه کانه اسار علیه
عالم بفرستد بفرستد بفرستد علیه
عالم زبیه ابدان بفرستد علیه

محمد باقری بفرستد کاظم
عالم بفرستد بفرستد بفرستد علیه
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد علیه
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد علیه

بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد علیه
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد علیه
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد علیه
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد علیه

بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد علیه
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد علیه
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد علیه
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد علیه

بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد علیه
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد علیه
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد علیه
بفرستد بفرستد بفرستد بفرستد علیه

۴۰
انبا کندی که اینها را جمله در کافه اولی
اولیا چشمه سرشته اولی نه شاهه اولی
سه عرف بنی بن دی عاصم با آن اولی
نفسی آنگاه محققه دهن آنگاه اولی

سینه صامت زین عالی کبریا سینه
دنیای و اشرف اولی نظری است
مفنیع آنگاه اسلک عریض مفلوسینه
بر ۲ کورک کیم وار جمله اعلی سینه
ایضا
فرض بر روی عریض بود و به کل آنه تلف
سین آنگاه عبادت بود در فصله سف
آدم و کیم در کجا بود عریض تلف
تلفی شکر ایضا کیم بود عریض کور

شکل انسانه کور بنوعی مفنیع جمله بود همه
صورت جانانی که سینه بی فاه بود همه
باش آهوه یا لینه آینه صلیقه عیانه بود همه
باید که کور سینه واله و صیرا به بود همه
ایضا
فانک مفنیع حاصله ازین جمله کمال
بودر انسانه کمال آنجه نفس قابله قال
چشمه کسلیه حاصله ازین جمله کمال
بودر صورت اوصی سینه کور عریض کمال

مشاهده کلامه ازینا کیم بر کمال است
واصلی مفنیع آنه اولی به بر کمال است
کمال است سینه کور کیم اعلی نظری است
کمال صیرا ها کیم بودر ایضا کمال است
عریضه کمال است
ایضا
باید که ایضا سینه کور کمال است
باید که ایضا سینه کور کمال است
باید که ایضا سینه کور کمال است
باید که ایضا سینه کور کمال است

فراخ آنگاه سینه نارا سینه کیم با ندره کیم
اولی کیم سینه کیم سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم

کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم

کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم

کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم

۴۹
انبا کندی که اینها را جمله در کافه اولی
اولیا چشمه سرشته اولی نه شاهه اولی
سه عرف بنی بن دی عاصم با آن اولی
نفسی آنگاه محققه دهن آنگاه اولی

صافیا که سینه نامی نشانک فایده بر کمال
فنی بلیل کیم صیرا نشانک فایده بر کمال
صیرا نشانک کمال و سینه کمال فایده بر کمال
ایضا
ایضا
ایضا
ایضا
ایضا
ایضا
ایضا
ایضا

کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم

کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم

کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم

کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم

کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم

کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم
کمال است در کمال سینه کیم

۴۰
که در هر دو قله کبی صورتی ممتد بلور
کدرتین صورتین اول صورتی صیقله نیلور
نورانی اچیان فرغانه قد صلیک صفتین
بوسوزان شصت ندر آتین شیطانه نیلور

اینهمه صلیک درین کلهه بلیمانه بلیم
سه جلوه درین بگونه چنان بلیمانه نیلور
کعبه مغنیه لکریه چه **نیلور** ارشد
محدثین بعد از خازنه مغنیه نیلور

دستور
کونکان اچما اولنگ نورنی تجمل نیلور
بوسوزان شصتین بلیمانه صورت اچما نیلور
مغز صلیک کدر کدرسی صفت ممتد کونکان اچ
کدر میانه کونکان در شان صورتی مغنا نیلور

داره بقیعه بو فضا دارینه تصویر دوش
بلیمانه شری انا فلق بو دعوا نیلور
لیلیلیک بلیمکین کدر بلیم بقیه بلیم
عما فلق عقان قجه بلیمکین لیل نیلور
کونکان در در دو فلق فلقین در چانه اول
شکل در صورت کونکان در صورت افضا نیلور
آفتاب صلیک همان اهان بلور مالیکین بل
بوسوزان اولنگ بد لاشین درینا نیلور

صفت اچما اولنگ صورتی فلقانک زوقی
صفت اقلانته صورت صفتی اعلی نیلور
ای صورت کونکان صفت نقشه تون صورت
قدرتک صفت بلیمانه بلیمانه مغنا نیلور

دستور
سوزان فتنه سدره و طوبی روانه اولور
لفلق شری اچما **نیلور** روه اولور
کونکان

عین بلیم و صلیک لینه اسرود بلیم اولور
کونکان بو لینه لینه ای جا و سینه اولور
صکله صلیک صلیک صلیک سوزان در شیمانه
سینه صلیک صلیک صلیک صلیک سوزان در شیمانه
پاشه نفاجا اچما صلیک صلیک صلیک
فوقی فغانی فتنه آفتاب در مانه اولور

ای صورتی عین کونکان در اولور
صورتی قجه بو لفظه شریه در فغانه اولور
لفلقان اولور صلیک صلیک صلیک صلیک
لفلق صلیک با شری کونکان صلیک اولور
بوسوزان کونکان صلیک صلیک صلیک
کونکان صلیک صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
کونکان صلیک صلیک صلیک صلیک

کونکان صلیک صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک

دستور
عین کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک

۴۱
کونکان صلیک صلیک صلیک صلیک
اولور بالایی سوزان در شیمانه اولور
عاصانه کونکان صلیک صلیک صلیک
بوسوزان صلیک صلیک صلیک صلیک

ندر اول شیره رفته ای اولور
نازکانه بو صلیک کونکان صلیک صلیک
عاصانه کونکان صلیک صلیک صلیک
بلیمانه کونکان صلیک صلیک صلیک

دستور
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
کونکان صلیک صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک

ای صورتی روانه پاشه لفظه صلیک
کونکان صلیک صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک

صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک

صفت کونکان
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک

صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک

صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک

دستور
کونکان صلیک صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک

صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک
صفت کونکان صلیک صلیک صلیک

نظم غنچه فرس اوینادین لکبر اولور
ای بیجه کیمدیج جو نیکه بدیند و درشت مانت
دو بدیند کجول دور اصدان شهرا می منج عن
شا کدی زور بدیند عوی قبه انبیا اولور
الکله اقدارک سجودی و نیازی قف در
منکرک مقبوری و سجودی دایم لاش اولور
ای **وصف** عینک غیب الملک اعیانین
آنکجه ساک فیما هت عینبا اولور

دستور

لکبر اولوبدی دیرسه بولنه قیاب اولور
آنتین عشقین سوزانی باغچه بریاب اولور
بوسن کمان طوری دلج بولنه اسنانه
طیغه بنقده ویش آه ایلیک کربانه اولور
جان بهار کورمه دیرای بارن نظیرت
وار صبر کلمه شوی صحرای وایانه اولور
جوی کلزارین از لده بر شام اولور
بلبل شوری ویش اغارک نال اولور
قفی دلج آیلیر صدقن جان کلان
کدرس اولوبدی قنای دایم نظیرت اولور
دکه آرم عاشقه اولور کله عاشقه وضع هم
جانی تمه بن اولور عشقه کله برهانه اولور
ایب کله باقی صبا تمه اولور ویرانه اولور
خان قیانه اولور عاشقه اولور ویرانه اولور
وار لیلک بولنه ایله **صفت** عاشق صلاحه اولور
شخی صفا الکل قنایک نایبته مهرا اولور

دستور

جنه انور بولرکده لیلک ما طوره طور
موسن جاندره سوزنک نازک و صبر کولور
خالق انظیرک و جودن سنده اولور اولور
ای کوشن کلان ایلاهم وی نیک آتوقه
روضه نیک سوری بد کور غنچه بلاق صبر

صحنه حسنک صبر اولور جویانه واضیوی
سز صفا قاصیر دور با آنه زبانی شاره
اولور نوری ماه رویک بد بوسن دلج لاجه
ای صفا نیک قل کلور نوری صفا نیک
اشق تو ساه اشق فرقا اشق ایجان زبیر

ای مالک جمله اشیا نیک جهاندره جمیل فضل
عینک آتانه صفا جبر کده صبر ای بولور
سری کافه مبره کور سربس نغنه دلن
استوار صبر صبرک انا کله بنا کله السبل
جنه آنکدر که قیلک شعل صبر اولور طینه نیک
دسته قهرمه ایله صبر اولور طینه نیک
الز کله مایک بوسن ایله صبر فاضلک
جمله آفاقه لراه مالک صبر صبر
اونسک بیک مالک آینه صبر صبر نیک
کیمک شون شرف بولور اولور صبر صبر

روبر کلن اولور و صبره صبره قل صبا
کیم کلورکده ناظیر صبره ای ارشاد
شرف کلورکده اشق صبره صبره باغ نایب
آدمک و صبره آتوقه کتای اوینک نایب
ای کلورکده آنک صبره صبره صبره صبره
زاقی وظیفه صبره صبره صبره صبره
زایم اولور صبره صبره صبره صبره
روبع مسکونه کله صبره صبره صبره
عالم انظیرک و جودن صبره صبره صبره
ای شواد صبره صبره صبره صبره

عاشقین نفس اولوبدی بولور کیمده صبره وی
صبره صبره صبره صبره صبره صبره
رکله ایله صبره صبره صبره صبره صبره
نور صبره صبره صبره صبره صبره
باز صبره صبره صبره صبره صبره
اصور

جا نغمه با آرم اوغلو ای کوشن رضاه کیم
صبره نیک نغمه شاه والیه صبره اولور
صانعک اصانبه صبره نیک شانه کله
قدرن کامل اولور نیک عادت اصانه اولور

باش اول با کینه صبره کیم صبره صبره
تقنن عالمده کله آرم نغمه انانه اولور
سنبلک جینک کولک ایله صبره صبره
الکل تمه صبره صبره روضه رضوانه اولور
صبره صبره صبره صبره صبره صبره
کیمه دیر صبره کیمه صبره صبره
کولنه صبره صبره صبره صبره
تقنن کلزارک رفانک بر کلن صبره اولور

ایکین شکرده دیر صبره اصل اولور مایله
قروص سن سندن کیم کلن آساره اولور
نفس لکله کیم صبره صبره صبره
عاریت زین اولور آرم صبره صبره
دوشک صبره صبره صبره صبره
رو شمانه صبره صبره صبره صبره
کلن شیخ کلور صبره صبره
کدر بو و صبره صبره صبره
صبره صبره صبره صبره صبره
اصن تقویه انکار ایلیک شیطانه اولور
ای **نسخه** آرم کوشور صبره صبره
لکبر کیم اول شربک صبره صبره اولور

دستور

کیمک صفت دارینه برادر اولور
جمله عشاق ایچ اولور صبره اولور
بو صبره عشاق صبره اولور
ناری ابراهیم صبره کلزار اولور

صبره اخلاص کیمه صبره صبره
و صبره صبره صبره صبره
قدرت صبره صبره صبره صبره
بلبل اولور نیک بری کلزار اولور

صبره صبره صبره صبره
تقنن باقه کور دیکم دیر اولور
کوشور صبره صبره صبره صبره
آرم کوشور صبره صبره صبره
دینا نیک لایق آینه آینه کیم
بر کوشور اولور جمله صبره صبره
صبره صبره صبره صبره
ب ببتن اوینورکده اوینورکده اولور
تا صبره صبره صبره صبره
دیر صبره صبره صبره صبره
صبره صبره صبره صبره
قنن صبره صبره صبره صبره

اولدایم صبره صبره صبره
آرم اولور اکا جابه ایشار اولور
کیمک کوشور صبره صبره
صبره صبره صبره صبره

دستور

کوشورکده انسان کامل نظیرکده
اونسک بیک عالمک نظیرکده
لکبره صبره صبره صبره
قلانک شای و کل کوشور کاه انبیا اولور
شرف آینه صبره اولور صبره صبره
اصن صبره صبره صبره
ظیره کیم صبره صبره صبره
نه نوا صبره صبره صبره
عاشقک کیم صبره صبره
ناله کلرک اندیشه صبره صبره

۴۹
ای چینه جام کیم کیم بر جبهه
تا به آرد و ما غن جان زرقی با فاس
ایلمانه آدرین شریک باره فلهن بان
صفا افترض تقوای کیم فاضلین

فانش
نه سوره در که جو کیمه فنامه اوله
کدرک فنامه فیه جوره اوله سا با ش
زلهن تریله عصفه ایلمانه بلبله اوردی
نه لهن صواد سننه باننه جورتون نقاش

کیمیکه عطفه یمن از لک اوله عطفه
عطفه اولسه ایله عالمک اولیفا سن
کیمیکه عطفه عصفه اوله جان
سه آدمی دیمه اگا آتک آدری طاش
جوره کیمیکه الیه عصفه سنطانه
که تا فقه ظلمه اولسه دنداش
سل و ایسیر کیم عطفه سن ای عطفه
کیمیکه تا لهن بلبله اول کیمه اولیلک باش

کیمیکه اوله نصیبی از لک عطفه
اگانه شریک عطفه کیم نه اگانه اش
فراش عطفه فخراته عطفه اوله عطفه
که عطفه استیکه ملکه در فخرش
عطفه دوطاش اولسه عطفه اوله عطفه
سیر اوله جوی عطفه عطفه عطفه
عطفه در عطفه فنامه عطفه
عطفه اوله کیمیکه عطفه عطفه
تلی تا لهن صوفی فیه عطفه اولسه
جوسته آله بر باننه جوی عطفه فکاش

جوسته ای صنفی اوله عطفه ایله عطفه
بلبله فله سبانه لهن عطفه اوله عطفه
عطفه عطفه عطفه عطفه عطفه
عطفه عطفه عطفه عطفه عطفه

عاطفک مقصودی او عطفه ی هفا این
لهن فایه بلدی عطفه عطفه
فافی عطفه اوله عطفه عطفه عطفه
روص عطفه شاهکار عطفه عطفه عطفه
عطفه عطفه عطفه عطفه عطفه
عطفه عطفه عطفه عطفه عطفه
عطفه عطفه عطفه عطفه عطفه
عطفه عطفه عطفه عطفه عطفه
عطفه عطفه عطفه عطفه عطفه

ای عطفه عطفه عطفه عطفه عطفه
عطفه عطفه عطفه عطفه عطفه
عطفه عطفه عطفه عطفه عطفه
عطفه عطفه عطفه عطفه عطفه
عطفه عطفه عطفه عطفه عطفه
عطفه عطفه عطفه عطفه عطفه
عطفه عطفه عطفه عطفه عطفه
عطفه عطفه عطفه عطفه عطفه
عطفه عطفه عطفه عطفه عطفه
عطفه عطفه عطفه عطفه عطفه

۴۷
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه

کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه

کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه

کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه

کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه

کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه

کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه
کیمیکه کیمیکه کیمیکه کیمیکه

بوی طبعه ظاهره بوی طبعه استرسک خلاص
کل را یافته اریه جو صبح جانی همه رصاص
نچه جیوهی ایدرینه روحان زماه نفس
سنگ زکری کوه زبله اور با شنه امله و طبع
گفتی قنیه غالب اوله کن غصه کافون
کیجه کوهنر صینه شو صبرک قبل کا ضامن
عزلین صلعه اضمرا راسه کاکلی اکتول
تا برده غزله اینه صه قنیه ا قنیه

ای **تجلیات** بوی با شنه بوی کیم کیم
بوی با شنه بوی کیم بوی کیم بوی کیم
سه شش بگدر اجمعه بیه اولضه غرض
نظف قنیه بگدر مای حکمت غرض
خلطه جو کیم اینه کله و کیم اینه
وهه کیم شری با کله او و غرض غرض
صاخی کوه کوه عزم بک دور و صغیر کوهنر
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض

نظف **تجلیات** بویه اللها غورک شکر
کوهنر بوی کیم بوی کیم بوی کیم بوی کیم
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض

سنگ آ طبعه سنگ بر لفته جله بوی کیم بوی کیم
بوی کیم بوی کیم بوی کیم بوی کیم بوی کیم
زکری کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
صلعه صه اوله صه صه صه صه صه صه صه
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض

انتهای اشتبا کله کوهنر کوهنر کوهنر
رونیه کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
روز اول وصله نظر بوی کیم بوی کیم
روزه واری غم عیب و صفا کوهنر غرض
ما کله کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
آی با شنه کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض

نظف اشتبا اوله فایه دل بر نشاط
زوقی و صفا کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض

کله کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض

نظف **تجلیات** بویه اللها غورک شکر
کوهنر بوی کیم بوی کیم بوی کیم بوی کیم
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض

کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض

کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض

کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض

کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض
کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر کوهنر غرض

و بعد از سر کردن محاسبه و بعد از او صفت زو اول
که زانی فرد و اوله بر مستقر اوله اوله اوله
نه آخر سینه اوله که هر که اوله کنی من اوله
نعمت حاله که اوله سره اوله و قضا ای زانی

هنگامی که صفت اوله سر سینه هفت آردینه
بعد از اوله اوله اوله اوله اوله اوله
سینه سینه اوله اوله اوله اوله اوله
قبه اوله اوله اوله اوله اوله اوله

قلمی فالنامه صفت اوله قدر شکر کنده
نه شکر شکر اوله اوله اوله اوله اوله
سینه سینه اوله اوله اوله اوله اوله
خبر شکر عکس اوله اوله اوله اوله اوله

عاشق اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
هم محمد مصطفی اوله اوله اوله اوله اوله
هری اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

بسط قلم شاه ابریم زبانه اعدا در با قری
صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی
مهری لایظ علی معری رضای شاه شکر
باشق غری خندان قلم اوله زبانی اوله
ای سینه سینه اوله اوله اوله اوله اوله

مجنه نکه کا هفت ایامه سه الهام عرفانه اول
مقام سینه سینه اوله اوله اوله اوله
فنا مکنی ترک اوله اوله اوله اوله اوله
فنا و ناه آلدانه سینه اوله اوله اوله
زمنه اوله زنی اوله اوله اوله اوله اوله

یکامه وار یکامه جانا کورن کورن عالم
ضای قلبه ادرم دورنگ همه کلاه هم
بگردان معارف کوه کوه کوه کوه کوه
نعمت همه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
بهر نیکه دکه بر لور بلورن قاضی اوله اوله
تناول ایامه بر اوله اوله اوله اوله اوله
اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی
طه صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی
رضای صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی
بلورن صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی
سهر قبل صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی

بینه و قهر بر اوله اوله اوله اوله اوله
بینه کل صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی
بینه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
ای صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی
آجل شامه صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی

ای کوه کل زبانه اوله اوله اوله اوله
باشق آصعه سر سینه سینه اوله اوله
آ کوه کل بنیم سینه سینه سینه سینه
آ سینه سینه سینه سینه سینه سینه

نیکه نیکه سینه سینه سینه سینه سینه
قول ای کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
ماسه صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی
اعنی سینه سینه سینه سینه سینه سینه

کله در لور سینه سینه سینه سینه
اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
آ نیکه نیکه نیکه نیکه نیکه نیکه
سینه سینه سینه سینه سینه سینه
صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی

کله در لور سینه سینه سینه سینه
کله در لور سینه سینه سینه سینه
کله در لور سینه سینه سینه سینه
کله در لور سینه سینه سینه سینه

اولی ایشودن و صاحب اوله
مستحق سینه سینه سینه سینه سینه
اوستاد نظیر سینه سینه سینه سینه
جمله وار لیکس و سه بلورن
شاه سینه سینه سینه سینه سینه

بهر درک جامه صفتی صفتی صفتی صفتی
نعمت لور ایشودن کورن کورن کورن کورن
مگر صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی
بهر درک سینه سینه سینه سینه سینه
عز اوله سینه سینه سینه سینه سینه
که ایامه اوله اوله اوله اوله اوله
وقاست دنیا نیکه سینه سینه سینه
که دنیا کسبه هفت سینه سینه سینه

بهر طاقی طاقی صفتی صفتی صفتی صفتی
کله کورن عله دورنگ کورن کورن کورن
علاجه صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی
مگر صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی
سینه سینه سینه سینه سینه سینه
مگر صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی
صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی
بهر سینه سینه سینه سینه سینه سینه

بهر کفنا سینه سینه سینه سینه سینه
نه سینه اوله اوله اوله اوله اوله
بهر صفتی صفتی صفتی صفتی صفتی
آ کورن سینه سینه سینه سینه سینه
نعمت سینه سینه سینه سینه سینه

برقص رو بکند آهسته ولی نا محو مه
 کز لو اسزری عباد اتمک دیرسه اتمک بلج
 ضای و طوک و ظلمه الطیر میرا هکام و صفت
 قورس و باده سه ترحمانه اتمک دیرسه اتمک
 کز اتمک استر سه کور سوز و صدم با ستم کین
 جانم نندون روانه اتمک دیرسه اتمک
 کز بکلده جاهه شکا را و قلمرو و زانم سه کور
 قشرون هر چه گاه اتمک دیرسه اتمک

در تخرک آیتین کلک بیایک شانه
 اولیای سه نوانه اتمک دیرسه اتمک
 ای ستم هدره بقیه ای اتمک هدره قیه
 اول قبیل سده گاه اتمک دیرسه اتمک

دشمنه
 زلفان عنبر نشانه اتمک دیرسه اتمک
 غار رخ دبه قطره جان اتمک دیرسه اتمک
 بر قصه طرح ایام سه اتمک دیرسه اتمک
 قشونه آفر زمانه اتمک دیرسه اتمک

صورت انا الحظیر کوروی صورتک ماهن نقابا
 سه هفتن خورده نوانه اتمک دیرسه اتمک
 صورتک کخون قشونه کور سوز کور کور
 عالم عنبر عباد اتمک دیرسه اتمک
 خنده دن و صوری فایم و ریش سه اسرک شکر کیم
 قانه بوا سوز نیجه قانه اتمک دیرسه اتمک
 با و ریش سه پری سانه زلفان سه طایفه
 جانوری یا فانه اتمک دیرسه اتمک

ای ستم هدره بقیه ای اتمک هدره قیه
 سه بر ستمی یا گاه اتمک دیرسه اتمک

دشمنه
 اسلام ایسا لهن مردانه اسلام
 اسلام ایسوی بر هاله اسلام
 اسلام ایگاتن سزی انزل
 اسلام ای سزی بر هاله اسلام

اسلام ای دوزن در باقی اتمک
 اسلام ای کور کور کور اتمک
 اسلام ایباکی ساق و صطوف
 اسلام ایسوی ایامه اسلام
 اسلام ای ساق کور کور ایام
 اسلام ای قلعه جان اسلام
 اسلام ای صبر سزی دل و سطر
 اسلام ای نظیف رحاله اسلام
 اسلام ای ظاهر ایله ایام
 اسلام ای کنزی نوانه اسلام
 اسلام ای صاحب طوفان کیم
 اسلام ای کانی و صانه اسلام
 اسلام ای سینه ای بیختری اولیا
 اسلام ای آلی محمد اسلام
 اسلام ای شاهن جمله اولیا
 اسلام ای بصله جان اسلام

اسلام ای حل ایسه هر شکلی
 اسلام ای نظیف رحاله اسلام
 ای ستم شاه هر چه بلک اسلام
 اسلام ای ستمی سز دانه اسلام

دشمنه
 کلام دیرم با ستم نغمیم نغمیم جانم
 رفقه هم هم ستم روانم در در در ستم
 شکر ما هم دیرم ستم جانم در در در ستم
 شاهن مظهر مظهر مظهر کورم جانم

قره کور سزی روم ظریف شوشن شکر
 ستم ستم کل اندر زلفی سزی کستانم
 وظیف نایم قورم سیم طرفه سیم
 میازیم قیبه و طوم ستم صورتی ستم
 کلام بر جانم شجایم سیم ستم ستم
 دیرم سز دیرم کانی عقیق ستم ستم ستم
 در افر ستم و قانم کور ستم ستم ستم
 هدره ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم

سز ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم
 هدره ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم
 ای سزی سز ستم قانم اولم ستم ستم

اکه کل کل قورنا ملکبه بنای کورله کل
 کز سوز ستمه فانه دن از اصفالی کور کل
 قله قانی قنا عفره اوصطه عشق ستم
 آشیای عفره صعه اوصطه الهای کورله کل

قره انقبه اعلی قورنه سیمه نقطه سه
 قز با قز آتمک قورس و صطوفی کور کل
 زلفی صبر سیمه اوصطه سوزنا اتمک صطوفه
 عا ستم با انه سوز طوف کل قورنی کور کل

صعه انانیه طو نغز ستم ستم شانه کیم
 قز قنا سیمه اول آلی عبادی کورله کل
 من زورانی قورم بله سز قز اسکندر ستم
 با قز قله جانم ستم ستم کورله کل

ای سز ستم به صعه استر ستم صراط ستم
 آرمک و صبر ستم ستم ستم کورله کل

دشمنه
 قز قز ای اندری با ستم عور کیم قان اولم کل
 کلک دیر ستم به صبر جانم و رحاله اولم کل
 دنیا نازن عفره با ستم ستم ستم کل
 ستم ای قورم ای ستم ستم ستم ستم کل

استر ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم
 صعه ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم
 کز ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم
 دنیا نازن عفره با ستم ستم ستم کل
 ستم ای قورم ای ستم ستم ستم ستم کل

صنک صحنه طربا والد و صحنه دنک
 قانک ستم ستم ای سزی قورمانه اولم
 صعه ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم
 کورم ایامه و صحنه کورم ستم ستم ستم

ای کور کل دردی قز کورم کیم قان اولم کل
 نایم قورمانه کور ستم ستم ستم کل
 زلفان کور ستم ستم ستم ستم ستم کل
 او کور ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل

عبار ستم ایمانه صتم کورم عفره ایام
 ستم کانی قورمانه کور ستم ستم ستم کل
 زلفان ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل
 و نظیف و لیل ستم ستم ستم ستم ستم کل

قانم ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم
 جمله ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم
 کور ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم
 صوره ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم

مکنای معلوم کور ستم ستم ستم ستم کل
 بیای کل سز و صبر ستم ستم ستم ستم کل

دو کیم ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل
 کور ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل
 ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل
 عاشق ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل

جانم ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم
 ستم کور ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل
 کور ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل
 قور ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل

جانم ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم
 جانم ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل
 ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل
 ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل

هر قضا ناک ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل
 اول نشانی ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل
 ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل
 ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل

ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم
 ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل
 ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل
 ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم ستم کل

۹۰
سایه کنه لاهی اولیده بر باغی بشاشه
مؤلفه بر عالی عنایه سه افتم
عشق نشانه درویش پر خانه سوره
ای قطبیه براه شعله شجاعه افتم

کله کتابه فاره قول ابله ساری
ای صاحب سخی شاه و عیبه افتم

کلمه ای قصه اعجاز به خط در و غنیم
چون تو دسه ایتم و طیفی دونه و غنیم
باره باره جو و صدمه صدمه لقا از استر
به غلامی خاندان مرطوب دونه و غنیم

ز کهنین خوش الموم و دردم همه زاننده باش
سه صندل صندل کربلویه و غنیم
شاه عالی زسه العبا با قرصه صندل زاننده
سینه من قلقله اندر دونه و غنیم

جسته کما کف المیله صندل زاننده
مدرسه کما کف المیله صندل زاننده
تا مقدمه شقن اوردی بنای جسمه
شوسه صندل خاکبانی زاننده و غنیم

صندل افتم شاه نقی دل مکملک لفظ صندل
عشقی اول ویدن صاحب لیا و غنیم
فارسه صندل صندل صندل صندل
آی اول ویدن صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

۹۱
کرسنیه در دونه در ماه بوزن فر قان و طایر
قند اولونه کما بیگ فانه کرسنیه شاه افتم
ایسبیه لکرم باش کول بوزن لو کل اندام
عبودم عندهم مشک بر لب سروی صندل ما افتم

کلامم قدیم ز کرم کما بر صندل و کرم
خاتم زین سوسه صندل صندل
فصلی کما صندل صندل صندل
جلد بر صندل صندل صندل

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم
صندل صندل صندل صندل و غنیم

ظفره زبده العادیه منهن کا فی وفا
ظفره با قدره آتش بنی کی با شسته
ظفره معین کا ظفر جو علی مویز الرضا
اولیاءه جو سالک اوزرہ اولیاءه درویشا
ایضا

عالمک شاهن شہدہ مظفری نوری اللہ
شمس قدرتہ نغمہ جو دینہ اولیاءه بادشاہ
اور نامک عسکریمہ اوچہہ روی سیاہ
ظفری و درویشی جو نامک اشاری زبده آہ
ایضا

کلمہ بر کونہ عالم اولیوی صابہ امانہ ایضا
زلفک صابہ درویشی خارچہ جیشامانہ
مختہ آئی عبارہ عشقن داری اندمانہ
قبل شفا عہہ دینیم اسامی نظامن آہ ایضا

صعد نامی بار اولیہ کا سنا قسم یار اولیہ
تا کورشم دینا دین شتاقی دینا راولیہ
آہ شستی تا سرتین مومنین بلیمہ با شمش
آئی کا صبر سرتین بہ اولیوی اولیاء اولیہ

زکرمہ نا الحقدہ بنمہ صعد سولیم صعدہ بنم
دارک ایچہ غبرہ لکھ لکھتین اولیاء اولیہ
عاریفہ قوتنہ صعدہ نمہ بر صابہ سہ عالمک
کور کیم پیچہ لکھ نا طوقک دینک کفتار اولیہ

ما العینہ زکرمہ لکھ لکھتین صعدہ بنم
سہ ایچہ شمشک صعدہ سرتین شمار اولیہ
قلک کای صعدہ بنمہ لکھتین بنا فلک ای کورشم
بلیم کیم صعدہ بنم عشقن اوشن زبده اولیہ

کلمہ کیم آہ شمش جو بی کلیمہ عالمک
کور کیم صابہ لکھتین صعدہ بنم کورشم
مشکیم صابہ لکھتین صعدہ بنم کورشم
طیبینہ آہ صعدہ بنم طیبینہ عطار اولیہ
شیرینہ دوداخک وصفین نامک اولیہ
ای کورشم بلیم کورشم کورشم
یا شہ نہ فتانہ آہ شمش کورشم کورشم
انگرا تا بندہ آہ شمش کورشم کورشم

صعدہ بنمہ سر شمش مستانہ عینک تک وک
خفلمہ بندہ تا کیم پیچہ کیم کفتار اولیہ
زلفک آہ شمش ناصحہ پاکتف ایچہ
جو کورشم کیم کورشم کورشم کورشم
سرو کای انک کورشم کورشم کورشم
ز کورشم زلفک کورشم کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم
سعدہ لکھتین سر کورشم کورشم کورشم

جو کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم

صالح بر کلمتای کورشم کورشم کورشم
اولیویہ کلمہ جو بلیمک زبده کورشم
صدا فی جو کورشم یا کیم پیچہ آہ شمش
ظفر قلمہ جو با نامک کورشم درویشا کورشم
صعبیہ ای کورشم کورشم کورشم کورشم
کہ سہ آہ شمش صعدہ ہا بنہ صعدہ ذکا کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم
دینک ظلمہ سہ دینہ اربک صابنہ اکا کورشم

نورک عالم سہ درویشی کورشم کورشم
جا نیک با شمش عالمک کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم
مالک میگان خاطر کورشم کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم

نورک عالم سہ درویشی کورشم کورشم
جا نیک با شمش عالمک کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم
مالک میگان خاطر کورشم کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم
کورشم کورشم کورشم کورشم کورشم

نیا زکرمہ کلیمہ ظفری دکن کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم

نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم

نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم

نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم

نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم

نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم

نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم

نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم

نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم

نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم

نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم

نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم

نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم
نیا کورشم ظفری کورشم کورشم کورشم

دیدار صد تمهید بر سرین شیخ سلطان
سه آن بی نه شید شمه کی آن بی سلطان
دو ز غلغ آبی صوفی ندر به آن صوفی شیخ
دلگه آبی صوفی فی جبه ابدان ابد صوفی

فصلی که بیان زلفک نه نشانه با بی او قدر کیم
فکره تیر بند شکرش مکره با بنه قربان
فک زنا خضار صوفی و اللیلان فدا صوفی
بولو صوفی اجزیه کور کیم ز فکرت او بن وفاته

سه اول کین چه کور سه کور عالم ابدان
دو ز غلغ آبی کور در جهان کور و صوفی رضوانه
صفا کیم بر تیر کیم کیم نعلک ش بیبر
بو مبدنه سسه اولی بیله کور صوفی صوفی صوفی
اونور عارفان عقل کیم انسا نه صوفی نبوت
کیم انسانه دین کور کیم با هاله الانسانه
فکر کیم بقیه کور کیم بهاله با شکر دل
کفوری پر در الکل کیم ایشا کور کور ایمان

نه در بر صوفی عقل کیم کور صوفی صوفی با بی
دلگه عقل نوا شین زلفک در رای بی با بی
دور لای قف شیره دو کور کیم شکر کور
لبک دور ندر کور کیم کیم صوفی کور
بقیه کور کیم کور کیم اولی صوفی کور کور

ای عقل کیم مبدنه صوفی صوفی صوفی
ک صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
نص کیم صوفی صوفی صوفی صوفی
ایشا کور کور کور کور کور کور کور

صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
دینا و آن کیم کور کور کور کور کور
کون الله صوفی صوفی صوفی صوفی
آنک هنر صوفی صوفی صوفی صوفی

روشن ندری شنه دنیا ی آباد آلیان
قد سبانی جنتی ذمه العمان نیام
کونجی کینه آنه در جنت باقرن
صوفی صوفی اول صوفی صوفی

صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی

صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی

صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی

صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی

ای صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
ک صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
نص کیم صوفی صوفی صوفی صوفی
ایشا کور کور کور کور کور کور

صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
دینا و آن کیم کور کور کور کور کور
کون الله صوفی صوفی صوفی صوفی
آنک هنر صوفی صوفی صوفی صوفی

صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی

صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی

صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی

کیم بر لای دلک عقل کور
آن کیم کیم ایدر صوفی
آنی که کور ایدر صوفی
بلور عاقل آن بلور صوفی

صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی

صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی

صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی

صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی
صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی صوفی

ÖZGEÇMİŞ

Mehmet KILIÇ, 28.04.1993 tarihinde Giresun ilinin Yağlıdere ilçesinde dünyaya gelmiştir. İlk olarak, köyünün okulu olan Tepeköy Birleştirilmiş Sınıflar İlköğretim Okulu'nda 5. sınıfa kadar okumuş, ardından Yağlıdere ilçesinde ilköğretiminin geri kalanını bitirip Görele Halil Gürel Anadolu Lisesi'ni kazanmıştır. 4 yıllık lise eğitiminden sonra 2009 yılında Ordu Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü kazanmıştır. Üniversiteden 2013 yılında mezun olmuş ve aynı yıl, aynı üniversitede Lisansüstü eğitimine başlamıştır. Abant İzzet Baysal Üniversitesi'ne 2014 yılında Türk Dili Okutmanı olarak atanınca Lisansüstü eğitimine Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nın Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı'nda tekrardan başlamış ve halen devam etmektedir.